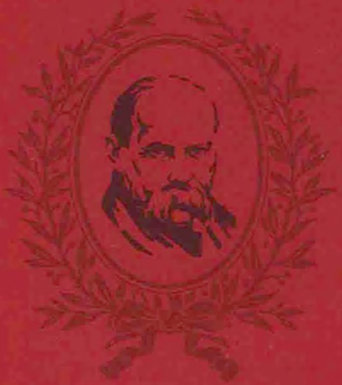

Батько духу українського народу

АНТОЛОГІЯ ПОЕЗІЇ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

китайською та українською мовами

乌克兰民族精神之父

谢甫琴科诗歌选集

Головний редактор: Ван Мінюй
Заступники головного редактора: Лі Інін, Сунь Цзявень

主　编　王铭玉
副主编　李迎迎　孙佳文

外语教学与研究出版社

Батько духу українського народу

АНТОЛОГІЯ ПОЕЗІЇ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

китайською та українською мовами

乌克兰民族精神之父

谢甫琴科诗歌选集

Головний редактор: Ван Мінюй

Заступники головного редактора: Лі Інін, Сунь Цзявень

主　编　王铭玉

副主编　李迎迎　孙佳文

外语教学与研究出版社

北京

前　言

2014 年 3 月 7 日，在乌克兰驻华使馆的大力支持下，天津外国语大学谢甫琴科中乌文化交流中心正式成立。该中心的成立令人欣喜。它是我校欧洲语言文化研究迈出的重要一步。

众所周知，乌克兰地处欧洲重要位置，是领土面积仅次于俄罗斯的欧洲第二大国。特殊的地理人文环境形成了其丰富跌宕的历史进程及文化的渊源。自基辅罗斯时代到乌克兰独立成国，在这片土地上对峙与融合始终交替呈现。这也使得其成为极具传奇色彩及独特魅力的国度。天津是乌克兰第二大城市哈尔科夫的友好城市。谢甫琴科中乌文化交流中心得以在充满欧式风格的天津外国语大学落户，应当说是一次充满希冀的邂逅。

在中心筹备前期，关于名称的确定乌克兰驻华使馆和天津外国语大学几乎没有任何异议地选择了以乌克兰大诗人塔拉斯·谢甫琴科的姓名命名。这不仅是因为塔拉斯·谢甫琴科这个姓名在中国有着相对广博的知名度，更重要的是，一个文化机构的成立与发展，需要一个具有感召力、凝聚力且不朽的灵魂作支柱，塔拉斯·谢甫琴科当之无愧。塔拉斯·谢甫琴科在乌克兰拥有至高无上的威望。从官方到民间都给予他无限的赞颂与推崇。乌克兰人民毫不吝惜各种美好的称谓：“人民诗人”“乌克兰语言集大成者”“人民艺术家”“乌克兰精神文化的象征”“民族精神的领袖”等等夺目的美誉。乌克兰人民对这位民族精神领袖的热爱渗透到

Вступ

7 березня 2014 року за підтримки посольства Україні в Китаї було офіційно засновано Китайсько-Український культурний центр ім. Тараса Шевченка Тяньцзінського Університету іноземних мов. Заснування подібного центру не може не радувати, адже для нашого університету це ще один дуже важливий крок на шляху до вивчення європейської культури.

Як відомо, Україна займає важливе географічне розташування в Європі, площа країни поступається лише Росії, посідаючн друге місце за площею в Європі. Особливе географічне розташування і культурне середовище сформували багату на події і випробування історію країни, а також стали джерелом її давньої культури. З часів Київської Русі до проголошення незалежності України, ця земля ставала то полем битви, то землею мирного співіснування, що також робить цю країну легендарним і неповторним місцем, яке притягує своєю чарівністю. Тяньцзінь – це друге велике місто, яке стало побратимом Харкова, а Китайсько-Український культурний центр ім. Тараса Шевченка знайшов своє місце у збудованому в європейському стилі Тяньцзиньскому університеті іноземних мов, і треба сказати, що такий збіг обставин сповнює нас надією на подальшу співпрацю.

У процесі підготовки, у Посольства України в Китаї та адміністрації університету не виникло жодних сумнівів щодо назви культурного центру, одразу було обрано ім'я великого українського поета Тараса Шевченка. Його ім'я було обрано не лише через те, що поет широко відомий у Китаї, більш важливим є те, що заснування і розвиток культурної установи потребує сили натхнення, сили, що об'єднує, а також нев'янучого духу, що служитиме опорою. Саме Шевченко має повне право вважатися такою силою. Тараса Шевченка високо цінують і поважають в Україні, українці від чиновників і до простого народу усі віддають шану Великому Кобзареві. Український народ

社会各个阶层、各行各业。在乌克兰，以塔拉斯·谢甫琴科命名的教育、科研、文化机构多达数十个，遍布各个城市的雕塑更是逾千座。乌克兰人民对塔拉斯·谢甫琴科的崇拜是超越时代和政治等诉求而发自内心的民族情感的流露。就如同乌克兰著名作家伊万·弗兰科（Іван Якович Франко）在诗歌《忠诚》中所写的那样：

他曾经是个农民的儿子，后来成了精神王国的主宰。

他曾经是个农奴，后来成了人类文化界的巨人。

他曾经是个自学出身的人，后来却向教授们、学者们指示出了新的、光明的和自由的道路。

在俄罗斯兵役制度的重压之下，他曾经受过十年的折磨，可是为了俄罗斯的自由，他却做出了比十支常胜无敌的军队更多的事情。

命运无尽地迫害了他一生，但却不能把他心灵的黄金化为铁锈，把他对人的热爱化为憎恨、蔑视，也不能把他对上苍的信念化为疑惑和悲观失望。

命运毫不吝啬地把一切苦难都加在他身上，但却不能遏制从生活的健康的源泉里流出的欢乐。

只有在他逝世以后，命运才把最美好和最珍贵的财宝给予了他——这就是不朽的光荣，还有他的创作在千百万人的心灵中所唤起的，并且还将继续唤起的那种不断增长的欢乐。

对于乌克兰人，塔拉斯·谢甫琴科过去是这样一个人，现在还是这样一个人。

同时，塔拉斯·谢甫琴科在乌克兰境外的传播从民间自发到官方支持一两百年间，在任何历史时期都从未止息。特别是经联合国教科文组织批准，允许在世界范围内开展关于塔拉斯·谢甫

подарував Шевченкові багато чудових імен: «народний поет», «видатний українознавець», «народний митець», «символ української духовності», «лідер національного відродження», а також багато інших. Така любов України до свого носія національної духовності проникла в усі верстви суспільства і до всіх сфер життя. В Україні кількість освітніх установ, науково-дослідницьких центрів, культурних організацій, що носять ім'я Тараса Шевченка досягає кількох десятків, у багатьох містах споруджено більш ніж тисячу пам'ятників. Преклоніння перед поетом виходить за межі епохи та політики, а почуття народу йдуть від щирого серця. Саме так пише відомий український письменник Іван Франко у своїй поезії «Присвята»:

Він був сином мужика і став володарем у царстві духа.

Він був кріпаком і став велетнем у царстві людської культури.

Він був самоуком і вказав нові, світлі і вільні шляхи професорам і книжним ученим.

Десять літ він томився під вагою російської солдатської муштри, а для волі Росії зробив більше, ніж десять переможних армій.

Доля переслідувала його в житті скільки могла, та вона не зуміла перетворити золота його душі в іржу, ані його любові до людей в ненависть і погорду, а віри в бога у зневіру і песимізм.

Доля не шкодувала йому страждань, але й не пожаліла втіх, що били із здорового джерела життя.

Найкращий і найцінніший скарб доля дала йому лише по смерті — невмирущу славу і всерозквітаючу радість, яку в мільйонів людських сердець все наново збуджуватимуть його твори. Отакий був і є для нас, українців, Тарас Шевченко.

У той же час, розповсюдження творів Шевченка за кордоном, що пішло від народу і отримало підтримку влади, продовжувалося близько двохсот років і не зупинялося в жодний період історії. Розповсюдження інформації про Тараса Шевченко набуло ще більшого масштабу після того як в ЮНЕСКО затвердили і дозволили проведення різноманітних заходів, що пов'язані з поетом, саме тоді образ Тараса Шевченко як символ національної культури офіційно увійшов до історії світової культури. У 2014 році з нагоди 200 річниці від дня народження Великого Кобзаря Шевченка, ЮНЕСКО оголосила 2014 рік — роком Тараса Шевченка. В останні роки Український уряд також сприяв розповсюдженню української

琴科的各种形式的纪念活动后，塔拉斯·谢甫琴科这一民族文化的永恒象征被正式写入世界文化史的巨著。2014 年是塔拉斯·谢甫琴科诞辰 200 周年，联合国教科文组织已将 2014 年定为“谢甫琴科年”。近年来，乌克兰政府也加强了对塔拉斯·谢甫琴科及乌克兰文化在世界范围内的推广，通过学术会议、文艺展览、建立文化机构等方式推动乌克兰文化在国外的传播。在中国，大江南北已有数所谢甫琴科中乌文化交流中心落户高校，天津外国语大学也是其中之一，我们为此深感荣幸。

自 2014 年谢甫琴科中乌文化交流中心成立以来，我校以此为平台举办多次文化传播活动，如“谢甫琴科文化节”“中乌大学生论坛”“乌克兰彼得里科夫卡民族装饰绘画作品展”，其中天津外国语大学联合天津其他院校共同举办的“纪念乌克兰诗人塔拉斯·谢甫琴科 200 周年诞辰纪念活动”是乌克兰文化走入高校的有力开篇。乌克兰驻华大使焦明先生亲自光临这次活动并做了重要的报告，而塔拉斯·谢甫琴科也似复活之身超越了诗人、艺术家的身份，成为文化使者走入中国大学生的视野。此外，在乌克兰大使馆和国家汉办的支持下，我校与乌克兰基辅国立语言大学合作共建的孔子学院于 2015 年获得全球优秀孔子学院称号。学院学生曾子儒（Звенигородський Павло）在第十五届“汉语桥”世界大学生中文比赛中夺得亚军。这所孔子学院成为中乌教育、文化、学术交流，特别是大学生交流的重要窗口。青年大学生历来是时代声音最积极有力的传播者，有了当代大学生们的关注与热拥，我们可以预测新时期乌克兰文化在中国传播前景之光明。

在谢甫琴科中乌文化交流中心成立一周年之际，我校相关部门便开始讨论出版乌克兰文化相关书籍，因为文化在有了初始的相识后，有必要通过经典的载体实现更稳固的传播和继承。经商讨，我们还是首选了这部最具代表性的经典译作《谢甫琴科诗集》。这部诗集是中国著名翻译家戈宝权先生的一部经典译作，

культури у світі, проводились науково-дослідницькі конференції, літературно-мистецькі виставки, засновувались культурно-просвітницькі заклади і т.д. Щодо Китаю, то на північному сході Китаю знайшли своє місце в університетах кілька центрів української культури, така честь випала і Тяньцзіньському університетові іноземних мов.

Після заснування Китайсько-Українського культурного центру ім. Тараса. Шевченка у 2014 році, наш університет став платформою, де проводились такі культурно-просвітницькі заходи як, «Шевченкіада», «Форум китайських та українських студентів», «Виставка українського народного Петриківського розпису» тощо, серед них можна виділити захід з нагоди 200 річниці від дня народження Тараса Шевченка, який було організовано студентською радою Тяньцзіньського університету іноземних мов спільно з іншими університетами, таким чином українська культура вже входить до китайських університетів. Захід особисто відвідав посол України в Китаї Олег Дьомін, який зробив важливу доповідь, а образ Шевченка, що ожив, уже давно вийшов за межі одного лише поета та митця, він став справжнім послом, що несе культуру України до Китаю, допомагає китайським студентам розширити свій кругозір. Крім того, за підтримки посольства Україні, Канцелярії Міжнародної Ради китайської мови Хан Бань, зусиллями нашого університету та силами Київського національного лінгвістичного університету Інститут Конфуція КНЛУ здобув почесне звання першокласного інституту. Студент Інституту Конфуція КНЛУ Павло Звенигородський став срібним призером і посів третє місце у Всесвітньому студентському конкурсі «Міст китайської мови – 2016». Цей інститут Конфуція став важливим мостом, що сприяє спілкуванню у сферах освіти, культури між Україною та Китаєм, особливо це стосується спілкування студентської молоді. Протягом усієї історії голоси молоді, що розповсюджували ідеї культурного розвитку, звучали найгучніше, тому і привернули увагу та здобули прихильність сучасних студентів. Ми можемо припустити, що слід очікувати новий період розквіту розповсюдження української культури в Китаї.

Під час святкування річниці заснування Китайсько-Українського культурного центру у відповідних відділах нашого університету почали обговорення та висунули пропозицію щодо публікації літератури, яка пов'язана з українською культурою. Після ознайомлення із загальними відомостями про культуру, аби дати людям більш повне уявлення про Україну та здійснювати більш ефективну популяризацію культури,

其时代意义及艺术水平堪称登峰造极。这部诗集译自乌克兰原版《科布扎歌手》，期间几经周折，终于在1989年3月7日，诗人诞辰175周年纪念之际，戈宝权先生代表中国文学翻译界向诗人、乌克兰国家及人民献上了一份大礼。时光荏苒，转眼几十个春秋，戈宝权作为外国文学译介领域的泰斗，与他的成果一道成了一座永远的里程碑，感动着后辈。值得一提的是，就在2014年3月我校举办塔拉斯·谢甫琴科诞辰200周年纪念活动后两个月，在中国社会科学院就举办了纪念戈宝权先生诞辰100周年纪念活动。历史总在不经意间做出迷人的选择，相隔百年的眺望，却使得两位天才的文化使者得以穿越时空于此牵手，令人感怀。最终我们决定以1990年译林出版社出版的《谢甫琴科诗集》为蓝本，从中选择百余首中文诗歌（约20万字），其中包括长诗、抒情诗等，并且采用与乌克兰语诗歌对照的独特方式供语言学习者对比阅读。同时我们还没忘记塔拉斯·谢甫琴科曾经在圣彼得堡美术学院学习并获得自由艺术家称号的经历，在诗集中插配了诗人的绘画及铜版画作品图片。此外，我们还在诗集的前面登载了乌克兰驻华大使焦明（Олег Дьомін）先生的文章，并邀请了乌克兰国家科学院谢甫琴科研究所的所长儒林斯基（Микола Жулинський）为诗集作序。[1] 我们收集整理了塔拉斯·谢甫琴科生平大事记附在诗集后面，供读者参考。

乌克兰驻华大使焦明先生对采用中乌双语出版方式给予了极大的肯定。在文化传播中，语言符号是载体。目前在中国外语教学领域，乌克兰语尚显薄弱。没有语言的支撑，文化传播会带有极大的局限性。希望这部中乌双语诗集可以在乌语学习者和读者心中埋下一颗语言文化交流的种子，进而吸引更多的人用自己的热情和智慧呵护帮助其破土成长。当下，国家提出“一带一路”倡议，

1 对于文中关涉宗教信仰的内容，我们本着尊重原作者的观点予以保留，但请读者谨慎辨别。

потрібно перейти до розповсюдження українських класичних творів. Після обговорення було вирішено, що найкраще представить Україну перекладений на китайську мову «Збірник віршів Т. Шевченка». Частина віршів була перекладена на китайську мову відомим китайським поетом на ім'я Ге Баоцюань, переклад цих віршів мав величезне значення для тієї епохи, вони були проявом найвищого рівня розвитку тогочасного мистецтва. Ця збірка віршів включає у себе вірші із оригінального українського видання збірки «Кобзар», під час перекладу виникало чимало труднощів, але врешті-решт 7 березня 1989 року на річницю з нагоди 175 років від дня народження Шевченка, Ге Баоцюань, представляючи літературно-перекладацьку спільноту Китаю, презентував Україні та українському народові свій подарунок – перекладені китайською мовою твори Шевченка. Наче одна мить проминула кілька десятків років, але внесок Ге Баоцюаня, як провідного науковця і перекладача іноземної літератури, а також результати його роботи завжди залишатимуться важливим моментом в історії. Він і його твори не залишать байдужими і наступне покоління. Варто відзначити, що у березні 2014 року в Тяньцзіньскому університеті іноземних мов через два місяці після проведення заходу з нагоди 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка, Китайською академією суспільних наук було проведено захід з нагоди 100-річчя від дня народження Ге Баоцюаня. В історії часто так трапляється, що робиш вибір, який змінює все. Так, Ге Баоцюань, обравши твори Шевченка для перекладу, не просто озирнувся на сто років назад, він перенісся у просторі і часі, щоб стати пліч-о-пліч із іще одним талановитим поетом. Зрештою ми вирішили обрати в якості першоджерела збірку «Антологія поезії Шевченка», що була опублікована видавництвом Їлінь 1990 року. Із збірки було взято більш ніж 100 перекладів китайською мовою (близько 200,000 ієрогліфів), серед обраних творів: поеми, лірична поезія і т. д. Для того, щоб читач, який вивчає мову, міг порівнювати оригінал і переклад, поезія у збірнику подана китайською і українською мовами. Крім того, ми не забули, що Шевченко під час навчання в Петербурзькій академії мистецтв отримав звання вільного митця, тому у збірці можна побачити малюнки, картини та гравюри Шевченка. На початку збірки опублікована стаття посла України в Китаї Олега Дьоміна. Крім того ми запросили директора Інституту літератури імені Тараса Шевченка НАН України Миколу Жулинського для написання передмови

希望依靠中国与相关国家的多边机制打造高效互联互通的区域合作平台，期待与作为“一带一路”沿线国家的重要一站——乌克兰在各领域的交流取得长足的发展。语言的互联互通无疑是交流合作的关键所在。因此，语言培养也是我们面临的一项重要任务。天津外国语大学正在计划开设乌克兰语本科专业。此外，我校申报的“第十一批天津市创新人才千人计划项目”成功获批，乌克兰社科院和乌克兰基辅国立语言大学的两位知名专家入选该项目。他们将助力乌克兰语学科专业的建设与发展。我们将以专业为支点，以中心为平台，热情地邀请国内外学者加入乌克兰语言文化传播队伍，推进中乌文化交流及乌克兰语人才培养。

本诗集的出版要感谢乌克兰驻华使馆及相关单位的大力支持，感谢我校师生特别是汉语国际教育硕士研究生苏墨安（Засуцька Юлія）的努力参与，感谢中国国际广播电台乌克兰语部李欣女士、乌克兰驻华使馆文化处列娜·谢甫琴科（Олена Шевченко）女士对全书进行校对工作，感谢首都师范大学著名俄罗斯文学评论家刘文飞教授的举荐与指导。当然，特别值得感谢的还有“护宝使者”戈宝权夫人梁培兰女士。

乌克兰女诗人莱霞·乌克兰英卡（Леся Українка）在纪念塔拉斯·谢甫琴科的诗歌《在谢甫琴科的纪念日》中写道：

我们的父亲啊，

你静静地长眠在坟墓里，

但是你的歌声啊，

却在乌克兰唤醒了人民的思想。

但你的歌声啊，

在我们中间闪耀着光芒，

до збірки[1]. В кінці збірки у хронологічному порядку представлені найважливіші події з життя Тараса Григоровича Шевченка.

Посол України в Китаї Олег Дьомін висловив свою підтримку щодо публікації двомовного видання. Загальновідомо, що мовні знаки є носієм культури, однак на даний момент у сфері вивчення іноземних мов в Китаї, вивчення української мови поки що не набуло широкого розвитку. Не вистачає розуміння мови, що була б опорою у спілкуванні, тому популяризація є дуже обмеженою. Ми хочемо висловити сподівання на те, що ця двомовна збірка допоможе читачам, а також тим, хто вивчає мову зародити в своєму серці інтерес до української культури, а також зацікавить ще більше людей, які зможуть допомогти нам у цій справі. Не так давно урядом Китаю було висунуто стратегічний проект економічного розвитку «Один пояс, один шлях», ми сподіваємося налагодити багатосторонні взаємовигідні відносини з відповідними країнами, створити платформу для міжрегіонального співробітництва. Україна є однією із країн, що мають відношення до цього проекту, тому хочемо висловити сподівання на швидкий і ефективний розвиток відносин між Україною та Китаєм у різних сферах. Розуміння мови один одного є невід'ємною частиною спілкування та співпраці, тому вивчення мов є однією з найважливіших наших задач. Саме тому в Тяньцзіньському університеті іноземних мов зараз розробляється план відкриття напряму підготовки «українська мова» на освітньому рівні «бакалавр». Крім того, наш університет подав заявку і отримав дозвіл на втілення в університеті «Одинадцятого проекту із залучення іноземних спеціалістів міста Тяньцзинь». Провідні спеціалісти із НАН України та Київського національного лінгвістичного університету були обрані для участі у цій програмі. Вони допоможуть втілити і сприятимуть розвитку програми з вивчення української мови. Відкриття цієї спеціальності стане для нас відправною точкою, культурний центр буде платформою для нашої діяльності, ми щиро запрошуємо усіх китайських та українських спеціалістів долучитися до нашої команди, ми будемо разом розвивати українсько-китайські культурні відносини, вести підготовку спеціалістів з української мови.

Ми хочемо висловити подяку посольству України в Китаї за допомогу і підтримку при підготовці та публікації цієї збірки, дякуємо викладачам

---

1 У даній статті приводиться інформація, що стосується теми релігії, було збережено оригінальний текст, тому просимо читачів сприймати подану інформацію, як авторську точку зору.

——“烈焰中的星星火花”

永远不会消亡！[1]

相信我们共同的文化传播的希望也同样如这星火不会消亡，同时也更加期待未来可以燃起燎原的火光越来越亮。

天津外国语大学副校长

王铭玉

2017 年 4 月 30 日于天外惜时园

1 《谢甫琴科诗集》，戈宝权译，译林出版社，1990 年 5 月第 1 版，第 4~5 页。

та студентам університету за активну участь у наших заходах. Дякуємо пані Засуцькій Юлії за роботу з перекладу на українську мову. Дякуємо за допомогу пані Лі Сінь з Української служби Міжнародного радіо Китаю. Ми хочемо висловити свою подяку радникові з питань культури посольства України в Китаї пані Олені Шевченко, яка виконала роботу з редагування збірки. Щиро дякуємо професору, вченому-літературознавцю Столичного педагогічного університету Лю Венфею за консультації. Звичайно, особливої подяки заслуговує дружина поета Ге Баоцюаня пані Лян Пэйлань.

Українська поетеса Леся Українка у свої поезії «На роковини Шевченка» писала:

Спочиваєш ти, наш батьку,
Тихо в домовині,
Та збудила твоя пісня
Думки на Вкраїні.

Хай же промінь твоїх думок
Поміж нами сяє,
«Огню іскра великого»
Повік не згасає![1]

Я хочу висловити свої сподівання на те, що наші спільні зусилля з розповсюдження культури так само, як та Іскра ніколи не згаснуть, сподіваюсь, що в майбутньому ми будемо здатні запалити ще більш яскравий вогонь.

Проректор Тяньцзіньського університету іноземних мов
Ван Мінюй
30 квітня 2017 р.
Парк Сіши

Переклад: аспірантка Тяньцзиньського університету іноземних мов Засуцька Юлія.

---

1 Взято зі «Збірки поезій Шевченка» видавництво Ілінь, 4-5 с, перекладач Ге Баоцюань, травень 1990 року, перше видання.

序一　谢甫琴科、乌克兰和今日世界

在各个国家的历史上都有一些人物能成为民族的代言人、精神文化的象征。他们传达着社会的思想，标志着时代的发展。

乌克兰人民最为珍惜和崇敬的人是人民天才艺术家塔拉斯·谢甫琴科。他为我们留下了丰富的文化遗产，成为了乌克兰文化的一座高峰。像塔拉斯·谢甫琴科这样的人并不多。他面对统治者的迫害和人生悲惨的境遇没有低头。他坚持抗争，传播发展民族文化。尽管政府百般禁锢，他依然得到人民的热爱与尊重。塔拉斯·谢甫琴科是乌克兰人民的精神之父，作为诗人、画家，他把一生都献给了人民。即使身处苦难的境遇，他依然没有放弃追求美好的未来。他的形象在乌克兰深入人心，广为流传。

塔拉斯·谢甫琴科出生在200多年前。在过去的两个世纪里，他始终没有离开过我们。他就在我们身边，无比亲近。那么，为什么他如此贴近我们？因为他的诗歌创作饱含着对祖国的热爱，对民族、家庭、母亲、爱人以及全世界人民炙热的情感。我们的祖辈都深深被塔拉斯·谢甫琴科的爱国主义情怀和长期不懈的努

Передмова 1. Шевченко, Україна та сучасний світ

В історії кожної країни є особистості, які промовляють від імені нації, є символами духовної культури, вони передають думки суспільства, знаменують собою розвиток епохи.

Для українців найбільш знаковою та найбільш шанованою постаттю є найталановитіший та геніальний Тарас Шевченко. Славетний син України залишив нам у спадок найцінніше – величезну скарбницю своєї художньої та літературної творчості, яка навіть через два століття служить невичерпним джерелом натхнення митців з різних куточків світу. На його долю випало немало нещасть: гоніння влади, кріпацтво, нужда... але він не схилив голови, він продовжував свою боротьбу протягом усього життя, поширюючи українство, несучи українську національну ідею, аж до самісінької смерті – чим заслуговує на велику народну шану та любов.

Шевченко народився понад 200 років тому, а пішов з життя майже півторая потому, проте він досі живе серед нас, серед українського народу! Чому він такий близький нам? Тому що його твори сповнені любові до Батьківщини, до нації, до сім'ї, до матері, до коханої... Славетний син України глибоко і щиро любив свою рідну землю, тому його твори сповнені патріотизмом, прославляють українську історію та український народ. Наші предки були глибоко зворушені патріотизмом і невпинною працею Шевченка. У XX сторіччі, зокрема за часів Радянського Союзу, твори Шевченка перекладалися мовами різних союзних республік.

І до сьогодні, любов до Батьківщини, людська доброта Тараса Шевченка і його благородний характер, як і раніше, надихають людей на боротьбу за єдність та мир. Наші предки, покоління наших батьків, усі вони дуже поважали та шанували думки та погляди Тараса Шевченка, і навіть зараз, в інформаційно-розвиненому сьогоденні, ми не забуваємо

力所感动。在 20 世纪，特别是在苏联时期，塔拉斯·谢甫琴科的著作被当时各个加盟共和国翻译成本民族语言。

直到今天，他对祖国的热爱、他的人文思想以及高尚的品德，依然激励着人民争取团结、和平。我们的祖辈、父辈都极为推崇塔拉斯·谢甫琴科的思想。即使在信息发达的今天，我们依然不忘阅读和学习塔拉斯·谢甫琴科的作品。有人会说："没有塔拉斯·谢甫琴科，乌克兰也会存在。"但是我们想一想，为什么塔拉斯·谢甫琴科的思想经历了 19 ~ 20 世纪的历程并远远超越了他的时代？为什么他能让乌克兰人民团结起来，能凝聚大众的爱国主义情感？为什么他获得了官方、学术界以及乌克兰民众的认可和推崇？难道不正是因为他规范了民族语言，引领乌克兰人民走向新的世界，培养了民族的精神吗？此外，他的文学作品，特别是诗歌，成为强大的文化传播工具，让孤独地追寻自由的人结合起来，组成有明确追求目标的群体。

为什么塔拉斯·谢甫琴科的文学创作 150 多年以来依然具有时代性？为什么现代社会对塔拉斯·谢甫琴科的作品和思想仍然感兴趣？为什么他的贡献受到全面的肯定（包括原来否定他的诗歌和绘画创作的人的肯定）？

到目前为止，他在文学和艺术上的成就，以及他思想的深刻性还无人超越。一些文学家认为，塔拉斯·谢甫琴科的创作对乌克兰 20 世纪甚至 21 世纪初期的文学发展产生了巨大的影响。喜爱乌克兰当代文学作品的读者经常对我说：在当代的文学作品中可以看到塔拉斯·谢甫琴科的文学风格。据我所知，塔拉斯·谢甫琴科研究者已经开始使用 21 世纪的文学分析手段研究他的文学遗产。

同时，作为优秀的画家，塔拉斯·谢甫琴科的艺术探索超越了当时乌克兰的画家，成为欧洲最著名的画家之一。在创作过程中，他突破了欧洲传统的绘画风格并具有了全球性视野。

читати твори Шевченка і вчитися в нього. Дехто каже, що без Шевченка не було б і України. Але якщо замислитись, чому так вийшло, що погляди Шевченка пройшли свій шлях через XIX-XX сторіччя та продовжили своє існування поза межами епохи, у яку народився поет? Чому Шевченко змусив українців об'єднатися, згуртовуватися та розвивати в собі почуття патріотизму? Чому йому вдалося завоювати підтримку офіційних, наукових кіл суспільства, а також не залишити байдужими і простих українців? Невже через те, що він сприяв стандартизації мови, вів український народ за собою до нового світу, чи може через те, що він плекав національних дух українців? Саме так, літературні твори Шевченка, особливо його поезії, стали потужним знаряддям культурної комунікації, змусили об'єднатися поодиноких людей, які прагнуть свободи, він допоміг цим людям згуртуватися заради спільної мети.

Чому ж твори Шевченка вже протягом 150 років залишаються актуальними? Чому сучасне суспільство зацікавлене в творах та поглядах Тараса Шевченка? Чому його творчість здобула визнання і навіть люди, які спочатку не схвалювали поезію та картини Шевченка, зрештою, визнали його?

І до наших днів ніхто не перевершив його досягнення в образотворчому мистецтві та літературі, а також глибину його ідеології. Деякі літературознавці вважають, що його твори мали великий вплив на українську літературу XX і навіть XXI сторіччя. Читачі, яким подобається тогочасна література, кажуть, що у творах можна чітко побачити особливий літературний стиль Шевченка. Наскільки мені відомо, дослідники творчості Шевченка вже почали використовувати дослідницькі методи аналізу його творів для подальшого вивчення культурної спадщини поета.

Водночас, твори Шевченка як художника перевершили роботи українських митців того часу, він став одним із найвідоміших художників Європи. У своїй творчості Шевченко зламав традиційні принципи європейського живопису, надав своїм роботам глобального характеру. Його картини аквареллю мають багато спільних рис із китайським стилем живопису Гохуа.

Крім того, в сучасному інформатизованому суспільстві можна помітити, що поезія та картини Шевченка взаємно доповнюють одна одну. Українські мистецтвознавці багато років проводили дослідження з цього приводу. Головне питання полягає в тому, де саме в його поезії

比如，他的水彩绘画表现出的艺术风格与中国最流行的国画基本上是相同的。

而且，在现代信息化社会背景下，我们看到，他的诗歌和绘画具有互补性。对此，乌克兰文化艺术家进行过长期的探索。问题的核心为：塔拉斯·谢甫琴科的深层创新是在他的文学作品中还是在他的绘画里？塔拉斯·谢甫琴科首先是一个诗人还是一个画家？对他绘画作品的专业评论和研究结果证明：他的诗歌创作技法离不开绘画艺术，它们是相辅相成的。而它们在塔拉斯·谢甫琴科顽强的生命力和克服困难的勇气方面又得到了最充分的体现。

在当今世界，乌克兰语正起着越来越重要的作用。塔拉斯·谢甫琴科对乌克兰语作出了巨大的贡献，奠定了当代乌克兰文学语言的基础。正是由于他的努力，在乌克兰独立以前，乌克兰语就独立存在并不断扩大其影响。我国一直保持着乌克兰语官方语言的地位，国家也关心国外乌克兰同胞对乌克兰语的态度。一百多年来，定居国外的2000万乌克兰裔人士尊重和保护自己祖国的语言，通过使用乌克兰语来努力保持他们的乌克兰民族特性和传统。他们会阅读塔拉斯·谢甫琴科的作品，也会欣赏20世纪和21世纪初期的乌克兰文学。

在现代塔拉斯·谢甫琴科研究中，可以运用当代艺术批评理论和信息分析手段，更深入地探究塔拉斯·谢甫琴科在文学、美术和社会方面的成就。其研究成果会使人们更清楚地了解，为什么塔拉斯·谢甫琴科从过去到现在一直站立在乌克兰甚至世界的文化之巅。

在此，我建议各位老师、学者和学生在天津外国语大学谢甫琴科中乌文化交流中心平台上继续关注塔拉斯·谢甫琴科，学会阅读和分享他的杰出作品并了解他当时创作的社会环境。我相信，各位会惊奇地发现，塔拉斯·谢甫琴科作品的内容和精神与现代

чи картинах проявилося його новаторство? Ким є Шевченко, в першу чергу, поетом чи митцем? Професійна критика його творів та результати досліджень показали, що поезія та картини нерозривно пов'язані між собою, являють собою гармонійну єдність. Вони несуть в собі шевченківську наполегливість та вміння долати перешкоди.

У сучасному світі Українська мова починає відігравати все більш важливу роль, саме Шевченко зробив великий внесок у цю справу, він заклав основу літературної української мови. Саме через зусилля Шевченка ще до оголошення незалежності України, українська мова не тільки існувала, а й невпинно розвивалася, розширювала свій вплив. Китай завжди підтримував статус української, як офіційної мови, а також звертав увагу на ставлення представників української діаспори до української мови. Протягом більш ніж ста років за межами України проживає близько десяти мільйонів українців, які поважають та оберігають мову своєї Батьківщини. Саме за допомогою української мови нашим співвітчизникам вдається зберегти характерні риси та традиції українського народу, вони читають твори Шевченка, а також насолоджуються українською літературою XX та XXI століття.

У сучасних дослідженнях Шевченка можна використовувати методи мистецтвознавства та інформаційного аналізу, для того щоб краще вивчити досягнення Тараса Григоровича в літературі, мистецтві та соціальній сфері. Результати досліджень допомагають людям краще зрозуміти чому Шевченко і до наших днів залишається на вершині української і навіть світової літератури.

А ще я пропоную викладачам, студентам, дослідникам Тяньцзінського університету іноземних мов на платформі «Культурного Центру ім. Тараса Шевченка» продовжувати вивчати творчість Тараса Шевченка, вчитися читати і насолоджуватись його видатними творами, розуміти творчу атмосферу тієї епохи. Я вірю, що ви зможете здійснити неймовірні відкриття, дух і зміст творів Шевчена неочікуванно поєднається з душевним станом сучасної молоді.

За допомогою вивчення культурної спадщини Шевченка кожен з нас зможе зрозуміти перед лицем яких викликів та труднощів стоїть зараз сучасна Україна. Стародавня і водночас молода Україна продовжуватиме свій розвиток, посилюватимуться національна самостійність і прагнення до незалежності, ми продовжуватимемо шукати нові шляхи і можливості

青年的心理状态竟出人意料地契合！

通过把握塔拉斯·谢甫琴科的文化遗产，各位会了解当代乌克兰所面临的发展挑战和现实困境。一个既古老又新颖的乌克兰会继续发展，加强民族自主，巩固独立性，寻找快速进步的道路。我相信，谢甫琴科中乌文化交流中心的建立及《谢甫琴科诗歌选集》（中乌双语对照）的出版将会使更多的人走进塔拉斯·谢甫琴科的世界，更好地促进乌中两国文学艺术的交流和发展。

乌克兰驻中华人民共和国特命全权大使

奥列格·焦明

для розвитку. Я вірю, що «Культурний Центр ім. Тараса Шевченка» та двомовне видання поезії Шевченка допоможе світові побачити Шевченка і сприятиме розвитку культурних зв'язків між Україною та Китаєм.

Надзвичайний і Повноважний Посол України в КНР

Олег Дьомін

序二　乌克兰人民的精神领袖

200 多年前，在乌克兰民族历史上诞生了一位伟大的诗人、卓越的艺术家——塔拉斯·谢甫琴科。他带领乌克兰人民见证了殖民统治的终结，等待真理和自由曙光的到来。

塔拉斯·谢甫琴科强大的精神之光驱散了沙皇政府侵犯乌克兰语言、文化、历史、社会权益给乌克兰人民、乌克兰民族蒙上的黑暗。

被奴役的人们日夜等待着，等待着“真理和科学”来到他们的身边，等待着上帝的使者告诉他们什么是真正的圣爱、什么是真正的真理。这时，塔拉斯·谢甫琴科以自由战士的形象来到人民面前，捍卫荣誉、民族和人类尊严。塔拉斯·谢甫琴科是一个贫苦农奴的儿子，也是乌克兰民族的精神领袖。1814 年 3 月 9 日塔拉斯·谢甫琴科出生于乌克兰普通的小村庄——莫林采。它位于离乌克兰首都基辅 200 公里的地方。这里曾是斯拉夫部落最古老的地域之一。在这里波利安人[1]创立了最古老的国家——基辅罗斯。基辅罗斯的发源地上后来发展产生了欧洲最强大的国家之一——乌克兰。

1　波利安人：居住在第聂伯河沿岸的东斯拉夫部落。

Передмова 2. Духовний провідник українського народу

Минуло вже двісті років з того часу, як на небосхилі української національної долі з'явилась в образі геніального поета і художника провідна зоря, завдяки якій знесилений колоніальним упослідженням народ побачив, як починає народжуватися світанок правди і свободи.

Духовне світло Шевченкового Слова розсіяло густий морок імперського зневаження української людини, українського народу, його мови, культури, історії, громадянських прав.

Днями і ночами цей уярмлений народ чекав, коли прийде до нього «апостол правди і науки» і возвістить йому свою любов і святую правду. І він прийшов в образі мученика свободи, захисника його честі, національної та людської гідності. І цим духовним апостолом, провідником українського народу став син бідного селянина-кріпака Тарас Шевченко, який народився 9 березня 1814 року в звичайному українському селі Моринці, розташованому кілометрів за двісті від нинішньої столиці України Києва. Це була древня земля одного із слов'янських племен – полян, які заснували давньоруську державу – Київську Русь. Від цієї колись однієї з наймогутніших держав Європи веде свій родовід держава Україна.

Малий Тарас чув від народних співців-кобзарів, бандуристів, які грали на національних струнних інструментах – кобзах, бандурах, лірах, пісні й думи про боротьбу за волю і незалежність своїх предків. В його уяві зринали образи мужніх давньокиївських воїнів, козаків-запорожців, народних повстанців, які виборювали свободу в звитяжних боях із степовиками-половцями, ордами хана Батия, військами польських королів і московських царів.

Селянська родина батьків Тараса – Григорія і Катерини належала

少年塔拉斯·谢甫琴科从民族弦乐器科布扎琴、班杜拉琴的演奏家那里接触到了科布扎琴、班杜拉琴、里拉琴和他们祖先为自由和独立而战的精神。他认为古代基辅英雄、哥萨克－扎波罗热人、人民起义者光辉的荣誉，应是属于那些为自由而同草原波洛伏齐人、孛儿只斤·拔都可汗、波兰皇帝和莫斯科沙皇们战斗并取得胜利的人们。

塔拉斯·谢甫琴科的父母——格里戈里和卡泰琳娜都是俄国将军瓦西里·恩格尔哈特的农奴。后者在不同的省份有5万奴隶。作为小农奴的塔拉斯·谢甫琴科，有13年时间是已故将军的儿子保罗·恩格尔哈特内室的小厮。

成为孤儿的塔拉斯·谢甫琴科同很多仆人一样，随同自己的主人来到了帝国的首都——圣彼得堡。

此时，乌克兰已经被俄罗斯帝国和奥匈帝国瓜分。乌克兰的东部从17世纪中叶起被划分到俄罗斯，成为它的一个省，称为小俄罗斯，有近600万的乌克兰人沦为农奴。

然而，乌克兰人民没有沉默于他们所受到的屈辱、欺凌，以及来自农奴主和统治者的压迫，他们为民族解放而一次又一次地发动起义。起义者渴望为自己的祖国带来正义、真理和人的尊严。

这些思想和精神深深刺痛了这个天才的孩子，使这个孩子日后成了伟大的画家。但是当时对于他来讲，亟需摆脱农奴的身份，恢复自由。在此过程中，他幸运地得到了同乡的画家与诗人瓦西里·彼罗夫、尤金·库姆斯、伊万·苏山科，还有俄罗斯先进的文化艺术活动家和诗人瓦西里·茹科夫斯基、艺术家卡尔·布留洛夫、画家亚历山大·韦涅齐阿诺夫、作曲家米哈伊洛维奇·维耶里霍斯克的鼎力相助，得以获得自由之身。

获得自由的塔拉斯·谢甫琴科开始了求学之路。他在圣彼得堡美术学院取得了绘画上的成功。这位年轻艺术家的素描、水彩

генералові й сенаторові Російської імперії Василю Енгельгардту, який володів у різних губерніях Росії п'ятьдесятьма тисячами кріпосних душ. Тому малий кріпак Тарас, якому минав тринадцятий рік, і потрапив у панську прислугу – став кімнатним козачком у сина покійного генерала Павла Енгельгардта.

Разом із численною двірнею свого пана круглий на той час сирота Тарас Шевченко потрапляє до столиці Російської імперії Петербургу.

На той час велика Україна була підневільною – поділеною між Російською імперією та Австро-Угорською монархією. Східна частина України, яка була із середини XVII століття в складі Російської імперії, перетворилася в одну із її провінцій – так звану Малоросію з близько шести мільйонами кріпаків.

Український підневільний народ не мирився зі своїм упослідженням, приниженням, із немилосердним гнітом панів і самодержавної влади. Тому раз-у-раз в Україні вибухали гнівом і помстою народні повстання, учасники яких жадали національного звільнення, соціальної справедливості, правди і людської гідності.

Думи і сподівання рідного народу ще змалечку ятрили душу обдарованого хлопця, який вимріював стати художником, а для цього необхідно було визволитися із рабської неволі. І саме завдяки своїм землякам – художникам і письменникам Василю Григоровичу, Євгенові Гребінці, Іванові Сошенку та передовим російським діячам культури і мистецтва – поетові Василю Жуковському, художникові Карлу Брюллову, живописцю Олексію Венеціанову, композитору Михайлові Вієльгорському Шевченка було викуплено із кріпацтва.

Вільний від кріпосної залежності Тарас Шевченко тепер міг навчатися. Його приймають до Петербурзької Академії мистецтв, де він досягає значимих успіхів у малюванні. Тричі молодий художник був нагороджений срібною медаллю Академії мистецтв за свої малюнки, акварелі та картини. Водночас заговорила і його поетична душа. У 1840 році завдяки підтримці земляків-українців з'являється перша поетична книга під назвою «Кобзар», до якої ввійшло лише вісім творів – ліричні вірші, балади і поеми.

Не випадково Шевченко назвав свою книгу поезій «Кобзарем». Свою національну місію виразника народних дум, переживань і сподівань поет вбачав у донесенні рідним словом тієї правди і надії, якої прагнули його закріпачені земляки і яку їм виповідали мандрівні кобзарі. Тому

和油画作品先后三次被美术学院授予银奖章；同时他也开始了诗歌创作。1840年，塔拉斯·谢甫琴科在同胞的帮助下出版了第一本诗集《科布扎歌手》。该诗集收录八篇作品，其中包括抒情歌谣、民谣和叙事长诗。

书名定为《科布扎歌手》并非偶然。它是对奴役和不公的控诉，表达了诗人强烈的愿望和民族使命。塔拉斯·谢甫琴科在这本书中化身民谣歌手，边弹奏科布扎琴边唱出人们内心深处的声音。

诗人、艺术家塔拉斯·谢甫琴科并没有长久地埋头于创作中。1846年，他在基辅成为一个秘密政治团体的成员。该协会以9世纪著名的教育家基里尔和梅福迪兄弟命名，致力于宣扬祖国独立、平等、自由和推翻专制农奴制，但很快遭到了极大破坏。诗人塔拉斯·谢甫琴科由于反沙皇、反农奴制的立场被俄国沙皇尼古拉一世宣判流放到边远地区。沙皇还亲自批示：严加看管，禁止写诗和作画。

从此，塔拉斯·谢甫琴科开始了10年的艰苦流放生活。在远离乌拉尔，被称为“上帝抛弃的荒漠”的奥尔斯克要塞，塔拉斯·谢甫琴科身为政治犯被粗鲁的士兵羞辱，然而在这痛苦的10年间他依然坚持不懈地秘密写诗，将作品写在一张信封折叠四次后大小的小纸条上，藏在靴筒中。在《靴筒诗抄》的手抄册中，坚强不屈的诗人将上帝之声带给人们，警示人们要警惕道德麻痹和精神侵略：

上帝爱护自己的子民，

就像热爱遵守教规的儿女们一样，

他把先知派到了人间；

传播了自己的爱，

Тарас Шевченко і виступає в цій книзі в образі народного співця, кобзаря Перебенді, який і на кобзі грає, і співом доносить людям заповітні думи.

Та недовго поет і художник Тарас Шевченко втішався творчою свободою. У Києві в 1846 р. він стає учасником таємного товариства – Кирило-Мефодіївського братства, названого на честь слов'янських просвітителів IX століття братів Кирила і Мефодія. Це братство сподівалося вибороти для України незалежність і жити в рівноправній єдності вільних від абсолютизму і кріпосництва слов'янських народів. Та незабаром Кирило-Мефодіївське братство було розгромлене і Тараса Шевченка за його антицарські, антикріпосницькі поезії за велінням самого російського царя Миколи I було відправлено рядовим у солдати далеко в пустельні й малозаселені краї на 10 років. Цар власною рукою виніс суворий для художника і поета вирок: «Під найсуворіший нагляд із забороною писати й малювати».

В Орській фортеці далеко за Уралом, в цій «покинутій Богом пустині», солдат Тарас Шевченко розпочав своє каторжне десятиліття із таємного переписування власних поетичних творів в тоненькі зшитки, творені ним із згорнутого вчетверо подвійного аркушу поштового паперу. На одній із сторінок рукописної, так званої «захалявної» або «Малої книжки» принижений ганебною солдатчиною, але духовно нескорений поет провістить про усвідомлення власної національної місії нести до людей Боже слово, пророчо остерігати свій народ від служіння чужим богам, від морального омерзіння і духовного знесилення:

Неначе праведних дітей,

Господь, любя отих людей,

Послав на землю їм пророка –

Свою любов благовістить!

Святую правду возвістить!

Та ще раніше, в день других роковин звільнення з кріпацтва з'являється перше видання «Кобзаря» Тараса Шевченка, яке відкривається невмирущим зверненням-благанням до Слова, до власних дум полинути в Україну і прорости істиною в народній душі, розкувати закований імперською Росією народ і відкрити уярмленому люду рабські уста.

В Україну ідіть, діти!

В нашу Україну,

宣扬了神圣的真理！

在恢复自由之身两年后，诗人出版了诗集《科布扎歌手》。诗人为乌克兰民族独立、挣脱沙皇俄国统治以及农奴解放事业而大声疾呼。

孩子们，回到乌克兰去吧！

回到我们的乌克兰去吧，

像一群孤儿寄人篱下

而我，要在这儿死亡。

预感到自己悲剧的命运，塔拉斯·谢甫琴科迫切希望尽快完成眷顾他的上帝赋予他的先知使命——点燃人民心中的信仰，呼唤一个美好的未来。但是，这首先需要人民摈除对失真的历史的印象，恢复母语，振兴民族精神，恢复为正义、真理、自由而战的愿望。

塔拉斯·谢甫琴科明白，乌克兰人民处在一个富有戏剧性的历史发展阶段，长期饱受压制而形成的奴性思维和意识需要破除，需要新的思想，需要复兴“荣耀的乌克兰”这样的理念。为了实现最高理想——自由和独立，我们应该全身心地爱我们风雨飘摇、山河破碎的祖国。

对于乌克兰的精神、文化、政治、经济的心脏区域被殖民成为小俄罗斯这个事实，塔拉斯·谢甫琴科极为痛苦并感到精神受挫。这就是为什么在塔拉斯·谢甫琴科的创作中体现出这么多的怨恨、对家园满目疮痍的愤慨。诗人这个时期的思想和情感，就如同尼采描述的社会哲学现象中，被帝国统治的社会下产生的道德和心理状态。

塔拉斯·谢甫琴科深感自己和乌克兰人民已经濒临失去最珍贵的，也是赖以生存的基础——故土和母语，痛苦地承受着

Попідтинню, сиротами,

А я тут загину.

Передчуваючи свою драматичну долю, Шевченко поспішає виконати з волі Божого провидіння свою місію національного пророка – запалити в серцях людей віру й надію на кращу долю. Але для цього потрібно очистити народну пам'ять від спотворень національної історії, відродити рідне слово, оживити національний дух і наповнити його енергією боротьби за справедливість, правду і свободу.

Шевченко розуміє, що український народ перебуває на драматичному етапі історичного розвитку, що знічений, притлумлений рабським становищем дух і свідомість народу потребує нових, свіжих ідей, відродження «доброї слави, слави України». але цього не досягнути, не здобути найвищої мети – свободи і незалежності, якщо вражені вірусом рабства сини матері-України, а також її «лукаві чада» не прозріють і не полюблять «щирим серцем велику руїну».

Шевченко особливо болісно, емоційно вразливо реагував на культурно-духовну і політико-економічну колонізацію дорогої його серцю України, яка внаслідок цього плюндрування перетворилася на Малоросію. Саме тому домінантним настроєм багатьох поезій Шевченка стає ressentiment – глибоке обурення з приводу сплюндрованого рідного краю. Цей стан душі й переживань поета означується як, за Фр. Ніцше, соціально-філософське явище, яке характеризує морально-психологічний стан усіх колоніальних спільнот в умовах імперського панування.

Шевченко, вимушено позбавлений органічної буттєвої основи – рідної землі й рідного народу, болісно сприйняв цей фізичний розрив із Батьківщиною і тому намагається встановити духовний зв'язок із своїм народом задля свого перебування в духовному просторі України. Для цього йому необхідно поєднатися із своїм людом, із українським світом, який сприймається ним як духовна дійсність. Цю духовну дійсність Шевченко прагне не просто опановувати, пізнавати, але й переживати – вводити її в своє творче життя заради образного переосмислення історичної долі свого народу і визначення своєї ролі у формуванні національної самосвідомості української людини. По суті, Шевченком здійснюється духовно-інтелектуальна інтерпретація історично значимих подій, явищ і постатей минулого українського народу. Звідси особливе історичне чуття, яке виявляє Шевченко, осягаючи естетичними засобами

祖国支离破碎带来的伤痛。为了复兴乌克兰精神，他尝试和自己的同胞建立来自心灵的沟通，这就需要建设一个共同的精神家园。塔拉斯·谢甫琴科的目的不只是继承这种精神，而且是将其移植到自己的文学作品中，让自己的同胞得以重新认知历史，从而促进乌克兰人民的民族自我意识形成。实际上，塔拉斯·谢甫琴科实现了对历史、重大事件和人民精神完美的诠释。特殊的历史赋予的感受让塔拉斯·谢甫琴科用独特审美的视角看待乌克兰历史和命运。诗人通过让乌克兰人民切身感受自身所处的生存地位，为他们打开了精神世界的大门，实现民族自省。对于塔拉斯·谢甫琴科来说，将长久以来存在于人民头脑中不真实的历史信息去除是尤为重要的。这需要乌克兰人民在被扭曲的历史记忆里选择真实的资源来唤醒民族的精神潜力和树立乌克兰民族奋斗的目标。

为了让他的思想能被人民铭记并传播，塔拉斯·谢甫琴科的声音被科布扎歌手、老艺人、里拉歌手和班杜拉歌手代代相传——他们是历史记忆的守护者、民族未来的代言人、用语言传承的哥萨克歌者、民族精神的传递者。科布扎歌手是独立、自由的个体，他们通常是孤独的、有残疾的老人，无所畏惧，敢于完整地讲述历史，所以他们是真知的传承者，在诗人和人民之间、上帝和民众之间传递着民族精神。塔拉斯·谢甫琴科正是在与上帝和世界的对话中实现了极大的艺术表现力和相应的对艺术主题的深刻领悟。这种对话为创作指明方向，也孕育着新的精神价值。通过这种诗的对话，艺术家感到自己是一架沟通的桥梁，可以加强同胞的相互理解和精神上的团结。

塔拉斯·谢甫琴科最终选择用文学形式传递自己的思想，并且实现用乌克兰语创作，赋予文学创作为国而生的使命，使其作为乌克兰民族的共同财产得以保存和流传。

语言是人类自我实现的主要手段，因为本质上是代表民族现

історичне розуміння долі України. Співпереживаючи в різних модусах існування буття української людини, поет відкриває перед нею шлях до національного самовизначення в духовному просторі споконвічної батьківщини. Для Шевченка було важливо, щоб історичний досвід нації був очищений від фальсифікацій та замовчувань окремих його складових і став завдяки особистісному вибору його земляків ефективним ресурсом для звільнення від спотворення історичної пам'яті, нарощення духовного потенціалу нації та визначення національно-суспільних орієнтирів майбутнього України.

Для того, щоб його думки і почуття з довірою сприймалися людьми, Шевченко передає кобзареві, старому Перебенді, лірникові, бандуристові – цим хранителям історичної пам'яті, виразникам надій народу, співцям легендарної козацької слави функції ретранслятора, медіатора власних ідей і знань. Саме кобзар як вільна, незалежна особа, як правило, самотня, похилого віку із фізичними вадами, якій нічого втрачати і яка висловлює тільки правду, бо є носієм істинних знань, виступає в творчості Шевченка посередником між поетом і народом, між Богом і людьми. Саме у формі діалогу Шевченко часто веде спілкування з Богом, світом і собою, завдяки чому досягає максимальної виразності та адекватного сприйняття тими, до кого спрямовується дух творчості й де мають «прорости» нові духовні цінності. Мистець відчуває себе поєднаним ситуацією поетичного діалогу, який забезпечує взаєморозуміння та набуття духовної солідарності зі своїм народом.

Здійснений Шевченком мовний самовибір, творче самовираження в українському слові й було зумовлене усвідомленим національним обов'язком забезпечити виживання і самозбереження побратимів у стражданні – українців як національної спільноти.

Мова є головним засобом вільної самореалізації людини, бо як сутнісно-національне явище мова творить солідарний національний світ і забезпечує його буття на певній території – споконвічній батьківщині.

Не випадково важке соціально-економічне становище, занепад культури, ослаблення духовності рідного народу, морально-психологічна атмосфера в уярмленій Україні так тривожили Тараса Шевченка. Поет усвідомлював, що необхідно морально оздоровити пригноблений люд, духовно просвітити рідним словом.

Вчитуючись у поетичні рядки Тараса Шевченка, переконуємося,

象的民族语言，创造了民族世界的统一和凝聚，并保证其在祖先开创的土地上长久地存在。

在遭遇民族危机的背景下，乌克兰本土文化流失，民族精神削弱，道德和信仰被奴役，这一切使塔拉斯·谢甫琴科很悲伤。诗人意识到要改良受压迫人民的精神意识，首先要实现精神上的启蒙和母语的复兴。

诗人塔拉斯·谢甫琴科的诗句使我们相信，诗人不屈不挠地反对、谴责君主专制，用文字引导人民的思想道德，呼吁和平并建立新的国家关系，努力尝试复兴乌克兰人民记忆中古老的民族荣誉、为人民自由而战的英雄形象和高度的自我牺牲精神。

塔拉斯·谢甫琴科在他的第一部文学作品中已经尝试从俄国大国沙文主义殖民统治形成的意识中唤醒人民本土的历史记忆。诗人认识到他自己的使命——拯救乌克兰人民破碎的家园，复兴本民族意识，在殖民统治下提高民族自省力。

在诗歌《被掘开的坟墓》的开头就发出了这样的呐喊：

我的乌克兰啊！

你这太平的世界，你这可爱的家乡！

究竟为了什么，人们要把你折磨得遍体鳞伤，

究竟为了什么，我的母亲啊，你要在不幸中死亡？

诗人感到很悲伤，因为他的祖国乌克兰由于政治、社会、精神文化上遭受的侵略而几近废墟。沙皇摧毁了故土的繁华，出现了大量的叛徒、奸贼、卖国贼，他们愿意为自己的利益听命莫斯科的号令甚至于可以出卖自己的母亲。

我的一望无际的草原啊，

що поет категорично і послідовно заперечував монархію, засуджував її, прагнув словом просвітити і морально виховувати свій народ, закликав до примирення, полагодження взаємин між станами і класами суспільства, намагався відродити в народній пам'яті давню національну славу, героїчні постаті борців за свободу рідного народу, високий дух самопожертви в ім'я України.

Шевченко вже в перших своїх поетичних творах прагне відроджувати історичну пам'ять свого народу, яка була вражена чи інфільтрована колонізаторською політикою Росії. Поет усвідомлює свою духовну місію – врятувати зруйновану спільноту – український народ, оживити його національну історичну свідомість, подати розуміння національної солідарності в умовах колоніального приниження. Шевченко шукає духовну основу для національної єдності – намагається вселити в думки і почуття упосліджених своїх земляків віру в себе, в свою історичну долю.

Поезія «Розрита могила» розпочинається таким запитальним окликом:

Світе тихий, краю милий,

Моя Україно,

За що тебе сплюндровано,

За що, мамо, гинеш?

Поет-художник був особливо опечалений тим, в яку руїну перетворена Україна внаслідок політичної, соціально-економічної та культурно-духовної колонізації. Російська імперія не тільки сплюндрувала колись квітучий рідний край, але й наплодила перевертнів, зрадників, запроданців, які охоче помагають москалеві і чужинцям господарювати з власною вигодою – знімати з матері полатану сорочку та ще й катувати.

Степи мої запродані

Жидові, німоті,

Сини мої на чужині,

На чужій роботі.

Дніпро, брат мій, висихає,

Мене покидає,

І могили мої милі

Москаль розриває...

被出卖给犹太鬼、德国佬。

我的儿女也远走他乡，

为了别人在受苦遭殃。

我的老弟，第聂伯河啊，

也已经干涸，把我抛弃，

而那些官员们

在掘着我亲人的坟墓……

这种愤怒，塔拉斯·谢甫琴科借助乌克兰母亲之口得以表达。他控诉这苦难命运、这被破坏了的历史文化遗产和民族精神的覆灭是一切不幸的根源。

然而，最让塔拉斯·谢甫琴科痛心和忧虑的是：同胞直面历史屈辱、为争取民族权利和自由而斗争的意志被削弱。因此，民族解放运动先驱们希望，诗人的呼唤能够渗透到人民中间，发芽生长，变成“利刃”，如同：

剖开腐坏的心脏，

清除污染的血液，

注入哥萨克战士干净、有生命活力、纯净的血液！

他的目标、信念和理想——用神圣的真理、新的思想解救和指引怯懦沉默的奴隶。

诗人塔拉斯·谢甫琴科认为，诗歌是与上帝沟通的桥梁，令他更能领悟真理、了解事物的本质。透过诗歌将上帝的旨意向世人传达是自己的使命。

传播自己的爱！

宣扬神圣的真理！

Це обурення, це опечалення погибеллю землі української Шевченко вкладає в уста матері-України, яка виповідає свою гірку долю і пояснює першопричини руйнації історико-культурної спадщини, духовного простору нації.

Та головний біль, найбільша тривога і турбота Тараса Шевченка – це успослідження національної свідомості, забуття історичних уроків – як ганебних, так і героїчних, ослаблення волі до боротьби за свої права і свободи. Тому національний пророк сподівається, що його Слово проникне в душу народну, зійде там, проросте і виколоситься, перетвориться в «ножі обоюдні», якими:

Розпанахають погане,

Гниле серце, трудне...

І вицідять сукровату,

І наллють живої

Козацької тії крові,

Чистої, святої!!!

Його мета, його віра й надія – духовно возвеличити «рабів отих німих, оживити, просвітити «розумом святим» «святої правди голос новий!».

Шевченко із побожною чутливістю ставився до поезії, до образного слова, яке, на його переконання, єднало поета з Богом, а це чуття, як наслідок своєрідного діалогу митця з Господом, наближало його до пізнання істинної суті речей. Поезія, за його переконанням, це голос самого Бога, що його чує своєю душею, своїм серцем поет-пророк. Бо праведно Господь великий посилає на землю до людей своїх пророків, місійним покликанням яких є

Свою любов благовістить!

Святую правду возвістить!

Шевченко з особливою вразливістю сприймав руйнацію історико-культурної спадщини свого народу, культурного ландшафту, духовного простору нації. Це київські гори, Дніпро і кручі, старі церкви та монастирі – православні святині, це і село, сад, хата, козак, кобзар, лірник, степи, діброви, лани та могили...

Начетверо розкопана,

塔拉斯·谢甫琴科敏锐地察觉到本民族的文化历史遗产、文化景观、民族精神的自由空间在毁灭。这些包括基辅的山林、第聂伯河、峭壁山崖、老教堂和修道院——东正教的圣地、村庄、花园、小屋、科布扎歌手、七弦琴、草原、橡树林、田地和坟墓……

掘开的坟墓，

被挖得四分五裂。

他们在那儿寻找什么？

寻找我们年老的祖先们

在那儿埋葬的宝物？

掘开的坟墓代表国家历史的记忆，也代表深深藏匿的国家意识和国家精神需要从沉睡中觉醒。民族文化和历史记忆是塔拉斯·谢甫琴科乌克兰精神世界的重要组成部分。

“精神世界”这一概念，不仅体现了民族的历史文化潜力，而且标志着人民、民族，还包括吸收了周邻区域和乌克兰相关地域的文化元素。这些我们称之为民族形态概念……

对于塔拉斯·谢甫琴科来说，精神世界就是一切。它符合黑格尔“精神是一切存在的基础”[1]的观点，同时强调了一个来自精神世界的“文化王国”[2]。

一般来说，塔拉斯·谢甫琴科的这一概念是基于乌克兰人民的普遍价值体系。它包括文化历史经验、民族传统、民族传说、集体和个人的认知、社会意识和民族精神。

在沙皇俄国的统治概念里，乌克兰没有作为一个独立的文化

---

1 黑格尔，《精神现象学》，乌克兰基础出版社，2004年，第402页。

2 同上，第303页。

Розрита могила.

Чого вони там шукали?

Що там схоронили

Старі батьки?

Розрита могила символізує у Шевченка історичну пам'ять, затаєний в глибинах народної свідомості національний дух, який необхідно пробудити від сну. Всі ці матеріальні свідчення національної історії і культури є для Шевченка органічною складовою духовного простору України.

Концепт «духовний простір» виражає не лише культурно-історичний потенціал нації, знаменує не лише життєвий топос народу, нації, але й вбирає в себе семіотику навколишнього світу, оточуючої українця природи, українську семіосферу те, що ми називаємо національними образами-концептами, ключовими домінантами буття етносу, етносоціокультурними хронотопами – батьківщиною, рідним краєм, колискою роду, родовим гніздом, рідною хатою, кореневою системою етнобуття...

Для Шевченка це все – духовна реальність, «а вся реальність – тільки духовна» [1], – стверджував Гегель, наголошуючи, що один із світів духу – «царство культури» [2].

Взагалі, концептосфера Тараса Шевченка базується на універсальній системі цінностей українського народу, що їх виплекав культурно-історичний досвід, національні традиції, фольклор, колективне та індивідуальне знання, суспільна свідомість, народний дух.

В імперській географії як самостійного культурного організму України не було. Була залежна від імперської соціально-економічної, мовно-культурної і релігійної політики провінція під назвою Малоросія. Гегемонія імперського центру над периферією була системною і послідовною, що особливо засвідчувала імперська історизація українського минулого.

Поет переконаний, що значною мірою й через зрадництво національної еліти Україна втратила свою найвищу цінність – свободу і незалежність. Тому гірко впечалений колоніальним станом рідного краю

---

1 *Гегель.* Феноменологія духу. К. : Основи, 2004. 402 с.

2 Там же. 303 с.

体系存在。它是依赖于所谓的小俄罗斯的国家、社会、经济、语言、文化和宗教政策存在的。在这个概念之下，沙皇俄国对乌克兰的立场一直没有改变，体现了俄国对于乌克兰的认知。

诗人认为在很大程度上，国家高层人群的背叛使得乌克兰失去自己的最高价值——自由和独立。所以故土上痛苦的老艺人恳求自己的乌克兰母亲：

站起来吧，母亲，回家吧！

在明亮的小木屋里；休息一会，

疲惫不堪的母亲啊，

肩负孩子们的罪孽……

因此，为了重振乌克兰的声誉：

父与子、兄与弟——

团结一起

一起对抗邪恶的敌人……

为了自己的“小木屋”——争取自己民族的自由、权利，我们需要这个房子。我们必须重建、修葺这个明亮的小木屋，并为成为它唯一的主人而斗争。

权利、力量、真理，

存在于自己的小木屋中。

“小木屋”的概念体现了塔拉斯·谢甫琴科的观点。他认为自由的精神世界和本身的独立是最主要的。实际上，塔拉斯·谢甫琴科创造了国家精神和民族精神的圣殿。

塔拉斯·谢甫琴科作品中的小木屋，代表了乌克兰——只有在“我的小木屋”中乌克兰人民才可以自由诠释个人和集体的价值。

Кобзар благає скорбну матір-Україну:

Воскресни, мамо! І вернися

В світлицю-хату; опочий

Бо ти аж надто вже втомилась,

Гріхи синовні несучи...

Отож, заради того, щоб ожила «добра слава / Слава України», повинен

Батько з сином і брат з братом –

Одностайне стати

На ворога лукавого...

Щоб утвердилася-запанувала в своїй хаті – в своєму національному Домі воля, правда і сила, необхідно цей Дім, свою світлицю-хату відродити-відбудувати і бути повновладним господарем в своїй хаті.

В своїй хаті своя й правда,

І сила, і воля.

Концепт хати концентрує в собі державотвірні замислення Тараса Шевченка, зосереджені на витворенні України як духовно-ідеальної системи вільного, незалежного буття. По суті, Шевченко творив духовну державу, національний духовний Храм.

Саме тому хата є для Шевченка значимою культурно-ідеологічною константою і виступає в його творчості синонімом України – тільки в «своїй хаті» українська людина зможе вільно самовизначитися щодо індивідуальних та колективних ціннісних орієнтирів. У візіях поета майбутнє України постає в словообразі хати, в метафорі дому – як «дім тихий, в сем'ї тій великій». І якщо буде на це Божа воля, українська спільнота, поріднена прагненням вибудувати національний Дім, буде жити за моральними законами «єдиномислія» і «братолюбія», в добрі й злагоді, в мирі й любові. А головне, жити на волі – «в сім'ї вольній, новій», бо

...Де нема святої волі,

Не буде там добра ніколи,

Нащо ж себе таки дурить?

Шевченко прагне формувати світ української людини за вимірами християнської моралі й етики, відкривати їй націєтворчі смисли культурно-

诗人眼中的未来乌克兰就是小木屋，在房子中——如同“安静的房子，在一个大家庭中”。如果这是上帝的旨意，在乌克兰的土地上、在同胞的期望中建造自己的小木屋，在这个小木屋中，人民拥有一致的道德视野、兄弟之情，在和谐、和平、友爱之中生活着。最重要的是自由——“在自由的新家庭中”，因为：

……在没有自由的世界中，

任何时刻都是不幸的，

为什么要欺骗自己是幸福的呢？

塔拉斯·谢甫琴科希望在宗教视野下，依照道德和伦理观重塑乌克兰人民的精神世界，认知其文化历史的内涵，以精神世界的复兴医治人们的身心。

在塔拉斯·谢甫琴科思想里，在国家价值观的层面上小木屋拥有深刻的象征意义，对于提高人民社会地位和改变生活面貌是一个重要的指引。

因此，塔拉斯·谢甫琴科呼吁建设自己的小木屋——生活在自己的民族之家、自己的国家，因为除此之外，祖国和人民的命运没有“更好的道路”：

世界上没有第二个乌克兰，

世界上没有第二条第聂伯河，

但是你们成群结队地出去

寻找更好的道路……

房子、家庭——人类对生活最原始最根本的认知，作为整个族群的有机组成单位，是人类存在最基本的空间。

回想起塔拉斯·谢甫琴科回到乌克兰的愿望，这里有他从未间断过向往的国家、他的梦想。有一个房子、一个家，可以自信

історичного процесу і переконувати, що культурно-духовні ресурси нації великі і здатні оживити, оздоровити народний організм.

Хата в розумінні Тараса Шевченка посідає важливе місце в ієрархії вищих цінностей нації, є важливим ціннісним орієнтиром для усвідомлення людиною свого місця в просторі буття і забезпечення можливостей для життєздійснення. Це місце укорінення людини з метою утвердження себе у світі і осмислення сенсу свого життя.

Шевченко тому й закликає жити в своїй хаті – в своєму національному Домі, в своїй країні, бо поза межами рідного краю не знайдеш «доброго добра».

Нема на світі України,

Немає другого Дніпра,

А Ви претеся на чужину

Шукати доброго добра...

Хата, дім – це первинна константа людського життя, з якої починає формуватися етнічний простір буття людини як органічної частини цілого етносу.

Пам'ятаючи про поривання Шевченка побувати в Україні, про його повсякчасну тугу за рідним краєм, про його мрію побудувати хату і мати сім'ю, можна з певністю стверджувати, що ідея хати як мети і сенсу індивідуального та національного існування виростала в уяві та поетичних візіях Шевченка в архетипічний образ колективного Дому, в якому національна сім'я, велика українська родина знайде свою правду, силу і волю та зміцнить свій дух вірою в неминуче витворення моделі справедливого суспільного устрою. Поет не приміряє на себе доспіхи політичного провідника нації, але думає про неминучу з'яву такого державного діяча, яким був для американського народу Джордж Вашингтон.

Коли ми діждемося Вашінгтона

З новим і праведним законом?

А діждемось-таки колись.

Безжальні сатиричні стріли, емоційно вразливі осуди Шевченко спрямовує передусім на імперську Росію, на політику великодержавницького царизму, який здійснює колонізацію України та знищення прав і свобод гордого козацького народу, веде жорстоку війну проти народів Кавказу.

地说，房子包含着个人存在的意义和民族崛起的渴望，是塔拉斯·谢甫琴科一生心愿的真实写照。在民族的大家庭中，伟大的乌克兰人民终究会争取到自由，最终创造新世界。诗人不渴望成为国家的政治领袖，而是希望有像美国的乔治·华盛顿一样的政治家领导这个民族。

我们等到何时，

华盛顿带来崭新公正的法律？

终会到来。

塔拉斯·谢甫琴科无情地抨击沙皇俄国的沙文主义政策、对乌克兰的殖民统治、对乌克兰哥萨克人权利和自由的践踏以及对高加索人民残酷的镇压。试想哪一位俄罗斯作家或文人会如同诗人在《高加索》中如此犀利地谴责和痛斥俄国沙皇的殖民统治？被沙皇称为“粗俗”“渺小”“消失的历史”“荒野”“消失的文化”、失去“圣恩”的民族同时又被沙皇用刀与火摧残，正是塔拉斯·谢甫琴科发出了悲切又令人振奋的声音。塔拉斯·谢甫琴科通过诗歌作品抨击沙皇高压政策。在其代表作品《梦》和《高加索》中，先驱号召谴责皇权的统治，年轻的战士因此终被流放乌拉尔草原饱受摧残，而英年早逝。

塔拉斯·谢甫琴科在短短 47 年的人生里程中，创作了 240 首诗、8 部长诗、剧本《纳扎尔·斯托多拉》、9 部中篇小说。但是因为诗人的谦卑，他认为只创作了大概 20 篇作品，可以整理的遗作中包括 250 封信件、一本超大的日记本、835 幅油画和肖像、素描、版画、草图、水彩……若天才在世久一些，将会有多少佳作诞生并传世……

但命运没有给他机会。

多年的流放导致诗人疾病缠身，患有风湿的诗人可以在圣彼得堡静养着等待春天。在睡梦中回到乌克兰，顺便幻想一下在乌

Хто, який російський письменник чи культурний діяч спромігся на таке осудження і таврування колонізаторської політики Росії, яке ми знаходимо в поемі «Кавказ»? Із яким щирим співчуттям, переживаючи в душевних муках і сльозах їхню драматичну долю, Тарас Шевченко перейнявся трагічним станом нищених мечем і вогнем кавказьких народів, яких імперська влада іменувала «нецивілізованими», «малими», «неісторичними», «дикими», «некультурними», позбавленими «Божої благодаті».

Ця ж імперія за гордий виклик-осуд її політичної системи, висловлений національним пророком в його поетичній творчості, передусім у поемах «Сон» і «Кавказ», прирекла його на передчасну смерть, фізично знесиливши солдатською каторгою в степах безкраїх за Уралом. Але за свій короткий – 47 років життя – вік Шевченко встиг створити 240 поезій, із них – 8 поем, драму «Назар Стодоля», 9 повістей, хоч написав поет, за його власним свідченням, їх двадцять. У спадщині Кобзаря великий за обсягом щоденник, 250 листів, понад 835 живописних полотен і портретів, рисунків, офортів, ескізів, акварелей... А скільки ще міг би створити цей геній, перший академік графіки Петербурзької Академії мистецтв поетичних і прозових творів, живописних полотен, офортів...

Не судилося.

Змучений хворобами, набутими за роки солдатської каторги, поет у просякнутому сирістю і нудьгою Петербурзі вимріював дочекатися сподіваної весни і вирушити в Україну, якою снив у глухій до української долі імперській столиці. Мріяв поставити хатку над Дніпром, зігріти душу в родинному гнізді, натішитися діточками, намилуватися українським вільним світом.

Не судилося.

Шевченко так жадав, аби підневільний український люд просвітився і пробудився до боротьби за волю, аби його убога Україна відживила національну гідність і знову запульсувала в судинах самостійного етнічного організму чиста, свята, жива козацька кров.

Для себе в цій закутій деспотичній імперії Шевченко просив у Бога лише любові, сердечного раю, родинного щастя:

Я тільки хаточку в тім раї

Благав, і досі ще благаю,

Щоб хоч умерти на Дніпрі,

克兰的第聂伯河边和自己的孩子们沐浴在家庭的幸福里。

但命运没有给他机会。

塔拉斯·谢甫琴科如此渴望唤醒乌克兰人民去争取自由、尊严，让获得独立的民族神圣的躯体中重新流淌哥萨克的血。

而当塔拉斯·谢甫琴科自己被牢牢囚禁在君主专制的枷锁下，他只向上帝祈祷爱、心中的天堂、家庭的幸福：

直到目前为止，我只请求在天堂里

有一所小小的茅舍，

让我好死在第聂伯河上，

哪怕是在一个小小的山岗上。

1861 年 3 月 10 日，伟大的乌克兰天才在圣彼得堡去世。他的朋友、家人、乌克兰民众根据他的遗愿把他埋葬在乌克兰康诺夫的高山上。从这里可以看见滚滚的第聂伯河、广袤的乌克兰大草原。

这不禁令人想起白居易《李白墓》中的诗句：

采石江边李白坟，

绕田无限草连云。

著名的文学家、翻译家、社会活动家戈宝权先生在 1937 年第一次访问乌克兰，凭吊了塔拉斯·谢甫琴科。随后他在 1940 年《文学报》刊登了第一篇关于塔拉斯·谢甫琴科的文章。接着，在 1941 年《笔谈》杂志戈宝权发表了一篇《谢甫琴科悲惨的一生》。此后，戈宝权没有“放弃”塔拉斯·谢甫琴科，他陆续访问乌克兰，学习乌克兰语，并翻译发表了一系列的塔拉斯·谢甫琴科作品。戈宝权、张铁弦、孟海、任溶溶翻译了塔拉斯·谢甫琴科 80 首作品，被收录在上海译文出版社 1983 年

Хоч на малесенькій горі.

Передчасно помер український геній 10 березня 1861 року в холодному Петербурзі, але друзі, родина, українська громада виконала його заповіт і перепоховала його тіло в Україні – в Каневі, на високій горі, звідки видно і Дніпро, і кручі, і поля широкополі, і безмір українських степів.

Мимоволі згадуються поетичні рядки славетного китайського поета Бо Цзюйі із вірша «Могила Лі Бо»:

В Цайші над рікою на кручі

Лі Бо вже давно упокоївся в тиші.

Там, де хмари зійшлися з травами

і злилися з полями і безкрайніми далями.

На цю високу Чернечу гору, де знайшов свій останній притулок Тарас Шевченко, піднімався незабутній китайський літературознавець, перекладач, громадський діяч Ґе Баоцюань. Він у 1937 році, вперше відвідав Україну, детально ознайомився з матеріалами про українського поета і художника, з його поезією і вже в 1940 році надрукував у газеті «Веньюе бао» першу велику статтю про Шевченка. Наступного, 1941 року Ґе Баоцюань вмістив у журналі «Бітань» нову розвідку під промовистою назвою «Трагічна доля Шевченка». Від того часу наш Кобзар не «відпускав» Ґе Баоцюаня, який продовжував відвідувати Україну, вивчати українську мову, публікувати статті про Шевченка, перекладати його поезії, видавати його творчу спадщину. Так, Ґе Баоцюань упорядкував однотомник Шевченка під назвою «Вибране» для шанхайського видавництва «Івень», яке випустило його в світ у 1983 році в серії «Шедеври світового письменства». До цієї книги ввійшло понад 80 віршів і поем Шевченка в перекладах Ґе Баоцюаня, Чжан Тєсяня, Мен Хайя, Жен Жунжуна.

Треба наголосити, що у вересні 1921 року відомий китайський письменник, літературний критик Мао Дунь опублікував у «Щомісячному журналі розповідей» статтю про життєву долю Шевченка і його твори. Понад сорока китайських учених і перекладачів, зокрема, Го Можо, Чжоу Цзожень, Сяо Сань та інші, тлумачили поезії Шевченка, доносили його болі й переживання, надії і сподівання до китайського читача його рідною мовою.

Нарешті в 1990 році здійснилася мрія залюбленого в Україну та в її геніального поета невтомного Ґе Баоцюаня. З'являється у видавництві

出版的《世界文学名著》中。

事实上，早在1921年，中国知名的文学家茅盾就在《小说月报》上发表过关于塔拉斯·谢甫琴科的文章和作品。近40位中国学者和翻译家，包括郭沫若、周作人、萧三亚等向中国读者介绍和传播了塔拉斯·谢甫琴科的诗歌。

直到1990年，戈宝权实现了他的梦想，可以直接从自己喜爱的诗人的乌克兰文原文进行翻译，出版了《姓名》《科布扎歌手》。

这位翻译家去世后，2016年3月，作为“新丝绸之路”的献礼，在乌克兰驻华使馆举办了《科布扎歌手》第二版发布仪式。

戈宝权翻译的塔拉斯·谢甫琴科诗集《科布扎歌手》，收录在《不朽的光荣——致敬塔拉斯·谢甫琴科》书中。书中收录了中国知名艺术家的作品——中国书画家为中国读者敞开了了解乌克兰的大门，带领中国读者走入乌克兰民族精神领袖的诗歌世界。

为纪念乌克兰独立25周年和塔拉斯·谢甫琴科诞辰202周年，2016年5月在基辅举办了名为《不朽的光荣——致敬塔拉斯·谢甫琴科》的艺术展。此次活动在中国驻乌克兰使馆和乌克兰驻中国使馆的协力下，以中国国画的形式，表现中国人眼中的《科布扎歌手》。

在文章《塔拉斯·谢甫琴科——我最喜爱的诗人》（1961年）中，戈宝权写道：“在乌克兰所有的作家和诗人中，塔拉斯·谢甫琴科是我最喜爱的。最近，当我在翻译他的作品《科布扎歌手》时，我感觉塔拉斯·谢甫琴科成了我的旅行伙伴：我仿佛和他一起在风景如画的乌克兰畅游，一起漫步在第聂伯河畔，他的诗充满革命热情，深深触动了我的灵魂。”[1]

---

1 1961年谢甫琴科逝世100周年时，戈宝权先生应乌克兰《文学报》之请，写了《谢甫琴科——我最喜爱的诗人》，发表在3月10日的报纸上。

«Імень» «Кобзар», переклад якого здійснив безпосередньо з оригіналу цей натхненний популяризатор творчості свого улюбленого поета.

На жаль, уже після смерті метра китайського перекладу поезій Тараса Шевченка з оригіналу з'явилося завдяки ініціативі Посольства України в КНР у рамках проекту «Новий Шовковий шлях» друге видання «Кобзаря», яке було презентоване в березні 2016 року у Посольстві України в Китаї.

Антологія поезії Тараса Шевченка під традиційною назвою «Кобзар» в перекладі Ге Баоцюаня надрукована в книзі «Нев'януча слава. Шана Тарасу Шевченку». Ця книга проілюстрована відомими китайськими митцями – членами Китайської академії живопису і каліграфії і покликана відкрити китайським читачам світ України і світ поезії духовного провідника українського народу.

З нагоди 25-річчя Незалежності України та у рамках відзначення 200-річчя з дня народження Тараса Шевченка в травні 2016 року в Києві була відкрита художня виставка «Нев'януча слава. Шана Тарасові Шевченку». Ця художня виставка робіт на сюжети творів Шевченка у традиційному китайському стилі «гохуа» здійснена в рамках проекту «Славетний Кобзар очима китайських майстрів» завдяки співпраці Посольства КНР в Україні і Посольства України в КНР.

У статті «Шевченко – мій улюблений поет» (1961 р.) Ге Баоцюань писав: «З усіх українських письменників і поетів Тарас Шевченко – мій найулюбленіший поет. Останнім часом, коли я працюю над перекладом його «Кобзаря» і редагую його твори китайською мовою, я відчуваю, що Тарас Шевченко став моїм нерозлучним другом: я мандрую разом із ним по мальовничих просторах України, гуляю на берегах широкого Дніпра, тужу разом із ним в Орській фортеці чи на Кос-Аралі; переживаю разом із Яриною, з Оксаною, з Катериною і Ганною, а його сповнені революційного пафосу вірші надихають і мою душу»[1].

Китайського вченого і перекладача тому так захопив український поет, що «він народний поет у повному розумінні цього слова».

---

1 1961 року, коли виповнилося 100 років з дня смерті Шевченка, Ге Баоцюань відгукнувся на прохання української «Літературної газети» і написав статтю «Шевченко – мій найулюбленіший поет», що була опублікована в газеті 10 березня.

中国这位学者和翻译家这样评价乌克兰诗人：塔拉斯·谢甫琴科是真正意义上的民族诗人。

事实上，塔拉斯·谢甫琴科的思想、感情和希望是与人民的思想和感情联系在一起的。塔拉斯·谢甫琴科通过诗歌，深刻地表达了人民的命运、苦难以及愿望。

塔拉斯·谢甫琴科是乌克兰的精神领袖、思想的先哲、文化的巨人和实践家。伊万·弗兰科文学奖[1]对诗人的评价是他捣毁了暴力专政对乌克兰人民精神和文化的摧残，通过直接而犀利的语言唤醒人民的民族意识，恢复其历史记忆，号召民族团结。

正是塔拉斯·谢甫琴科使乌克兰人民摆脱了对本民族历史认知的匮乏、对自身文化和历史的自卑心理。

因此，《科布扎歌手》就像一道闪电劈开了整个民族深埋的历史记忆，指引了前进的方向。

塔拉斯·谢甫琴科说过的“无形的火烘烤着冷冻的灵魂”，是治愈人们意识之疾、开启智慧和善良心灵的真理。因此，诗人被乌克兰人民称为乌克兰精神领袖和伟大先行者。他对每一个同胞发出真挚的呼唤，去阅读，去铭记：

世界上没有第二个乌克兰，

世界上没有第二条第聂伯河

恳求您——上帝：

我们一起在这片大地上

兄弟般

---

1 伊万·弗兰科：乌克兰著名作家、诗人、散文家、翻译家、学者、社会和政治活动家。

І справді, коло дум, переживань, співчуттів і надій Шевченка кровно пов'язане з народними думками і почуттями. Шевченко осяяв духовним світлом поезії все, що таїлося в народній душі, образно висловив і свою долю та страждання, і долю, страждання та сподівання рідного народу.

Отож, свою місію духовного провідника українського народу Тарас Шевченко – цей, за визначенням Івана Франка[1] (лауреатом Державної премії України його імені – імені Івана Франка у 1988 році став Ґе Баоцюань), «володар в царстві духа» і «велетень у царстві людської культури», виконав. Він порятував зруйновану насильницьким вторгненням деспотичної системи правління у духовний і культурний простір спільноту – український народ, відродив його історичну пам'ять, завдяки народній мові, літературному слову дав йому національне самоусвідомлення, розуміння національної солідарності в гнітючій атмосфері колоніального приниження.

Саме завдяки Шевченкові й розпочалося формування нової свідомості, яка позбавляється комплексу історичної неповноти, культурно-історичної неповноцінності, що кілька століть тяжів над суспільною свідомістю українців.

Тому «Кобзар» – це був як спалах блискавки, яка висвітлила морок притлумленої свідомості та забутої історії і відкрила перед нацією горизонти майбутнього.

Шевченкові слова «огнем невидимим пекли / Замерзлі душі», зцілювали святою правдою народну свідомість, відкривали уми і серця для порозуміння і злагоди. Тому український народ визнає свого поета-пророка духовним будівничим України, тому кожне нове покоління вдумливо вчитується в його посланіє, з яким Кобзар звертався до усіх українців – і мертвих, і живих, і ненародженних, закликав пам'ятати:

Нема на світі України,
Немає другого Дніпра
і благав Господа:
А всім нам вкупі на землі
Єдиномисліє подай

---

1 Іван Франко – відомий український письменник, поет, прозаїк, перекладач, вчений, соціальний та політичний діяч.

团结一致。

乌克兰社科院院士

乌克兰社科院塔拉斯·谢甫琴科文学所 所长

尼古拉·儒林斯基

（翻译：中国国际广播电台乌克兰语部编辑记者李欣）

І братолюбіє пошли.

Директор Інституту літератури
ім. Т.Г. Шевченка НАН України,
академік НАН України
Микола Жулинський

序三　乌克兰民族精神之父

塔拉斯·谢甫琴科的美称在他的祖国乌克兰是非常多的，无论官方机构还是民间，无论学术界还是艺术界都给予这位时代歌手极高的荣誉，比较常见的有“乌克兰精神领袖”“民族诗人”“人民诗人”“乌克兰的儿子”“伟大的艺术家”等。在2013年7月乌克兰利沃夫举办的纪念塔拉斯·谢甫琴科200周年诞辰学术会议上，一位学者发言中提到的一个称名应该是过往及现有诸多称号中最高级别的了——乌克兰精神之父（отец духа）。在中文的理解中，“父”字除了有“父亲”“值得尊敬之人”等词义外，还有“万物化生之本”的含义。那么，民族精神之父，即民族精神文明化生之本源。民族精神是一个民族存在之根本，从这一点来看，这个称呼可以说是至高无上。中国自古尚文，视民族精神为民族赖以生存之核心，然而似乎在浩瀚的历史人物志上，却难有一个人甚至一个文化宗派及现象被称作民族精神之父。即便是当今被肯定为民族传统文化鼻祖的孔孟之道及提出“万法归宗”的道学，也只是定义为文化及“法”的本源，始终没有上升到集民族意识、民族文化、民族习俗、民族性格、民族信仰、民族价值观念等多方面为一体的“民族精神”之父这一层面。我们知道“俄罗斯诗歌的太阳”普希金被称作俄罗斯精神文化的象征。在乌克兰民间也有“乌克兰的普希金”赞誉的大诗人塔拉斯·谢甫琴科，今天拥有了“民族精神之父”的赞誉。这是单纯的民族崇拜，还是客观理性的赞美，需要我们从多方面加以探寻。

Передмова 3. Батько духу українського народу

На своїй батьківщині, Україні, Тараса Шевченка шанують та знають під багатьма іменами. Незалежно від соціального прошарку, будь то серед правлячої верхівки чи поміж звичайних людей, або ж в мистецьких колах, всюди цей співець цілої епохи удостоюється звань найвищої поваги. Найбільш часто вживаними є такі як «духовний лідер України», «народний співець», «народний поет», «син України», «великий митець» і т. д. Однак, в липні 2013 року в українському місті Львів було проведено науково-дослідницьку конференцію з нагоди 200 річниці з дня народження Тараса Шевченка, в рамках якої один з науковців у своїй промові використав звання – «батько духу», яке беззаперечно, є одним з найвищих серед усіх відомих нині титулів Шевченка. З точки зору китайської мови, ієрогліф «父» (fù, батько), окрім таких значень, як «батько», «людина, що заслуговує поваги», також має значення «матеріальне втілення всього сущого». Таким чином, бути батьком духу народу також означає бути джерелом втілення культури національного духу. Національний дух – це основа існування нації, саме тому, з такої точки зору, подібне звання може вважатись найвищим та найпочеснішим. Споконвіку в китайській культурі народний дух розглядався як життєво необхідне ядро для народу, але якщо поглянути на безліч історичних постатей, навряд чи можна віднайти такий феномен – людину або ж школу чи рух, що по праву могли б отримати звання «батько національного духу». Навіть якщо взяти до уваги нині затверджене в якості основоположного для традиційної культури вчення Конфуція та Менцзи, а також принцип «Вань фа гуй цзун» даоського вчення - це також всього лише джерело наукового визначення культури та «права», так ніколи і не піднявшись до рівня національної свідомості, національної культури, національних традицій, національного характеру, національної віри, національної системи цінностей і т. д., що в цілому складало б багаторівневе поняття «батько духу». Всім нам відомо про сонце російської поезії – Олександра Пушкіна, якого прийнято вважати символом російської культури, тоді коли серед українського народу

乌克兰这个名称出现在12世纪。14世纪，乌克兰人脱离了古罗斯形成独立的民族，进而拥有自己独特的语言和文化，而乌克兰作为现代民族则被认为是经历了历史上被波兰等国统治之后、17～19世纪在第聂伯河中游形成的。我们知道，民族精神是伴随民族意识产生、民族文明发展而形成并进步的。塔拉斯·谢甫琴科生于19世纪，从这一点来看，乌克兰人民心中的“精神之父”的赞誉应该有另一层意义。

一

纵观世界各国各族，对伟人有两种称谓被普遍接受：政治领袖和民族精神的领袖。政治领袖也许可以代言一个时代，是一个时代的形象代表，然而往往因伴随着其一生的功过是非而被淡化。而民族精神则是纯净无瑕的，不仅具备民族性、时代性，更重要的是具有传承性。而这种传承不是出于时代，尤其不能是出于政治的诉求，而必须由人民发自内心地接收，进而代代相传。塔拉斯·谢甫琴科被人民授予“民族精神之父”的桂冠，应当理解为这是历史的选择，更是诗人和乌克兰人民双方的共同选择。

“当我死了的时候，

把我在坟墓里深深埋葬，

在辽阔的草原中间，

在我亲爱的乌克兰故乡。

……”[1]

这是诗人1845年卧病时创作的一首无题诗歌。诗人去世后，人们根据该诗的主题及字里行间渗透的血泪及苍凉的文字为其定名《遗嘱》。这首诗成了诗人的传世佳作之一，不仅在乌克兰广为

1 《谢甫琴科诗集》，戈宝权译，1989，译林出版社，第55页。

глибоку повагу завоював свій «український Пушкін» - великий поет, Тарас Шевченко, можна навіть стверджувати про національний культ поклоніння, проте подібна всезагальна хвала потребує нашого всебічного розгляду

Вперше, назва «Україна» з'явилась у XII ст., а в XIV ст., відділившись від Київської Русі, утворилась самостійна нація, що в подальшому мала власну самобутню мову та культуру, що остаточно сформувалась по середній течії Дніпра протягом XVII-XIX ст. Як відомо, національний дух супроводжує національну свідомість, формування та розвиток національної культури. Тарас Шевченко народився в XIX ст., тому розглядаючи питання з цього ракурсу, звання «батько духу», що є в серці кожного українця, має значення іншого рівня.

I

Якщо проглянути всі нації кожної окремої держави в світі, то великі люди поділяються на два типи: політичні лідери та лідери національного духу. Політичний лідер також може бути представником певної епохи, символом певної епохи, однак значимість його звершень, як правило, переоцінюється. А лідер національного духу – цілком поза часовими рамками, він не лише володіє рисами національного характеру, але й є носієм традицій, і зовсім не обов'язково традицій, що виникли саме в цю епоху, особливо це стосується почесних імен та слів, якими називали людей. Необхідно щоб вони торкались найглибших струн душі кожної людини та передавались з покоління в покоління.

Як умру, то поховайте
Мене на могилі,
Серед степу широкого,
На Вкраїні милій. [1](Т. Г. Шевченко «Заповіт»)

Цей вірш без заголовку поет написав у 1845 році під час своєї тяжкої хвороби. Після смерті поета, люди згідно основної теми та прихованих значень, якими пронизана кожна стрічка цього вірша, йому дали назву «Заповіт». Цей вірш став одним з найвидатніших шедеврів у творчому спадку поета, широко відомий не лише в Україні, але також доволі розповсюджений серед поетів Китаю. В цьому вірші неодноразово повторюються такі слова як: «Україна», «сім'я», «воля». Ці три слова були намертво викарбувані в найглибших закутках душі поета в скрутні

1 Взято зі «Збірки поезій Шевченка», перекладач Ге Баоцюань, 1989 рік, видавництво Ілін, 55 с.

相传，而且在中国也是诗人流传较广的作品。这首诗中反复提到了三个字眼："乌克兰""家""自由"。这三个词应该是诗人等待死神降临的凄惨时刻内心最深处的牵挂和不舍。远在第聂伯河畔的家——乌克兰和被夺走的自由不仅是诗人一生不肯割舍的最真切的情感所系，心之向往，而且是诗人为自己的创作选择的灵魂，终生坚守，至始至终贯穿于诗人的诗歌及艺术创作中。诗人在其短暂的一生里饱受长久失去祖国和自由的折磨。他不只为自己的痛苦控诉，更重要的是为更多和他一样在苦难中挣扎、隐忍又无力言说的人呐喊。

1841 年 2 月 25 日，诗人出生在一个农奴家庭。农奴的出身注定了他坎坷的一生必定与生活在社会底层，且数量众多的贫困大众紧密相联，也使他得以真正地根植于人民的土壤。悲惨的童年、无助的少年时代，让塔拉斯·谢甫琴科内心充满了对社会不公、压迫、暴力的愤慨。少年时的一个深夜，在教堂做小执事的塔拉斯·谢甫琴科将喝得烂醉如泥的所谓"师傅""恩人"剥光了衣服，痛打一顿，而后带着一本有插图的书逃离了这由上帝主宰，本该充满真、善、美的灵魂寓所。这应该是诗人针对人身压迫第一次真实的宣泄和有力的反抗。在其后来的美术及文学创作中，这种阶级反抗精神一直作为重要的选题，得以用色彩和文字鲜活地表现出来。

此后，塔拉斯·谢甫琴科成了一个流浪儿，被一个暴发户地主收留做了小随从。诗人自己称此为"幸运"，虽然长时间经受各种打骂，但是在地主相对考究的住所他有了亲近绘画艺术的机会。尤其是跟随地主一家来到圣彼得堡这座富丽堂皇的城市成了塔拉斯·谢甫琴科人生的一个重要转折，也可以说，诗人至此身离故土了。最初在这个城市他是非常幸运的：他在茹科夫斯基等文化名家的帮助下获得了自由之身，并且得以在最著名的美术学院学习，师从大画家勃留洛夫而成为一个出色的画家。更值得一

моменти передчуття власної смерті. Будучи далеко від своєї домівки та сім'ї – України, позбавлений свободи, поет ніколи в житті не зміг би звільнити своє серце від намертво прив'язаних до нього почуттів, також поет до кінця своїх днів непокірно обороняв зроблений ним вибір, подібна тематика пронизує поетичну та художню творчість поета. За своє таке недовге життя поет повною мірою випив гірку чашу втрати Батьківщини та свободи, він не лише загострював увагу на власних стражданнях, але й що є більш важливим, боровся проти страждань багатьох інших, таких же, як і він сам, борючись із останніх сил, закликав народ до дій.

25 лютого 1841 року поет народився в сільській родині, він був приречений на життя кріпака – повне невдач та бідності життя найнижчого прошарку суспільства, кріпаки були у тісному зв'язку між собою та були прикріплені до певних земельних ділянок. Трагічне дитинство, безпорадне отроцтво – все це наповнило серце Шевченка обуренням та гнівом стосовно соціальної несправедливості, гноблення та насильства. В дитинстві Шевченко був служкою при одній з церков, однією темної ночі він здер одяг з п'яного до нестями дяка, який називав себе «наставником» та «благодійником», відлупцював його, після чого забравши одну ілюстровану книгу втік з цього божественного, сповненого добротою та красою священного місця. Це був перший раз, коли поет повною мірою висловив свою незгоду та зчинив потужний супротив народному гніту, в його подальшому живопису та літературній творчості подібний дух супротиву став провідною тематикою, яку він розкривав та оживляв за допомогою фарб та слів.

Після цього, Шевченко став безпритульним і був найнятий служкою до одного заможного пана. Сам поет казав, що йому «пощастило», хоча протягом тривалого часу він зазнав чимало побоїв та сварок, проте пан був зацікавлений у вивченні мистецтв, в особливості художніх мистецтв, тому це був чудовий шанс. Особливою стала поїдка з паном до Санкт-Петербургу, подорож в це розкішне місто стала переломним моментом у житті Шевченка, можна навіть сказати, поет з того самого моменту відірвався від батьківщини. Спочатку йому надзвичайно пощастило в цьому місті: за допомогою культурного корифея Жуковського, він повернув свою свободу, а також отримав можливість навчатись в одному з найвідоміших інститутів образотворчих мистецтв, навчатися в великого митця – Брюллова та стати видатним художником. Більш того, слід наголосити, що однієї прекрасної літньої ночі 1837 року, муза поезії печально спустилась та виказала свою прихильність до цього талановитого українського юнака, Шевченко вперше у своїй поемі «Причинна» написав про український народ, саме так розпочавши написання своєї

提的是，在1837年一个美丽的夏夜，诗神悄然降临，倍加青睐这个乌克兰年轻人，塔拉斯·谢甫琴科以一首以乌克兰人为主角的长诗《一个得了邪病的姑娘》开始了自己真正的诗歌创作。直到遭流放前，在圣彼得堡的这段日子是诗人最快乐、最春风得意的岁月了。然而，即使这样，诗人内心从未忘却更没有舍弃自己的祖国和人民。这一时期，塔拉斯·谢甫琴科的很多绘画作品都是以乌克兰及乌克兰人民为主题创作的，如这一时期的绘画作品《茨冈女人》(1841)、《卡泰琳娜》(1842)、《在基辅》(1844)。同时，诗人几部著名长诗作品（如《卡泰琳娜》《白杨》）更是以乌克兰人民的悲惨命运为主题创作的。这些作品给诗人带来了很高的声誉，同时也给他带来了巨大的灾难。由于塔拉斯·谢甫琴科公然笔伐沙皇和政府，号召推翻农奴制，1845年在经过严酷的审判后，他被判刑，随后开始了长达十年的监禁和被流放。塔拉斯·谢甫琴科宁肯牺牲自己美好的生活和前途，也要做坚强的科布扎歌手。他的这份为祖国、为人民歌唱的情义也深深地感动着乌克兰人民。遭流放期间他不仅失去了人身自由，还被禁止任何创作。这种痛苦对于塔拉斯·谢甫琴科来说更甚于身体上遭受的摧残。即使在这样的日子，诗人也从未动摇过自己内心的信仰，如他自己所说："受尽折磨，吃尽苦头……但我绝不后悔认错！"[1]在这漫长黑暗的岁月里，他没有选择哀怨和沉沦，深深思念的仍然是自己的祖国和同胞兄弟。在他遭流放期间留下的弥足珍贵的《靴筒诗抄》中，祖国主题仍然占有大量篇幅，如《我能否在乌克兰生活》《你们可要记住我啊，我的同胞弟兄们……》等。诗人对祖国人民的爱和坚守一直到生命最后一刻：

我们回想起第聂伯河，乌克兰，

那树林里的愉快的住所，

1 《谢甫琴科诗集》，戈宝权译，译林出版社，1990年5月第1版，第11页。

справжньої поезії. До самого вигнання, дні, проведені в Петербурзі, були найрадіснішими та найбарвистішими в житті поета, однак, незважаючи на це, серце поета ніколи не забувало, не відмовлялося від своєї батьківщини і народу. У цей період в багатьох творчих роботах Шевченка основною темою виступали Україна та український народ, як наприклад в його картинах «Циганка-ворожка» (1841 р.), «Катерина» (1842 р.), «В Києві» (1844 р.) і т. і. в той же період з'являються відомі поетичні твори, такі як «Катерина», «Тополя», присвячені трагічній долі українського народу, ці твори не лише принесли автору надзвичайну відомість, але й водночас принесли йому страшні нещастя. Через свою публічну різку критику стосовно царя та влади, заклики до повалення кріпосного устрію, в 1845 році Шевченко після суворого суду був засуджений, після чого розпочався тривалий десятилітній період ув'язнення та заслання. Шевченко пожертвував своїм прекрасним життям та планами на майбутнє, лиш залишався гравцем на кобзі, така пожертва заради Батьківщини, прив'язаність до співу українських народних пісень, також розчулює серця українського народу. Під час цього заслання він не лише тратив свободу особистості, але й отримав заборону на створення мистецтва в будь-якій його формі, для Шевченка дні без творчості були гіршими за тілесні покарання і муки. Навіть у такі дні, як ці, поет ніколи не вагався у своїх внутрішніх переконаннях, як він сам сказав: «Караюсь, мучусь... але не каюсь!»[1]. В ці довгі темні роки він не вибрав гірку жалобу та занепад, проте він глибоко сумував за своєю батьківщиною та рідними братами. Під час вигнання у своєму дорогоцінному збірнику «Захалявна книжечка» більшість творів пронизані тематикою Батьківщини – «Мені однаково, чи буду...», «І мертвим, і живим..» і т. і., в цих та інших віршах – любов поета до Батьківщини, аж до самої його смерті:

Дніпро, Україну згадаєм,

Веселі селища в гаях,

Могили-гори на степах –

І веселенько заспіваєм... 15 лютого, 1861 р

У 1857 році Шевченко повернувся із заслання та нарешті відновив творчий процес. Він занурився з головою у мистецтво створення мідних гравюр, хоча це завдає шкоди його і без того ослабленому хворобою організму, проте він залишив чимало мідних гравюр на національну

---

1 Взято зі «Збірки поезій Шевченка», перекладач Ге Баоцюань, травень 1990 року, перше видання, видавництво Ілін, 11 с.

还有草原上的荒冢古墓，

于是我们愉快地唱起歌……　　1861 年 2 月 15 日

1857 年塔拉斯·谢甫琴科从流放地归来，终于可以重新创作。他开始投身铜版画艺术创作，虽然这也严重损害了他本来就已经疾病缠身的身体，但还是为后世留下大量的民族主题铜版画作品。更重要的是 1860 年，诗人最珍贵的诗集《科布扎歌手》[1] 终于经过层层审查艰难地出版了。尽管被审查机构摧残得几乎面目全非，诗人自己痛心地说："我几乎认不出可怜的孩子们……"但这部乌克兰语诗集依然如火种点亮了乌克兰人民的心。

创作对于塔拉斯·谢甫琴科来说是生命，而他自始至终选择祖国和人民作为其创作之灵魂。可以说他选择了祖国和人民作为他生命的本源。诗人选择了人民，选择用一生诠释民族精神，人民自然也会深感这份情义，而选择诗人作为自己的民族代言人。塔拉斯·谢甫琴科也就当之无愧地成了首推的"乌克兰人民诗人"。

二

塔拉斯·谢甫琴科一生的诗歌创作时间并不长，只有二十几年，其中十年还是在流放中度过的。然而，塔拉斯·谢甫琴科作品中的人民性是其成为"人民诗人"的有力的理论依据，也是诗人被人民授予乌克兰精神文化之父的一个重要原因。

关于"人民性"，不同时代、不同的人往往理解上也会存在差异。俄罗斯大诗人普希金曾经为人民性做过如下阐述："作家的人民性是一种只能为本国同胞赏识的优点……"[2] 也就是说，"人民性"是一个民族依照自身特点、本质形成的，文艺作品中的人民性无论从语言还是创作上都应该反映这个民族的特点和面貌。纵观塔

1　这是与 1840 年出版的《科布扎歌手》同名的另一本诗集。

2　《论文学中的人民性》/《普希金全集》第 7 卷，邓学禹 孙蕾译，2012，浙江文艺出版社，第 39~40 页。

тематику для майбутніх поколінь. Найважливішою збіркою є збірка віршів 1860 року «Кобзар», яка пройшовши через усі багаторівневі перевірки зрештою була опублікована, однак, пройшовши всі перевірочні структури, збірка була зруйнована та змінена до невпізнання, поет зажурено говорив: «Я майже не впізнаю своє бідолашне дітище...», але ця збірка української поезії, яскравим полум'ям освічує серця українського народу.

Твори Шевченка – це життя, від самого початку і до самого кінця душею його творів були батьківщина та народ, можна навіть сказати, що він обрав батьківщину та народ, в якості джерела свого життя. Поет присвятив себе народу, присвятив своє життя детальному поясненню національного духу, щоб людей також пронизувало цими почуттями любові. Тому, будучи обраним в якості представника нації, Шевченко також цілком заслужено отримує титул «поет українського народу».

II

Частина життя, яку Шевченко витратив на написання віршів, не така вже й довга, всього-на-всього 20 років, 10 років з яких він був у засланні. Народний характер поезії Шевченка допоміг йому здобути славу «народного поета», саме через свою творчість поет був названий батьком української духовної культури.

Щодо народного характеру поезії Шевченка у людей різних епох були різні думки. Так наприклад, великий російський письменник О.С. Пушкін писав[1] «Народність це така перевага, що допомагає віддати належне, оцінити красу даної країни та її народу»[2]. Іншими словами, народність – це характерні риси, внутрішня сутність самого народу, і не важливо чи це твори літератури або мистецтва, пов'язані вони з мовою чи з творчістю, в усіх них мають знайти своє відображення національні особливості та його образ. Проглянувши твори Шевченка, можемо взяти в якості прикладу збірку «Кобзар», у цій збірці народність та реалізм знайшли художнє втілення на дуже високому рівні, народність у літературних творах головним чином відображена у наступних аспектах.

По-перше, твори, що увійшли до цієї збірки, усі написані рідною для поета мовою, тобто українською. Безсумнівно, мова є однією із основних

---

1 Взято з «Повна збірка творів Пушкіна», том 7, «Про народність в літературі», перекладач: Ден Сюеюйта, Сунь Лей, чжецзянське видавництво літератури та мистецтва, 2012, 39-40 с.

2 Орест Субтельний, Украина, История КИЕВ, 1992, 189 с.

拉斯·谢甫琴科的诗歌作品，以杰出的《科布扎歌手》为例，诗人作品中的人民性和现实主义都达到了很高的艺术水平，其文学作品中的人民性主要体现在以下几个方面：

首先，这部诗集中的作品都是用母语，即乌克兰语写作的。毋庸置疑，语言是一个民族基本的特征之一，语言这一最重要的民族文化符号某种程度上诠释着民族的意义。语言是文化的载体，文化是语言的管轨。乌克兰由于地理位置特殊，加上其作为俄罗斯民族的发源地，经济文化都有着深厚的底蕴与积累，从12世纪衰落以来便成为兵家必争之地，历史上多次被异邦统治，在此过程中也经受着残酷的文化侵略。16世纪归入波兰版图后，曾被迫信奉天主教。许多乌克兰人在威逼利诱下改信天主教，埋下了日后乌克兰东西部对立的种子。经济和宗教的双重压迫迫使乌克兰农民大量集体逃亡到波兰统治薄弱的东部，离莫斯科更近的疆土。出于对民族独立的渴望，17世纪在俄罗斯的参与下乌克兰脱离了波兰的统治，但与此同时也开始了乌克兰人成为“小俄罗斯人”的历史。在这个时期，沙皇逐步取消了当时被称作“哥萨克”的民族自治权力，取而代之的是与俄罗斯本土完全一致的行省体系；“乌克兰”的名称遭到禁用，被极具政治色彩的“小俄罗斯”代替；乌克兰语被视为俄语的一种方言，禁止乌克兰语文艺演出，也禁止学校教授乌克兰语。许多乌克兰（尤其是东部）精英逐渐被同化。最典型的就是沙皇亚历山大一世的得力助手维克多·科楚别伊（Віктор Кочубей）。他说：“尽管我生来就是个‘一簇毛’（当时对乌克兰人的蔑称），但我比任何其他人都更加是个俄罗斯人。”[1]也是在这一时期，很多本土作家主动或被动地开始用俄语写作，其中最具代表性的是今天被称作俄罗斯文学巨匠的果戈理，其声望在当时是高过民族诗人塔拉斯·谢甫琴科的。面对文化侵略和

1 转引自奥列斯特·苏波捷里尼，《乌克兰历史》，基辅：利彼奇出版社，1992年，第189页。

характерних рис народу, мова – це найважливіший символ культури, який певною мірою може роз'яснити поняття нації. Мова є носієм культури, а культура в свою чергу є фундаментом. Через особливе географічне положення, а також через те, що Україна є колискою російської народності, економіка і культура країні ввібрали в себе духовні скарби та надбання попередників. Після початку періоду занепаду XII сторіччя, ця територія стала стратегічно важливим пунктом, тому за свою історію неодноразово була захоплена іншими державами, піддавалася жорстокій культурній агресії. Після того як у XVI столітті територія України була приєднана до Польщі, українці були змушені змінити свою віру на католицтво. Примусове навернення до католицтва багатьох українців посіяло зерна подальшого протистояння західної та східної частин України. Економічний та релігійний тиск змусив українських селян масово шукати притулку в менш розвиненому східному регіоні, що перебував під владою Польщі, на прикородонних територіях, що були ближчі до Москви. Через жагу до національної незалежності у XVII сторіччі Україна за участю Росії змогла позбутися польського панування, але в той самий час почався період історії, коли українців називали «малоросами». Цар поступово скасував право козацького народу на національну автономію, територія була оголошена частиною Росії, було заборонено вживання назви «Україна», а натомість введена назва «Малоросія», що має яскраво виражене політичне забарвлення. Українську мову стали вважати діалектом російської, були заборонені вистави українською мовою, у школах не викладали українську мову. Представники української еліти (особливо східної частини) поступово асимілювались, класичним прикладом такої асиміляції є права рука царя Віктор Кочубей. Він говорив: «Хоч і народився я «хохлом», я більший росіянин, ніж будь-хто інший»[1]. У той самий період багато хто з українських письменників, дехто із власної волі, а дехто примусово, почав писати свої твори російською мовою. Одним із класичних прикладів цього явища є видатний діяч російської літератури М. В. Гоголь, у той час він був більш відомий, ніж народний поет Шевченко. Перед лицем культурної агресії та кризи національної культури, Шевченко від початку і до кінця тримався за свою рідну мову і навіть публікував у Москві свої сповнені народності твори. Також варто згадати, що після повернення із заслання, він почав складати підручник «Буквар», Шевченко не покладаючи рук працював над підручником заради популяризації української мови.

Шевченко зробив величезний внесок у розвиток української

---

1 Орест Субтелъний, «Iсторія Украина», Київ «Либідь», 1992, 189 с.

本民族文化危机，塔拉斯·谢甫琴科始终坚持用自己的母语创作，并在莫斯科出版，将自己的作品深深地打上民族文学的烙印。特别值得一提的是，他在从流放地归来后开始编写乌克兰语识字课本，为推广乌克兰语而不懈地努力。

塔拉斯·谢甫琴科为乌克兰标准语的发展做出了巨大的贡献。他构建了乌克兰标准语的基本结构，深深地影响着现代乌克兰语的发展。他规范了词汇、语法的构成，成为后来的作家在诗歌、戏剧等文学创作上的标版。此外，塔拉斯·谢甫琴科的文学创作中使用了大量鲜活的乌克兰民间语言，特别是一些口语、俗语等，而这种被视为方言元素的语言形式在当时是被限制，并且接受面是很窄的。可以说，塔拉斯·谢甫琴科的诗歌是从民族文化中汲取营养，从而成就了乌克兰标准语。值得一提的是，1860 年诗人身患重疾，在这种情况下仍努力想将优秀的俄罗斯古代史诗《伊戈尔远征记》翻译成乌克兰语，充盈本民族的文学宝库。可惜全文翻译未能完成，但是诗人对本民族文化的捍卫与发展做出的巨大贡献是令乌克兰人民长久赞颂的。

第二，《科布扎歌手》诗集中很多作品的取材都来源于本国历史与文化，包括乌克兰民歌、民间故事等。比如《佩列本佳》《假如我有双高跟皮靴》《哦，他没有喝啤酒和蜜》《白杨》等多首诗歌都是根据乌克兰民歌和民间传说改编的。大量叙事诗讲述的都是乌克兰人民的生活与命运，《卡泰琳娜》《高加索》等流传广泛的长诗都是以乌克兰普通民众的悲惨命运为主题创作的，且故事的发生地也都是“第聂伯河畔－乌克兰”。此外，诗人诗歌作品中的人民性还体现在广泛的民众性上。首先在人物形象的塑造上，从诗人第一部诗歌作品《一个得了邪病的姑娘》到之后大量作品中，反复出现了描写主要人物形象的词“黑眉毛的姑娘（年轻人）”、“褐色的眼睛”，包括服饰的描写都是来自于典型的乌克兰人的形象。在塔拉斯·谢甫琴科的笔下，乌克兰的少女都是淳朴坚贞的，

літературної мови. Він сприяв створенню основної структури літературної мови, що глибоко вплинуло на розвиток сучасної української мови. Шевченко сприяв стандартизації словникового складу, граматичних структур, його поезії і драми стали класичним зразком для наступних поколінь письменників. Крім того, у багатьох своїх творах Шевченко використав живу українську народну мову, особливо часто можна побачити розмовну мову, прислів'я і т. і. У ті часи такі мовні форми вважалася діалектизмами і були обмежені у використанні, діапазон використання був дуже невеликим. Можна сказати, що поезія Шевченка бере свій початок і зростає на українській землі, а результатом цієї праці стало формування української мови. Також варто згадати про те, що у 1860 році поет тяжко захворів, і не зважаючи на це, у таких складних умовах він продовжував переклад відомої пам'ятки літератури стародавньої Русі «Слово о полку Ігоревім», тим самим поповнив скарбницю літератури свого народу. На жаль, поету не вдалося завершити переклад, але поет зробив колосальний внесок у справу збереження та розвитку народної культури, чим здобув прихильність і схвалення багатьох українців.

По-друге, у збірці поезій «Кобзар» поет почерпнув ідеї з історії та культури України, першоджерелами творів є народні пісні, фольклорні оповідання тощо Наприклад, «Перебендя», «Якби мені черевики...», «Ой не п'ються пива-меди...», «Тополя» та інші пісні були взяти із українських пісень, народного фольклору та легенд. У більшості епічних поем розповідається про життя та долю українців. Так, наприклад у поемах «Катерина» та «Кавказ», а також інших поемах, які передавались із вуст в уста, в усіх них проглядається тема гіркої долі простого українського народу, до того ж місцем подій усіх історій є «берег річки Дніпро». Крім того, народний характер поезії Шевченка проявився у широкій фольклоризації творів. В першу чергу, починаючи із першого твору поета «Причинна», а також у багатьох наступних творах автор у формуванні образів героїв, описуючи їх особливості часто вживає такі слова, як «чорноброва дівчина (чорнобровий хлопець)», «карі очі», і навіть описуючи одяг, Шевченко використовує слова, що асоціюються із традиційним образом українця. Українські дівчата, що вийшли з-під пера Шевченка, щирі і добрі, але були обмануті офіцерами, що побавилися з ними і знівечили їх життя. Він також називає українських хлопців чорнобровими, тобто наділяє їх українською народною ознакою, а також автор додає ілюстрацію, на якій вони зображені, що робить їх образ же більш живим. У віршах Шевченка всюди можна побачити описи українських народних традицій, а також сцени із життя народу, наприклад: «Посадили над козаком/Явір та ялину,/

但是却被“军官”们玩弄，毁掉了一生。而相对于这些来自文明开化的国家的“文明人”，乌克兰小伙子同样痴情执著。诗人给予这些可爱的年轻人“黑眉毛的”民族特征，并亲自为他们创作插图，让乌克兰形象更加鲜活。在塔拉斯·谢甫琴科的诗歌作品中，随处可见描写乌克兰民间习俗以及人民生活场景的内容，比如“大家种了一株白槭树和一株杉树，在哥萨克的坟墓上；又种了一株红绣球花在姑娘的坟墓上……”“大家把头巾扎在卡特鲁霞的头上……”“手巾已经织好，手帕已经绣好”……可以说诗人的诗歌是没有颜色的图画，而诗集中的插图作品又是没有文字的语言，生动真实地描写了那个时代苦难民众的形象和生活。

诗人选择了人民，对人民的态度是始终如一的。不仅仅因为他出身于农奴，本身就是劳苦大众中的一员，还因为他从始至终对祖国、对人民都充满了热爱和同情，并对人民抱有坚定的信心，如“把我埋葬以后，大家要一起奋起，把奴役的锁链粉碎得精光……在伟大的新家庭里，在自由的新家庭里，愿大家不要把我遗忘，常用亲切温暖的话语将我回想”。诗人相信自己人民的力量，相信民族的未来。例如“为了了解人民，就应该和他们生活在一起。为了要写他们的事情，自己首先要是一个人……”[1] 这是诗人诗集序言中的语句，也使塔拉斯·谢甫琴科无愧于“人民诗人”的称号。

三

如果说“乌克兰人民诗人”是塔拉斯·谢甫琴科与乌克兰人民共同的选择，那么选择自己人民的诗人作为“乌克兰精神之父”应该说是乌克兰人民内心的崇拜和独往的执著。1850 年，流放中的塔拉斯·谢甫琴科在诗歌中忧伤地写道：“我要和我的歌儿在一起埋葬，而在乌克兰，人们也将我遗忘！”[2] 诗人并没有坚定地认为

1 《谢甫琴科诗集》，戈宝权译，译林出版社，1990 年 5 月第 1 版，第 30 页。
2 《谢甫琴科诗集》，戈宝权译，译林出版社，1990 年 5 月第 1 版，第 329 页。

А в головах у дівчини/Червону калину», «Катрусю накрили./Незчулася, та й байдуже,/Що коса покрита», «Рушники вже ткались,/І хустина мережалась». Ми можемо сказати, що у збірниках поезій Шевченка не має різнокольорових картин, але авторські ілюстрації також є мовою, що допомогла змалювати образи героїв та зобразити стражденне життя простих людей.

Поет встав на сторону народу і незмінно притримувався своєї позиції. Так сталося не тільки через те, що Шевченко і сам народився в сімї кріпака і працював пліч-о-пліч із такими ж самими як і він робітниками, а також і через те, що він із самого початку був сповнений любові та співчуття до рідного народу, зберігав у серці віру в свій народ: «Поховайте та вставайте,/ Кайдани порвіте.../ І мене в сімї великій, /В сімї вольній, новій,/ Не забудьте помянути / Не злим тихим словом». Поет щиро вірив у силу свого народу, вірив у його майбутнє. У передмові до нездійсненого видання «Кобзаря» Шевченко писав: «Щоб знать людей, то треба пожить з ними. А щоб їх списувать, то треба самому стать чоловіком, а не марнотрателем чорнила і паперу»[1]. Саме тому можна сказати, що Тарас Шевченко заслужено вважається «народним поетом».

III

Якщо Шевченко вважається «народним поетом», то це є вибір українського народу, отже українці, що обрали поета своїм батьком духу глибоко поважають та схиляються перед ним. 1850 року під час заслання Шевченко у своєму сумному вірші писав: «Бо серце холоне,/Як подумаю, що, може,/Мене похоронять/На чужині, — і ці думи/Зо мною сховають!../ І мене на Україні/Ніхто не згадає!»[2]. Поет не мав упевненості в тому, що його пам'ятатимуть та звеличуватимуть наступні покоління. Однак насправді після смерті Шевченка і до сьогодні любов до поета не вмирає, люди як і раніше віддають йому шану. Народний поет отримав широке визнання та любов нащадків, ставши справжнім символом волі народу, який справедливо назвав його "батьком національного духу".

Любов до поета, що із самого початку виникала стихійно, пізніше стала всеосяжною, його любив і народ і представники влади, і це почуття безперервно передавалася наступним поколінням вже більш ніж сто

---

1 Взято зі «Збірки поезій Шевченка», перекладач Ге Баоцюань, травень 1990 року, перше видання, видавництво Ілін, 30 с.

2 Взято зі «Збірки поезій Шевченка», перекладач Ге Баоцюань, травень 1990 року, перше видання, видавництво Ілін, 329 с.

后世可以对他恒久地赞颂。而事实上，诗人逝世至今，人们对他的爱从未止息，并给予诗人至高无上的尊荣。人民对诗人广泛的接受和长久的爱戴，是诗人成为民族代言人重要的基础，也是被赋予“民族精神之父”之称的根本。

人民对诗人的爱从一开始自发的行为到后来成为民间及官方共同的传承绵延了百余年。1861 年诗人逝世后，遗体终于被运回他魂牵梦萦的故乡，人民流着眼泪自发地在路边迎送这位伟大的诗人。人群中有社会不同阶层、不同年龄及各行各业的民众。从那一刻起，诗人作为乌克兰文学艺术领域的太阳陨落了，但是作为民族精神的太阳却冉冉升起。诗人的情怀被广泛地传颂，其精神化身的诗歌被祖国人民长久地传播。在乌克兰用塔拉斯·谢甫琴科命名的学校、博物馆、剧院等各类文化及科研机构官方统计达四五十所，其中最著名的包括基辅谢甫琴科博物馆、基辅谢甫琴科国立大学等。值得一提的是，从 1918 年第一座纪念碑到 2014 年，即诗人诞辰 200 周年，在乌克兰、俄罗斯、白俄罗斯以及加拿大、波兰等国家，塔拉斯·谢甫琴科纪念碑和雕像数量已达到 1060 座，遍布城市、乡村、街道及各类机构中。其中坐落在哈尔科夫塔拉斯·谢甫琴科公园的纪念碑匠心独运，根据当时大剧院著名演员创作的诗人作品中的主要人物形象，制做了一系列雕像围绕在诗人周围。雕像的落成日成为乌克兰人民的节日，社会各界人士千里迢迢来参加落成仪式。每当重要纪念日，民众都自发地到所在城市的塔拉斯·谢甫琴科雕像前献花，朗诵诗歌。诗人的纪念日也是乌克兰人民的节日。乌克兰青年摄影家鲁斯兰励志在全世界范围内拍摄塔拉斯·谢甫琴科雕像，到 2014 年已经走访了多国几十个城市，拍摄了近百幅纪念碑照片，并于 2014 年在利沃夫举办的塔拉斯·谢甫琴科诞辰 200 周年纪念大会期间举办了展览。从 1962 年起，在多个文学艺术领域都设了塔拉斯·谢甫琴科奖。经联合国教科文组织批准，可以在全世界范围内开展塔拉斯·谢甫

років. 1861 року після смерті поета його тіло було зрештою повернено на омріяну батьківщину, на очі людей мимоволі навертались сльози, коли вони проводжали поета в останній путь. Серед тих людей були представники різних верств населення, люди різного віку та професій, у ту мить зайшло сонце української літератури та мистецтва, але у небо піднялося сонце українського національного духу. Переживання та почуття поета звеличувались, а його сповнена духу поезія широко розповсюджувалась. В Україні налічується близько п'ятдесяти культурно-просвітницьких та науково-дослідницьких закладів, таких як університети, школи, музеї, театри та ін., що носять ім'я Тараса Шевченка. Найбільш відомими з таких закладів є музей Т. Шевченка, а також Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Варто також згадати про те, що починаючи із 1918 року, коли було зведено перший пам'ятник поетові, і до 2014 року, тобто за 200 років після смерті Тараса Григоровича, зводились монументи у таких країнах, як Україна, Росія, Білорусь, Канада, Польща і в інших країнах, загалом було зведено близько 1060 пам'ятників, які можна побачити у містах і у селах, на вулицях і у різноманітних установах. Серед усіх монументів найбільш оригінальним є пам'ятник, що стоїть у парку імені Тараса Шевченка в Харкові, адже скульптор запросив відомого актора Большого театру позувати для скульптури. Відкриття монументу стало святом для українців, люди не залежно від соціального статусу приїхали на церемонію відкриття із різних куточків країни та світу. Крім того, українці під час святкування кожного важливого свята або пам'ятної дати збирались на площі біля пам'ятника Шевченку в своєму місті, клали квіти, зачитували вірші, день пам'яті поета є також важливим святом в Україні. Молодий фотограф Руслан Теліпський фотографує бюсти та монументи Шевченка по всьому світу, до 2014 року він встиг уже побувати в десятках міст та відзняти близько ста фотографій, під час заходу із нагоди 200-ї річниці від народження Тараса Шевченка у Львові, Руслан Теліпський представив виставку своїх фото. Починаючи з 1962 року, заснували Шевченківську премію, яка вручається за досягнення у багатьох галузях науки та мистецтва. За рекомендацією ЮНЕСКО проводяться різноманітні заходи, пов'язані з Шевченком, а також друкуються його твори. До теперішнього часу поезія та картини Шевченка друкуються за кордоном, до того ж багато з його творів були обрані для навчальних посібників і стали класичними зразками. У серці українського народу Шевченко є не тільки видатним народним поетом, а й гордістю народу, що має світове значення. Український народ може із гордістю та впевненістю в собі сказати: Шевченко належить українському народові, а отже належіть світові, і світ в свою чергу вже сприймає його як образ українського народу.

琴科纪念活动并出版其作品。迄今为止，塔拉斯·谢甫琴科的诗歌绘画作品在国外均有出版，很多内容甚至被编入教材，成为典范。在乌克兰人民心中，塔拉斯·谢甫琴科不仅是伟大的人民诗人，是民族的骄傲，而且具有世界意义。乌克兰人民可以自豪并自信地大声说出：塔拉斯·谢甫琴科既是乌克兰人民的，也是世界人民的，他作为乌克兰民族的形象已经被世界所接受。

四

乌克兰文学，包括塔拉斯·谢甫琴科作品在中国的接受与传播长期以来并不是一帆风顺的。乌克兰文学是在20世纪之初被译介到中国，当中也首推诗人塔拉斯·谢甫琴科及其创作。当然，在风云变幻、动荡不安的20世纪，以及改革开放以后文化再度复兴的新时期，俄罗斯文学的译介与研究在俄苏文学传播中一直占据主导地位，加上19～20世纪俄罗斯文学巨匠极为璀璨耀眼，对中国文学发展的影响也极为深远，自然在很大程度上就掩盖了乌克兰文学的光芒。虽然大诗人一直在我们身边，但对于中国读者来说总有种“相见不相识”的感觉。

20世纪初，特别是在1919年五四文学革命运动以后，中国现代文学的先驱鲁迅、茅盾都主张创建“为人生的文学”，提倡译介弱小民族的文学。这样，乌克兰文学被介绍到中国来。但是早期关于塔拉斯·谢甫琴科的评述文章包括译作大都零散，数量不多，且很多是通过第三方文字翻译过来的。比如1912年作家周作人在浙江绍兴出版的《民兴日报》上写过13则《文艺杂话》，其中第二篇就是介绍大诗人塔拉斯·谢甫琴科的，并且用文言文翻译了他的诗歌。这大概也是最早传入中国的乌克兰文学作品。早在1921年9月编辑出版的《小说月报》的《俄国研究号》上，作家沈雁冰就在《近代俄国文学家三十人合传》中介绍了诗人塔拉斯·谢甫琴科的生平及主要作品。也是在1921年，沈雁冰革新《小说月报》，在当年十月出版的第十期上名为《被损害民族的文学号》

IV

Протягом довгого часу українська література, в тому числі твори Шевченка, розповсюджувалися у Китаї не досить швидко. На початку XX століття українська література перекладалася на китайську мову, тоді серед інших творів і були перекладені вірші Тараса Шевченка. XX-ті роки були неспокійним і досить нестабільним періодом, після закінчення якого настав новий період культурного відродження. У той час вивчення і переклад російської літератури займали важливе місце у процесі розповсюдження російсько-радянської літератури. До того ж, у XIX-XX сторіччях в Росії було чимало видатних майстрів пера, що мали величезний вплив на китайську літературу. Саме тоді була помічена краса української літератури. І хоча видатний поет завжди був поруч, китайський читач не одразу мав нагоду з ним познайомитись.

На початку 20-го сторіччя, особливо після літературної революції і руху четвертого травня 1919 року передові письменники сучасної літератури, як Лу Сюнь та Мао Дунь висловились за створення «літератури в ім'я життя людини», висунули ідею перекладу літератури малих націй, саме таким чином українська література прийшла до Китаю. Однак у ранній період критичні статті про Шевченка, а також переклади його творів були розрізненими та не систематизованими. Крім того, перекладів було небагато, і більша частина з них перекладалася за допомогою третьої мови-посередника. Так, наприклад, у 1912 році письменник Чжоу Цзожэнь опублікував статтю 13 правил «Популярних літературних виразів Веньї дзахуа» у щоденній газеті «Жи сінь жи бао» провінції Чжецян, округу Шаосінь, у другому розділі письменник знайомить читача із видатним українським поетом Тарасом Шевченко, а також наводить свій переклад віршів класичною китайською мовою веньянь. Це ймовірно є найбільш раннім перекладом української літератури на китайську мову. Шень Яньбін (відомий під псевдонімом Мао Дунь) у вересні 1921 року редагував номер щомісячного журналу «Сяошуо жибао», темою номеру якого була російська література і у розділі «30 російських письменників періоду нової історії» представив читачеві біографію Тараса Шевченка та головні його твори. Крім того, 1921 року Шень Яньбін реформував журнал «Сяошуожибао», і починаючи з жовтня журнал виходив під назвою «Журнал літератури зараженого народу», у журналі автор спеціально виділив місце для публікації матеріалів про Україну.

У 40-50-х роках в деяких літературних журналах почали друкувати біографію та деякі твори Шевченка, наприклад були опубліковані китайські переклади таких творів, як «Заповіт», «Автобіографія», «Сон» та інші. У 50-х роках в журналі «Переклад» також публікувались твори

中，特意用一段文字介绍了乌克兰。

20世纪四五十年代，在一些文学专号上开始集中版面发表塔拉斯·谢甫琴科的生平简介及诗歌作品，比如《遗嘱》《自传》《梦》等著名诗篇。在50年代，《译文》杂志也曾刊登过诗人的作品。值得一提的是，基辅电影制片厂1951年拍摄的传记片《塔拉斯·谢甫琴科》也被配上中文对白在我国各地放映，剧本也被翻译成中文出版，受到广大观众和读者的欢迎。

1961年，是诗人逝世100周年，在中国出现了塔拉斯·谢甫琴科纪念浪潮。国内各大报刊几乎都发表了纪念文章，并登载了诗人的作品。1961年3月11日，在北京举办大型纪念集会，知名作家茅盾主持大会，诸多知名作家、学者都做了报告。可以说，到20世纪60年代，诗人的很多作品都已经被翻译成汉语在中国广泛传播开了，但是始终没有出版作品集。完成这一伟大的事业，使诗人塔拉斯·谢甫琴科在中国的传播形成质的飞跃的，是著名翻译家、学者戈宝权先生。戈宝权先生在外国文学领域的成就是一座不朽的丰碑。无论在外国文学,特别是俄苏文学译介传播领域，还是在文学研究、翻译史、比较文学研究领域，他都做出了巨大的贡献。在乌克兰文学的传播方面，戈老先生最大的贡献是从原文翻译诗人的名著——诗集《科布扎歌手》。这部作品的翻译可以说一波三折。终于在1989年，当戈老先生荣获乌克兰重要文学奖项弗兰克文学奖之时，他的译作《谢甫琴科诗集》作为对诗人以及乌克兰人民的献礼问世了。至今为止，戈宝权先生的贡献在乌克兰文学在华的传播史上都是一座巅峰，激励着后辈。

此外，20世纪50年代以来，特别是80年代以后，塔拉斯·谢甫琴科及其文学创作也逐渐走入高校。文学史系列丛书让更多的读者全面地了解塔拉斯·谢甫琴科，比如一些苏联文学史丛书的中译本、50年代翻译的《苏联文学史》、80年代《现阶段苏联文学》《苏联文学史》等。被更广泛接受和传播的是60年代北京大学杨

поета. Слід зазначити, що фільм «Тарас Шевченко», знятий Київською кіностудією, був дубльований китайською мовою і показаний в різних куточках Китаю, сценарій фільму також був перекладений на китайську мову, тому завоював прихильність як глядачів, так і читачів.

1961 року відзначали 100 років від дня смерті Тараса Шевченка, в Китаї також були проведені заходи з нагоди цієї події. Майже всі великі газети Китаю писали про це, крім того були надруковані і деякі твори поета. 11 березня 1961 року в Пекіні було організовано великомасштабне зібрання на честь річниці Шевченка, письменник Мао Дунь очолював зібрання, а багато хто з відомих письменників робив доповіді. Можна сказати, що до 60-х років 20-го сторіччя багато творів Шевченка вже були перекладені на китайську мову і отримали широке розповсюдження, але ще не були опубліковані збірки поезії. Саме відомий перекладач та вчений Ге Баоцюань завершив цю визначну роботу над перекладом поезій, що в подальшому сприяло піднесенню та популяризації Шевченка в Китаї. Переклади Ге Баоцюаня є безсмертними шедеврами і займають дуже важливе місце у сфері літературного перекладу. Він був відомий не тільки через переклад іноземної, зокрема російської літератури, Ге Баоцюань також зробив величезний внесок у літературознавчі дослідження, історію перекладу, а також у дослідження порівняльного літературознавства. Що ж стосується розповсюдження української літератури, то найбільшим внеском Ге Баоцюаня у цій сфері є переклад збірки «Кобзар». Можна сказати, що мова перекладу віршів є досить вишуканою, але зрештою 1989 року Ге Баоцюань отримав одну з найважливіших премій України у сфері літератури – премію імені Івана Франка, а його переклад збірки поезій Шевченка став подарунком для самого Шевченка і для українського народу. І донині внесок Ге Баоцюаня є найбільшим досягненням у поширенні української літератури в Китаї, приклад Ге Баоцюаня продовжує надихати наступні покоління.

Крім того, у 50-х роках, а особливо після 80-х років, Шевченко та його літературна спадщина поступово почали з'являтися у вищих навчальних закладах. З одного боку, завдяки серії навчальних посібників з історії літератури більше читачів змогли всебічно ознайомитися з творами Шевченка та його особистістю. Наприклад, використовувались перекладені на китайську деякі радянські книги з історії літератури, такі як перекладена у 50-х роках книга «Історія радянської літератури» і т. і. Але книгою, що отримала ще більше розповсюдження, була «Історія європейської літератури», що вийшла під редакцією професора Пекінського університету Ян Чжоухань та ін. У 80-90-х роках під

周翰教授等主编的《欧洲文学史》、八九十年代北大曹靖华教授主编的三卷本《俄苏文学史》。这些都系统地介绍过乌克兰文学，其中包括对诗人塔拉斯·谢甫琴科的专门介绍。这两套丛书一度被用作全国通用教材，影响广泛。

此外，近几年在国内很多高校都成立了乌克兰文化中心、交流中心等机构，也形成了塔拉斯·谢甫琴科在华传播的重要阵地，比如北京大学、武汉大学、浙江大学。其中，天津外国语大学、大连外国语大学两所国内知名外国语大学在2014年相继挂牌成立谢甫琴科中乌文化交流中心，未来也将是乌克兰文学、文化，包括塔拉斯·谢甫琴科作品传播的重要机构。

一直以来，塔拉斯·谢甫琴科都是以诗人的身份在中国被传播并接受的。而其作为杰出的大画家走入中国其实也有着同样久远的历史。在新中国成立之初，中国开展过“到苏联去”的运动，在全国选拔了多名优秀大学生，他们被派往苏联高校学习，其中有一些学生被派往圣彼得堡美术学院。这批留苏的大学生归国后投身美术教学研究事业，为中国文化艺术事业做出巨大的贡献，同时带回了很多珍贵的书籍资料，而有关画家塔拉斯·谢甫琴科的资料也随之被带入中国。这些资料中不仅有塔拉斯·谢甫琴科作品的介绍，还有关于他本人生平与创作的简介，以及其他艺术家以塔拉斯·谢甫琴科为主题而创作的作品介绍。这些是新中国最早的一批艺术家研读的必修课，其中有雕塑、油画等，在教学科研中都有所涉及。中国美术学院研究员晨鹏老师在其专著《二十世纪俄苏美术》中就用专门的篇幅介绍了乌克兰大画家塔拉斯·谢甫琴科。另一位为塔拉斯·谢甫琴科在中国传播做出很大贡献的是北京金台艺术馆的创始人、艺术家袁熙坤先生。袁熙坤先生出生于云南美术世家。作为画家的袁熙坤，曾为152位国内外政要、名流画过水墨肖像画，其中包括联合国前秘书长加利和安南、美国前总统克林顿，国际奥委会前主席萨马兰奇。袁熙坤先生以他

редакцією професора Пекінського університету Цао Цзінхуа вийшов у світ трьохтомник «Історія літератури радянської Росії», у цій серії книг містилась систематизована інформація про українську літературу, у тому числі і про Тараса Шевченка. Ці дві книги використовуються в якості підручників по всьому Китаї і мають великий вплив.

Крім того, в останні роки, у багатьох вітчизняних коледжах та університетах було створено Центри української культури, центри обміну та інші установи, а також стала організованою популяризація Шевченка у таких важливих навчальних закладах, як, наприклад, Пекінський Університет, Уханський Університет, Чжецзянський університет тощо. При цьому, Тяньцзінський університет іноземних мов та Даляньський університет іноземних мов, два найвідоміших університети іноземних мов у Китаї, в 2014 році заснували Українські центри культурного обміну імені Тараса Шевченка, які в майбутньому стануть значущими установами з поширення української літератури, культури та культурної спадщини Шевченка.

Загалом, Шевченка знали в Китаї як поета. Але він також постає на історичних сторінках і в якості видатного художника. В самому початку заснування КНР, проводився рух «їхати до СРСР», в рамках якого найкращі студенти з усієї країни відправлялися на навчання у вищі навчальні заклади Радянського Союзу, деякі з найкращих студентів були направлені в Санкт-Петербурзьку академію мистецтв. Ця група студентів, що навчалась в Радянському Союзі, після повернення на Батьківщину присвятила своє життя вивченню та викладанню образотворчих мистецтв і зробили великий внесок у мистецтво та культуру Китаю, разом з цим, вони привезли з собою чимало літературних матеріалів, в тому числі привезли до Китаю наукові матеріали про Шевченка-художника. Завдяки цим матеріалам можна не лише ознайомитися з роботами Шевченка, але й прочитати короткий опис його життя та історії створення його робіт, також роботи інших українських мистецтвознавців, що мали відношення до Шевченка, вивчення цих матеріалів було обов'язковим для мистецтвознавців КНР раннього періоду і також включало в себе вивчення та викладання скульптури, живопису олійними фарбами і т. д. Науковий співробітник Китайської академії мистецтв викладач Чен Пен у своїй монографії «Російське радянське мистецтво 20 ст.» виділяє окреме місце для розповіді про великого українського художника Шевченка. Одним із тих, хто також зробив великий внесок у справу популяризації видатного поета є засновник Пекінського музею мистецтв Цзіньтай відомий діяч мистецтва Юань Сикунь. Пан Юань Сикунь народився в провінції Юннань в сім'ї митців, він є автором серії портретів, на яких за допомогою туші було зображено 152 відомих політиків та інших видатних людей. Серед інших, було створено портрети колишніх секретарів ООН Бутрос Бутрос-Галі та Кофі Аннана, колишнього президента США Біла

独有的方式为中国的对外交流合作做出了自己的贡献，被人们称为“肖像外交家”。在北京朝阳公园座落着被袁先生称作“地球村”的世界名人雕塑群，每一尊雕像都是袁先生亲自创作的，其中就有塔拉斯·谢甫琴科。每当纪念日，乌克兰驻华使馆及社会各界都会在雕塑前举行纪念活动，社会反响很大。2011 年诗人诞辰 197 年的时候，金台艺术馆举办了塔拉斯·谢甫琴科铜版画展览，首次大规模展出塔拉斯·谢甫琴科艺术作品，塔拉斯·谢甫琴科真正以艺术家的身份走入中国民众的视野，受到社会各界的好评。随着中乌文化交流的积极发展，未来无论在文学还是艺术领域，可预见，塔拉斯·谢甫琴科在中国的传播具有巨大的空间。

总而言之，塔拉斯·谢甫琴科在自己的祖国被授予“民族精神之父”的美誉并不是民众盲目的民族崇拜和个人崇拜，而是历史与时代经过长久的考量而做出的选择。塔拉斯·谢甫琴科的文学及艺术作品产生于乌克兰风雨飘摇的年代，其中所表达的民族精神经历了长久的考验、发展、传承，而今逐步走向世界。塔拉斯·谢甫琴科作为一个民族文化符号将会不朽于世界。

天津外国语大学滨海外事学院俄语教师

孙佳文

Клінтона, колишнього голови Міжнародного олімпійського комітету Хуан Антоніо Самаранча і т.д. Через те, що митець зробив свій особливий внесок у дипломатичні відносини Китаю, його згодом почали називати «Портретним дипломатом». В Пекінському парку Чаоян за ініціативою пана Юань Сикуня було споруджено «глобальне село», у якому знайшли своє місце скульптури відомих людей з усього світу, кожний монумент парку був зроблений особисто паном Юань Сикунем, серед скульптур також можна побачити і скульптуру Шевченка. Кожного року під час святкування пам'ятних дат представники посольства України в Китаї, а також різні люди незалежно від соціального статусу збираються перед пам'ятником Шевченку, щоб взяти участь у святкових заходах, це має сильний вплив на суспільство. 2011 року за ініціативою Пекінського музею мистецтв Цзіньтай із нагоди 197-річчя від народження поета була організована виставка гравюр Шевченка, це була перша великомасштабна виставка творів мистецтва Тараса Шевченка. Шевченко вже офіційно увійшов до Китаю у якості митця та позитивно сприймається різними верствами населення. Із розвитком культурних відносин між Україною та Китаєм, чи то в літературі чи в світі мистецтва так чи інакше можна передбачити, що в майбутньому творчість Шевченка матиме величезний простір для розповсюдження.

Підсумовуючи вищевикладене, можемо сказати, що Тарас Шевченко отримав звання «батька духу українського народу», а також здобув визнання як народу загалом, так і любов окремих особистостей, народ зробив свій обдуманий і усвідомлений вибір, що пройшов через часи та епохи. Твори мистецтва та літератури Шевченка були створені у складні для України часи, національний дух, що присутній у творах пройшов численні випробування, він розвивався і передавався від покоління до покоління, щоб нарешті у наші дні постати перед світом, а Шевченко як символ цієї нев'янучої культури ніколи не буде забутий у світі.

Інститут закордонних справ Біньхай
Тяньцзіньського університету іноземних мов
Сунь Цзявень

(Переклад: аспірантка Тяньцзиньського університету іноземних мов Засуцька Юлія.)

谢甫琴科诗歌
（中乌双语对照）

戈宝权译

Антологія поезії Шевченка

(двомовне китайсько-українське видання)

Переклав Ґе Баоцюань

目 录

谢甫琴科诗歌（中乌双语对照）

遗嘱.....84
一个得了邪病的姑娘.....86
歌.....102
悼念科特利亚列夫斯基.....104
卡泰琳娜.....114
我的歌啊，我的歌.....168
梦.....178
献给果戈理.....220
三年.....224
牢房诗抄.....232
我能否还在乌克兰生活…….....236
哦，三条宽阔的大路啊…….....238
致尼·科斯托马罗夫.....242
我的歌啊，我的歌啊…….....246
乌克兰的村庄.....248
在异乡太阳并不温暖…….....250
哦，我的歌啊！哦，恶毒的荣誉啊！…….....252
致波兰人.....256
哦，我一针一针地缝啊…….....260
致安·奥·科扎奇科夫斯基.....262
现在我给你写信…….....274
呶，让我们来重新写诗吧…….....276

ЗМІСТ

Антологія поезії Шевченка (двомовне китайсько-українське видання)

Заповіт 85
Реве та стогне Дніпр широкий 87
Думка 103
На вічну пам'ять Котляревському 105
Катерина 115
Думи мої, думи мої, лихо мені з вами! 169
Сон 179
Гоголю 221
Три літа 225
В казематі Моїм соузникам посвящаю 233
Мені однаково, чи буду... 237
Ой три шляхи широкії... 239
Н. Костомарову 243
Думи мої, думи мої... 247
Українське село 249
Не гріє сонце на чужині... 251
О думи мої! о слава злая!.. 253
Полякам 257
Ой стрічечка до стрічечки... 261
А. О. Козачковському 263
То так і я тепер пишу... 275
А нумо знову віршувать... 277

幸福的人，是他有个老家……280
假如我们什么时候重新相会……282
阴暗的天空，沉睡的波浪……284
我在异乡成长……286
既不是为了别人，也不是为了荣誉……292
我很有钱，我很漂亮……296
哦，我把自己的丈夫送上了大路……298
哦，我磨快了伙伴……302
大风在街道上呼啸……304
一只杜鹃鸟儿在歌唱……306
那个卡泰琳娜的家啊……308
太阳从树林的后面升起……314
哦，睡吧，睡吧，我的小乖乖……316
白雾啊，白雾在山谷里弥漫……318
我到小树林里去……320
星期天的大清早……324
并不是狂风把高高的白杨吹弯在地上……326
无论是辽阔的深谷……328
这次邮车又没有给我带来……330
像秋天在草原上走着的盐粮贩子……334
在太阳旁边，飘浮着一小片白云……336
通往家乡的道路长满了荆棘……338
在流放中我数算着白天和黑夜……（其一）342
在流放中我数算着白天和黑夜……（其二）350
我的仁慈的上帝啊，不幸的日子重新来到！……354
命运……356
一个可爱的黑眉毛的小姑娘……358
那些贪婪的眼睛……360
在第聂伯河的水面上……364
蒂塔丽芙娜－涅米丽芙娜……368
白天消逝过去，黑夜消逝过去……370
我们相遇啦，结婚啦，生活在一起……372
该是时候了吧，我的可怜的伴侣……374

Добро, у кого є господа... 281
Якби зустрілися ми знову... 283
І небо невмите, і заспані хвилі... 285
І виріс я на чужині... 287
Не для людей, тієї слави, Мережані та кучеряві... 293
І багата я, І вродлива я... 297
Ой я свого чоловіка в дорогу послала... 300
Ой виострю товариша... 303
По улиці вітер віє... 305
Закувала зозуленька в зеленому гаї... 307
У тієї Катерини... 309
Із-за гаю сонце сходить... 315
Ой люлі, люлі, моя дитино... 317
Туман, туман долиною... 319
У перетику ходила... 321
У неділеньку та ранесенько... 325
Не тополю високую вітер нагинає... 327
І широкую долину... 329
І знов мені не привезла нічого пошта з України... 331
Неначе степом Чумаки... 335
За сонцем хмаронька пливе... 337
Заросли шляхи тернами на тую країну:... 339
Лічу в невалі дні і ночі...(І) 343
Лічу в неволі дні і ночі...(ІІ) 351
Мій боже милий, знову лихо!.. 355
Доля 357
Дівча любе, чорнобриве... 359
Тим неситим очам... 361
Над Дніпровою сагою... 365
Титарівна-Немирівна... 369
І день іде, і ніч іде... 371
Зійшились, побрались, поєдналась... 373
Чи не покинуть нам, небого, моя сусідонько убога... 375

遗　嘱

当我死了的时候，
把我在坟墓里深深地埋葬，
在那辽阔的草原中间，
在我那亲爱的乌克兰故乡，
好让我能看得见一望无际的田野，
滚滚的第聂伯河，还有峭壁悬崖；
好让我能听得见奔腾的河水
日日夜夜在喧吼流荡。
当河水把敌人的污血
从乌克兰冲向蔚蓝的海洋……
只有那时候，我才会离开
祖国的田野和山岗——
我要一直飞向
上帝所在的地方，
但在这样的日子到来之前，
我绝不会祈祷上苍。
把我埋葬以后，大家要一致奋起，
把奴役的锁链粉碎得精光，
并且用敌人的污血
来浇灌自由的花朵。
在伟大的新家庭里，
在自由的新家庭里，
愿大家不要把我遗忘，
常用亲切温暖的话语将我回想。

1845 年 12 月 25 日于佩列雅斯拉夫利

Заповіт

Як умру, то поховайте
Мене на могилі
Серед степу широкого
На Вкраїні милій,
Щоб лани широкополі,
І Дніпро, і кручі
Було видно, було чути,
Як реве ревучий.
Як понесе з України
У синєє море
Кров ворожу... отойді я
І лани і гори –
Все покину, і полину
До самого Бога
Молитися... а до того
Я не знаю бога.
Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте
І вражою злою кров'ю
Волю окропіте.
І мене в сім'ї великій,
В сім'ї вольній, новій,
Не забудьте пом'янути
Не злим тихим словом.

25 грудня 1845 р., Переяслав

一个得了邪病的姑娘

辽阔的第聂伯河在喧吼，呻吟，
激怒的狂风在空中呼啸，吹荡，
高高的柳树枝干被吹得弯向大地，
河水也被掀成山一样的惊涛骇浪。
这时候苍白无光的月亮
从乌云里勉强露出脸庞，
它好像是蔚蓝大海上面的一只小船儿，
一会儿沉到水底，一会儿又冲到水上。
到处还听不见有人讲话的声音，
报晓的雄鸡还没有第三次啼唱，
猫头鹰在树林里遥相呼应，
桦树枝儿不断在发出脆响。

就在这时候，在山坡下面，
紧靠着树林的地方
有个白色的人影，
在河边独自彷徨。
也许是个小鱼美人，
出来寻找自己的亲娘；
也许是在等候年轻的哥萨克，
好呵得他全身发痒。
不，这不是小鱼美人在游逛：
走着的是个年轻的姑娘，
她自己也不知道（因为她中了邪），
怎么会变成这样。

Реве та стогне Дніпр широкий

Реве та стогне Дніпр широкий,
Сердитий вітер завива,
Додолу верби гнвисокі,
Горами хвилю підійма.
І блідий місяць на ту пору
Із хмари де-де виглядав,
Неначе човен в синім морі,
То виринав, то потопав.
Ще треті півні не співали,
Ніхто нігде не гомонів,
Січі в гаю перекликались,
Та ясен раз у раз скрипів.

В таку добу під горою,
Біля того гаю,
Що чорніє над водою,
Щось біле блукає.
Може, вийшла русалонька
Матері шукати,
А може, жде козаченька,
Щоб залоскотати.
Не русалонька блукає –
То дівчина ходить,
Й сама не зна (бо причинна),
Що такеє робить.

这是巫婆搞出的名堂，
为了少让她忧愁悲伤，
瞧，就让她在半夜里，
到处梦游，等待着
那个年轻的哥萨克，
他上一年就离开了家乡。
他答应一定要回来，
说不定，他已经死在外乡！
人们没有用红色的绸缎，
把哥萨克的两眼蒙上，
姑娘也没有用眼泪，
把他的面孔洗得光亮：
大鹰啄掉了他褐色的眼睛，
在那外乡的田地上，
豺狼把白色的尸体啃光，
这就是哥萨克的命运。
看来，这个年轻的姑娘啊，
白白地空等了一场。
黑眉毛的年轻人永远不再回来，
他不会再爱抚自己心爱的姑娘，
他不会再为她拆开长长的辫发，
也不会再把头巾扎在她的头上；
这个孤苦伶仃的姑娘啊，
不是睡在床上，而要躺进坟场！

这就是她的命运……哦，我的仁慈的上帝啊！
你为什么要惩罚这个年轻的姑娘？
难道因为她全心地热爱着那个哥萨克的眼睛？
恳求你宽恕这个孤苦伶仃的孤儿吧！
她又能爱谁呢？她没有父亲，没有亲娘；

Так ворожка поробила,
Щоб меньше скучала,
Щоб, бач, ходя опівночі,
Спала й виглядала
Козаченька молодого,
Що торік покинув.
Обіщався вернутися,
Та, мабуть, і згинув!
Не китайкою покрились
Козацькії очі,
Не вимили біле личко
Слізоньки дівочі:
Орел вийняв карі очі
На чужому полі,
Біле тіло вовки з'їли, –
Така його доля.
Дарма щоніч дівчинонька
Його виглядає.
Не вернеться чорнобривий
Та й не привітає,
Не розплете довгу косу,
Хустку не зав'яже,
Не на ліжко – в домовину
Сиротою ляже!

Така її доля… О боже мій милий!
За що ж ти караєш її, молоду?
За те, що так щиро вона полюбила
Козацькії очі?.. Прости сироту!
Кого ж їй любити? Ні батька, ні неньки,

她一个人，就像一只小鸟儿流落在遥远的外乡。
你赐给她幸福吧，她那样年纪轻轻的，
否则外人会嘲笑她一场。
难道一只热爱着公鸽的母鸽有过错吗？
难道一只被大鹰杀伤了的公鸽有过错吗？
她忧愁悲伤，咕咕地哀鸣，在世上苦恼，
她飞翔着，寻找着，心想——他迷失在什么地方。
母鸽是幸运的：因为她能高高地飞翔，
她要一直飞向上苍，打听心爱的人在哪儿。
可是她是个孤儿，她能向谁打听，
有谁能告诉她，有谁能知道，
她心爱的人在哪儿过夜：在阴暗的树林里露宿，
还是正在滚流的多瑙河上饮马，
或者他正和另一个姑娘谈情说爱，
早已经把这个黑眉毛的姑娘遗忘？
假如她有一双大鹰的翅膀，
她要飞到蔚蓝的海外，去寻找她心爱的人；
假如他还活着——她就爱他，把另一个姑娘掐死，
假如他已经死啦——她就走进坟墓躺在他的身旁。
但是心啊并不是这样爱着，能够和别人同甘共苦，
但是心啊并不是这样爱着，正像上帝嘱咐的那样，
它不愿意生活，也不愿意忧愁悲伤，
“你悲伤去吧，”——心里这样说道，它是在自寻烦恼。
哦，我的仁慈的上帝啊！这就是你的意志，
这就是可怜的人的幸福，这就是她的命运！

她一声不响，尽在漫游，彷徨。
辽阔的第聂伯河不再喧响；
风啊，吹散了天空里的乌云，
它也在大海旁边沉入梦乡，

Одна, як та пташка в далекім краю.
Пошли ж ти їй долю, – вона молоденька,
Бо люде чужії її засміють.
Чи винна голубка, що голуба любить?
Чи винен той голуб, що сокіл убив?
Сумує, воркує, білим світом нудить,
Літає, шукає, дума – заблудив.
Щаслива голубка: високо літає,
Полине до бога – милого питать.
Кого ж сиротина, кого запитає,
І хто їй розкаже, і хто теє знає,
Де милий ночує: чи в темному гаю,
Чи в бистрім Дунаю коня напова,
Чи, може, з другою, другую кохає,
Її, чорнобриву, уже забува?
Якби-то далися орлинії крила,
За синім би морем милого знайшла;
Живого б любила, другу б задушила,
А до неживого у яму б лягла.
Не так серце любить, щоб з ким поділиться,
Не так воно хоче, як бог нам дає:
Воно жить не хоче, не хоче журиться.
«Журись», – каже думка, жалю завдає.
О боже мій милий! така твоя воля,
Таке її щастя, така її доля!

Вона все ходить, з уст ні пари.
Широкий Дніпр не гомонить:
Розбивши, вітер, чорні хмари,
Ліг біля моря одпочить,

只有月亮从天空里撒下清光；
在大河上，在树林里，
周围到处是一片宁静安详。
突然间，一群小鱼美人，
从第聂伯河探出身子在嬉笑着。
她们叫喊到："让我们出来取一取暖吧！
"太阳已经落山啦！"（她们全都光着身子；
用苔草缀成辫发，因为她们是姑娘）。
……
妈妈问她们："大家都到齐了吗？
"让我们去寻找晚饭吃吧。
"我们大家玩一玩，逛一逛，
"我们大家快乐地高声歌唱：

"呜嘿，呜嘿！
"一个稻草人的灵魂，灵魂！
"妈妈把我生下来，
"没有受洗礼就把我埋葬。

"明亮的月亮啊！
"我们亲爱的小鸽子啊！
"快到我们这儿来吃晚饭吧：
"我们有一个哥萨克躺在芦苇丛里，
"他躺在芦苇丛里的苔草上面，
"还有一个银戒指戴在手指上！
"他是一个长着黑眉毛的年轻人；
"我们昨天晚上在橡树林里找到了他。
"月亮啊，在明净的田野里照得更长久一些吧，
"因为我们要尽情地游逛。
"这时候女妖们还在飞翔，

А з неба місяць так і сяє;
І над водою, і над гаєм,
Кругом, як в усі, все мовчить.
Аж гульк – з Дніпра повиринали
Малії діти, сміючись.
«Ходімо гріться! – закричали. –
Зійшло вже сонце!» (Голі скрізь;
З осоки коси, бо дівчата).
. . . . . .
«Чи всі ви тута? – кличе мати. –
Ходім шукати вечерять.
Пограємось, погуляймо
Та пісеньку заспіваймо:

Ух! Ух!
Солом'яний дух, дух!
Мене мати породила,
Нехрещену положила.

Місяченьку!
Наш голубоньку!
Ходи до нас вечеряти:
У нас козак в очереті, в осоці,
Срібний перстень на руці;
Молоденький, чорнобровий;
Знайшли вчора у діброві.
Світи довше в чистім полі,
Щоб нагулятись доволі.
Поки відьми ще літають,
Посвіти нам… Он щось ходить!

“这时候报晓的雄鸡在没有啼唱，
“照耀着我们吧……是谁在那儿走着！
是谁在橡树下面游逛。

“呜嘿，呜嘿！
“一个稻草人的灵魂，灵魂！
“妈妈把我生下来，
“没有受洗礼就把我埋葬。”

这些没有受洗礼的孩子大笑起来……
树林里充满了各种各样的回响：喧哗声，叫喊声，
这群孩子好像在被人宰割。她们像发了疯一样，
一齐飞奔到橡树旁……大家一声不响，……
没有受洗礼的孩子们忽然惊醒过来，
她们看见，一个人影子闪过，
正沿着橡树往上爬，
一直爬到了树顶上。
原来这就是那个姑娘，
她梦游似的在游逛：
看来，是巫婆让她得了
这样一种可怕的邪病！
她站在摇摆着的树顶上，……
她的心几乎都破碎啦！
她向四面八方张望，
又重新爬回到地上。
小鱼美人们围绕着橡树，
静静地在等候着她；
她们拉住这个姑娘，
就呵得她全身发痒。
她们长久地、长久地

Он під дубом щось там робить.

Ух! Ух!
Солом'яний дух, дух!
Мене мати породила,
Нехрещену положила».

Зареготались нехрещені…
Гай обізвався; галас, зик,
Орда мов ріже. Мов скажені,
Летять до дуба… нічичирк…
Схаменулись нехрещені,
Дивляться – мелькає,
Щось лізе вверх по стовбуру
До самого краю.
Ото ж тая дівчинонька,
Що сонна блудила:
Отаку-то їй причину
Ворожка зробила!
На самий верх на гіллячці
Стала… в серце коле!
Подивись на всі боки
Та й лізе додолу.
Кругом дуба русалоньки
Мовчки дожидали;
Взяли її, сердешную,
Та й залоскотали.
Довго, довго дивовались
На її уроду…
Треті півні: кукуріку! –

欣赏着这个姑娘的美丽、漂亮……
但当雄鸡第三次喔喔啼叫!
她们立刻都到水底潜藏。
清晨时云雀唱着歌,
在向天空飞翔;
杜鹃鸟站在橡树上,
应和着它歌唱;
夜莺在树丛里啼叫
月亮落到树林后方;
山后面的天空泛起了红光;
庄稼人在田野里歌唱。
波兰地主们曾经到过的地方,
树林在大河上显得黑影重重;
远处一座座高高的荒冢古墓,
在第聂伯河上闪耀着青光;
像树叶子发出簌簌的喧响;
浓密的葡萄枝藤在絮语着。
而这个姑娘在橡树底下,
在平坦的大路旁长眠着。
看来,她那样沉睡着,
也没有听见杜鹃鸟在歌唱,
也用不着计算她活了多么长,
看来,她深深地长眠在梦乡。

就在这时候,从橡树林里,
一个哥萨克骑着马走了出来;
他身子下面的乌黑色的骏马,
勉强地提起马蹄。
"我的伙伴,你疲困啦!
"今天我们就可以休息啦;

Шелеснули в воду.
Защебетав жайворонок,
Угору летючи;
Закувала зозуленька,
На дубу сидячи;
Защебетав соловейко –
Пішла луна гаєм;
Червоніє за горою;
Плугатар співає.
Чорніє гай над водою,
Де ляхи ходили;
Засиніли понад Дніпром
Високі могили;
Пішов шелест по діброві;
Шепчуть густі лози.
А дівчина спить під дубом
При битій дорозі.
Знать, добре спить, що не чує,
Як кує зозуля,
Що не лічить, чи довго жить…
Знать, добре заснула.

А тим часом із діброви
Козак виїжджає;
Під ним коник вороненький
Насилу ступає.
«Ізнемігся, товаришу!
Сьогодні спочинем:
Близько хата, де дівчина
Ворота одчинить.

“茅舍已经很近啦，
“姑娘会为我们把大门打开。
“也许，她已经打开大门，
“但不是为了我，而是为了另一个人……
“加快吧，马啊，加快吧，马啊，
“快快地赶到家门！”
乌黑色的骏马疲困啦，
刚走了一步，就几乎绊倒，
哥萨克心里也感到难过，
像有条毒蛇在心里盘绕。
“瞧，这就是那株枝叶茂盛的橡树……
“她在那儿，仁慈的上帝啊！
“瞧，我的灰蓝色翅膀的小鸽子，
“等待得就睡着啦！”
他从马上跳下来，走到她身旁：
“天哪！我的天哪！”
他呼唤她，他狂吻她……
唉，一切都无用啦！
“人们究竟为了什么
“要把我和你分开？”
他痛哭失声，飞奔过去，
一头就撞在橡树上！

姑娘们到田地里去收割庄稼，
她们一边走着一边唱着歌：
唱着母亲怎样送走自己的儿子，
唱着夜里面怎样去痛击鞑靼人。
她们走着，看见在绿色的橡树下面，
站着的是那匹累坏了的骏马，
靠着它，年轻的哥萨克

А може, вже одчинила
Не мені, другому…
Швидче, коню, швидче, коню,
Поспішай додому!»
Утомився вороненький,
Іде, спотикнеться, –
Коло серця козацького
Як гадина в'ється.
«Ось і дуб той кучерявий…
Вона! Боже милий!
Бач, заснула виглядавши,
Моя сизокрила!»
Кинув коня та до неї:
«Боже ти мій, боже!»
Кличе її та цілує…
Ні, вже не поможе!
«За що ж вони розлучили
Мене із тобою?»
Зареготавсь, розігнався –
Та в дуб головою!

Ідуть дівчата в поле жати
Та, знай, співають ідучи:
Як проводжала сина мати,
Як бився татарин уночі.
Ідуть – під дубом зеленеьким
Кінь замордований стоїть,
А біля його молоденький
Козак та дівчина лежить.
Цікаві (нігде правди діти)

和他的那个姑娘躺在草地上。
姑娘们为了开个玩笑（应该承认），
她们悄悄地走近，想吓他们一下；
但当她们走近一看，大家都哑然失声，
害怕得向着四面八方飞奔！

女朋友们聚拢过来，
她们把眼泪揩干；
男朋友们聚拢过来，
他们挖了两个深坑；
神父们举着神幡走来，
教堂敲起送葬的钟声。
大家按照礼节，
把这两个人深深地埋葬。
两个人的坟墓，
就紧靠在大路旁，
谁也无从知道，
他们究竟为什么死掉？
大家种了一株白槭树和一株杉树，
在哥萨克的坟墓上；
他们又种了一株红绣球花
在姑娘的坟墓上。
白天里，杜鹃飞来，
在它们上面咕咕地鸣叫；
黑夜里，夜莺飞来，
在它们上面婉转地歌唱；
它不停地歌唱，
当月亮的清光还照耀在大地上，
当那些小鱼美人还没有成群结队地
从第聂伯河里游出来取暖和游逛。

1837 年于圣彼得堡

Підкралися, щоб ізлякать;
Коли подивляться, що вбитий, –
З переполоху ну втікать!

Збиралися подруженьки,
Слізоньки втирають;
Збиралися товариші
Та ями копають;
Пішли попи з корогвами,
Задзвонили дзвони.
Поховали громадою
Як слід, по закону.
Насипали край дороги
Дві могили в житі.
Нема кому запитати,
За що їх убито?
Посадили над козаком
Явір та ялину,
А в головах у дівчини
Червону калину.
Прилітає зозуленька
Над ними кувати;
Прилітає соловейко
Щоніч щебетати;
Виспівує та щебече,
Поки місяць зійде,
Поки тії русалоньки
З Дніпра грітись вийдуть.

1837 р., С.-Петербург

歌

河水滚流进蔚蓝的大海，
一去永不复回；
哥萨克寻找自己的幸运，
到处只遭到失望。
这个哥萨克走遍了四面八方；
蔚蓝的大海在奔腾，
哥萨克的心啊在跳跃，
可是理智却说道：
“你没有问谁一声，就要去什么地方？
“为了谁啊，你丢下自己的父亲，
“年老的亲娘，
“还有心爱的年轻姑娘？
“在异乡，到处是陌生人，
“你怎能和他们一同过活！
“你找不到一个人可以谈心，
“也找不到一个人能够一同哭泣悲伤。”

这个哥萨克坐在海那一边。
蔚蓝的大海在奔腾。
他总以为在什么地方会找到幸运，
可是遭到的却是悲伤。
一群群野鹤排成行
飞向遥远的家乡。
这个哥萨克流下了眼泪。
他走过的大路荆棘丛生，满目荒凉！

1838 年于圣彼得堡

Думка

Тече вода в синє море,
Та не витікає,
Шука козак свою долю,
А долі немає.
Пішов козак світ за очі;
Грає синє море,
Грає серце козацькеє,
А думка говорить:
«Куди ти йдеш, не спитавшись?
На кого покинув
Батька, неньку старенькую,
Молоду дівчину?
На чужині не ті люде –
Тяжко з ними жити!
Ні з ким буде поплакати,
Ні поговорити».

Сидить козак на тім боці,
Грає синє море.
Думав, доля зустрінеться –
Спіткалося горе.
А журавлі летять собі
Додому ключами.
Плаче козак – шляхи биті
Заросли тернами.

1838 р., С.-Петербург

悼念科特利亚列夫斯基

太阳和暖地照晒着，
风啊从田野吹向山谷，
把柳树和红绣球花树，
吹得弯垂在水面上；
在红绣球花的树枝上，
有个孤零零的小鸟巢在摇晃，
夜莺藏到哪儿去啦？
不用打听，谁也不知道它的去向。
一回想起不幸，谁都漠不关心……
一切都已经过去，一切都已经消逝……
一回想起欢乐，心儿就枯萎啦：
为什么不停留着呢？
于是我看见，心里就想起来啦：
每当暮色苍茫的时候，
夜莺就在绣球花树上婉转歌唱，
谁都不会从旁边走过。
至于有钱的人呢，
幸运像母亲对待自己的儿女一样，
加以安慰，爱护，
他没有离开这株绣球花树。
至于孤儿呢，
他在天亮以前就起来干活，
他也停下来在倾听着；
就好像父亲和母亲
在相互谈心，讲话，

На вічну пам'ять Котляревському

Сонце гріє, вітер віє
З поля на долину,
Над водою гне з вербою
Червону калину,
На калині одиноке
Гніздечко гойдає.
А де ж дівся соловейко?
Не питай, не знає.
Згадай лихо, та й байдуже...
Минулось... Пропало...
Згадай добре – серце в'яне,
Чому не осталось?
Отож гляну та згадаю:
Було, як смеркає,
Защебече на калині –
Ніхто не минає.
Чи багатий, кого доля,
Як мати дитину,
Убирає, доглядає,
Не мине калину.
Чи сирота, що до світа
Встає працювати,
Опиниться, послухає,
Мов батько та мати
Розпитують, розмовляють, –

心儿感到激荡，真是好听啊……
上帝保佑的世界，像在过复活节，
而人待人也就像是人一样。
至于少女呢，
她每天等待着心爱的人，
她像个孤儿枯萎啦，憔悴啦，
不知好在什么地方安身；
她走到大路上去张望，
她在蔓藤中哭泣悲伤，
只要夜莺婉转歌唱起来，
她一滴滴的眼泪就干啦。
她倾听着，她微笑起来，
她走进了阴暗的树林……
就像同心爱的人在讲话……
而夜莺还是在那儿歌唱。

那样不停地，那样平静地，像在祈祷上苍，
这时候一个坏人走出来到大路上闲逛，
他的靴筒里插着一把利刃，
夜莺的歌声传遍树林，
突然静息了，为什么不婉转歌唱？
歌声没有阻止住这个坏人的恶毒的心肠，
夜莺没有能用歌声教会他去改恶从善。
让他去作恶吧，让他去自取灭亡吧，
让乌鸦去为这个丧魂落魄的人号叫哭丧。

山谷沉睡啦。
夜莺也在绣球花树上打盹。
风啊在山谷里吹拂
杨树的回声在飘荡，

Серце б'ється, любо...
І світ Божий як Великдень,
І люди як люди!
Чи дівчина, що милого
Щодень виглядає,
В'яне, сохне сиротою,
Де дітись, не знає,
Піде на шлях подивитись,
Поплакати в лози,
Защебече соловейко –
Сохнуть дрібні сльози.
Послухає, усміхнеться,
Піде темним гаєм...
Ніби з милим розмовляла...
А він, знай, співає.

Та дрібно, та рівно, як Бога благає,
Поки вийде злодій на шлях погулять
З ножем у халяві, – піде руна гаєм,
Піде та замовкне – нащо щебетать?
Запеклую душу злодія не спинить,
Тільки стратить голос, добру не навчить.
Нехай же лютує, поки сам загине,
Поки безголов'я ворон прокричить.

Засне долина. На калині
І соловейко задріма.
Повіє вітер по долині –
Пішла дібровою руна,

回声荡漾着，就像是上帝的声音一样。
穷苦的人起来干活，
牛群在橡树林里走动，
姑娘们出来打水，
太阳照耀着，比天堂更美丽漂亮！
柳树在微笑，到处像在过节一样！
只有坏人，凶恶的坏人在哭泣悲伤。
一切都像往日一样，现在瞧吧：

“太阳和暖地照晒着，
“风啊从田野吹向山谷，
“把柳树和红绣球花树
“吹得弯垂在水面上。
“在红绣球花的树枝上
“有个孤零零的小鸟巢在摇晃。
“夜莺藏到哪儿去啦？
“不用打听，谁也不知道它的去向。”

不久以前，不久以前，在我们乌克兰，
年老的科特利亚科夫斯基就曾经这样婉转歌唱；
可怜的人啊，他不再歌唱啦，他像抛弃了孤儿们一样，
他抛弃了群山、大海，还有那些他从前耽于幻想的地方，
在那儿，埃涅阿斯
曾经牧放过小牲畜，
一切都还留存着，一切都在悲伤，
就有如特洛伊城的废墟一样。
一切都在悲伤，只有光荣
像太阳一样闪着亮光。
科布扎歌手不会死亡，
因为光荣永远照耀着他。

Руна гуляє, Божа мова.
Встануть сердеги працювать,
Корови підуть по діброві,
Дівчата вийдуть воду брать,
І сонце гляне – рай, та й годі!
Верба сміється, свято скрізь!
Заплаче злодій, лютий злодій.
Було так перш – тепер дивись:

"Сонце гріє, вітер віє
З поля на долину,
Над водою гне з вербою
Червону калину,
На калині одиноке
Гніздечко гойдає.
А де ж дівся соловейко?
Не питай, не знає."

Недавно, недавно у нас в Україні
Старий Котляревський отак щебетав;
Замовк, неборака, сиротами кинув
І гори, і море, де перше витав,
Де ватагу пройдисвіта
Водив за собою, –
Все осталось, все сумує,
Як руїни Трої.
Все сумує – тільки слава
Сонцем засіяла,
Не вмре кобзар, бо навіки

父亲啊，你将统率着大家，只要人们还活着，
只要太阳还在天空里照耀着，
人们不会将你遗忘！

公正的心灵啊！请你接受我的话语吧，
虽然不是明智的，但却是真诚的。请你接
　受对你的敬礼吧！
别抛弃孤儿，就像抛弃橡树林一样，
飞到我的身边来吧，哪怕只讲一句话，
为我再把乌克兰歌唱！
让心儿在外乡微笑，
哪怕只微笑一次，让他见到，
你怎样用一句话，就把哥萨克的光荣
带进孤儿的贫穷的茅舍。
灰色的老鹰啊，飞来吧，因为在外乡，
我像一个孤儿生活在世上。
我想看一看辽阔的深深的大海，
我想漂浮到那一边去，但人家不给我小船过渡。
我想起了埃涅阿斯，想起了亲爱的家乡，
想起了，我就像一个孩子在哭泣悲伤。
而波浪在海那一边滚流，喧吼。
也许，我是一个愚昧无知的人，什么都看不见，
也许，在海那一边，不幸的命运也在哭泣悲伤，
人们到处都在嘲笑着孤儿。
让他们去嘲笑吧，在那儿，大海在奔腾，
在那儿太阳，在那儿月亮照耀得更明亮，
在那儿，风啊同草原上的荒冢古墓谈着话，
在那儿，我和家乡在一起就不再是一个孤独的人啦。

Його привітала.
Будеш, батьку, панувати,
Поки живуть люди;
Поки сонце з неба сяє,
Тебе не забудуть!

Праведная душе, прийми мою мову
Не мудру, та щиру, прийми, привітай.
Не кинь сиротою, як кинув діброви,
Прилини до мене хоть на одно слово
Та про Україну мені заспівай.
Нехай усміхнеться серце на чужині,
Хоть раз усміхнеться, дивлючись, як ти
Всю славу козацьку за словом єдиним
Переніс в убогу хату сироти.
Прилинь, сизий орле, бо я одинокий
Сирота на світі, в чужому краю.
Дивлюся на море широке, глибоке,
Поплив би на той бік – човна не дають.
Згадаю Енея, згадаю родину,
Згадаю, заплачу, як тая дитина.
А хвилі на той бік ідуть та ревуть.
А може, я й темний, нічого не бачу,
Злая доля, може, по тім боці плаче,
Сироту усюди люде осміють.
Нехай би сміялись, та там море грає,
Там сонце, там місяць ясніше сія,
Там з вітром могила в степу розмовляє,
Там не одинокий був би з нею й я.

公正的心灵啊！请你接受我的话语吧，
虽然不是明智的，但却是真诚的。请你接受我敬礼吧，
别抛弃孤儿，就像抛弃橡树林一样，
飞到我的身边来吧，哪怕只讲一句话，
为我再把乌克兰歌唱！

1838 年于圣彼得堡

Праведная душе, прийми мою мову
Не мудру, та щиру, прийми, привітай.
Не кинь сиротою, як кинув діброви,
Прилини до мене хоч на одно слово
Та про Україну мені заспівай.

1838 р., С.-Петербург

卡泰琳娜

——献给瓦西里·安德烈耶维奇·茹科夫斯基，纪念1838年4月22日。

一

爱吧，黑眉毛的姑娘们，
但不要爱那些军官们，
军官们是些外乡人，
他们会恶毒地愚弄你们。
军官爱你们是为了消愁解闷，
玩弄了一阵就把你们扔掉；
他要回到莫斯科去，
而少女就从此毁掉……

Катерина

Василию Андреевичу Жуковскому на память 22 апреля 1838 года

I

Кохайтеся, чорнобриві,
Та не з москалями,
Бо москалі – чужі люде,
Роблять лихо з вами.
Москаль любить жартуючи,
Жартуючи кине;
Піде в свою Московщину,
А дівчина гине...
Якби сама, ще б нічого,
А то й стара мати,
Що привела на світ божий,
Мусить погибати.
Серце в'яне співаючи,
Коли знає за що;
Люде серця не побачать,
А скажуть – ледащо!
Кохайтеся ж, чорнобриві,
Та не з москалями,
Бо москалі – чужі люде,

假如只是她本人，那也没有什么，
可是她老年的亲娘，
辛辛苦苦地把她生到世上，
也要跟着她一同遭殃。
假如她知道为什么受骗，
她的心会哼着歌儿枯萎；
人们看不见这颗心，
只会说一声："这是个下贱的女人！"
爱吧，黑眉毛的姑娘们，
但不要爱那些军官们，
军官们是些外乡人，
他们会嘲弄你们。

卡泰琳娜既不听父亲的话，
也不听母亲的话，
她看中了一个军官，
就一心爱着他。
她爱着这个年轻人，
跟他到园子里游逛，
直到在那儿断送了
自己的幸福的一生。
母亲唤她回家吃晚饭，
女儿全不理睬；
她和这个军官玩得入迷，
就跟着他在那儿过夜。
一连好多个夜晚，
她吻着那双褐色的眼睛，
就在这时候，她的不好的名声
已经传遍了全村庄。
恶毒的人们高兴怎么讲，

Знущаються вами.

Не слухала Катерина
Ні батька, ні неньки,
Полюбила москалика,
Як знало серденько.
Полюбила молодого,
В садочок ходила,
Поки себе, свою долю
Там занапастила.
Кличе мати вечеряти,
А донька не чує;
Де жартує з москаликом,
Там і заночує.
Не дві ночі карі очі
Любо цілувала,
Поки слава на все село
Недобрая стала.
Нехай собі тії люде
Що хотять говорять:
Вона любить, то й не чує,
Що вкралося горе.
Прийшли вісти недобрії –
В поход затрубили.
Пішов москаль в Туреччину;
Катрусю накрили.
Незчулася, та й байдуже,
Що коса покрита:
За милого, як співати,

就让他们怎么讲；
她只管热爱着，全没有察觉到，
不幸已经悄悄地来到她的身旁。
不祥的消息传来，
出征的号角已经吹响。
军官们要去攻打土耳其人；
大家就把头巾扎在卡特鲁霞的头上。
她的发辫被用头巾扎起，
但她丝毫都没有放在心上；
她只是唱着歌儿思念心爱的人，
为了心爱的人忍受着忧伤。
黑眉毛的年轻人允诺过，
只要他没有死在外乡，
就一定回到她的身旁。
那时候，卡泰琳娜
要变成一个军官的太太，
从此忘掉一切悲伤；
现在人们高兴怎么讲，
就让他们怎么讲。
卡泰琳娜不再忧愁悲伤。
她把眼泪揩光，
现在姑娘们也不再找她，
同到大街上散步歌唱。
卡泰琳娜不再忧愁悲伤。
她揩掉辛酸的眼泪，
为了不让敌视她的邻居们看见，
就在夜半的时光，
拿着水桶去取水；
她悄悄地走到水井旁，
站在绣球花下面，

Любо й потужити.
Обіцявся чорнобривий,
Коли не загине,
Обіцявся вернутися.
Тойді Катерина
Буде собі московкою,
Забудеться горе;
А поки що, нехай люде
Що хотять говорять.
Не журиться Катерина –
Слізоньки втирає,
Бо дівчата на улиці
Без неї співають.
Не журиться Катерина –
Вміється сльозою,
Возьме відра, опівночі
Піде за водою,
Щоб вороги не бачили;
Прийде до криниці,
Стане собі під калину,
Заспіває Гриця.
Виспівує, вимовляє,
Аж калина плаче.
Вернулася – і раденька,
Що ніхто не бачив.

Не журиться Катерина
І гадки не має –
У новенькій хустиночці

低声地把《格里茨》的调儿歌唱。
她唱着，她说着话，
连绣球花也感到心酸悲伤。
她高兴地走回家，
因为谁都没有看见她。
卡泰琳娜不再忧愁悲伤，
也不再心惊神慌。
她扎起新的头巾，
向着窗子外面张望。
卡泰琳娜长久地望着……
这样就过去了半年的时光；
她的心口周围开始疼痛，
腰部也疼得厉害。
卡泰琳娜病倒啦，
勉勉强强地喘息着……
当她恢复了健康，就坐在壁炉旁边，
摇着自己的小乖乖。
婆娘们恶意地到处议论，
还把她的母亲嘲笑一顿，
说军官们不久就会回来，
要在她们家里投宿过夜：
“你们家里有个黑眉毛的姑娘，
“现在她不是孤单单的一个人，
“她正坐在壁炉旁边，
“摇着军官的小乖乖。
“她找到了一个黑眉毛的男人……
“说不定还是你亲自教会了她这样……”
你们这些多嘴的婆娘，
叫你们都没有好下场，
你们也会像这个姑娘，

В вікно виглядає.
Виглядає Катерина...
Минуло півроку;
Занудило коло серця,
Заклало в боку.
Нездужає Катерина,
Ледве-ледве дише...
Вичуняла та в запічку
Дитину колише.
А жіночки лихо дзвонять,
Матері глузують,
Що москалі вертаються
Та в неї ночують:
«В тебе дочка чорнобрива,
Та ще й не єдина,
А муштрує у запічку
Московського сина.
Чорнобривого придбала...
Мабуть, сама вчила...»
Бодай же вас, цокотухи,
Та злидні побили,
Як ту матір, що вам на сміх
Сина породила.

Катерино, серце моє!
Лишенько з тобою!
Де ти в світі подінешся
З малим сиротою?
Хто спитає, привітає

生下一个小乖乖，让人们嘲笑一场。

卡泰琳娜，我的心啊！
你是多么不幸！
你带着这个小小的孤儿，
能在哪儿找到一处安身的地方？
在这个世界上，没有心爱的人，
谁会来询问你，谁会来迎接你？
父亲，母亲，都像是外人，
跟他们生活在一起真是痛苦得很！

卡泰琳娜逐渐恢复了健康；
她把门窗打开，
长久地望着大街，
还一边摇着小乖乖；
她盼望着，盼望着，毫无一点音信……
也许，他一去永不回来？
她真想跑到园子里痛哭一场，
但又怕人家会论短说长。
太阳落山以后，
卡泰琳娜才跑到园子里去闲逛，
手里抱着孩子，
她环顾着四方：
“我曾在这儿等待过他，
“我们曾经在这儿讲过话，
“还有那儿……那儿……我心爱的小乖乖！……”
她想讲的话没有讲出来。

园子里樱桃树的枝叶，
已经闪耀着绿光；

Без милого в світі?
Батько, мати – чужі люде,
Тяжко з ними жити!

Вичуняла Катерина,
Одсуне кватирку,
Поглядає на улицю,
Колише дитинку;
Поглядає – нема, нема...
Чи то ж і не буде?
Пішла б в садок поплакати,
Так дивляться люде.
Зайде сонце – Катерина
По садочку ходить,
На рученьках носить сина,
Очиці поводить:
«Отут з муштри виглядала,
Отут розмовляла,
А там... а там... сину, сину!»
Та й не доказала.

Зеленіють по садочку
Черешні та вишні;
Як і перше виходила,
Катерина вийшла.
Вийшла, та вже не співає,
Як перше співала,
Як москаля молодого
В вишник дожидала.

卡泰琳娜走进园子，
就像从前一样。
她走进园子，
只是不像从前那样歌唱，
也不再站在樱桃树下，
等待那个年轻的军官。
黑眉毛的姑娘现在无心歌唱，
她在诅咒自己的命运。
就在这时候，那些恶毒的巫婆，
正把她的事情纷纷议论。
她们讲着各种恶毒的话语。
她能有什么办法？
假如黑眉毛的爱人和她在一起，
她就有了一个庇护的人……
可是黑眉毛的爱人在遥远的地方，
他既听不见，他也看不见，
敌视她的人怎样在嘲笑她，
卡特鲁霞又怎样在哭泣悲伤。
也许，黑眉毛的爱人被打死啦，
躺在静静的多瑙河的那一方；
也许，他已经回到莫斯科，
正爱抚着另外一个姑娘！
不，她的黑眉毛的爱人没有死，
他还活着，他很健康……
在什么地方能找到这样一双眼睛，
这样一对黑色的眉毛？
在全世界上，在全莫斯科，
在遥远的海外，
没有一个人像卡泰琳娜这样漂亮；
但是她的命运真叫人痛苦悲伤！……

Не співає чорнобрива,
Кляне свою долю.
А тим часом вороженьки
Чинять свою волю –
Кують речі недобрії.
Що має робити?
Якби милий чорнобривий,
Умів би спинити...
Так далеко чорнобривий,
Не чує, не бачить,
Як вороги сміються їй,
Як Катруся плаче.
Може, вбитий чорнобривий
За тихим Дунаєм;
А може – вже в Московщині
Другую кохає!
Ні, чорнявий не убитий,
Він живий, здоровий...
А де ж найде такі очі,
Такі чорні брови?
На край світа, в Московщині,
По тім боці моря,
Нема нігде Катерини;
Та здалась на горе!..
Вміла мати брови дати,
Карі оченята,
Та не вміла на сім світі
Щастя-долі дати.
А без долі біле личко –

看来，母亲只能给她一对美丽的眉毛，
还有一双褐色的眼睛，
但是她没能把幸福带给女儿，
让她快乐地生活在世上。
没有幸运，漂亮的脸，
像是田野里的小花一样：
太阳烤晒着，狂风吹打着，
谁要是高兴就把它连根拔光。
卡泰琳娜，揩掉你漂亮的脸上的
辛酸的眼泪吧，
军官们早已沿着另外的大路，
回到了自己的家乡。

二

年老的父亲坐在桌子旁边，
双手紧捂在低垂着的头上；
他不想再看见这个世界：
只是深深地叹息悲伤。
年老的母亲靠着他，
同坐在一张长板凳上，
她含着眼泪，低声地
责备着自己的女儿：
“我的女儿啊，你什么时候才结婚？
“你的未婚夫在什么地方？
“还有那些手里拿着花烛的女伴们、
“媒人们和男傧相们，又在什么地方？
“我的女儿，他们都远在莫斯科！
“你在那儿可以找到他们，
“但别对那些善良的人们讲起，
“你还有一个亲娘。

Як квітка на полі:
Пече сонце, гойда вітер,
Рве всякий по волі.
Умивай же біле личко
Дрібними сльозами,
Бо вернулись москалики
Іншими шляхами.

II

Сидить батько кінець стола,
На руки схилився;
Не дивиться на світ божий:
Тяжко зажурився.
Коло його стара мати
Сидить на ослоні,
За сльозами ледве-ледве
Вимовляє доні:
«Що весілля, доню моя?
А де ж твоя пара?
Де світилки з друженьками,
Старости, бояре?
В Московщині, доню моя!
Іди ж їх шукати,
Та не кажи добрим людям,
Що є в тебе мати.
Проклятий час-годинонька,
Що ти народилась!
Якби знала, до схід сонця
Була б утопила...
Здалась тоді б ти гадині,

“唉，就在那个该诅咒的时辰，
“我把你生到世上！
“假如早知道如此，
“我在天亮以前就把你淹死……
“我宁可那时候把你丢给蛇，
“也不让你现在落在军官的手上……
“我的女儿，我的女儿，
“我的小小的玫瑰花儿！
“像一颗草莓，像一只小鸟，
“我爱抚你，我把你养大，
“就是为了受难遭殃……我的女儿，
“你造下什么孽啊？……
“你就这样感谢了我啊！……
“现在你到莫斯科找你的婆婆去吧。
“你既不肯听我的话，
“那就去听她的话。
“走吧，女儿啊，赶快去找她，
“找到了她，孝敬她，
“在外乡人中间过着幸福的日子，
“从此别再返回老家！
“我的孩子啊，你不会从遥远的地方，
“再回到自己的家乡……
“没有你在我的身旁，
“有谁来把我这个老太婆埋葬？
“有谁会像亲生的儿女，
“在我的坟前哭泣悲伤？
“有谁会种一株红绣球花
“在我的坟头上？
“除了你之外，
“还有谁会想起我这个有罪的灵魂？

Тепер – москалеві...

Доню моя, доню моя,

Цвіте мій рожевий!

Як ягодку, як пташечку,

Кохала, ростила

На лишенько... Доню моя,

Що ти наробила?..

Оддячила!.. Іди ж, шукай

У Москві свекрухи.

Не слухала моїх річей,

То її послухай.

Іди, доню, найди її,

Найди, привітайся,

Будь щаслива в чужих людях,

До нас не вертайся!

Не вертайся, дитя моє,

З далекого краю...

А хто ж мою головоньку

Без тебе сховає?

Хто заплаче надо мною,

Як рідна дитина?

Хто посадить на могилі

Червону калину?

Хто без тебе грішну душу

Поминати буде?

Доню моя, доню моя,

Дитя моє любе!

Іди од нас...»

Ледве-ледве

“我的女儿，我的女儿，
“我的亲爱的孩子！
“你从我们这儿走开吧！……”
她勉强低声地
祝福了自己的女儿：
“愿上帝保佑你！”刚说完这句话，
就像死人似地昏倒在地上……
年老的父亲说道：
“不幸的人啊，你还等待什么呢？”
卡泰琳娜痛哭了起来，
双膝跪倒在地上：
“我的父亲，求你宽恕我，
“求你宽恕我造下的孽吧！
“我的亲人，我亲爱的老鹰，
“求你宽恕我吧！”
“愿上帝和善良的人们
“都会宽恕你；
“向上帝祈祷，就赶快上路，
“这样我的心才会感到舒畅。”

卡泰琳娜慢慢地站起来，行了个礼
一声不响地走出了茅舍；
年老的父亲和母亲
从此孤苦伶仃地活在世上。
她走进樱桃园，
祈祷了上苍，
再从樱桃树下拿起一小撮泥土，
把它系在胸口的十字架旁；
她说道：“我不会再回来啦！
“我要死在遥远的地方，

Поблагословила:
«Бог з тобою!» – та, як мертва,
На діл повалилась...

Обізвався старий батько:
«Чого ждеш, небого?»
Заридала Катерина
Та бух йому в ноги:
«Прости мені, мій батечку,
Що я наробила!
Прости мені, мій голубе,
Мій соколе милий!»
«Нехай тебе бог прощає
Та добрії люде;
Молись богу та йди собі –
Мені легше буде».

Ледве встала, поклонилась,
Вийшла мовчки з хати;
Осталися сиротами
Старий батько й мати.
Пішла в садок у вишневий,
Богу помолилась,
Взяла землі під вишнею,
На хрест почепила;
Промовила: «Не вернуся!
В далекому краю,
В чужу землю, чужі люде
Мене заховають;

“陌生的人们会把我埋葬在，
“外乡的土地上，
“让人们把这一小撮泥土
“撒在我的身上，
“让它向人们讲起
“我遭遇的不幸和我的悲伤……
“不，我亲爱的孩子，你别讲！
“不管人们把我埋葬在什么地方，
“只要善良的人们
“不再责备我在这个世界上的过错。
“你不会讲……可是谁会讲起，
“我是他的亲娘！
“我的天啦！……我是多么悲伤！
“我到哪能找到一处安身的地方？
“我的孩子，
“我真想投水自尽，
“那时候，你就是一个没有父亲的孤儿，
“为我赎罪受苦，
“在人世间漂泊流浪！……”

卡泰琳娜沿着村庄走着，
一边走，一边哭泣悲伤；
她用头巾包着自己的头，
把孩子紧紧抱在手臂上。
她走出了村庄，心里疼痛得很；
她回过头来张望，
摇了一摇头，
于是放声痛哭起来。
就像一株长在荒野里的白杨，
孤立在满是灰尘的大路旁；

А своєї ся крихотка
Надо мною ляже
Та про долю, моє горе,
Чужим людям скаже...
Не розказуй, голубонько!
Де б ні заховали,
Щоб грішної на сім світі
Люди не займали.
Ти не скажеш... ось хто скаже,
Що я його мати!
Боже ти мій!.. лихо моє!
Де мені сховатись?
Заховаюсь, дитя моє,
Сама під водою,
А ти гріх мій спокутуєш
В людях сиротою,
Безбатченком!..»

Пішла селом,
Плаче Катерина;
На голові хустиночка,
На руках дитина.
Вийшла з села – серце мліє;
Назад подивилась,
Покивала головою
Та й заголосила.
Як тополя, .стала в полі
При битій дорозі;
Як роса та до схід сонця,

眼泪像是太阳上升以前的露珠，
不断地滚流到地上。
含着辛酸的眼泪，
她什么都看不清楚，
只是紧紧抱着自己的儿子，
吻着他和哭泣着。
他啊，是个可爱的小天使，
不懂得什么叫做悲伤，
在用两只小手
摸着母亲的胸膛。
太阳落山了，橡树林后面的天空，
映满了红色的霞光；
她把眼泪揩干，转过身来，
向前走过去……很快就消失在远方。
村子里的人们讲了不少闲话，
他们长久地论短说长，
可是年老的父亲和母亲
再也听不到他们的谩骂……

在这个世界上，
人就是这样折磨着人！
他们把这个人绑起，把那个人杀死，
另一个人把自己毁掉……
为了什么？只有上帝知道！
世界看起来辽阔得很，
但在这个世界上，那些孤苦伶仃的人，
却没有一处地方可以安身。
这一个人，从这边到那边，
拥有一大片宽阔无边的田地，
可是另一个人，就只有一小块

Покапали сльози,
За сльозами за гіркими
І світа не бачить,
Тілько сина пригортає,
Цілує та плаче.
А воно, як янгелятко,
Нічого не знає,
Маленькими ручицями
Пазухи шукає.
Сіло сонце, з-за діброви
Небо червоніє;
Утерлася, повернулась,
Пішла... тілько мріє.
В селі довго говорили
Дечого багато,
Та не чули вже тих річей
Ні батько, ні мати...

Отаке-то на сім світі
Роблять людям люде!
Того в'яжуть, того ріжуть,
Той сам себе губить...
А за віщо? Святий знає.
Світ, бачся, широкий,
Та нема де прихилитись
В світі одиноким.
Тому доля запродала
Од краю до краю,
А другому оставила

在他死后葬身的地方。
善良的人们到哪儿去啦?
心愿意热爱他们,
愿意跟他们一同生活,
可是他们消失得无影无踪!

在世界上有幸运,
可是谁知道它?
在世界上有自由,
可是谁得到它?
世界上有一些人,
他们周身闪耀着金光和银光,
他们看起来仿佛是老爷,
但他们并不知道幸福,
他们既没有自由,也没有幸运!
他们和穷困痛苦结成亲人,
穿着同一件短上衣,
但他们却不敢当着人流泪悲伤;
你们拿走金银财宝,
都变成有钱的人吧,
而我要拿走眼泪,
尽情地哭泣悲伤;
我要用辛酸的眼泪
把不幸淹死,
我要用自己的光脚
去践踏奴役的生活!
当我的心啊
自由自在地游逛,
那时候,我才会变得富足,
那时候,我才会感到快活!

Те, де заховають.
Де ж ті люде, де ж ті добрі,
Що серце збиралось
З ними жити, їх любити?
Пропали, пропали!

Єсть на світі доля,
А хто її знає?
Єсть на світі воля,
А хто її має?
Єсть люде на світі –
Сріблом-злотом сяють,
Здається, панують,
А долі не знають, –
Ні долі, ні волі!
З нудьгою та з горем
Жупан надівають,
А плакати – сором.
Возьміть срібло-злото
Та будьте багаті,
А я візьму сльози –
Лихо виливати;
Затоплю недолю
Дрібними сльозами,
Затопчу неволю
Босими ногами!
Тоді я веселий,
Тоді я багатий,
Як буде серденько

三

猫头鹰号叫，橡树林沉睡，
星星在天空里闪耀着光芒，
金花鼠顺着大路，
在杂草丛中来回游逛。
善良的人们是那样疲倦，
他们都早已进入梦乡：
有的人由于幸福，有的人由于悲伤，
这时候夜色把大家都笼罩上。
深蓝色的黑夜把所有的人笼罩着，
就像母亲爱抚着儿女们一样；
卡泰琳娜要在什么地方过夜：
在树林里，还是在茅舍？
或者是坐在田野里的干草堆下，
爱抚着自己的小乖乖，
或者就躲在橡树林里的大树干下，
防备着野狼的袭击残害？
黑眉毛的姑娘们，
你们宁可别生到世上，
假如你们在生活里，
要遭到这么多的痛苦悲伤！
她今后的日子怎么过呢？
只有愈来愈加痛苦心伤！
她在大路上会遇到遍地的黄沙
和陌生的外乡人；
她会遇到严酷的寒冬……
也许，她会遇到那个心爱的人，
他会认出卡泰琳娜，
爱抚着自己的儿子？
和他在一起，黑眉毛的姑娘

По волі гуляти!

III

Кричать сови, спить діброва,
Зіроньки сіяють,
Понад шляхом, щирицею,
Ховрашки гуляють.
Спочивають добрі люде,
Що кого втомило:
Кого – щастя, кого – сльози,
Все нічка покрила.
Всіх покрила темнісінька,
Як діточок мати;
Де ж Катрусю пригорнула:
Чи в лісі, чи в хаті?
Чи на полі під копою
Сина забавляє,
Чи в діброві з-під колоди
Вовка виглядає?
Бодай же вас, чорні брови,
Нікому не мати,
Коли за вас таке лихо
Треба одбувати!
А що дальше спіткається?
Буде лихо, буде!
Зустрінуться жовті піски
І чужії люде;
Зустрінеться зима люта...
А той чи зустріне,
Що пізнає Катерину,

就会忘掉大路、黄沙和悲伤：
他会像母亲似地拥抱她
他会像弟兄似地跟她谈心讲话……

让我看一看和听一听再说吧……
当现在休息的时光，
我就顺便打听一下，
通到莫斯科的大路朝着什么方向。
弟兄们，我知道这条大路，
这条路啊又远又长！
只要一想起它，
我的心马上变得冰凉。
我曾经量过这条大路，
宁可还是别量它！……
我要是讲起那些伤心事，
有谁会相信它！
大家会说（当然不是当着我说）：
“这个没出息的家伙，尽在胡说！
“他说了一大堆的废话，
“把人弄得愈来愈糊涂。”
诸位，你们说得对，说得对！
你们听了有什么用场，
难道我要在你们面前，
流着眼泪哭泣悲伤？
这跟你们有什么关系？……
要晓得，每个人都有不少的伤心事……
别去管它吧！……
还是把打火石和烟草拿给我，
让我好好抽上一口烟，
家里的人就不会痛骂我。

Привітає сина?
З ним забула б чорнобрива
Шляхи, піски, горе:
Він, як мати, привітає,
Як брат, заговорить...

Побачимо, почуємо...
А поки – спочину
Та тим часом розпитаю
Шлях на Московщину.
Далекий шлях, пани-брати,
Знаю його, знаю!
Аж на серці похолоне,
Як його згадаю.
Попоміряв і я колись –
Щоб його не мірять!..
Розказав би про те лихо,
Та чи то ж повірять!
«Бреше, – скажуть, – сякий-такий!
(Звичайно, не в очі),
А так тілько псує мову
Та людей морочить».
Правда ваша, правда, люде!
Та й нащо те знати,
Що сльозами перед вами
Буду виливати?
Нащо воно? У всякого
І свого чимало...
Цур же йому!.. А тим часом

否则尽谈这些伤心的事，
做梦都会见到可怕的景象！
还是别去提他吧！
让我现在看一看，
这时候我的卡泰琳娜和伊瓦斯，
正在什么地方漂泊流浪。

在第聂伯河的左岸，在阴暗的树丛下，
在通到基辅的大路上，
盐粮贩子们一边走着路，
一边唱着《哦，一只枭鹰站在坟墓上》。
就在这时候，一个年轻的女人，
也许是朝圣回来，走在同一条大路上。
她为什么那样的不快活，
两眼流泪，痛苦悲伤？
她穿着一件周身满是补丁的长袍，
一个包袱挂在肩背上，
这一只手里拿着拐杖，
另一只手里抱着一个小乖乖。
当她碰到盐粮贩子们的时候，
就把小孩遮盖了起来。
她问道："善良的人们，
"通道莫斯科的大道在什么地方？"
"到莫斯科去吗？就是这条大路！
"可怜的人啊，远得很！"
"我要到莫斯科去。看在耶稣的面上，
"施舍给我几个钱吧！"
她捡起半个戈比，浑身哆嗦着：
心里感到非常慌张！……
这个小钱有什么用场？……可是孩子呢？

Кете лиш кресало
Та тютюну, щоб, знаєте,
Дома не журились.
А то лихо розказувать,
Щоб бридке приснилось!
Нехай його лихий візьме!
Лучче ж поміркую,
Де то моя Катерина
З Івасем мандрує.

За Києвом, та за Дніпром,
Попід темним гаєм,
Ідуть шляхом чумаченьки,
Пугача співають.
Іде шляхом молодиця,
Мусить бути, з прощі.
Чого ж смутна, невесела,
Заплакані очі?
У латаній свитиночці,
На плечах торбина,
В руці ціпок, а на другій
Заснула дитина.
Зустрілася з чумаками,
Закрила дитину,
Питається: «Люде добрі,
Де шлях в Московщину?»
«В Московщину? оцей самий.
Далеко, небого?»
«В саму Москву, Христа ради,

她是这个可怜的小孩子的亲娘！
她流着眼泪，顺着大路往前走，
在布罗瓦里休息了一会儿，
就用那个可怜的小钱，
买了个蜜糖饼子给自己的小乖乖。
这个可怜的人啊，她长久地走着，走着，
向过路的人们打听着行程；
有时候，她就在篱笆下面
跟自己的小孩子露宿过夜……

姑娘们，你们为什么生下来要有一双褐色的眼睛！
难道就是为了在别人的篱笆下面流泪悲伤！
姑娘们，你们注意着，否则你们会后悔懊丧，
别让军官们来找上你们，
别让自己也遭到卡特妮娅一样的命运……
你们不要再问：为什么人们要议论你们，
为什么人们不让你们走进茅舍借宿到天亮。

黑眉毛的姑娘们，你们别再问吧，
要晓得，人们并不知道；
假如上帝要惩罚誰，
他们也就惩罚誰……
人们好像蔓藤一样，
风吹到什么地方，它们就弯到什么地方。
太阳照耀着孤儿，
（它照耀着，但并不能使他温暖）
要是人们有足够的力量，
他们也会遮蔽住太阳的光亮，
不让它照耀着孤儿，
不让它晒干他的眼泪。

Дайте на дорогу!»
Бере шага, аж труситься:
Тяжко його брати!..
Та й навіщо?.. А дитина?
Вона ж його мати!
Заплакала, пішла шляхом,
В Броварях спочила
Та синові за гіркого
Медяник купила.
Довго, довго, сердешная,
Все йшла та питала;
Було й таке, що під тином
З сином ночувала...

Бач, на що здалися карі оченята:
Щоб під чужим тином сльози виливать!
Отож-то дивіться та кайтесь, дівчата,
Щоб не довелося москаля шукать,
Щоб не довелося, як Катря шукає...
Тоді не питайте, за що люде лають,
За що не пускають в хату ночувать.

Не питайте, чорнобриві,
Бо люде не знають;
Кого бог кара на світі,
То й вони карають...
Люде гнуться, як ті лози,
Куди вітер віє.
Сиротині сонце світить

我的天啦！这是为了什么？
为什么她要这样痛苦悲伤？
她对人们做了什么不好的事情，
为什么人们需要这样？
尽让她哭泣悲伤！……我的心啊！
别再哭吧，卡泰琳娜，
别让人们看见你的眼泪，
忍耐着，直到最后死亡！
别让你长着黑眉毛的脸，
失掉了美丽的光辉。
当太阳上升以前，在阴暗的丛林里，
用眼泪去洗你的脸，
你用眼泪洗着脸——谁也不会看见，
谁也不会嘲笑你一场；
只有当着流着眼泪的时候，
心里才会感到舒畅。

姑娘们，瞧着吧，这是多么不幸。
军官玩弄了卡特鲁霞一阵，就把她扔掉。
她跟他相爱，却没有看到苦痛的命运已经来临，
大家虽然看见，可是谁对她都丝毫没有一点怜悯：
他们会说："让这个下贱的姑娘毁掉吧，
"假如她不懂得爱惜自己！"
姑娘们，在这个不幸的年代要多加小心，
别让那些军官们来找上你们。

现在卡泰琳娜在什么地方漂泊流浪？
她在篱笆下面露宿过夜，
天明以前就爬起身来，
急急忙忙地奔往莫斯科的方向；

(Світить, та не гріє) –
Люде б сонце заступили,
Якби мали силу,
Щоб сироті не світило,
Сльози не сушило.
А за віщо, боже милий!
За що світом нудить?
Що зробила вона людям,
Чого хотять люде?
Щоб плакала!.. Серце моє!
Не плач, Катерино,
Не показуй людям сльози,
Терпи до загину!
А щоб личко не марніло
З чорними бровами –
До схід сонця в темнім лісі
Умийся сльозами.
Умієшся – не побачать,
То й не засміються;
А серденько одпочине,
Поки сльози ллються.

Отаке-то лихо, бачите, дівчата.
Жартуючи кинув Катрусю москаль.
Недоля не бачить, з ким їй жартувати,
А люде хоч бачать, та людям не жаль:
«Нехай, – кажуть, – гине ледача дитина,
Коли не зуміла себе шанувать».
Шануйтеся ж, любі, в недобру годину,

突然间——寒冬来临啦。
暴风雪在荒野里喧吼，
卡泰琳娜在大路上奔跑，
脚上拖着一双破烂的树皮鞋，真是可怜啊！
身上只穿着一件单薄的长袍！
她一瘸一瘸地向前走；
瞧，远处闪动着一片光亮……
也许是官兵们回到了家乡……
苦命人啊……她的心差不多停止了跳跃……
她向他们飞奔过去，
就对他们问道："我的黑眉毛的伊万，
在你们这儿吗？"
他们回答说："我们不晓得这样一个人。"
不用说，他们按照士兵的习气，
嘲弄着她，开起玩笑来：
"啊呀，你这个娘儿！啊呀，我们这小伙子人！
"你别想来欺骗人！"
卡泰琳娜看了他们一眼：
"你们啊，原来也都是这样的人！
"别哭吧，我的不幸的小乖乖！
"一切都听从命运来安排。
"我已经走了好多路，我还要再向前走……
"也许我们会遇到他；
"我的小鸽子，我要把你交在他的手上，
"然后自己就躺在坟场。"

暴风雪在喧吼，嚣叫，
在荒野里回旋飘荡；
卡特妮娅孤独地站在田野中间，
尽情地哭泣悲伤。

Щоб не довелося москаля шукать.

Де ж Катруся блудить?
Попідтинню ночувала,
Раненько вставала,
Поспішала в Московщину;
Аж гульк – зима впала.
Свище полем заверюха,
Іде Катерина
У личаках – лихо тяжке! –
І в одній свитині.
Іде Катря, шкандибає;
Дивиться – щось мріє...
Либонь, ідуть москалики...
Лихо!.. серце мліє –
Полетіла, зустрілася,
Пита: «Чи немає
Мого Йвана чорнявого?»
А ті: «Мы не знаєм».
І, звичайно, як москалі,
Сміються, жартують:
«Ай да баба! ай да наши!
Кого не надуют!»
Подивилась Катерина:
«І ви, бачу, люде!
Не плач, сину, моє лихо!
Що буде, то й буде.
Піду дальше – більш ходила..
А може, й зустріну;

暴风雪刮得困倦了，
某些地方已经静息了下来；
卡泰琳娜想要再哭，
干枯了的眼泪再也流不出来。
她看了一下被眼泪
滴湿了的小乖乖，
就好像一朵鲜红的小花，
在晨露下面闪着光彩。
卡泰琳娜微笑了起来，
辛酸地微笑了起来，
但在心里，像有一条黑色的毒蛇
在盘绕绞动着。
她静默无语地环顾了一下四周；
她看见，前面是一片黑色的树林，
在树林附近，在大路旁边，
像有一间茅舍在闪着微弱的白光。
“我们走吧，小乖乖，天快黑啦……
“也许，人们会让我们走进茅舍；
“假如不让呢，
“那我们就在露天里过夜。
“我的伊万小乖乖，
“那我们就在茅舍旁过夜！
“假如我不在世上的话，
“你要到哪儿去过夜？
“我的小乖乖，你要在院子里，
“跟看家狗同住在一块！
“看家狗很凶恶，它们虽然会咬人，
“但它们不会讲话，
“它们不会嘲笑你一顿……

Оддам тебе, мій голубе,
А сама загину».

Реве, стогне хуртовина,
Котить, верне полем;
Стоїть Катря серед поля,
Дала сльозам волю.
Утомилась заверюха,
Де-де позіхає;
Ще б плакала Катерина,
Та сліз більш немає.
Подивилась на дитину:
Умите сльозою,
Червоніє, як квіточка
Вранці під росою.
Усміхнулась Катерина,
Тяжко усміхнулась:
Коло серця – як гадина
Чорна повернулась.
Кругом мовчки подивилась;
Бачить – ліс чорніє,
А під лісом, край дороги,
Либонь, курінь мріє.
«Ходім, сину, смеркається,
Коли пустять в хату;
А не пустять, то й надворі
Будем ночувати.
Під хатою заночуєм,
Сину мій Іване!

“跟看家狗在一块，你有吃有喝……
“唉，我的可怜的小乖乖！
“可是我要到哪儿去安身？”

连一头孤苦伶仃的狗都懂得幸福，
人们有时还会爱抚爱抚它；
即使大家会打它，用铁链把它锁起来，
但没有人会把它的亲娘嘲笑一顿，
可是伊瓦斯呢，当他还没有学会讲话，
大家很早就问他：
狗在大街上向谁狂吠？
是谁饥寒交迫地在篱笆下面过夜？
是谁在带领着讨饭的乞丐？黑眉毛的私生子啊……
他只有一种幸运，就是长着一对黑色的眉毛，
人们不是白白地把这对眉毛给了他！

四

在山下面，在深谷中，
黑特曼统治时代遗留下的许多株橡树，
像长着高高的前额的老年人耸立着。
深谷里有一座拦洪坝，上面排列着一行垂杨，
水塘上覆盖着一层厚冰，
冰上有个窟窿供人们取水……
太阳像个红色的圆盘，
穿过云雾放射出光芒，
狂风吹荡着；它吹刮得
什么都看不见：到处是一片银白……
只有狂风的吼叫声在树林里喧响。

暴风雪在怒吼，嚣叫，

Де ж ти будеш ночувати,
Як мене не стане?
З собаками, мій синочку,
Кохайся надворі!
Собаки злі, покусають,
Та не заговорять,
Не розкажуть сміючися...
З псами їсти й пити...
Бідна моя головонько!
Що мені робити?»

Сирота-собака має свою долю,
Має добре слово в світі сирота;
Його б'ють і лають, закують в неволю,
Та ніхто про матір на сміх не спита,
А Йвася спитають, зараннє спитають,
Не дадуть до мови дитині дожить.
На кого собаки на улиці лають?
Хто голий, голодний під тином сидить?
Хто лобуря водить? Чорняві байстрята...
Одна його доля – чорні бровенята,
Та й тих люде заздрі не дають носить.

IV

Попід горою, яром, долом,
Мов ті діди високочолі,
Дуби з гетьманщини стоять.
У яру гребля, верби в ряд,
Ставок під кригою в неволі
І ополонка – воду брать...

刮过树林时发出一阵阵喧响；
银色的荒野像一望无边的海洋，
白雪在它的上空旋舞飞扬。
一个管林人走出茅舍，
想看一看树林，
可是一瞧！多么大的风雪，
什么都看不见！
“唉，好大的暴风雪啊！
“让树林见鬼去吧！
“还是走回茅舍去……那儿是什么？
“难道是鬼怪！
“那是妖魔在带领着他们，
“好像在干什么勾当。
“尼奇波尔！瞧一瞧，
“那是什么在闪着白光？”
“是官兵们吗？……官兵们在什么地方？”
“你怎么啦？你发生了什么事啦？”
“可爱的官兵们在什么地方？”
“在那儿，就在那儿！”
卡泰琳娜飞奔过去，
甚至都没有穿好衣裳。
“看起来，莫斯科这个念头，
“在她的心里面生下了根！
“假如她在黑夜里漂泊流浪，
“嘴里就只喊着军官的名字！”
她跨过树干，穿过风雪，
气喘喘地向他们飞奔过去。
她光着脚站在大路上，
用衣袖把眼泪揩光。
官兵们迎面朝着她走过来，

Мов покотьоло– червоніє,
Крізь хмару – сонце зайнялось.
Надувся вітер; як повіє –
Нема нічого: скрізь біліє...
Та тілько лісом загуло.

Реве, свище заверюха.
По лісу завило;
Як те море, біле поле
Снігом покотилось.
Вийшов з хати карбівничий,
Щоб ліс оглядіти,
Та де тобі! таке лихо,
Що не видно й світа.
«Еге, бачу, яка фуга!
Цур же йому я лісом!
Піти в хату... Що там таке?
От їх достобіса!
Недобра їх розносила,
Мов справді за ділом.
Ничипоре! дивись лишень,
Які побілілі!»
«Що, москалі?.. Де москалі?»
«Що ти? схаменися!»
«Де москалі, лебедики?»
«Та он, подивися».
Полетіла Катерина
І не одяглася.
«Мабуть, добре Московщина

大家都同一个样子骑在马上。
“我的不幸啊，我的苦命啊！”
她向他们冲过去……她看见，
骑着马走在最前面的是一位官长。
“我的可爱的伊万！
“我的亲爱的心上人！
“你为什么迟迟才回到家乡？”
她向他冲过去……一把抓住缰绳……
他看了一眼，
就用马刺把马刺了一下。
“你为什么要避开我？
“难道你忘掉了卡泰琳娜？
“或者你不认识我？
“我的心爱的，你看着我，
“你把我好好地看一眼：
“我是你亲爱的卡特鲁霞。”
“你为什么要拉开缰绳？”
可是他好像什么都没有看见，
就催着马急奔开去。
“我的亲爱的，请你等一等！
“你瞧，我不再哭泣悲伤！
“伊万，难道你不认识我？
“我的心上人，你看我一眼，
“天哪，我是你的卡特鲁霞！”
“混蛋！你胆敢这样！
“把这个疯婆娘拖开去！”
“我的天哪！伊万！
“你要把我抛弃？
“要晓得，你曾经对我发过誓！”
“把她拖开去！你们都怎么啦！”

В тямку їй далася!
Бо уночі тілько й знає,
Що москаля кличе».
Через пеньки, заметами,
Летить, ледве дише,
Боса стала серед шляху,
Втерлась рукавами.
А москалі їй назустріч,
Як один, верхами.
«Лихо моє! доле моя!»
До їх... коли гляне –
Попереду старший їде.
«Любий мій Іване!
Серце моє коханеє!
Де ти так барився?»
Та до його... за стремена...
А він подивився,
Та шпорами коня в боки.
«Чого ж утікаєш?
Хіба забув Катерину?
Хіба не пізнаєш?
Подивися, мій голубе,
Подивись на мене:
Я Катруся твоя люба.
Нащо рвеш стремена?»
А він коня поганяє,
Нібито й не бачить.
«Постривай же, мій голубе!
Дивись – я не плачу.

“把谁拖开去？要把我拖开去？
“你这是为了什么？告诉我，我的亲爱的！
“你要把自己的卡特妮娅
“交给谁呢？
“她曾经跟你一同到园子里去相会，
“她曾经为了你啊，
“生下一个小儿子。
“我的亲爸爸，我的亲哥哥！
“你不要避开我！
“我愿意当你的女佣人……
“哪怕你爱上另外一个人，
“哪怕你走遍全世界……
“我要忘掉我曾经怎样爱过你，
“我怎样为你生了一个儿子，
“我怎样变成一个扎头巾的姑娘，
“一个扎头巾的姑娘……这是怎样一种耻辱！
“我白白地把自己毁掉！
“你丢下我，你要永远把我忘掉，
“可是不要丢下自己的儿子。
“你不会丢了他吧？……我的心上人，
“请你暂且不要走开……
“我去给你把儿子抱过来。”
她撇开了缰绳，
立即奔回茅舍。
回来的时候，手里抱着孩子。
这是个没有包扎好的
在哭泣着的可怜虫！
“你瞧一瞧，这就是他！
“你到哪儿去啦？躲藏起来啦！
“走掉啦！……人不见啦！……现在，我的小乖乖，

Ти не пізнав мене, Йване?
Серце, подивися,
Їй же богу, я Катруся!»
«Дура, отвяжися!
Возьмите прочь безумную!»
«Боже мій! Іване!
І ти мене покидаєш?
А ти ж присягався!»
«Возьмите прочь! Что ж вы стали?
«Кого? мене взяти?
За що ж, скажи, мій голубе?
Кому хоч оддати
Свою Катрю, що до тебе
В садочок ходила,
Свою Катрю, що для тебе
Сина породила?
Мій батечку, мій братику!
Хоч ти не цурайся!
Наймичкою тобі стану...
З другою кохайся...
З цілим світом... Я забуду,
Що колись кохалась,
Що од тебе сина мала,
Покриткою стала...
Покриткою... який сором!
І за що я гину!
Покинь мене, забудь мене,
Та не кидай сина.
Не покинеш?.. Серце моє,
Не втікай од мене...

“你成了一个没有父亲的孤儿啦!
“我的天哪!……我的亲爱的孩子!
“我们怎么办呢?
“你们这些可爱的官兵们!
“把孩子带走吧;
“亲爱的,你们不用避开我!
“要晓得,他是一个孤儿;
“你们带着这个孩子,
“把他交给你们的官长吧。
“你们带着他……我要抛开他啦,
“既然他的父亲把他丢下,
“那就让他不会得到
“一个好下场吧!……
“小乖乖,妈妈因为罪孽
“把你生到世上;
“把你抚养大,只是让人们嘲笑一场!”
她把孩子放在大路上。
“小乖乖,去寻找你的父亲吧,
“正像我寻找他那样。”
她像发了疯似地从大路上奔向树林!
可怜的小孩子被丢在那儿,
放声大哭起来……
官兵们都无动于衷地从旁边奔驰过去。
这样也许更好一些;不巧,山上管林的人们,
就在这时候听见了孩子的哭叫声。
卡特妮娅光着脚在树林里奔跑,
一边奔跑,一边号叫;
她一会儿咒骂伊万,
一会儿哭泣,一会儿祈求。
她一直奔到树林旁边;

Я винесу тобі сина».
Кинула стремена
Та в хатину. Вертається,
Несе йому сина.
Несповита, заплакана
Сердешна дитина.
«Осьде воно, подивися!
Де ж ти? заховався?
Утік!.. нема!.. Сина, сина
Батько одцурався!
Боже ти мій!.. Дитя моє!
Де дінусь з тобою?
Москалики! голубчики!
Возьміть за собою;
Не цурайтесь, лебедики:
Воно сиротина;
Возьміть його та оддайте
Старшому за сина,
Возьміть його... бо покину,
Як батько покинув, –
Бодай його не кидала
Лихая година!
Гріхом тебе на світ божий
Мати породила;
Виростай же на сміх людям! –
На шлях положила. –
Оставайся шукать батька,
А я вже шукала».
Та в ліс з шляху, як навісна!
А дитя осталось,

向四周张望了一下，
就向那个深谷奔过去……
她静默无语地站在水塘中间。
“上帝啊，你拿走我的灵魂！
“而你呢，就拿走我的身体吧！”
她说完话就投到水里面去！……
冰下面的水流就把她席卷而去。

黑眉毛的卡泰琳娜，
找到了她要寻找的下场！
狂风在水塘上面吹荡，
卡泰琳娜已经消失得无影无踪。

那不是狂暴的风吗，
在把橡树吹断；
那不是不幸的苦命吗，
逼得母亲死亡；
那不是孤儿孤女吗，
把自己的母亲埋葬；
死后只剩下一座坟墓，
还有好的名声留在世上。
让恶毒的人们去嘲笑
可怜的小孤儿吧；
在坟上流尽了眼泪，
心里才会感到舒畅。
既然父亲没有看见过他，
母亲也已经死亡，
他再没有什么亲人
在这个世界上。
这个私生子还剩下什么呢？

Плаче бідне... А москалям
Байдуже; минули.
Воно й добре; та на лихо
Лісничі почули.

Біга Катря боса лісом,
Біга та голосить;
То проклина свого Йвана,
То плаче, то просить.
Вибігає на возлісся;
Кругом подивилась
Та в яр... біжить... серед ставу
Мовчки опинилась.
«Прийми, боже, мою душу,
А ти – моє тіло!»
Шубовсть в воду!.. Попід льодом
Геть загуркотіло.

Чорнобрива Катерина
Найшла, що шукала.
Дунув вітер понад ставом –
І сліду не стало.

То не вітер, то не буйний,
Що дуба ламає;
То не лихо, то не тяжке,
Що мати вмирає;
Не сироти малі діти,
Що неньку сховали:
Їм зосталась добра слава,

又有谁去和他讲话?
既没有亲人，又没有住的茅舍，
到处就只有大路、黄沙和悲伤……
他的脸像父亲，长着一对浓黑的眉毛，……
为了什么？为了好让人家知道!
母亲给了他这对眉毛，什么都没有隐讳……
假如它们的黑色能够褪掉，就能把真情掩藏!

五

一个前往基辅的科布扎歌手，
坐在大路旁边休息，
带路的小孩背着个破布袋，
坐在他的身旁。
小孩子紧靠着他，
在太阳下面打盹，
这时候，年老的科布扎歌手
就将《耶稣》的赞美诗低声歌唱。
过路的人不只是从旁边走过：
有些人给个面包圈，有些人给几个小钱；
有些人施舍给老头儿，
可是姑娘们都施舍给这个小孩，
黑眉毛的姑娘们看着这个小孩，
他光着双脚，他露着全身。
她们说道："妈妈给了他一对黑色的眉毛，
"可是没有给他幸运！"

一辆华丽的六套马车
沿着大路驶向基辅城，
坐在马车里的是太太、

Могила зосталась.
Засміються злії люде
Малій сиротині;
Вилле сльози на могилу –
Серденько спочине.
А тому, тому на світі,
Що йому зосталось,
Кого батько і не бачив,
Мати одцуралась?
Що зосталось байстрюкові?
Хто з ним заговорить?
Ні родини, ні хатини;
Шляхи, піски, горе...
Панське личко, чорні брови..
Нащо? Щоб пізнали!
Змальовала, не сховала...
Бодай полиняли!

V

Ішов кобзар до Києва
Та сів спочивати,
Торбинками обвішаний
Його повожатий.
Мале дитя коло його
На сонці куняє,
А тим часом старий кобзар
Ісуса співає.
Хто йде, їде – не минає:
Хто бублик, хто гроші;
Хто старому, а дівчата

老爷和全家人。
马车在老头儿旁边停住，
卷起了一阵灰尘。
他们从窗口
用手招呼伊瓦斯。
太太给了他几个小钱，
仔细地看着他。
老爷一看……马上转过身来，
他这个薄情负义的人啊，
他认出了这双褐色的眼睛，
还有这对浓黑的眉毛……
父亲认出了自己的儿子，
但却不愿意承认。
太太问他叫什么名字？
“我叫伊瓦斯。”“真是可爱得很！”
马车移动了，
灰尘又盖满了伊瓦斯一身……
这两个可怜的人，数了一下他们讨到的小钱，
然后站起身来，
向着上升的太阳做了祈祷，
就重新走上他们的路程。

1838 年于圣彼得堡

Шажок міхоноші.
Задивляться чорноброві –
І босе, і голе.
«Дала, – кажуть, – бровенята,
Та не дала долі!»
Іде шляхом до Києва
Берлин шестернею,
А в берлині господиня
З паном і сем'єю.
Опинився против старців –
Курява лягає.
Побіг Івась, бо з віконця
Рукою махає.
Дає гроші Івасеві,
Дивується пані.
А пан глянув... одвернувся..
Пізнав, препоганий,
Пізнав тії карі очі,
Чорні бровенята...
Пізнав батько свого сина,
Та не хоче взяти.
Пита пані, як зоветься?
«Івась», – «Какой милый!»
Берлин рушив, а Івася
Курява покрила...
Полічили, що достали,
Встали сіромахи,
Помолились на схід сонця,
Пішли понад шляхом.

1838 р., С.-Петербург

我的歌啊，我的歌

我的歌啊，我的歌，
我多么为你们悲伤！
为什么你们像忧郁的行列
横排在纸上？……
为什么风啊，没有把你们像灰尘一样，
吹散在草原上？
为什么悲伤啊，没有把你们像婴儿一样，
催送进梦乡？……

悲伤把你们生到世上，为的是让人们来嘲笑，
你们流尽了眼泪……为什么没有把它淹没，
为什么没有把它带进大海，没有把它从田野里冲光？……
这样人们就不会再问我有什么苦痛，
不会再问我为什么要诅咒命运，
为什么要在世上受苦受难？
人们就不会嘲笑地说："那是由于穷极无聊！"

我的花朵，我的孩子！
为什么我要热爱你们，为什么我要照顾你们？
在这世上，是否还有一颗心啊在哭泣悲伤，
正像我和你们一起伤心那样？……也许，我猜对了……

也许能够找得到一颗少女的心，
还有她那双褐色的眼睛，
为了你们这些歌儿流下眼泪，

Думи мої, думи мої, лихо мені з вами!

Думи мої, думи мої,
Лихо мені з вами!
Нащо стали на папері
Сумними рядами?..
Чом вас вітер не розвіяв
В степу, як пилину?
Чом вас лихо не приспало,
Як свою дитину?..

Бо вас лихо на світ на сміх породило,
Поливали сльози... чом не затопили,
Не винесли в море, не розмили в полі?.
Не питали б люде, що в мене болить,
Не питали б, за що проклинаю долю,
Чого нуджу світом? «Нічого робить», –
Не сказали б на сміх...

Квіти мої, діти!
Нащо ж вас кохав я, нащо доглядав?
Чи заплаче серце одно на всім світі,
Як я з вами плакав?.. Може, і вгадав...

Може, найдеться дівоче
Серце, карі очі,
Що заплачуть на сі думи, –

此外我什么都不再企望。
只要那双褐色的眼睛流下一滴清泪，
我就会感到欣慰！
我的歌啊，我的歌，
我多么为你们悲伤！

为了那双褐色的眼睛，
为了那双浓黑的眉毛，
心在跳跃，心在欢笑，
它要尽可能
把心里的话倾吐出来，
在这些话里浮现出茫茫的黑夜，
绿色的樱桃园，
少女的温存……
辽阔的草原，
还有在乌克兰耸立的那些荒冢古墓，
可是在这异乡，
心却停止跳动，不想再歌唱……
也不想在冰天雪地，在大森林里，
召集手里拿着权杖和矛锤的
哥萨克的部队来一同商量。
让哥萨克的心灵
在乌克兰的上空飞翔吧。
在那儿，从边疆到边疆，
是那样辽阔，是那样舒畅，……
就像那消逝了的自由一样，
辽阔的第聂伯河有如海洋，
到处是一望无边的草原，急流的石滩在喧吼，
荒冢古墓像耸立的山岗。
哥萨克的自由啊，

Я більше не хочу.
Одну сльозу з очей карих –
І пан над панами!
Думи мої, думи мої,
Лихо мені з вами!

За карії оченята,
За чорнії брови
Серце рвалося, сміялось,
Виливало мову,
Виливало, як уміло,
За темнії ночі,
За вишневий сад зелений,
За ласки дівочі...
За степи та за могили,
Що на Україні,
Серце мліло, не хотіло
Співать на чужині...
Не хотілось в снігу, в лісі,
Козацьку громаду
З булавами, з бунчугами
Збирать на пораду.
Нехай душі козацькії
В Украйні витають –
Там широко, там весело
Од краю до краю...
Як та воля, що минулась,
Дніпр широкий – море,
Степ і степ, ревуть пороги,

就在那儿诞生，矫健地成长；
它把波兰贵族和鞑靼人的尸体，
当它们还没有冷却的时候，
横陈在田野上，
把它们埋葬了以后，
自己也躺下安息……这时候，
荒冢在它上面耸立起来，
黑色的鹰像守卫人一样，
在它的上空翱翔，
科布扎歌手就向善良的人们
把它的事迹歌颂宣扬。
这些可怜的盲乐师，
歌唱着那些往事，
因为他们都是能手……可是我呢，我呢，
只会哭泣悲伤，
只会为乌克兰流泪，
却讲不出什么话来……
可是悲伤呢……让它滚开吧！
谁不知道它！……
特别是那些用心灵的眼睛
来观察人们的人，
在这个世界上只看得见地狱，
而在另外一个世界上……

我不想用悲伤
来为自己召唤幸福，
假如幸福与我完全无缘。
让厄运活上三天吧，
我要把它埋葬起来，
让悲哀像毒蛇一样

І могили – гори, –
Там родилась, гарцювала
Козацькая воля;
Там шляхтою, татарами
Засідала поле,
Засівала трупом поле,
Поки не остило...
Лягла спочить... А тим часом
Виросла могила,
А над нею орел чорний
Сторожем літає,
І про неї добрим людям
Кобзарі співають,
Все співають, як діялось,
Сліпі небораки, –
Бо дотепні... А я... а я
Тільки вмію плакать,
Тільки сльози за Украйну...
А слова – немає...
А за лихо... Та цур йому!
Хто його не знає!
А надто той, що дивиться
На людей душою, –
Пекло йому на сім світі,
А на тім...

Журбою
Не накличу собі долі,
Коли так не маю.

盘绕在我的心头，
这样敌人就不会看见
悲伤怎样在欢笑……
让我的歌像乌鸦一样
号叫，飞翔，
可是我的心呢，
要像夜莺一样歌唱，
并且偷偷地哭泣悲伤，人们既然看不见，
也就不会把它嘲笑一场……
不要把我的眼泪揩干，
让它们流着吧，
它们要日日夜夜地
灌溉别人的田野，
只要神父还没有用异乡的沙土
撒在我的眼睛上……
就这样吧……还有什么办法呢？
伤心也无济于事。
谁要是羡慕孤儿的命运——
我的天哪，那就让他遭到严惩！

我的歌啊，我的歌，
我的花朵，我的孩子！
我把你培养大，我照顾你们，
我能把你们安顿在什么地方？
孩子们，回到乌克兰去吧！
回到我们的乌克兰去吧，
像一群孤儿寄人篱下，
而我，要在这儿死亡。
在那儿，你们会找到一颗善良的心，
会听到一些亲切的话语，

Нехай злидні живуть три дні
Я їх заховаю,
Заховаю змію люту
Коло свого серця,
Щоб вороги не бачили,
Як лихо сміється...
Нехай думка, як той ворон,
Літає та кряче,
А серденько соловейком
Щебече та плаче
Нишком – люди не побачать,
То й не засміються...
Не втирайте ж мої сльози,
Нехай собі ллються,
Чуже поле поливають
Щодня і щоночі,
Поки, поки... не засиплють
Чужим піском очі...
Отаке-то... А що робить?
Журба не поможе.
Хто ж сироті завидує –
Карай того, боже!

Думи мої, думи мої,
Квіти мої, діти!
Виростав вас, доглядав вас, –
Де ж мені вас діти?
В Україну ідіть, діти!
В нашу Україну,

在那儿，你们会找到真正的真理，
说不定，还会得到荣誉……

我的母亲，我的乌克兰，
爱抚它们吧！
像爱抚自己亲生的女儿一样，
爱抚我这些不懂事的孩子吧！

1839 年于圣彼得堡

Попідтинню, сиротами,

А я – тут загину.
Там найдете щире серце
І слово ласкаве,
Там найдете щиру правду,
А ще, може, й славу...

Привітай же, моя ненько,
Моя Україно,
Моїх діток нерозумних,
Як свою дитину.

1839 р., С.-Петербург

梦
（喜　剧）

“真理的圣灵，乃世人不能接受的。
因为不见他，也不认识他。”
——《约翰福音》第 14 章第 17 节。

每个人都各有自己的命运，
他们的道路也很宽广。
这个人在修建，那个人在破坏，
这个人用贪婪的眼光
看看边境外面，
是否还有土地，
想把它强夺过来
好带到坟墓里去。
那个人在茅舍里打纸牌，
要把亲家的钱掠个精光，
这个人在角落里磨刀，
想杀害自己的亲兄弟。
那个人安静，沉着，
也很敬畏上帝，
但他却像猫儿似地偷偷走近，
等待着你倒霉的时候，
就把它的利爪
伸向你的肝脏，

Сон

(Комедія)

Духъ истины, его же міръ не можетъ пріяти, яко не видитъ его, ниже знаетъ его.

Иоанна, глава 14, стих 17.

У всякого своя доля
І свій шлях широкий.
Той мурує, той руйнує,
Той неситим оком
За край світа зазирає,
Чи нема країни,
Щоб загарбать і з собою
Взять у домовину.
Той тузами обирає
Свата в його хаті,
А той нишком у куточку
Гострить ніж на брата.
А той, тихий та тверезий,
Богобоязливий,
Як кішечка підкрадеться,
Вижде нещасливий
У тебе час та й запустить
Пазурі в печінки, –
І не благай: не вимолять
Ні діти, ні жінка.
А той, щедрий та розкошний,

无论是儿子和妻子的哀求，
他一点儿也不感到可怜。
也有慷慨和阔绰的人
在修造寺院；
他是那样热爱祖国，
爱得心灵那么疼痛，
但从他的心里流出的血液，
却像水一样！……
弟兄们像一群羔羊，
睁大着眼睛，
一声不响地在瞧着！
他们说道："听天由命吧，
"也许应该如此。"
那就这样吧！
因为在天上也没有上帝！
你们倒在轭下，
你们梦想在死后
去进入天堂？
没有天堂啊！没有天堂！
一切劳动都是枉然。你们想想吧：
在这个世界上所有的人，
无论是沙皇还是穷人们，
都是亚当的子孙！
这个人……那个人……而我呢？！
我啊，善良的人们啊！
无论是星期天，还是平常的日子，
我不过东游西逛，吃吃喝喝，
你们觉得讨厌吗？你们感到惋惜吗？
天啦，我不愿意听这些，
不要咒骂我！我喝的是自己的，

Все храми мурує;
Та отечество так любить,
Так за ним бідкує,
Так із його, сердешного,
Кров, як воду, точить!..
А братія мовчить собі,
Витріщивши очі!
Як ягнята. «Нехай, – каже, –
Може, так і треба».
Так і треба! бо немає
Господа на небі!
А ви в ярмі падаєте
Та якогось Раю
На тім світі благаєте?
Немає! немає!
Шкода й праці, схаменіться.
Усі на сім світі –
І царята, і старчата –
Адамові діти.
І той... і той... А що ж то я?
Ось що, добрі люди:
Я гуляю, бенкетую
В неділю і в будень.
А вам нудно! жалкуєте!
Єй-богу, не чую.
І не кричіть! Я свою п'ю,
А не кров людськую!

Отак, ідучи попідтинню

而不是在喝人民的血！

就这样，我沿着篱笆，
参加了酒宴之后，醉醺醺地
在深夜里走回家，
在勉强走回到小茅舍以前，
一路上在思量着。
家里没有小孩哭叫，
老婆也不咒骂，
平静得有如在天堂一样，
在我的心里和茅舍里
到处是一片安详，
于是我就躺下睡觉。
如果一个喝醉了的人睡着，
即使炮车从旁边滚过，
他的胡须也不会翘动一下。
那一天晚上我就做了一个梦，
一个梦，一个多么美妙的梦啊，
这梦会使不吃酒的人酩酊大醉，
会使最吝啬的犹太佬拿出他的十戈比银币，
只要他稍微看一看，
那真是绝无仅有！
我看见：仿佛是一只猫头鹰，
飞翔在草地、河岸和树林上，
飞翔在深深的谷地，
在广阔的草原
和沟壑之上。
我跟随着它，跟随着这只猫头鹰
在飞翔，并向大地告别：
“再见吧，世界；再见吧，大地，

З бенкету п'яний уночі,
Я міркував собі йдучи,
Поки доплентавсь до хатини.
А в мене діти не кричать
І жінка не лає,
Тихо, як у Раї,
Усюди Божа благодать –
І в серці, і в хаті.
Отож я ліг спати.
А вже підпилий як засне,
То хоч коти гармати –
І усом не моргне.
Та й сон же, сон, напричуд дивний,
Мені приснився –
Найтверезіший би упився,
Скупий жидюга дав би гривню,
Щоб позирнуть на ті дива.
Та чорта з два!
Дивлюся: так буцім сова
Летить лугами, берегами, та нетрями,
Та глибокими ярами,
Та широкими степами,
Та байраками.
А я за нею та за нею,
Лечу й прощаюся з землею.
Прощай, світе, прощай, земле,
Неприязний краю,
Мої муки, мої люті
В хмарі заховаю.

“你这没有好感的地方，
“我要把我的痛苦，剧烈的痛苦
“藏到云雾里去。
“你啊，我的乌克兰啊，
“你像一个不幸的寡妇那样，
“我从云雾里飞到你的身边，
“和你谈话商量。
“我高兴地和你
“悄悄地谈话商量；
“我将像在午夜里下降的
“清新的露珠一样。
“当太阳还没有升起，
“当你的孩子们还没有
“向敌人冲过去的时候，
“让我们高高兴兴地谈谈家常。
“再见吧，我的亲娘，
“我的贫困的家乡，
“把孩子们抚养大吧，
“在上帝那儿永远存在着真理！”
我们在飞翔。我望着，已经开始黎明，
天边出现了红光，
夜莺在阴暗的树林里，
迎接着朝阳。
微风在轻轻吹拂，
草原、田野还睡意沉沉，
在山谷之间，池塘旁边，
杨柳树闪出绿光。
园子里枝叶茂盛，
白杨像岗哨似地
在自由自在地挺立着，

А ти, моя Україно,
Безталанна вдово,
Я до тебе літатиму
З хмари на розмову.
На розмову тихо-сумну,
На раду з тобою;
Опівночі падатиму
Рясною росою.
Порадимось, посумуєм,
Поки сонце встане,
Поки твої малі діти
На ворога стануть.
Прощай же ти, моя нене,
Удово-небого,
Годуй діток; жива правда
У Господа Бога!
Летим. Дивлюся, аж світає,
Край неба палає,
Соловейко в темнім гаї
Сонце зустрічає.
Тихесенько вітер віє,
Степи, лани мріють,
Меж ярами над ставами
Верби зеленіють.
Сади рясні похилились,
Тополі по волі
Стоять собі, мов сторожа,
Розмовляють з полем.
І все-то те, вся країна

正和田野絮语着家常。
所有这一切，整个亲爱的家乡啊，
是那样光辉灿烂，
到处一片碧油油的，
它被点点露珠所润湿，
从古以来它就浴着露珠，
在迎接着朝阳……
它是多么广阔，
一眼望去无边无际！
任何力量都不能把它摧毁，
也不能把它杀伤……
所有这一切……我的心啊，
你为什么忧伤？
我的不幸的心啊，
你又为什么悲痛地哭泣，
你难过什么？难道你没有看见，
难道你没有听见人民的哭泣？
你好好看吧，听吧，我要飞得
高高地、高高地，飞到蓝色的云上面；
那儿既没有当权者，也没有任何惩罚，
听不到人民的笑声，也听不到人民的哭声。
哦，看吧，——在你将离开的那个乐园是多么悲惨，
有人从残废者的身上剥下那打过补丁的粗呢外衣，
他们剥下人家的皮，
为了要给年幼的王公们穿上皮靴子；
为了抽人头税，他们把寡妇送上十字架！
把她的儿子钉上了镣铐，
把她唯一的儿子，唯一的儿子，
唯一的希望，送了去当兵！
再稍看一眼吧！在篱笆旁边

Повита красою,
Зеленіє, вмивається
Дрібною росою,
Споконвіку вмивається,
Сонце зустрічає…
І нема тому починку,
І краю немає!
Ніхто його не додбає
І не розруйнує…
І все-то те… Душе моя,
Чого ти сумуєш?
Душе моя убогая,
Чого марне плачеш,
Чого тобі шкода? Хіба ти не бачиш,
Хіба ти не чуєш людського плачу?
То глянь, подивися; а я полечу
Високо, високо за синії хмари;
Немає там власті, немає там кари,
Там сміху людського і плачу не чуть.
Он глянь, у тім раї, що ти покидаєш,
Латану свитину з каліки знімають,
З шкурою знімають, бо нічим обуть
Княжат недорослих; а он розпинають
Вдову за подушне, а сина кують,
Єдиного сина, єдину дитину,
Єдину надію! в військо оддають!
Бо його, бач, трохи! А онде під тином
Опухла дитина, голоднеє мре,
А мати пшеницю на панщині жне.

有一个浮肿的婴儿奄奄一息，
母亲却被赶到劳役地上去给地主收割小麦。

你看见这些吗？眼睛啊！眼睛！
你们忍心视而不见，
还是你们从小时候起，
泪水就没有流尽，眼睛就没有哭干？
那儿有个扎头巾的姑娘，沿着篱笆，
紧抱着私生子，拖着蹒跚的脚步在走，
爸爸妈妈把她赶了出来，
外人都不敢收容她！
连乞丐看见，也要躲在一旁！！
而公子哥儿却不知道，
他，这个阔小子，
已经把 20 个农奴喝掉吃光！

透过乌云，上帝能否看见，
我们的眼泪和痛苦？
也许，他看见啦，他就应该帮助，
瞧，这些千年万代的山岭啊，
上面都染满了
人民的鲜血！……
我的不幸的心灵啊！
我多么为你忧伤。
让我们饮下这苦的毒汁吧，
在冰天雪地的覆盖之下长眠睡乡，
我们要把歌儿唱给天上的上帝听；
我们要向他问一问，
在这个世界上，那些刽子手们
是否还要长久地统治着我们??

А он бачиш? Очі! Очі!
Нащо ви здалися,
Чом ви змалку не висохли,
Слізьми не злилися?
То покритка попідтинню
З байстрям шкандибає,
Батько й мати одцурались
Й чужі не приймають!
Старці навіть цураються!!
А панич не знає,
З двадцятою, недоліток,
Душі пропиває!

Чи Бог бачить із-за хмари
Наші сльози, горе?
Може, й бачить, та помага,
Як і оті гори
Предковічні, що политі
Кровію людською!..
Душе моя убогая!
Лишенько з тобою.
Уп'ємося отрутою,
В кризі ляжем спати,
Пошлем думу аж до Бога,
Його розпитати,
Чи довго ще на сім світі
Катам панувати??

飞去吧，我的歌儿，我的深重的痛苦，
你把所有的这些痛苦，这些罪恶都带走吧，
它们是你的忠实的同伴，
你和它们曾经在一起成长，
你和它们结成亲人，
它们辛苦的双手曾经把你抚养。
把它们带走，你飞去吧，
在天上把它们这一群都给释放出来。

让到处昏暗起来，照射着红光，
让毒蛇吐出火舌，
向那些尸体喷射吧，
让大地上盖满了死人。
在你没有飞回来以前，
我隐藏着心里的夙愿，
这时候我要漫游到天边，
为了去寻找一个天堂乐园。

于是我又在大地的上空飞翔，
我又和大地告别。
抛弃开年老的母亲是多么难过，
她没有一间可以遮蔽安身的茅舍。
但到处看到的是眼泪和补丁，
那是更加令人伤心的事情。

我飞啊，飞啊，风在吹拂着，
在我的前面是一片冰雪的白光，
四周围是松树林和泥泽地，
到处弥漫着雾气，雾气和空旷。

Лети ж, моя думо, моя люта муко,
Забери з собою всі лиха, всі зла,
Своє товариство – ти з ними росла,
Ти з ними кохалась, їх тяжкії руки
Тебе повивали. Бери ж їх, лети
Та по всьому небу орду розпусти.

Нехай чорніє, червоніє,
Полум'ям повіє,
Нехай знову рига змії,
Трупом землю криє.
А без тебе я де-небудь
Серце заховаю
Та тим часом пошукаю
На край світа раю.

І знов лечу понад землею, І знов прощаюся я з нею.
Тяжко матір покидати
У безверхій хаті,
А ще гірше дивитися
На сльози та лати.

Лечу, лечу, а вітер віє,
Передо мною сніг біліє,
Кругом бори та болота,
Туман, туман і пустота.
Людей не чуть, не знать і сліду
Людської страшної ноги.
І вороги й невороги,

那儿从来没有人烟，也不知道
有人类的罪恶的足迹曾经踏过。
敌人啊，朋友们啊，
永别啦，我不会再来作客啦！

你们狂饮吧，你们欢宴吧。
那喧声我再也听不见啦，
我孤单单地一个人
将要在雪地里过夜。
目前你们还不知道
世界上有一处地方
那儿没有眼泪、鲜血在流淌，
我要在那儿沉睡……
我要在那儿进入梦乡……忽然我听见，
忽然我听见，在地下面
有镣铐的声音在哗啦啦响……我望见……
哦，多么不幸的人们啊！
你们从哪儿来，你们在做什么？
你们寻找什么？
在那地底下，……不，我不应该避开你们，
即使在天上也不应该躲藏！……
为什么这些惩罚，这些痛苦总跟着我。
是我对谁做了坏事不成！
是谁的沉重的手
在我的身上束缚住了我的心灵，
折磨着我的心，
如同放出一大群乌鸦，
让歌儿飞向四面八方？
我不知道，为了什么我要受惩罚
而且是严重的惩罚！

Прощайте, в гості не приїду!

Упивайтесь, бенкетуйте –
Я вже не почую,
Один собі навік-віки
В снігу заночую.
І поки ви дознаєтесь,
Що ще є країна,
Не полита сльозьми, кров'ю,
То я одпочину…
Одпочину… Аж слухаю –
Загули кайдани
Під землею… Подивлюся…
О люде поганий!
Де ти взявся? Що ти робиш?
Чого ти шукаєш
Під землею? Ні, вже, мабуть,
Я не заховаюсь
І на небі!.. За що ж кара,
За що мені муки?
Кому я що заподіяв?
Чиї тяжкі руки
В тілі душу закували,
Серце запалили
І галичі силу
Думи розпустили??
За що, не знаю, а караюсь,
І тяжко караюсь!
І коли я спокутую,

那么，我什么时候能得到宽恕，
什么时候能达到尽头，
我看不到，我也不知道啊！！

这片荒野忽然震动了起来。
好像从一具狭窄的棺材里，
从地里面冒出来一些死人，
在最后的审判时，他们要求得到真理。
他们并不是死了的人，也不是被杀害了的人，
他们不向法庭乞求怜悯！
不，他们都是人，都是活人，
他们带着镣铐，
他们从洞里把黄金往外运送，
为了给贪欲的人们填饱喉咙。
为什么把他们送到金矿里来！……
这是些苦役犯。
为了什么？……也许，
最高的主宰者上帝知道……
也许，他也未必知道。

看吧，那是一个打了烙印的盗窃犯，
他拖着脚镣！
另一个是被鞭打的强盗，
牙齿打着冷战，
他想用自己的手
杀死他的同伴！
而在他们这些绝望的人中间
有一个人被带着镣铐，
他是全世界的主宰！他是自由之王，
他是打上烙印的君主，

Коли діжду краю,
Не бачу й не знаю!!

Заворушилася пустиня.
Мов із тісної домовини
На той остатній Страшний суд
Мертвці за правдою встають.
То не вмерлі, не убиті,
Не суда просити!
Ні, то люди, живі люди,
В кайдани залиті.
Із нор золото виносять,
Щоб пельку залити
Неситому!.. То катаржні.
А за що? Те знає…
Вседержитель… А може, ще
Й Він не добачає.

Онде злодій штемпований
Кайдани волочить;
Он розбойник катований
Зубами скрегоче,
Недобитка товариша
Зарізати хоче!
А меж ними, запеклими,
В кайдани убраний
Цар всесвітній! Цар волі, цар,
Штемпом увінчаний!
В муці, в катарзі не просить,

在折磨中，在苦役中，他不祈求，
他不哭泣，他也不呻吟！
凡是因热爱人民而得到温暖的人，
他自己永远不会感到寒冷。

你的歌儿，那些像春花怒放的歌儿，
那些被热爱抚养，勇敢成长的孩子们到哪儿去啦。
我的朋友啊，你把它们交给了谁？
或者你把歌儿永远在心里隐藏，
我的老弟啊，不要藏起来！让它们传扬、分散到四面八方，
它们会成长起来，长大起来，永远活在人间！
还有痛苦吗？痛苦是否已经过去？
会有的，会有的，因为这儿很冷，
严寒使得人头脑清醒。

于是我又在飞翔。大地呈显出黑色，
我的头脑昏沉，我的心境发愣。
我看见：在大路上有些茅舍，
还有高耸着教堂的城镇，
而在城市里，大兵们像一群灰鹤，
在广场上操练；
他们吃得很饱，穿得很好，
锁链也钉得很牢，
他们在开步走……我再往远处一看：
在低洼的盆地里，好像走在深坑里，
一座城市在沼泽中间呈现出来，
城市的上空盖着乌云，
雾气很浓……我飞到了目的地。
这座城市一望无边
这是土耳其的城市，

Не плаче, не стогне!
Раз добром нагріте серце
Вік не прохолоне!

А де ж твої думи, рожевії квіти,
Доглядані, смілі, викохані діти,
Кому ти їх, друже, кому передав?
Чи, може, навіки в серці поховав?
О не ховай, брате! Розсип їх, розкидай,
Зійдуть, і ростимуть, і у люди вийдуть!
Чи ще митарство? чи вже буде?
Буде, буде, бо холодно,
Мороз розум будить.

І знов лечу. Земля чорніє.
Дрімає розум, серце мліє.
Дивлюся: хати над шляхами
Та городи з стома церквами,
А в городах, мов журавлі,
Замоштрували москалі;
Нагодовані, обуті
І кайданами окуті,
Моштруються… Далі гляну:
У долині, мов у ямі,
На багнищі город мріє;
Над ним хмарою чорніє
Туман тяжкий… Долітаю –
То город безкраїй.
Чи то турецький,

还是德国的城市，
也许，它是座俄国的城市，
教堂啊，宫殿啊，
还有大腹便便的老爷们啊，
可是没有一座农民的茅舍。

黄昏到了……灯火啊，灯火啊
在四面八方点亮，
“我马上害怕起来……“乌拉！乌拉！
乌拉！”一群人在叫喊。
“不要喊，你们这些傻瓜！想想吧，
“为什么这样高兴，
“为什么这样激动？”“你这个小俄罗斯佬！
“怎么不知道这是阅兵。
“我们这儿在阅兵！
“主子今天要游逛游逛！”
“那么，我到哪儿去找那个活宝贝？”
“瞧，你到皇室里去找吧。”
我去了；感谢上帝，
我在那儿碰上一个同乡，
他穿着一身皇家的服装！
“你从哪儿来的？”
“从乌克兰来的。”
“那么，这儿的话，
“你一句也不会讲！”
“怎么不，”我说道，
“我会讲，
“就是不愿意讲！”“你这个怪人啊！
“所有的进口我都知道，
“我在这儿当差；如果你愿意，

Чи то німецький,
А може, те, що й московський.
Церкви, та палати,
Та пани пузаті,
І ні однісінької хати.

Смеркалося… огонь огнем
Кругом запалало,
Аж злякавсь я… «Ура! ура!
Ура!» – закричали.
«Цу-цу, дурні! схаменіться!
Чого се ви раді!
Що горите?» – «Экой хохол!
Не знает параду.
У нас парад! Сам изволит
Сегодни гуляти!»
«Та де ж вона, тая цяця?»
«Вон видишь – палаты».
Штовхаюсь я; аж землячок,
Спасибі, признався,
З циновими гудзиками:
«Де ты здесь узялся?»
«З України». – «Так як же ти
Й говорить не вмієш
По-здешнему?» – «Ба ні, – кажу, –
Говорить умію,
Та не хочу». – «Экой чудак!
Я всі входи знаю,
Я тут служу, коли хочеш,

“我想个办法
“把你领到皇宫里去。但是你要知道，
“老弟啊，我们是有文化教养的人，
“但你不给半个卢布不行！……
“呸！你这个万恶的
“耍笔杆子的家伙！……”
于是我又像一个看不见的隐身人
走进了皇宫，
哦，我的老天爷啊！！
这才真是天堂？
谄媚逢迎的食客们满身披金戴银！
他本人就在这儿，
个子高大，脾气易怒，
从容不迫地走了出来；紧跟着他的，
是一位瘦小、细腿，
体弱的皇后，
她干瘪得像树根上的蘑菇一样，
而且她啊，这个可怜的人啊，
脑袋还在摇晃。
原来你就是女神！
你可真没有办法。
而我这个傻瓜从来也没有见过你，
这回我可上了当，
因为我相信了
你那些猪脸孔的拙劣的帮闲诗人。
我像蠢才一样！要晓得，我是失败啦！
相信了俄罗斯人所写的那些东西。
现在你去读读这些东西，
你来相信它们吧！
跟着两位神仙走的，是贵族老爷们，是贵族老爷们，

В дворец попытаюсь
Ввесты тебе. Только, знаєш,
Мы, брат, просвищенны, –
Не поскупись полтинкою…»
Цур тобі, мерзенний
Каламарю… І зробився
Я знову незримий
Та й пропхався у палати.
Боже мій єдиний!!
Так от де рай! Уже нащо
Золотом облиті
Блюдолизи; аж ось і сам,
Високий, сердитий,
Виступає; обок його
Цариця- небога,
Мов опеньок засушений,
Тонка, довгонога,
Та ще, на лихо, сердешне
Хита головою.
Так оце-то та богиня!
Лишенько з тобою.
А я, дурний, не бачивши
Тебе, цяце, й разу,
Та й повірив тупорилим
Твоїм віршемазам.
Ото дурний! а ще й битий,
На квиток повірив
Москалеві; от і читай,
І йми ти їм віри!

他们都是全身披金戴银！
都像喂得很好的肥猪一样，
脸面团团，大腹便便！……
他们甚至流着汗，紧挤着，
想要挨近他们的身边：
或者是想要挨一巴掌
或者是想舔舔皇帝作出的轻蔑的手势，
而唯一的愿望就是
只要待在皇上的蠢脸下面。
贵族老爷们排列成行，
鸦雀无声，好像大家都没有舌头一样，
只有皇帝在嘟哝着；
而那个怪物似的皇后，
像在鸟群中间的一只仙鹤，
一蹦一跳，振作着精神。
他们长久地来回走动，
像一对闷闷不乐的猫头鹰，
他们在低声地说些什么，
在远处听不见，
他们似乎在谈论国家，
谈论制服上的新襟章，
以及最近操练的事情！……
然后皇后就一声不响地
在凳子上坐下来。
我看见：皇帝走到一个大贵族前面，……
朝他的面孔就是一巴掌！……
那个可怜虫舐了一下嘴唇，
就对那个比他官职小的人的肚子揍了一拳！
而这个人又对比他官职小的人打了一耳光；
这个挨揍的人又去打那些职小官卑的人，

За богами – панства, панства
В серебрі та златі,
Мов кабани годовані,
Пикаті, пузаті!..
Аж потіють, та товпляться,
Щоб то ближче стати
Коло самих: може, вдарять
Або дулю дати
Благоволять; хоч маленьку,
Хоч півдулі, аби тілько
Під самую пику.
І всі уряд поставали
Ніби без'язикі –
Анітелень. Цар цвенькає;
А диво-цариця,
Мов та чапля меж птахами,
Скаче, бадьориться.
Довгенько вдвох похожали,
Мов сичі надуті.
Та щось нишком розмовляли –
Здалека не чути –
О отечестві, здається,
Та нових петлицях,
Та о муштрах ще новіших!..
А потім царица
Сіла мовчки на дзиґлику.
Дивлюсь, цар підходить
До найстаршого… та в пику
Його як затопить!..

接着那些微不足道的小喽罗们
就一直闪退到门边，
而站在靠外边的一些家伙们，
就一齐奔到大街上，
他们再去殴打
那些还没有挨揍的平民老百姓，
他们在高声叫喊；他们在得意地高叫：
“欢乐吧！我们的皇上，欢乐吧！
“乌拉！……乌拉！……乌拉，拉，拉，拉……”
我哈哈大笑起来，这就够啦；
这一切真使我透不过气来。
清晨以前，所有的人都睡着了；
只有一些东正教的信男善女们
在角落里呻吟哭泣，
他们在呻吟哭泣，
还为皇上向老天祈求幸福。
我又是笑，又是流泪！
就出发去看这座城市。
这儿的黑夜，如同白昼！我看见：
在那静静的河岸上
到处都是皇宫，宫殿！
整个堤岸
都是用石头砌成。
我像个疯子
惘然若失地望着；
甚至不相信
从沼泽地里出现了
这样的奇迹……
这儿流过很多人的血，
但并没有使用过刀剑。

Облизався неборака;
Та меншого в пузо –
Аж загуло!.. А той собі
Ще меншого туза
Межи плечі; той меншого,
А менший малого,
А той дрібних, а дрібнота
Уже за порогом
Як кинеться по улицях,
Та й давай місити
Недобитків православних,
А ті голосити;
Та верещать; та як ревнуть:
«Гуля наш батюшка, гуля!
Ура!.. ура!.. ура! а-а-а...»
Зареготався я, та й годі;
А й мене давнули
Таки добре. Перед світом
Усе те заснуло,
Тільки де-де православні
По углах стогнали
Та, стогнучи, за батюшку
Господа благали.
Сміх і сльози! От пішов я
Город озирати.
Там ніч, як день. Дивлюся:
Палати, палати
Понад тихою рікою;
А берег ушитий

而在河的那一边
有一座要塞和钟楼
那尖顶像个锥子，只要望一眼，
心里就感到恐怖不安。
大钟在叮叮当当地响着。
我转过身来看见，
一匹骏马在奔驰，
马蹄踏在一块岩石上！
在马上坐着一个骑士，
他身披长袍，似乎又不是长袍，
他没有戴帽子，
头上只缠着一些树叶。
骏马在奔驰，眼看着，
就要……就要跳到河的对岸去。
那骑士伸出手来，
仿佛要夺取整个世界。他是什么人？
我走到跟前，
读了一遍刻在石头上的题词：
“献给一世、二世立石。”
这座石像立得很妙。
现在我才知道：
就是这位“一世”，
他磔杀了我们的乌克兰。
而“二世”呢，
她断送了我们多少孤儿寡妇。
这些刽子手啊，刽子手！
　这些吃人的野人
他们喝饱了我们活命的鲜血；
但他们又能把什么带到阴间？
我的心感到十分沉重，

Увесь каменем. Дивуюсь,
Мов несамовитий!
Як-то воно зробилося
З калюжі такої
Таке диво?.. Отут крові
Пролито людської –
І без ножа. По тім боці
Твердиня й дзвіниця,
Мов та швайка загострена,
Аж чудно дивиться.
І дзигарі теленькають.
От я повертаюсь –
Аж кінь летить, копитами
Скелю розбиває!
А на коні сидить охляп,
У свиті – не свиті,
І без шапки. Якимсь листом
Голова повита.
Кінь басує – от-от річку,
От… от… перескочить.
А він руку простягає,
Мов світ увесь хоче
Загарбати. Хто ж це такий?
От собі й читаю,
Що на скелі наковано:
Первому – вторая
Таке диво наставила.
Тепер же я знаю:
Це той перший, що розпинав

仿佛我是在读着
一部乌克兰的历史。
我站着……呆然不动……
就在这时候，
有个看不见的人
在悄悄地、悄悄地唱着：

“团队从格卢霍夫城
“开到那筑有
“壁垒的边境防线，
“官家委派我当了黑特曼，
“命令我率领哥萨克
“来到了京城；
“哦，我们仁慈的上帝啊！
“哦，这可恶的沙皇，
“这该死的沙皇，狡猾的沙皇，
“这贪得无厌的恶棍！
“在这儿，你是怎样对待哥萨克的？
“你用他们高贵的尸骨
“填满了沼泽；
“你在他们被磨难的尸体上
“修建了这座京城！
“而我，自由的黑特曼，
“在黑暗的牢狱中，
“带着镣铐，被你折磨着，
“活活饿死。
“沙皇啊！沙皇啊！
“上帝不让我同你分手。
“我的镣铐把你和我
“永世相连。

Нашу Україну,
А вторая доканала
Вдову сиротину.
Кати! кати! людоїди!
Наїлись обоє,
Накралися; а що взяли
На той світ з собою?
Тяжко-тяжко мені стало,
Так, мов я читаю
Історію України.
Стою, замираю…
А тим часом тихо, тихо
Та сумно співає
Щось такеє невидиме:
«Із города із Глухова
Полки виступали
З заступами на лінію,
А мене послали
На столицю з козаками
Наказним гетьманом!
О Боже наш милосердий!
О царю поганий,
Царю проклятий, лукавий,
Аспиде неситий!
Що ти зробив з козаками?
Болота засипав
Благородними костями;
Поставив столицю
На їх трупах катованих!

“我痛苦地
“在涅瓦河上飞翔，
“也许，遥远的乌克兰
“已经不复存在。
“我很想飞到那儿，看一眼，
“但上帝不许我去。
“也许，莫斯科已把乌克兰焚毁，
“把第聂伯河水放进蔚蓝的大海，
“然后掘开古老的坟墓，
“那是我们的光荣。仁慈的上帝啊，
“怜悯吧，仁慈的上帝！”
一切又沉寂了。于是我看见：
带雪花的乌云
遮蔽了灰暗的天空。
而在云端，仿佛有野兽在树林里号叫。
那不是乌云，那是一只白鸟，
落在那座帝王的巨大的铜像上面，
并且哀号起来，
“你这吃人的野人，你这毒蛇，
“我们和你永远镣铐相连！
“在可怕的最后审判，
“我们要卫护上帝，
“不让你那贪得无厌的目光来侵犯。
“是你把我们从乌克兰赶出来，
“我们无衣，无食，
“被驱进雪地，被赶到异乡。
“是你杀害了我们；你剥我们的皮，
“你抽我们的筋，
“缝成你高贵的紫袍，
“你修建了这座京城，

І в темній темниці
Мене, вольного гетьмана,
Голодом замучив
У кайданах. Царю! царю!
І Бог не розлучить
Нас з тобою. Кайданами
Скований зо мною
Навік-віки. Тяжко мені
Витать над Невою.
України далекої,
Може, вже немає.
Полетів би, подивився,
Так Бог не пускає.
Може, Москва випалила
І Дніпро спустила
В синє море, розкопала
Високі могили –
Нашу славу. Боже милий,
Зжалься, Боже милий».
Та й замовкло; дивлюся я:
Біла хмара криє
Сіре небо. А в тій хмарі
Мов звір в гаї виє.
То не хмара – біла пташка
Хмарою спустилась
Над царем тим мусянджовим
І заголосила:
«І ми скована з тобою,
Людоїде, змію!

“给它披上新装。
“你欣赏那些教堂和官殿吧！
“你寻欢作乐吧，你这残暴的刽子手，
“你罪恶滔天！罪恶滔天！”

乌云消失，鸟儿飞散，
太阳升起来了。
我站立着，惊讶起来，
心里感到难受。
我看见一些赤贫的人
赶忙着去干活，
而在十字路口，
兵士们已经排队在操练。
一些睡眼惺忪的姑娘们，
她们沿着路边在迅速地走，
她们不是从家里出来，而是赶回家去！
母亲要她们
整夜地干活，
为了去挣得一块面包。
我站着，心里闷闷不乐，
我思索，我猜想，
人们要挣得每天的食粮，
真是多么不易。
那边走来一伙人，
他们挤进参议院，
沙沙地挥动着笔尖，
要剥下父兄们身上的皮。
我们的同乡们
来回在他们中间。
他们按照莫斯科的方式在宰割人，

На Страшному на судищі
Ми Бога закриєм
Од очей твоїх неситих.
Ти нас з України
Загнав, голих і голодних,
У сніг на чужину
Та й порізав; а з шкур наших
Собі багряницю
Пошив жилами твердими
І заклав столицю
В новій рясі. Подивися:
Церкви та палати!
Веселися, лютий кате,
Проклятий! проклятий!»

Розлетілись, розсипались,
Сонечко вставало,
А я стояв, дивувався,
Та аж страшно стало.
Уже вбогі ворушились,
На труд поспішали,
І москалі на розпуттях
Уже моштрувались.
Покрай улиць поспішали
Заспані дівчата,
Та не з дому, а додому!
Посилала мати
На цілу ніч працювати,
На хліб заробляти.

一边笑着，一边向他们的
父亲们狂叫，
在年幼时，没有教会他们讲德国话，
而如今，只得泡在墨水瓶里发酸；
吸血鬼啊，吸血鬼！
也许，你的老爹
向犹太佬出卖了他最后一头牛，
才让你学会说京城里的话。
乌克兰啊；乌克兰！
那些被墨水玷污了的
你的年轻的花儿，
不就是你的孩子们吗？
他们在德国人安置的温室里
被用沙皇的毒草
给活活地毁掉啦！……
哭泣吧，乌克兰！
你这孤苦无依的寡妇！

我想再去看一看，
沙皇在宫殿里，
究竟在干什么？我进去啦：
许多大腹便便的高官
排成行在等待沙皇；
他们睡眼惺忪地在喘着气，
他们的肚子里都填满了火鸡，
并且斜着眼在瞧大门。
仿佛一头狗熊从洞里爬出来，
那个人慢吞吞、慢吞吞抬着脚步，
他全身臃肿，脸色发青！
那可恶的宿醉

А я стою, похилившись,
Думаю, гадаю,
Як то тяжко той насущний
Люди заробляють.
От і братія сипнула
У сенат писати,
Та підписувать, та драти
І з батька і брата.
А меж ними і землячки
Де-де проглядають.
По-московській так і ріжуть,
Сміються та лають
Батьків своїх, що змалечку
Цвенькать не навчили
По-німецькій – а то тепер
І кисни в чорнилах!
П'явки! п'явки! Може, батько
Остатню корову
Жидам продав, поки вивчив
Московської мови.
Україно! Україно!
Оце твої діти,
Твої квіти молодії,
Чорнилом политі.
Московською блекотою
В німецьких теплицях
Заглушені!.. Плач, Украйно!
Бездітна вдовице!

把他折磨得好苦。
当他向那些大腹便便的人们一声吆喝，
他们就吓得没有一个人
不摔倒并遁入地下！
这时他又向官职较低的人瞪起双眼，
那些没有摔倒的人也都颤抖着躲到地下；
他向那些奴仆吼叫，
那些人被吓得魂不附体躲藏到地下；
莫斯科人，莫斯科人，
只能呻吟着躲到地下，
这个奇迹在世界上发生了。
我看着，还要发生什么事，
这头小狗熊啊
还要做什么事！
他站在那里，
低垂着头，
真是丧气。
狗熊的本性又到哪儿去了呢？
他安静得像一只小猫，
于是我哈哈大笑了起来。
他听见了笑声，立刻大声吼叫，
我吃了一惊，
于是我就醒过来了……
我做了这样一个古怪的梦。
这样一个稀奇的梦！……
只有疯子和醉鬼，
才会做这样的梦。
请原谅吧，

Піти лишень подивиться
До царя в палати,
Що там робиться. Приходжу,
Старшина пузата
Стоїть рядом; сопе, хропе,
Та понадувалось,
Як індики, і на двері
Косо поглядало.
Аж ось вони й одчинились.
Неначе з берлоги
Медвідь виліз, ледве-ледве
Переносить ноги.
Та одутий, аж посинів,
Похмілля прокляте
Його мучило. Як крикне
На самих пузатих –
Всі пузаті до одного
В землю провалились!
Він вилупив баньки з лоба –
І все затрусилось,
Що осталось; мов скажений,
На менших гукає –
І ті в землю; він до дрібних –
І ті пропадають!
Він до челяді – і челядь,
І челядь пропала;
До москалів – москалики,
Тілько застогнало,
Пішли в землю; диво дивне

亲爱的弟兄们，
我给你们讲的不是自己的真事，
而只是我做的一场梦。

1844 年 7 月 8 日于圣彼得堡

Сталося на світі.
Дивлюся я, що дальш буде,
Що буде робити
Мій медведик! Стоїть собі,
Голову понурив,
Сіромаха. Де ж ділася
Медвежа натура?
Мов кошеня, такий чудний.
Я аж засміявся.
Він і почув, та як зикне –
Я перелякався
Та й прокинувсь… Отаке-то
Приснилося диво.
Чудне якесь!.. таке тілько
Сниться юродивим
Та п'яницям. Не здивуйте,
Брати любі, милі,
Що не своє розказав вам,
А те, що приснилось.

8 липня 1844 р., С.-Петербург

献给果戈理

歌儿紧跟着歌儿一群群地在飞翔：
这一首压在你的心上，另一首使你心伤，
第三首悄悄地，悄悄地在你的心头哭泣，
——也许，只有上帝没有看见这种景象！
我能把它拿给谁看呢，
谁能欢迎它呢，
谁能够理解我的歌儿的伟大的字句篇行？
大家的耳朵聋了，大家都戴着镣铐……
垂头丧气……冷漠无情……
你在嘲讽微笑，而我却在哭泣悲伤，
我的伟大的朋友。
哭泣能生出什么东西呢？
不过是一堆荒草……
亲爱的祖国
再听不到自由的炮声。
年老的父亲
再也不会为了乌克兰的
自由，光荣和荣誉，
把自己心爱的儿子杀掉；
他现在不是杀掉，而是抚养成长，
奉献给俄国沙皇送上疆场，
他说："这是我们寡妇的贡献，
"请你收下吧。"
他把他奉献给沙皇
和野狗般的德国佬……

Гоголю

За думою дума роєм вилітає,
Одна давить серце, друга роздирає,
А третяя тихо, тихесенько плаче
У самому серці, може, й Бог не бачить.
Кому ж її покажу я,
І хто тую мову
Привітає, угадає
Великеє слово?
Всі оглухли – похилились
В кайданах... байдуже...
Ти смієшся, а я плачу,
Великий мій друже.
А що вродить з того плачу?
Богилова, брате...
Не заревуть в Україні
Вольнії гармати.
Не заріже батько сина,
Своєї дитини,
За честь, славу, за братерство,
За волю Вкраїни.
Не заріже – викохає
Та й продасть в різницю
Москалеві. Це б то, бачиш,
Лепта удовиці
Престолові- отечеству

任他们去吧，我的老兄——
而我们要照旧地嘲讽微笑和哭泣悲伤。

1844 年 12 月 30 日于圣彼得堡

Та німоті плата.

Нехай, брате. А ми будем

Сміяться та плакать.

30 грудня 1844 р., С.-Петербург

三　年

日子不像日子，似过而又非过，
可是岁月啊，
却像箭一般地飞驰而过，
它们带走了一切美好的东西。
它们窃取了一切美好的思想，
还把我们的心啊，
粉碎在冰冷的石头上，
它们歌唱着“阿门”，
它们对一切快乐的事物
都歌唱着“阿门”，从现在直到永远。
还把一个瞎了眼睛的残疾人，
丢弃在十字路口。
短短的三年啊，
白白地消逝了……
可是在我那所茅舍里，
它们却干了多少令人伤心的事情。
它们使我那颗可怜的、
平静的心变得极度空虚，
它们摧残了一切美好的东西，
还引起了无限的痛苦悲伤，
它们用煤气和浓烟
熏干了我善良的眼泪，
就是在通向莫斯科的大路上，
和卡特鲁霞一同流下的那些眼泪；
就是在土耳其的囚禁中，

Три літа

І день не день, і йде не йде,
А літа стрілою
Пролітають, забирають
Все добре з собою.
Окрадають добрі думи,
О холодний камень
Розбивають серце наше
І співають а́мінь,
Амінь всьому веселому
Однині довіка,
І кидають на розпутті
Сліпого каліку.
Невеликії три літа
Марно пролетіли...
А багато в моїй хаті
Лиха наробили.
Опустошили убоге
Моє серце тихе,
Погасили усе добре,
Запалили лихо,
Висушили чадом-димом
Тії добрі сльози,
Що лилися з Катрусею
В московській дорозі,
Що молились з козаками

和哥萨克人祈祷时一同流下的那些眼泪；
还有为了奥克珊娜，我的明星，
我的美好的命运，
每天以泪水洗脸的那些眼泪……
那时候，恶毒的年头
还没有到来；
可是它们一来到，
就把什么东西都窃取一空。
既可怜父亲，又可怜母亲，
更可怜那个忠贞的、
年轻而又快活的妻子，
现在她躺在坟墓里，我的弟兄们，这是多么不幸；
在没有生火的茅舍里，
要把那些没有洗干净的孩子们，
全都哺养成人该成人该有多么困难，
真是伤心啊，可是更加伤心的，
是那个热恋着的
和结了婚的傻瓜，
他的老婆为了三个铜币，
就把自己出卖给别人，
还要嘲笑他一顿。
真是令人伤心！
真是令人心碎！
可是我啊，也遭到了
这种恶毒的不幸：
我的心热爱着人们，
也从人们那里得到了安慰，
大家都欢迎它，
夸奖它，还为它而喜悦高兴……
可是岁月悄悄地逼近，

В турецькій неволі,
І Оксану, мою зорю,
Мою добру долю,
Що день божий умивали...
Поки не підкрались
Злії літа; та все теє
Заразом украли.
Жаль і батька, жаль і матір,
І вірну дружину,
Молодую, веселую,
Класти в домовину,
Жаль великий, брати мої;
Тяжко годувати
Малих діток неумитих
В нетопленій хаті,
Тяжке лихо, та не таке,
Як тому дурному,
Що полюбить, побереться,
А вона другому
За три шаги продається
Та з його й сміється.
От де лихо! От де серце
Разом розірветься!
Отаке-то злеє лихо
Й зо мною спіткалось:
Серце люди полюбило
І в людях кохалось,
І вони його вітали,
Гралися, хвалили...

把我的眼泪，
把我那些真诚的热情的眼泪熏干，
我开始恍然大悟……我仔细一看，
还是别说吧。
在我的周围，无论我看到哪儿，
那都不是人，只是一窝毒蛇……
我的眼泪
我的年轻人的眼泪都枯竭了。
现在我用毒药，
在医治我破碎的心灵，
我不再哭泣，我不再歌唱，
我像猫头鹰一样在哀叫。
事情就是这样！
你们高兴怎样，那就怎样吧：
或者大声地蔑视咒骂我，
或者就偷偷地
夸奖我的歌儿，
反正都是一样，
我的青春年华
一去永不复返，
我的愉快的话语
也一去不再来……我的心啊
也不会再回到你们的身旁。
我不知道：我要到哪儿去，
我将在什么地方安身，
我能和谁交谈，
我能让谁高兴，
我能在谁的面前
倾诉出我的心思？
我的歌儿！我的岁月，

А літа тихенько крались
І сльози сушили,
Сльози щирої любові;
І я прозрівати
Став потроху... Доглядаюсь –
Бодай не казати,
Кругом мене, де не гляну,
Не люди, а змії...
І засохли мої сльози,
Сльози молодії.
І тепер я розбитеє
Серце ядом гою,
І не плачу, й не співаю,
А вию совою.
Отаке-то, що хочете,
То те і робіте:
Чи голосно зневажайте,
Чи нишком хваліте
Мої думи; однаково
Не вернуться знову
Літа мої молодії,
Веселеє слово.
Не вернеться... І я серцем
До вас не вернуся.
І не знаю, де дінуся,
Де я пригорнуся,
І з ким буду розмовляти,
Кого розважати,
І перед ким мої думи

三个苦难的年头啊。
我的不幸的孩子，
你们能依靠谁呢？
还是在家里睡着吧……
我要去迎接第四个年头，
去迎接新的年头。
你好啊，穿着旧年的厚呢长袍的
新的年头！
你在满是补丁的讨饭袋里，
把什么带给了乌克兰？
“按新指令明文规定，
“从今以后万民安居乐业。”
那就祝你健康，
但你要向穷困行礼问好，千万别把它遗忘。

1845 年 12 月 22 日于维云尼夏

Буду сповідати?
Думи мої! літа мої,
Тяжкії три літа,
До кого ви прихилитесь,
Мої злії діти?
Не хилітесь ні до кого,
Ляжте дома спати...
А я піду четвертий год
Новий зострічати;
Добридень же, новий годе
В торішній свитині,
Що ти несеш в Україну
В латаній торбині?
«Благоденствіє, указом
Новеньким повите».
Іди ж здоров, та не забудь
Злидням поклонитись.

22 грудня 1845 р., Вьюнища

牢房诗抄

献给我的狱友们

你们可要记住啊，我的同伙弟兄们……

你们可要记住啊，我的同伙弟兄们……
希望这个苦难永远不会再来临，
当你们和我站在铁栅栏后面
相互悄悄地凝望着的时候。
大概，我们心里都在想着：
“什么时候我们才能相互谈心，
“在这个严酷的大地上，
“什么时候我们才能重新会面？”
不，同伙弟兄们，不，
我们不会再一同站在第聂伯河岸上！
我们大家将纷纷四散，各自带着自己的不幸
走进草原和森林，
再过上不久，等到自由来临，
我们才能重新开始
在人们中间，像人一样地生活。
在这一天来到以前，
你们，我的同伙弟兄们，
我们要热爱乌克兰，
为了她的不幸，
我们要祈求上苍。
朋友们，把那个人遗忘了吧。
也用不着去咒骂他。
在残酷的奴役之中，

В казематі
Моїм соузникам посвящаю

Згадайте, братія моя…

Згадайте, братія моя…
Бодай те лихо не верталось,
Як ви гарнесенько і я
Із-за решотки визирали.
І, певне, думали: "Коли
На раду тиху, на розмову,
Коли ми зійдемося знову
На сій зубоженій землі?"
Ніколи, братія, ніколи
З Дніпра укупі не п'ємо!
Розійдемось, рознесемо
В степи, в ліси свою недолю,
Повіруєм ще трохи в волю,
А потім жити почнемо
Меж людьми, як люде.
А поки те буде,
Любітеся, брати мої,
Украйну любіте
І за неї, безталанну,
Господа моліте.
І його забудьте, други,

望时常回想起我吧！

1847 年于奥尔斯要塞

І не проклинайте.

І мене в неволі лютій

Інколи згадайте.

1847 р., Орська кріпость

我能否还在乌克兰生活……

我能否还在乌克兰生活，
对我来说反正都是一样。
我在异乡的雪地当中
是否还有人记着我，或者已经把我遗忘，
那对我来说完全都是一样。
我在异乡人中间，在囚禁中生活，
没有亲人为我哭泣，在囚禁中流着泪死亡，
我要把一切都带进坟墓，
我没有留下一点什么
在我们那光荣的乌克兰，
在我们的——但不是在自己的土地上。
父亲不会向儿子提起我，
也不会对儿子说，
“祈祷吧，祈祷吧，儿子，
“为了乌克兰，
“他曾经受尽了磨难”。
这个儿子是否为我祈祷……
对我来说反正都是一样，
假如恶毒的人们
要把乌克兰催进梦乡，
假如狡猾的人们在烈火中
把掠夺光了的乌克兰唤醒，
那对我来说就都不是一样，
哦，那对我来说就都不是一样。

1847 年 4 月 17 日至 5 月 19 日之间于圣彼得堡

Мені однаково, чи буду...

Мені однаково, чи буду
Я жить в Україні, чи ні.
Чи хто згадає, чи забуде
Мене в снігу на чужині –
Однаковісінько мені.
В неволі виріс меж чужими,
І, не оплаканий своїми,
В неволі, плачучи, умру,
І все з собою заберу,
Малого сліду не покину
На нашій славній Україні,
На нашій – не своїй землі.
І не пом'яне батько з сином,
Не скаже синові: "Молись,
Молися, сину: за Вкраїну
Його замучили колись".
Мені однаково, чи буде
Той син молитися, чи ні...
Та не однаково мені,
Як Україну злії люде
Присплять, лукаві, і в огні
Її, окраденую, збудять...
Ох, не однаково мені.

Між 17 квітня і 19 травня 1847 р., С.-Петербург

哦，三条宽阔的大路啊……

哦，三条宽阔的大路啊，
不知道通向什么地方。
三个亲兄弟啊离开老家
从乌克兰直奔向他乡。
他们辞别了年老的亲娘。
老大抛下了妻子，
老二和妹妹分别。而最小的弟弟呢，
则离开了年轻的姑娘。
老妈妈在田野里
种下了三株桦树。
嫂嫂呢，种下了
一株高高的白杨。
妹妹在溪谷里
种了三株白槭树……
而年轻的姑娘呢，
种下了一株红色的绣球花树。
三株桦树没有成活，
白杨树枯萎啦，
三株白槭树干死啦，
红绣球花树也没有成长。
三个亲兄弟一去不返。
老母亲空在哭泣悲伤，
媳妇带着孩子们
在没有生火的茅舍里流泪。
妹妹哭着奔向他乡

Ой три шляхи широкії...

Ой три шляхи широкії
Докупи зійшлися.
На чужину з України
Брати розійшлися.
Покинули стару матір.
Той жінку покинув,
А той сестру. А найменший
Молоду дівчину.
Посадила стара мати
Три ясени в полі.
А невістка посадила
Високу тополю.
Три явори посадила
Сестра при долині...
А дівчина заручена –
Червону калину.
Не прийнялись три ясени,
Тополя всихала,
Повсихали три явори,
Калина зов'яла.
Не вертаються три брати.
Плаче стара мати,
Плаче жінка з діточками
В нетопленій хаті.
Сестра плаче, йде шукати

去寻找自己的亲兄弟们……
最年轻的姑娘呢
已经被用棺木埋葬。
三个弟兄一去不复返，
在世界上到处流浪，
而那三条宽阔的大路啊，
长满了荆棘，满目荒凉。

1847 年 4 月 17 日至 5 月 19 日之间于圣彼得堡

Братів на чужину…

А дівчину заручену

Кладуть в домовину.

Не вертаються три брати,

По світу блукають,

А три шляхи широкії

Терном заростають.

Між 17 квітня і 19 травня 1847 р., С.-Петербург

致尼·科斯托马罗夫

太阳愉快地隐藏到
春天的云霞的后方。
牢房里的哨兵们在换岗以前，
那些穿着蓝制服的哨兵们，
给自己戴着镣铐的客人们，
送上了牢房的晚茶。
我已经多少习惯了
那些上了锁的大门，
那些窗子上的铁栅栏。
我并不惋惜一切的损失，
我曾经辛酸地流下的
我的沉痛的血泪，
它们流进了
潮湿的田野
可是无论是薄荷，
无论是小草都没有生长出来。
我想起了自己的村庄……
我和哪些人在话别的呢？
父亲和母亲都已不在人世……
我的心悲伤难过，
没有谁把我回想！
突然间，我的老弟，我看见你的母亲，
她比黑色的土地还要黑，
她戴着十字架走过来……
于是我祈祷！上帝啊，我祈祷！

Н. Костомарову

Веселе сонечко ховалось
В веселих хмарах весняних.
Гостей закованих своїх
Сердешним чаєм напували
І часових переміняли,
Синємундирих часових.
І до дверей, на ключ замкнутих,
І до решотки на вікні
Привик я трохи, і мені
Не жаль було давно одбутих,
Давно похованих, забутих,
Моїх кровавих тяжких сльоз.
А їх чимало розлилось
На марне поле. Хоч би рута,
А то нічого не зійшло!
І я згадав своє село.
Кого я там коли покинув?
І батько й мати в домовині…
І жалем серце запеклось,
Що нікому мене згадати!
Дивлюсь: твоя, мій брате, мати
Чорніше чорної землі
Іде, з хреста неначе знята…

我要不停地将你颂扬！
因为我没有人好同我分享
我的枷锁，我的牢房。

1847 年 5 月 19 日于圣彼得堡

Молюся! господи, молюсь!

Хвалить тебе не перестану!

Що я ні з ким не поділю

Мою тюрму, мої кайдани!

9 травня 1847 р., С.-Петербург

我的歌啊，我的歌啊……

我的歌啊，我的歌啊，
你们是我唯一心爱的，
在这不幸的时刻，
千万也不要把我抛弃开。
我的灰蓝色翅膀的鸽子啊，
望你们成群结队地，
从辽阔的第聂伯河上飞来，
在这荒漠的草原上，
和穷苦的吉尔吉斯人一同游逛。
虽然他们那样贫穷，
虽然他们衣不蔽体……
他们在自由中还祈祷着上苍。
我的亲爱的歌啊，快快飞到我的身旁，
我要用温柔的话语
来欢迎你们，我的孩子们
并且和你们一同哭泣悲伤。

1847 年下半年于奥尔斯克要塞

Думи мої, думи мої...

Думи мої, думи мої,
Ви мої єдині,
Не кидайте хоч ви мене
При лихій годині.
Прилітайте, сизокрилі
Мої голуб'ята,
Із-за Дніпра широкого
У степ погуляти
З киргизами убогими.
Вони вже убогі,
Уже голі... Та на волі
Ще моляться богу.
Прилітайте ж, мої любі,
Тихими речами
Привітаю вас, як діток,
І заплачу з вами.

Друга половина 1847 р., Орська кріпость

乌克兰的村庄

——长诗《公爵小姐》的片断

村庄啊！心儿终于得到了安慰。
村庄在我们的乌克兰，
就犹如绘画一样，
到处是绿色的树林。
园子里鲜花怒放；茅舍闪着白光，
而在山岗上那些邸宅
犹如是奇迹一样。
四周围长满了阔叶的白杨树，
再远一点是森林、森林和田野，
在第聂伯河后面是青色的山岗，
而上帝在村庄的上空飞翔。
哦，村庄啊！村庄啊！

1847 年下半年于奥尔斯克要塞

Українське село
(з поеми «Княжна»)

Село! І серце одпочине:
Село на нашій Україні –
неначе писанка, село.
Зеленим гаєм поросло.
Цвітуть сади, біліють хати,
а на горі стоять палати,
неначе диво. А кругом
широколистії тополі,
а там і ліс, і ліс, і поле,
і сині гори за Дніпром.
Сам Бог витає над селом.

Друга половина 1847 р., Орська кріпость

在异乡太阳并不温暖……

在异乡太阳并不温暖，
而在家乡却已很烤人。
在我的光荣的乌克兰
我生活得不很快活。
没有人爱我，安慰我，
我也不屈从任何人，
我独自漫步，向上帝祈祷，
咒骂那些恶毒的贵族老爷们。
在我的眼前，那些万恶的年代，
那些久远的年代早已消逝而去，
那时候他们吊死了基督，
而现在他们会杀死玛利亚的儿子！
我没有地方感到幸福，
也许，在乌克兰也没有幸福，
善良的人们啊，就像在异乡一样：
我只希望……人们不会用
外乡的木头
为我做一口棺材。
我只希望神圣的风啊，
从我的神圣的第聂伯河那里
带来一小块泥土，
这就够啦。
人们，这就是我所要的……
还要预料什么呢……
当一切不能按照我们心意的话。
那为什么要去为难上帝呢

1847年下半年于奥尔斯克要塞

Не гріє сонце на чужині...

Не гріє сонце на чужині,
А дома надто вже пекло.
Мені невесело було
Й на нашій славній Україні.
Ніхто любив мене, вітав,
І я хилився ні до кого,
Блукав собі, молився богу
Та люте панство проклинав.
І згадував літа лихії,
Погані, давнії літа,
Тойді повісили Христа,
Й тепер не втік би син Марії!
Нігде не весело мені,
Та, мабуть, весело й не буде
І на Украйні, добрі люде;
Отже таки й на чужині.
Хотілося б... та й то для того,
Щоб не робили москалі
Труни із дерева чужого,
Або хоч крихотку землі
Із-за Дніпра мого святого
Святії вітри принесли,
Та й більш нічого. Так-то, люде,
Хотілося б... Та що й гадать...
Нащо вже й бога турбовать,
Коли по-нашому не буде.

Друга половина 1847 р.,Орська кріпость

哦，我的歌啊！
哦，恶毒的荣誉啊！……

哦，我的歌啊！哦，恶毒的荣誉啊！
为了你，我在异乡无缘无故地遭苦受难，
我受尽折磨，吃尽苦头……但我绝不后悔认错！……
我像热爱自己真诚的女友一样，
热爱着亲人似的可怜的乌克兰！
不管你怎样对待我这个不幸的人，
只是不要把我抛弃，我要追随着你，
哪怕是下地狱也心甘……

你接待过
残暴的尼禄、萨尔达纳帕尔、
希律、该隐、耶稣、基督、苏格拉底，
哦，你这个淫荡下贱的女人！
你爱过刽子手恺撒，
你也爱过那个善良的希腊人，
所有的人都同等看待！……他们都付过钱。
可是我这个贫穷的人，我能献给你什么？
你为了什么要吻我？
难道为了我的诗歌？……
许多比我这个不幸的人好得多的歌手，
都枉然地在歌唱。
当我一想到，伤心的事就近在眼前：
要知道，为了荣誉啊，
多少勇敢人的头颅从肩头上掉了下来！

О думи мої! о славо злая!..

О думи мої! о славо злая!
За тебе марно я в чужому краю
Караюсь, мучуся... але не каюсь!..
Люблю, як щиру, вірну дружину,
Як безталанную свою Вкраїну!
Роби що хочеш з темним зо мною,
Тілько не кидай, в пекло з тобою
Пошкандибаю...

Ти привітала
Нерона лютого, Сарданапала,
Ірода, Каїна, Христа, Сократа,
О непотребная! Кесаря-ката
І грека доброго ти полюбила
Однаковісінько!.. бо заплатили.
А я, убогий, що принесу я?
За що сірому ти поцілуєш?
За пісню-думу?.. Ой гаю, гаю,
Й не такі, як я, дармо співають.
І чудно, й нудно, як поміркую,
Що часто котяться голови буї
За теє диво! мов пси, гризуться

亲兄弟们像一群公狗在打架，怎样都拆散不开。
而荣誉呢，带着她的麻醉剂：
像小酒馆里的一个荡妇，所有的人都为她醉倒！

1847 年下半年于奥尔斯克要塞

Брати з братами й не схаменуться.

А теє диво, всіми кохане:

У шинку покритка, а люде п'яні!

Друга половина 1847 р., Орська кріпость

致波兰人

当我们还是哥萨克的时候，
合并还没有开始，
我们那时生活得多么愉快！
我们和自由的波兰人结成兄弟，
我们欣赏那自由的草原，
姑娘们就像百合花在盛开，
她们在花园里相爱。
而母亲为她们的儿子，
为她们的自由的儿子们高兴。
儿子们一天天地长大，
他们一直活到老年，是那么愉快。
突然间，波兰的天主教士以基督的名义来到，
焚毁掉我们平静的天堂。
那时候，眼泪和鲜血
流成了辽阔的海洋，
他们以基督的名义
使孤儿遭受尽苦难……
哥萨克开始垂下头来，
就像被践踏的小草一样，
乌克兰在哭泣，呻吟！
头颅一个跟着一个地
纷纷落地。
那刽子手在逞凶，
而天主教士却用疯狂的语言
在叫喊："赞美诗！哈利路亚！……"

Полякам

Ще як були ми козаками,
А унії не чуть було,
Отам-то весело жилось!
Братались з вольними ляхами,
Пишались вольними степами,
В садах кохалися, цвіли,
Неначе лілії, дівчата.
Пишалася синами мати,
Синами вольними... Росли,
Росли сини і веселили
Старії скорбнії літа...
Аж поки іменем Христа
Прийшли ксьондзи і запалили
Наш тихий рай. І розлили
Широке море сльоз і крові,
А сирот іменем Христовим
Замордували, розп'яли.
Поникли голови козачі,
Неначе стоптана трава.
Украйна плаче, стогне-плаче!
За головою голова
Додолу пада. Кат лютує,
А ксьондз скаженим язиком
Кричить: "Tedeum! алілуя!.."

看吧，波兰人，我的朋友，弟兄！
那些贪欲的天主教士和大地主
把我们拆散，分开，
否则我们现在还会生活在一起。
重新把手伸给哥萨克吧，
把纯洁的心拿出来吧！
让我们以基督的名义
让我们的平静的天堂焕然一新！

1847 年 6 月 22 日于奥尔斯克要塞，1850 年改写于奥伦堡

Отак-то, ляше, друже, брате!
Неситії ксьондзи, магнати
Нас порізнили, розвели,
А ми б і досі так жили.
Подай же руку козакові
І серце чистеє подай!
І знову іменем Христовим
Ми оновим наш тихий рай.

Після 22 червня 1847 р., Орська кріпость – 1850 р., Оренбург

哦，我一针一针地缝啊……

哦，我一针一针地缝啊，
我一连缝了三个夜晚，
我缝啊，绣啊，
好在星期天出去游逛。

哦，丝绸绣的小手帕啊，
你们会感到惊讶，姑娘们，
你们会感到惊讶，小伙子们，
扎波罗热的哥萨克们。

哦，你们感到惊讶，你们表示热爱，
但你们和别的人结了婚，
手巾都已经送过啦……
那是怎么回事，哥萨克们！

1847 年下半年于奥尔斯克要塞

Ой стрічечка до стрічечки...

Ой стрічечка до стрічечки,
Мережаю три ніченьки,
Мережаю, вишиваю,
У неділю погуляю.

Ой плахотка-червчаточка
Дивуйтеся, дівчаточка,
Дивуйтеся, парубки,
Запорозькі козаки.

Ой дивуйтесь, лицяйтеся,
А з іншими вінчайтеся,
Подавані рушники...
Отаке-то, козаки!

Друга половина 1847 р., Орська кріпость

致安·奥·科扎奇科夫斯基

这是很久以前的事啦。
我在教区小学，跟一位教堂执事读书，
我偷了一个五戈比的钱币。
那时我衣不蔽体，
我那样穷苦不堪，
但我却把钱买了一大张纸头。
我订成了一个小本子。
在每页的四周围，
我画上了十字形和带小花朵的图案，
我抄上了斯科沃罗达的诗句
或是“三个献礼的博士”。
于是我一个人躲在杂草丛中，
为了没有人听见，没有人看见，

我唱着歌，哭泣。
而今，我在老年又遭到同样的事情，
我偷偷地写诗。
我订成一个个小本子，
我在杂草丛中歌唱、哭泣。
我伤心地哭泣。我不知道，
上帝为什么要惩罚我？
我在教区小学里受尽苦难，慢慢成长，
我在教区小学里头发花白了，
我在教区小学里人变得发傻了，
都因为我小时候，

А. О. Козачковському

Давно те діялось. Ще в школі,
Таки в учителя-дяка,
Гарненько вкраду п'ятака –
Бо я було трохи не голе,
Таке убоге – та й куплю
Паперу аркуш. І зроблю
Маленьку книжечку. Хрестами
І везерунками з квітками
Кругом листочки обведу.
Та й списую Сковороду
Або Трицарієсодари.
Та сам собі у бур'яні,
Щоб не почув хто, не побачив,

Виспівую та плачу.
І довелося знов мені
На старість з віршами ховатись,
Мережать книжечки, співати
І плакати у бур'яні.
І тяжко плакать. І не знаю,
За що мене господь карає?
У школі мучилось, росло,
У школі й сивіть довелось,
У школі дурня й поховають.
А все за того п'ятака,

从教堂执事那里偷了五戈比
上帝就这样把我严惩。

哦，听我说吧，我的鸽子，
我的雄鹰，哥萨克！
我怎样要在奴役中死亡，
我怎样在世上苦恼不堪。
听我说吧，我的老兄，
你要教自己的孩子们，
教他们不要从小时起
就开始写诗。
如果不得不写的话，
我的老兄，那就偷偷地写，
那就躲在一角，
一边写诗，一边悄悄地哭泣，
不让上帝听到，
这样，老兄啊，
就不会受苦，
正像我现在奴役中
又经受苦难。

就好像小偷，我翻过土墙，
在星期天偷偷地溜进田野。
我沿着乌拉尔河岸长满灌木丛的沙丘，
眺望那辽阔的草原，就像得到了自由。

我的沉痛破碎的心啊，
在战栗起来，
有如鱼儿在水中挣扎，

Що вкрав маленьким у дяка,
Отак господь мене карає.

Ось слухай же, мій голубе,
Мій орле-козаче!
Як канаю я в неволі,
Як я нужу світом.
Слухай, брате, та научай
Своїх малих діток,
Научай їх, щоб не вчились
Змалку віршовати.
Коли ж яке покрапиться,
То нищечком, брате,
Нехай собі у куточку
І віршує й плаче
Тихесенько, щоб бог не чув,
Щоб і ти не бачив.
Щоб не довелося, брате,
І йому каратись.
Як я тепер у неволі
Караюся, брате.

Неначе злодій, поза валами
В неділю крадуся я в поле.
Талами вийду понад Уралом
На степ широкий, мов на волю.

І болящеє, побите
Серце стрепенеться,

心里暗暗微笑。
有如一只鸽子
在异乡的田野上飞翔。
在田野里，在自由中，
我的心里又活跃起来。
我爬上高高的山岗，
我向远处了望，
我想念乌克兰，
但我害怕回想，
那里有草原，这里也有草原，
但它们并不一样，
这里是赤褐，赤褐，带些红色，
而那里是一片天蓝，
是一片青绿，
绣着田地和原野，
高高的古墓，
深绿的草场。
而这儿是杂草，沙土和沙丘……
即使有座古墓也好，
可以诉述往事。
但这里却是荒无人烟，
它自古有史以来
就是一片荒凉，
我们终于把它找到，
到处都建起城堡，
然后将是墓地一片！

哦，我的命运啊！我的家乡啊！
我怎么能离开这片荒漠？
也许，我的上帝啊，

Мов рибонька над водою,
Тихо усміхнеться
І полине голубкою
Понад чужим полем,
І я ніби оживаю
На полі, на волі.
І на гору високую
Вихожу, дивлюся,
І згадую Україну,
І згадать боюся.
І там степи, і тут степи,
Та тут не такії,
Руді-руді, аж червоні,
А там голубії,
Зеленії, мережані
Нивами, ланами,
Високими могилами,
Темними лугами.

А тут бур'ян, піски, тали…
І хоч би на сміх де могила
О давнім давні говорила.
Неначе люде не жили.
Од споконвіку і донині
Ховалась од людей пустиня,
А ми таки її найшли.
Уже й твердині поробили,
Затого будуть і могили,
Всього наробимо колись!

我就在这里死亡。

赤褐色的田野渐渐发黑……
“快回到营房里去！快回到奴役生活中去！”
仿佛有人在叫唤我。
我清醒过来了。
像一个小偷，翻过土地，
沿着乌拉尔河，重又回来。

哦，我的朋友，我为此痛苦，
我就如此度过了神圣的星期天。

而星期一呢？……我的朋友老兄！
关在臭气熏天的茅舍里，
整夜心情不安。
我的心啊，一百次被粉碎，还有希望，
还有我不敢流露出的情怀……
世界上的一切都破灭啦。
长夜漫漫无尽头。
时辰真有度日如年。
我啊，留着辛酸的眼泪，
不止一次的将枕边濡湿。

我一天天，一年年地度过去，
我曾对谁怀过热爱？
我曾为谁创造过幸福？
世界上没有谁啊，世界上没有一个人啦。
我仿佛在森林里独自彷徨！
我曾经有过自由，我曾经有过力量，
可是力量被扼杀啦，

О доле моя! Моя країно!
Коли я вирвусь з цієї пустині?

Чи, може, крий боже,
Тут і загину.

І почорніє червоне поле…
– Айда в казарми! Айда в неволю! –
Неначе крикне хто надо мною.
І я прокинусь. Поза горою
Вертаюсь, крадуся понад Уралом,
Неначе злодій той, поза валами.

Отак я, друже мій, святкую
Отут неділеньку святую.
А понеділок?.. Друже-брате!
Ще прийде ніч в смердячу хату,
Ще прийдуть думи. Розіб'ють
На стократ серце, і надію,
І те, що вимовить не вмію…
І все на світі проженуть.
І спинять ніч. Часи літами,
Віками глухо потечуть.
І я кровавими сльозами
Не раз постелю омочу.

Перелічу і дні і літа.
Кого я, де, коли любив?
Кому яке добро зробив?

我曾经在做客时喝掉了自由，
当我迷了路走到尼古拉的身边……
于是我决心把酒戒绝。

仁慈的上帝啊，这都无济于事。
正如俗话所说：
“悔则悔矣，
“改则不易。”

我感谢上帝，快点天亮吧。
我像期待自由一样，期待着太阳的光明。
蟋蟀已停止叫；晚霞在发亮。
我祈求上帝，赶快黑暗下来吧，
因为看守人
会带着我这个老兵去上操。
他懂得信仰自由的，
他知道，傻子到处都被鞭打。

青春的年华一去不复返
命运已经消失，可是希望呢
却在奴役中增长，
痛苦又在把我折磨，
不让我们心灵安静。
也许，我能看到好日子的来临吗？
也许，我能用泪水冲洗掉不幸吗？
那时我要畅饮第聂伯河的水，
朋友，我要回来看望你。
也许，在你们安静的茅舍里，
我的朋友，我会重新和你谈心。
我害怕啊！我害怕提起这些，

Нікого в світі, нікому в світі.
Неначе по лісу ходив!
А малась воля, малась сила,
Та силу позички зносили,
А воля в гостях упилась
Та до Миколи заблудила…
Та й упиваться зареклась.

Не поможе милий боже,
Як то кажуть люде.
Буде каяння на світі,
Вороття не буде.

Благаю бога, щоб світало,
Мов волі, світу сонця жду.
Цвіркун замовкне, зорю б'ють.
Благаю бога, щоб смеркало,
Бо на позорище ведуть
Старого дурня муштрувати.
Щоб знав, як волю шанувати,
Щоб знав, що дурня всюди б'ють.

Минують літа молодії,
Минула доля, а надія
В неволі знову за своє,
Зо мною знову лихо діє
І серцю жалю завдає.
А може, ще добро побачу?
А може, лихо переплачу?

这一切能成为现实?
也许，我只能从天空中
看着乌克兰
我看着你。
有时我会这样
欲哭无泪；

我祈求着死亡……
可是啊，乌克兰
有着陡峭岩边的第聂伯河啊，
还有那希望，老兄啊，
它不允许我向上帝
去祈求死亡。

1847 年下半年于奥尔斯克要塞

Води Дніпрової нап'юсь,
На тебе, друже, подивлюсь.
І може, в тихій твоїй хаті
Я буду знову розмовляти
З тобою, друже мій. Боюсь!
Боюся сам себе спитати,

Чи се коли сподіється?
Чи, може, вже з неба
Подивлюсь на Україну,
Подивлюсь на тебе.
А іноді так буває,
Що й сльози не стане.

І благав би я о смерті…
Так ти, і Украйна,
І Дніпро крутоберегий,
І надія, брате,
Не даєте мені бога
О смерті благати.

Друга половина 1847 р., Орська кріпость

现在我给你写信……

俗话说：狗惯于跟大车奔跑，它也会跟着雪橇奔跑。

现在我在给你写信：
我只是浪费了纸张和墨水……
而从前呢！天啦，我不撒谎！
我只要回想起我所见到的，
当时我凝视着，我就流出眼泪来。
好像我突然间，
飞回到乌克兰虽然只一个小时
我看着，我望着她，
好像使人得到了满足，
心里就感到非常轻快。
我应该说，我不爱，
我要忘掉乌克兰，
为了我现在所忍受的一切，
我要诅咒那些狡猾的人，
天啦，弟兄们，我宽恕一切，
我向仁慈的上帝祈祷。
愿你们不要往坏处想；
虽然我没有对你们做过坏事，
但我和你们在一起生活过，
也许，我们什么时候还能重新相会。

1847年底于奥尔斯克要塞

То так і я тепер пишу...

То так і я тепер пишу:
Папір тілько, чорнило трачу...
А перш! Єй-богу, не брешу!
Згадаю що чи що набачу,
То так утну, що аж заплачу.
І ніби сам перелечу
Хоч на годину на Вкраїну,
На неї гляну, подивлюсь,
І, мов добро кому зроблю,
Так любо серце одпочине.
Якби сказать, що не люблю,
Що я Украйну забуваю
Або лукавих проклинаю
За те, що я тепер терплю, –
Єй-богу, братія, прощаю
І милосердому молюсь,
Щоб ви лихим чим не згадали;
Хоч я вам кривди не робив,
Та все-таки меж вами жив,
То, може, дещо і осталось.

Кінець 1847 р., Орська кріпость

呶，让我们来重新写诗吧……

呶，让我们来重新写诗吧。
当然要偷偷的写。我们要重新写，
当这些诗还有新的内容的时候，
但我们给它装上了古老的封面，
这就是说……为了不撒谎，
叫我怎样讲呢？……我们要重新
诅咒人们和命运。

我们咒骂那些人，让他们认识我们，
而且尊敬我们。
让命运不要沉睡，
不要把我们遗忘。
你看一看，这是什么景象！

它把一个小孩丢在十字路口，
他孤苦无靠，
从年轻一直到衰老，
他依然是一个小孩，
他轻轻地叹息了一声
就沿着别人家的篱笆
来到了乌拉尔。
他来到了这荒漠，这囚禁的地方……
欺骗人们的命运啊，
怎么能叫人不把你咒骂？
命运啊，我躲在土墙后面，

А нумо знову віршувать...

А нумо знову віршувать.
Звичайне, нишком. Нумо знову,
Поки новинка на основі,
Старинку божу лицювать.
А сиріч... як би вам сказать,
Щоб не збрехавши... Нумо знову
Людей і долю проклинать.

Людей за те, щоб нас знали
Та нас шанували.
Долю за те, щоб не спала
Та нас доглядала.

А то бач, що наробила:
Кинула малого
На розпутті, та й байдуже,
А воно, убоге,
Молодеє, сивоусе, –
Звичайне, дитина, –
І подибало тихенько
Попід чужим тином
Аж за Урал. Опинилось
В пустині, в неволі...
Як же тебе не проклинать,
Лукавая доле

我不将你咒骂。
我要偷偷地写诗，
你啊，我的命运啊，
我希望你从辽阔的第聂伯河边，
来到我囚禁的地方做客吧！

1848 年前半年于奥尔斯克要塞

Не проклену ж тебе, доле,
А буду ховатись
За валами. Та нищечком
Буду віршувати,
Нудить світом, сподіватись
У гості в неволю
Із-за Дніпра широкого
Тебе, моя доле!

Перша половина 1848 р., Орська кріпость

幸福的人，是他有个老家……

幸福的人，是他有个老家，
而在老家里有亲姊妹，
有善良的母亲。这是幸福的人，
可是老实讲，我从来没有过
这样的幸福，
而我就是这样在生活着。
……
我只有在遥远的
异乡过着生活，
我流着眼泪，因为没有一个亲人，
没有一个家主妇，没有一个老家！
……
我们在海上航行了很久，
来到达里亚河，在岸边抛锚；
从渔村里带来了信件，
大家都悄悄地在谈着，
我和一个同伙躺着，
互相讲着话。我心里想，
什么地方才有幸福，
从什么地方收到信，而且世界上还有个母亲？
“你都有么？”“有妻子，儿女
“老家，母亲，还有姊妹，
“可是就没有信……”
……

1848 年下半年于科斯－阿拉尔岛

Добро, у кого є господа...

Добро, у кого є господа,
А в тій господі є сестра
Чи мати добрая. Добра,
Добра такого таки зроду
У мене, правда, не було,
А так собі якось жилось.
...
І довелось колись мені
В чужій далекій стороні
Заплакать, що немає роду,
Нема пристанища, господи!
...
Ми довго в морі пропадали,
Прийшли в Дар'ю, на якор стали;
Зватаги письма принесли,
І всі тихенько зачитали.
А ми з колегою лягли;
Та щось такеє розмовляли.
Я думав, де б того добра,
Письмо чи матір, взять на світі.
«А в тебе єсть?» – «Жона, і діти,
І дом, і мати, і сестра!
А письма нема...»
...

Друга половина 1848 р., Косарал

假如我们什么时候重新相会……

假如我们什么时候重新相会，
你是否会感到惊讶？
那时你会怎么向我
讲着轻悄悄的话？
不。你不会认出我啦。
也许，当你后来回想起来，
你会说："只在梦里见过。"
我会高兴起来，我的奇迹啊！
你是我们黑眉毛的命运啦！
那时，我好像看见和回想起，
那愉快的，年轻的，
和那不幸的过去。
我会伤心地哭起来！哭起来！
我祈求这不是真的，
而是一场骗人的梦，
我要把泪水洒在
那过去的神圣的奇迹上！

1848 年下半年于科斯－阿拉尔岛

Якби зустрілися ми знову...

Якби зустрілися ми знову,
Чи ти злякалася б, чи ні?
Якеє тихеє ти слово
Тойді б промовила мені?
Ніякого. І не пізнала б.
А може б, потім нагадала,
Сказавши: «Снилося дурній».
А я зрадів би, моє диво!
Моя ти доле чорнобрива!
Якби побачив, нагадав
Веселеє та молодеє
Колишнє лишенько лихеє.
Я заридав би, заридав!
І помолився, що не правдивим,
А сном лукавим розійшлось,
Слізьми-водою розлилось
Колишнеє святеє диво!

Друга половина 1848 р., Косарал

阴暗的天空，沉睡的波浪……

阴暗的天空，沉睡的波浪；
在远方黑暗中的海岸旁，
虽然没有风吹雨打，
芦苇却像带着睡意似地弯倒在地上。
天哪！在我这座没有上锁的牢狱里，
在这片荒凉无用的大海上，
我，忍受忧愁的折磨，
枯黄了的野草一声不响，
像活着似地倾倒在地上；
它不肯向我讲出真话……
我也找不到一个人可以询问商量。

1848 年下半年于科斯－阿拉尔岛

І небо невмите, і заспані хвилі...

І небо невмите, і заспані хвилі;
І понад берегом геть-геть
Неначе п'яний очерет
Без вітру гнеться. Боже милий!
Чи довго буде ще мені
В оцій незамкнутій тюрмі,
Понад оцим нікчемним морем
Нудити світом? Не говорить,
Мовчить і гнеться, мов жива,
В степу пожовклая трава;
Не хоче правдоньки сказать,
А більше ні в кого спитать.

Друга половина 1848 р., Косарал

我在异乡成长……

我在异乡成长，
我在异乡受尽磨难；
在我的孤独生活中，
我不知道在世界上，
还有比第聂伯河，
比我的光荣的故乡更美丽的地方……
俗话说，只有我们没有去过的地方，
那儿才算美好。在困苦的时光，
这是不久以前的事，
我曾经回到乌克兰，
来到我那最美丽的村庄……
在那儿，小时候母亲拥抱过我，
夜里面她向上帝点起蜡烛；
诚心地叩头膜拜，
恳求仁慈的上帝
给孩子以最好的命运……还好，妈妈，
你很早就躺下长眠啦
否则为了我的命运，
你会诅咒上帝的。

就在这美好的村庄里，
是一片多么可怕的景象：
人们在大地上徘徊，
比黑色的土地还更乌黑；
绿色的果园荒芜了，

І виріс я на чужині...

І виріс я на чужині,
І сивію в чужому краї:
То одинокому мені
Здається – кращого немає
Нічого в бога, як Дніпро
Та наша славная країна...
Аж бачу, там тілько добро,
Де нас нема. В лиху годину
Якось недавно довелось
Мені заїхать в Україну,
У те найкращеє село...
У те, де мати повивала
Мене малого і вночі
На свічку богу заробляла;
Поклони тяжкії б'ючи,
Пречистій ставила, молила,
Щоб доля добрая любила
Її дитину... Добре, мамо,
Що ти зарані спать лягла,
А то б ти бога прокляла
За мій талан.

Аж страх погано
У тім хорошому селі.
Чорніше чорної землі

白色的茅舍东倒西歪，
池塘里长满了杂草。
村庄像是被火烧过一样，
人们好像变得更傻啦，
他们还带着自己的儿女
一声不响地去从事劳役！……
……
于是我便痛哭起来，
重新奔回异乡。

像那样的村庄还不止一处地方，
在光荣的乌克兰，
狡猾的地主
到处把人们缚在轭架上……
而骑士的子孙们
就在轭架上死亡！死亡！
而那些破落了的地主们，
就把自己剥下来的裤子
都卖给了自己的好兄弟犹太人……
……
在这荒漠的地方死亡
是多么沉痛，是多么可怕！
但在乌克兰看到的一切，
你只有哭泣——不敢作声！
……
如果不知道那罪恶是多么可怕，
你会认为乌克兰
自古以来一切就十分美好。
古老的第聂伯河在山谷间奔流，
好像可怜的孩子

Блукають люди, повсихали
Сади зелені, погнили
Біленькі хати, повалялись,
Стави бур'яном поросли.
Село неначе погоріло,
Неначе люди подуріли,
Німі на панщину ідуть
І діточок своїх ведуть!..

І я, заплакавши, назад
Поїхав знову на чужину.

І не в однім отім селі,
А скрізь на славній Україні
Людей у ярма запрягли
Пани лукаві... Гинуть! Гинуть!
У ярмах лицарські сини,
А препоганії пани
Жидам, братам своїм хорошим,
Остатні продають штани...
...
Погано дуже, страх погано!
В оцій пустині пропадать.
А ще поганше на Украйні
Дивитись, плакать – і мовчать!

А як не бачиш того лиха,
То скрізь здається любо, тихо,
І на Україні добро.

到处受人称赞，受人喜爱，
在它的两岸上
辽阔的村庄在闪着绿光，
在快乐的村庄里，
人们生活得那么欢畅，
但是村庄要想变成这样，
只有万恶的地主们
不再留在乌克兰这个地方！
……

1848 年下半年于科斯 – 阿拉尔岛

Меж горами старий Дніпро,
Неначе в молоці дитина,
Красується, любується
На всю Україну.
А понад ним зеленіють
Широкії села,
А у селах у веселих
І люде веселі.
Воно б, може, так і сталось,
Якби не осталось
Сліду панського в Украйні.
...

Друга половина 1848 р., Косарал

既不是为了别人，
也不是为了荣誉……

既不是为了别人，也不是为了荣誉，
我只是为了自己，我的同伙弟兄们啊，我才在纸上
写出了这些精美的诗行！

在囚禁中写出这些诗句，
我心里感到了轻松愉快。
就好像这些诗句，
是从遥远的第聂伯河边飞来，
最后落在我的纸上。
它们哭啊，哭啊，
如同孩子们一样。
它们使得我那孤独的
不幸的心灵快乐起来。
和它们在一起，心里是多么欢畅，
就像在一座富裕的茅舍里，
父亲和自己的孩子们相聚一堂。
我非常满意，我非常愉快，
我要祈祷上苍，
在这遥远的异乡，
我不会让自己的孩子们进入梦乡。
让这些轻盈的孩子们，
重新飞回家乡吧。
让他们告诉大家，

Не для людей, тієї слави, Мережані та кучеряві...

Не для людей, тієї слави,
Мережані та кучеряві
Оці вірші віршую я.
Для себе, братія моя!

Мені легшає в неволі,
Як я їх складаю,
З-за Дніпра мов далекого
Слова прилітають.
І стеляться на папері,
Плачучи, сміючись,
Мов ті діти. І радують
Одиноку душу
Убогую. Любо мені.
Любо мені з ними.
Мов батькові багатому
З дітками малими.
І радий я і веселий,
І бога благаю,
Щоб не приспав моїх діток
В далекому краю.
Нехай летять додомоньку
Легенькії діти.
Та розкажуть, як то тяжко

在世上活着是多么悲伤。
在幸福愉快的家庭里，
大人们爱抚着自己的孩子，
父亲摇着自己的
白发苍苍的头。
母亲则说：
“宁可不让孩子们生到世上。”
可是姑娘心里却在想：
“这些孩子我是深深地爱在心上！”

1848 年下半年于科斯 - 阿拉尔岛

Було їм на світі.
І в сім'ї веселій тихо
Дітей привітають,
І сивою головою
Батько покиває.
Мати скаже: бодай тії
Діти не родились.
А дівчина подумає:
Я їх полюбила.

Друга половина 1848 р., Косарал

我很有钱，我很漂亮……

我很有钱，
我很漂亮，
但是我不幸啊，
我没有一个心上人。
我痛苦、痛苦地生活在世上，
就是没有人可爱。
我穿着天鹅绒的上衣，
孤独的一个人，
可是我爱上了，
结交上了
一个黑眉毛的孤儿，
但这不是我的幸运！
爸爸、妈妈睡不着，
老是把我看管着，
不让我自己一个人
独自到花园里去散步。
即使放我出去，
但要我陪伴着那个老头儿，
那个我不爱的财主，
那个我的凶狠的仇人！

1848 年下半年于科斯 – 阿拉尔岛

І багата я, І вродлива я...

І багата я,
І вродлива я,
Та не маю собі пари,
Безталанна я.
Тяжко, тяжко в світі жить
І нікого не любить,
Оксамитові жупани
Одинокій носить.
Полюбилась би я,
Одружилась би я
З чорнобривим сиротою,
Та не воля моя!
Батько, мати не сплять,
На сторожі стоять,
Не пускають саму мене
У садочок гулять.
А хоч пустять, то з ним,
З препоганим старим,
З моїм нелюбом багатим,
З моїм ворогом злим!

Друга половина 1848 р., Косарал

哦，我把自己的丈夫送上了大路……

哦，我把自己的丈夫
送上了大路，
我就踏着小径
从这家小酒馆跑到那家小酒馆。
我又到干亲家那儿去
向她借了一些稷米，
因为在没有生火的茅舍里，
小孩子们正挨着饿。
我喂饱了他们，
放他们睡了觉，
就去到教堂执事那儿去，
为了弄到五个戈比，
在他那儿过了一夜。
而丈夫从克里米亚
勉强地拖着两条腿回来。
犍牛都疲困啦，
大车也损坏啦，
盐粮贩子带着皮鞭
总算回到了家。
他刚走进茅舍，
眼睛一阵发黑，就晕倒在地上：
孩子们饿着肚子，光着身子，
在灶台上乱爬。
“孩子们，你们的妈妈到哪儿去啦？”

Ой я свого чоловіка в дорогу послала...

Ой я свого чоловіка
В дорогу послала,
А од шинку та до шинку
Стежечку топтала.
Та до куми заходила
Пшона позичати,
Отих дітей годувати
В нетопленій хаті.
І нагодувала,
І спати поклала,
Сама пішла до дяка
Добувати п'ятака,
Та й заночувала.
А із Криму чоловік
Ледве ноги доволік.
Воли поздихали,
Вози поламались,
З батіжками чумаченьки
Додому вертались.
Увійшов у хату,
Ударивсь об поли:
Лазять діти у запічку
Голодні і голі.
«А де ваша, діти, мати?» –

他生气地问道。
“爹爹，爹爹！我们的妈妈
“正在小酒馆里游逛。”

1848 年下半年于科斯 – 阿拉尔岛

Сердешний питає.

«Тату! тату! наша мати

У шинку гуляє».

Друга половина 1848 р., Косарал

哦，我磨快了伙伴……

哦，我磨快了伙伴，
把它塞进靴筒，
我要去寻找真理
还有自由的光荣。
哦，我不是沿着草场，
不是沿着河岸走，
我也不是沿着大路，
而是沿着别的路！
我要找酒馆的老板，
我要找有钱的大地主，
我要找穿着短上衣的
卑劣的小贵族讲话。
假如碰巧的话，
我还要找教士讲话，
不让他闲逛，
要他去颂读经书，
教育人们。
弟兄们不要互相厮杀，
不要互相抢夺，
不要把寡妇的儿子
送了去当大兵。

1848 年下半年于科斯 – 阿拉尔岛

Ой виострю товариша...

Ой виострю товариша,
Засуну в халяву
Та піду шукати правди
І тієї слави.
Ой піду я не лугами
І не берегами,
А піду я не шляхами,
А понад шляхами.
Та спитаю в жидовина,
В багатого пана,
У шляхтича поганого
В поганім жупані.
І у ченця, як трапиться, –
Нехай не гуляє,
А святе письмо читає,
Людей поучає.
Щоб брат брата не різали,
Та не окрадали,
Та в москалі вдовиченка
Щоб не оддавали.

Друга полонина 1848 р., Косарал

大风在街道上呼啸……

大风在街道上呼啸，
卷刮得白雪飞扬。
一个寡妇瘸着腿，
顺着墙篱笆在街上走，
她在钟楼底下，
可怜地伸出两手，
向那些有钱的人们乞讨，
因为前一年，她的儿子被剃了头发，
送了去当兵。
她想活下去……
哪怕当年老的时候，
在媳妇那儿过个幸福的晚年。
但是不成啦。
她要乞讨每一个戈比……
为了保佑自己的儿子
买枝蜡烛点在圣母的像前。

1848 年下半年于科斯 - 阿拉尔岛

По улиці вітер віє...

По улиці вітер віє
Та сніг замітає.
По улиці попідтинню
Вдова шкандибає
Під дзвіницю, сердешная,
Руки простягати
До тих самих, до багатих,
Що сина в солдати
Позаторік заголили.
А думала жити...
Хоч на старість у невістки
В добрі одпочити.
Не довелось. Виблагала
Тую копійчину...
Та пречистій поставила
Свічечку за сина.

Друга половина 1848 р., Косарал

一只杜鹃鸟儿在歌唱……

一只杜鹃鸟儿
在绿色的树林里歌唱，
一个年轻的姑娘啊，
因为没有心上人在哭泣悲伤。
少女的年轻的愉快的年华
就这样消逝过去，
正像花朵儿随着溪水，
从这个世界上漂流而去。
假如我有爸爸！妈妈，
他们都很有钱，
只要我爱上谁，
我就跟谁结婚。
可是我没有啊，像个孤儿
我这个没有出嫁的人啦
要在篱笆下面的什么地方
把自己的一生葬送。

1848 年下半年于科斯－阿拉尔岛

Закувала зозуленька в зеленому гаї...

Закувала зозуленька
В зеленому гаї,
Заплакала дівчинонька –
Дружини немає.
А дівочі молодії
Веселії літа,
Як квіточки за водою,
Пливуть з сього світа.
Якби були батько, мати
Та були б багаті,
Було б кому полюбити,
Було б кому взяти.
А то нема, сиротою
Отак і загину,
Дівуючи в самотині,
Де-небудь під тином.

Друга половина 1848 р., Косарал

那个卡泰琳娜的家啊……

那个卡泰琳娜的家啊，
是一所铺地板的茅舍，
有一天，从光荣的扎波罗热啊
来到了三位贵客。
一个是赤脚谢萌，
另一个是光身伊万，
第三个是光荣的寡妇的儿子
伊凡·亚罗申科。
“我们走遍了波兰
“和全乌克兰
“我们从没有见过
“向卡泰琳娜这样美丽的姑娘。”
第一个说：“弟兄们，
“要是我有钱
“我要把所有的黄金
“都献给卡泰琳娜，
“只为了同她相处一个小时。”
第二个说：“弟兄们，
“我长得十分健壮，
“我要把全副的力量，
“都献给卡泰琳娜，
“只为了同她相处一个小时。”
第三个说：“弟兄们，
“为了卡泰琳娜，
“世界上没有一样东西，

У тієї Катерини...

У тієї Катерини
Хата на помості,
Із славного Запорожжя
Наїхали гості.
Один Семен Босий,
Другий Іван Голий,
Третій славний вдовиченко
Іван Ярошенко.
«З'їздили ми Польщу
І всю Україну,
А не бачили такої,
Як се Катерина».
Один каже: «Брате,
Якби я багатий,
То оддав би все золото
Оцій Катерині
За одну годину».
Другий каже: «Друже,
Якби я був дужий,
То оддав би я всю силу
За одну годину
Оцій Катерині».
Третій каже: «Діти,
Нема того в світі,
Чого б мені не зробити

“我不能得到，
“只为了同她相处一个小时。”

卡泰琳娜想了一想，
就对第三个说道：
“我有一个亲兄弟，
“正在敌人的俘虏中，
“他现在克里米亚；
“要是谁能把他救出来，
“扎波罗热人啊，
“那我就做他的心上人。”
他们立即站起，
骑上了骏马，
去拯救卡泰琳娜的
亲兄弟。
一个淹死在
第聂伯河的波浪里，
另一个死在
科兹洛夫地方的拷刑中，
第三个呢，伊万·亚罗申科，
光荣的寡妇的儿子
他从奴役中，
从巴赫切萨拉伊，
把卡泰琳娜的弟兄救了出来。

一清早，有人打开了
茅舍的大门。
“起来，起来，卡泰琳娜，
“迎接你的弟兄吧！”
卡泰琳娜走出来一望，

Для цієї Катерини
За одну годину».

Катерина задумалась
І третьому каже:
«Єсть у мене брат єдиний
У неволі вражій!
У Криму десь пропадає;
Хто його достане,
То той мені, запорожці,
Дружиною стане».
Разом повставали,
Коней посідлали,
Поїхали визволяти
Катриного брата.
Один утопився
У Дніпровім гирлі,
Другого в Козлові
На кіл посадили.
Третій, Іван Ярошенко,
Славний вдовиченко,
З лютої неволі,
Із Бахчисараю,
Брата визволяє.

Заскрипіли рано двері
У великій хаті.
«Вставай, вставай, Катерино,
Брата зустрічати».

马上说道：
“这不是我的弟兄，这是我的心上人，
“我欺骗了你们……”
“原来她欺骗了人！……”
于是卡泰琳娜的头
就滚到了地上……
“弟兄们，我们走，
“离开这肮脏的茅舍。”
扎波罗热人走啦，
像风在飞奔。
人们将黑眉毛的卡泰琳娜
在田野里埋葬，
而光荣的扎波罗热人，
在草原上结成了亲兄弟。

1848 年下半年于科斯 – 阿拉尔岛

Катерина подивилась
Та й заголосила:
«Це не брат мій, це мій милий,
Я тебе дурила...»
«Одурила!..» – І Катрина
Додолу скотилась
Головонька... «Ходім, брате,
З поганої хати».
Поїхали запорожці
Вітер доганяти.
Катерину чорнобриву
В полі поховали,
А славнії запорожці
В степу побратались.

Друга полонина 1848 р., Косарал

太阳从树林的后面升起……

太阳从树林的后面升起，
又落到了树林的后方。
黄昏时，有个不安的哥萨克
在山谷里走着。
他走了一个小时，
他走了又一个小时。
黑眉毛的姑娘
始终没有来到阴暗的草场上，
这个骗人的姑娘没有出来…….
就在这时，地主老爷
带着猎狗和看管猎狗的人，
从沟壑和树林里走出来，
他们放出了猎狗，
再把这个哥萨克的两手在背后捆绑了起来，
使他遭受了
致命的磨难；
然后地主老爷
就把这个年轻人关闭进地下室……
他又玷污了那个姑娘
使她成了扎头巾的少女在世上流浪。

1848年下半年于科斯－阿拉尔岛

Із-за гаю сонце сходить...

Із-за гаю сонце сходить,
За гай і заходить.
По долині увечері
Козак смутний ходить.
Ходить він годину,
Ходить він і другу.
Не виходить чорнобрива
Із темного лугу,
Не виходить зрадливая...
А з яру та з лісу
З собаками та псарями
Іде пан гульвіса.
Цькують його собаками,
Крутять назад руки
І завдають козакові
Смертельної муки;
У льох його, молодого,
Той пан замикає...
А дівчину покриткою
По світу пускає.

Друга половина 1848 р., Косарал

哦，睡吧，睡吧，我的小乖乖……

哦，睡吧，睡吧，我的小乖乖，
无论是白天还是黑夜。
我的儿子啊，你要走遍乌克兰，
会把我们怨恨。
我的儿子啊，儿子，你别怨恨你的父亲，
你别提起他。
你要诅咒就诅咒我吧，我是你的母亲，
你就把我咒骂。
当我不在的时刻，你不要向别人问起，
你要走进树林；
树林不会责备和欺侮你，
你就在那儿散散心。
你在树林里会找到一颗雪球花树
你要对它致敬，
我的小乖乖，我曾经
热爱过它。
当你走进村庄，走过那所茅舍，
你不要难过。
当你看见抱着孩子们的妈妈，
你也不用惊讶。

1848 年下半年于科斯 – 阿拉尔岛

Ой люлі, люлі, моя дитино...

Ой люлі, люлі, моя дитино,
Вдень і вночі.
Підеш, мій сину, по Україні,
Нас кленучи.
Сину мій, сину, не клени тата,
Не пом'яни.
Мене, прокляту, я твоя мати,
Мене клени.
Мене не стане, не йди меж люди,
Іди ти в гай;
Гай не спитає й бачить не буде,
Там і гуляй.
Найдеш у гаї тую калину,
То й пригорнись,
Бо я любила, моя дитино,
Її колись.
Як підеш в села, у тії хати,
То не журись.
А як побачиш з дітками матір,
То не дивись.

Друга половина 1848 р., Косарал

白雾啊，白雾在山谷里弥漫……

白雾啊，白雾在山谷里弥漫，
跟亲人在一起生活该多么好。
但是更好的，是在山那边
去当一个年轻的新娘。
哦，我走遍阴暗的树林，
想寻找我心爱的人：
“你在哪儿？你在哪儿？你回答一声吧！
“快来吧，心爱的人，来爱抚我吧
“让我们，心爱的人，相亲相爱，
“我们就结婚，
“因为父亲和母亲，
“都不知道我们是在哪儿过夜的。”
我结婚啦，我藏起来啦，
宁可还是没有爱过吧，
一个人生活轻快一些，
总比和你一起在世上挣扎好得多。

1848 年下半年于科斯 - 阿拉尔岛

Туман, туман долиною...

Туман, туман долиною,
Добре жити з родиною.
А ще лучче за горою
З дружиною молодою.
Ой піду я темним гаєм,
Дружиноньки пошукаю.
«Де ти? Де ти, озовися!
Прийди, серце, пригорнися.
Нумо, серце, лицятися
Та поїдем вінчатися,
Щоб не знали батько й мати,
Де ми будем ночувати».
Одружилась, заховалась,
Бодай була не кохалась.
Легше було б самій жити,
Як з тобою в світі битись.

Друга половина 1848 р., Косарал

我到小树林里去……

我到小树林里去
捡胡桃，
为了寻开心
我爱上了一个磨粉工。
磨粉工正把麦子磨成面粉，
为了寻开心，
他转过身来给了我一吻。

我到小树林里去
拾香菌，
我爱上了一个马具匠，
他是那样年纪轻轻。
马具匠正在缝做马颈圈，
他热情地拥抱了我，
他是那样年纪轻轻。

我到小树林里去
捡木材，
我爱上了一个木桶工，
他长着一对黑眉毛，多么漂亮，
木桶匠正在箍木桶，
他热情地紧偎着我，
他长着一对黑眉毛，多么漂亮。

У перетику ходила...

У перетику ходила
По оріхи,
Мірошника полюбила
Для потіхи.
Мельник меле, шеретує,
Обернеться, поцілує
Для потіхи.

У перетику ходила
По опеньки,
Лимаренка полюбила,
Молоденька.
Лимар кичку зашиває,
Мене горне, обнімає,
Молоденьку.

У перетику ходила
Я по дрова
Та бондаря полюбила,
Чорноброва.
Бондар відра набиває,
Мене горне, пригортає,

我的妈妈啊
很想知道真情，
我们要请哪个女婿
最先来上门，
所有的人，所有的人，我的妈妈啊，
星期天一来到，
三个女婿都会齐上门。

1848 年下半年于科斯 - 阿拉尔岛

Чорноброву.

Коли хочеш добре знати,

Моя мати,

Кого будеш попереду

Зятем звати, –

Усіх, усіх, моя мамо,

У неділеньку зятями

Будеш звати.

Друга половина 1848 р., Косарал

星期天的大清早……

星期天的大清早，
太阳还没有上升，
我年纪轻轻地
走上了大路，
心情并不愉快。
我从树林后面走进山谷，
为了不让母亲看见，
我到大路上去，
迎接那个年轻的
盐粮贩子。
哦，穿过阴暗的蔓藤，
我已经看见
那装满了盐粮的大车，
他的那几头牛，
那几头淡黄色的牛啊，
一边反刍着，一边在走动，
而我的年轻的盐粮贩子
却没有站在牛旁边。
哦，人们在草原上，在大路旁，
用把马轭紧扣在车辕上的木棍为他挖了一坑，
就用草席把他卷起来，
把伊万放进
那个深深的土坑
葬进那个高高的荒坟。
哦，仁慈的上帝啊，亲爱的仁慈的上帝啊，
我是多么爱他啊。

1848 年下半年于科斯 - 阿拉尔岛

У неділеньку та ранесенько...

У неділеньку та ранесенько,
Ще сонечко не зіходило,
А я, молоденька,
На шлях, на дорогу
Невеселая виходила.
Я виходила за гай на долину,
Щоб не бачила мати,
Мого молодого
Чумака з дороги
Зустрічати.
Ой зустрілась я
За тими лозами
Та з чумацькими возами:
Ідуть його воли,
Воли половії,
Ідуть, ремигають,
А чумаченька мого молодого
Коло воликів немає.
Ой копали йому в степу при дорозі
Та притиками яму,
Завернули його у тую рогожу
Та й спустили Івана
У ту яму глибокую
На високій могилі.
Ой боже милий! милий, милосердий,
А я так його любила.

Друга половина 1848 р., Косарал

并不是狂风把高高的白杨吹弯在地上……

并不是狂风
把高高的白杨吹弯在地上，
那是一个孤苦的少女
在诅咒自己的命运：
“命运啊，
“我宁可在大海里淹死，
“为什么直到现在你不让我
“爱上什么人。
“姑娘们亲吻，
“爱人们把她们拥抱，
“至于后来怎么样呢，
“那我就不知道。
“我永远不知道。哦，妈妈啊，
“永远当个姑娘多么可怕，
“我要永世当个姑娘，
“不会和什么人相亲。”

1848 年下半年于科斯 - 阿拉尔岛

Не тополю високую вітер нагинає...

Не тополю високую
Вітер нагинає,
Дівчинонька одинока
Долю зневажає.
– Бодай тобі, доле,
У морі втопитись,
Що не даєш мені й досі
Ні з ким полюбитись.
Як дівчата цілуються,
Як їх обнімають,
І що тойді їм діється,
Я й досі не знаю.
І не знатиму. Ой, мамо,
Страшно дівувати,
Увесь вік свій дівувати,
Ні з ким не кохатись.

Друга половина 1848 р., Косарал

无论是辽阔的深谷……

无论是辽阔的深谷，
无论是高耸的荒冢，
无论是那美丽的黄昏时光，
无论是我梦见过和说过的话
我将永远不会遗忘。

但这又怎么样呢？我们没有结婚，
好像我们从不相识，就各自分散开
而那些珍贵的时辰，
还有那些青春的年华，
就白白地消逝而去。

现在我们两个人都已经衰老啦。
我在囚禁当中，而你当了寡妇，
我们不是在生活，但我们得活下去，
想想那些美好的岁月啊，
将长久地留在我们的心中。

1848 年下半年于科斯 - 阿拉尔岛

І широкую долину...

І широкую долину,
І високую могилу,
І вечернюю годину,
І що снилось-говорилось,
Не забуду я.

Та що з того? Не побрались,
Розійшлися, мов не знались.
А тим часом дорогії
Літа тії молодії
Марне пронеслись.

Помарніли ми обоє –
Я в неволі, ти вдовою,
Не живем, а тілько ходим
Та згадуєм тії годи,
Як жили колись.

Друга половина 1848 р., Косарал

这次邮车又没有给我带来……

这次邮车又没有给我
从乌克兰带来什么信……
也许，这是愤怒的上帝
要惩罚我这个在荒漠中的人。
我不知道为了什么要惩罚我，
我也不想知道。
我的心啊在哭泣，当我回想起
那些不愉快的事情
和那些不愉快的日子，
当我回想起
不久前我在乌克兰所见到的一切……
当年有些人对我发誓，
说要做我的兄弟姊妹，
但谁也没有流过神圣的泪珠，
就各奔前程，仿佛乌云消散。
而现在，我已上了年纪，
又重新去结识人……不，不！
所有的穷人大概都已死去，
要么是霍乱蔓延，
否则他们也会寄来
片纸只字……

哦，由于悲伤和忧郁，
为了让眼睛瞧不见。
别人怎么在读他们的信，

І знов мені не привезла нічого пошта з України...

І знов мені не привезла
Нічого пошта з України...
За грішнії, мабуть, діла
Караюсь я в оцій пустині
Сердитим богом. Не мені
Про теє знать, за що караюсь,
Та й знать не хочеться мені.
А серце плаче, як згадаю
Хоч невеселії случаї
І невеселії ті дні,
Що пронеслися надо мною
В моїй Україні колись...
Колись божились та клялись,
Братались, сестрились зо мною,
Поки, мов хмара, розійшлись
Без сльоз, роси тії святої.
І довелося знов мені
Людей на старості... Ні, ні,
Вони з холери повмирали;
А то б хоч клаптик переслали
Того паперу ...

Ой із журби та із жалю,
Щоб не бачить, як читають

我就出去散步，
在海边散步，
来排遣自己的忧愁。
心里想念着乌克兰，
嘴里哼着民歌。
人们会说假话，人们会背叛，
可是她啊，乌克兰，给了我安慰，
她永远给我安慰，给我欢乐，
把一切真情对我细讲。

1848 年下半年于科斯一阿拉尔岛

Листи тії, погуляю,
Погуляю понад морем
Та розважу своє горе.
Та Україну згадаю,
Та пісеньку заспіваю.
Люде скажуть, люде зрадять,
А вона мене порадить,
І порадить, і розважить,
І правдоньку мені скаже.

Друга половина 1848 р., Косарал

像秋天在草原上走着的盐粮贩子……

像秋天在草原上走着的盐粮贩子，
他经过了那一个个的里程标，
我那美好的岁月啊也就这样消逝而过，
这我满不在乎。我装订着一个个小本子，
开始写上自己的诗歌。
为了让自己愚蠢的头脑消愁解闷，
我是在为自己铸造锁链，
（假如突然被老爷们知道了的话）。
即使遭到磔刑，我也不怕。
没有诗歌我就不能生活。
我已经这样写了整整两年啦。
现在又开始了第三个年头。

1849 年上半年于科斯 - 阿拉尔岛

Неначе степом Чумаки...

Неначе степом чумаки
У осени верству проходять,
Так і мене минають годи,
А я й байдуже.
Книжечки Мережаю та начиняю
Таки віршами. Розважаю
Дурную голову свою
Та кайдани собі кую
(Як ці добродії дознають).
Та вже ж нехай хоч розіпнуть,
А я без вірші не улежу.
Уже два года промережав
І третій в добрий час почну.

Перша половина 1849 р., Косарал

在太阳旁边，飘浮着一小片白云……

在太阳旁边，飘着一小片白云，
它逐渐变成红色伸展开去，
它召唤着太阳就寝，
沉没进蔚蓝的大海：
它用玫瑰色的铺盖把云笼罩，
就像母亲在安放自己的婴儿一样。
两眼看着多么愉快。哪怕只有一会儿，
哪怕只有一小时，
让心灵休息，
同上帝在谈心……
可是雾气像狡猾的敌人
遮盖了大海，
还有玫瑰色的小云片，
它带来了黑暗，
把灰色的雾弥散开去，
用黑暗笼罩了你的心灵，
它渴望着光明，
它等待着它，就像亲爱的母亲
在等待自己的子女那样。

1849 年上半年于科斯 - 阿拉尔岛

За сонцем хмаронька пливе...

За сонцем хмаронька пливе,
Червоні поли розстилає
І сонце спатоньки зове
У синє море: покриває
Рожевою пеленою,
Мов мати дитину.
Очам любо. Годиночку,
Малую годину
Ніби серце одпочине,
З богом заговорить...
А туман, неначе ворог,
Закриває море
І хмароньку рожевую,
І тьму за собою
Розстилає туман сивий,
І тьмою німою
Оповиє тобі душу,
Й не знаєш, де дітись,
І ждеш ного, того світу,
Мов матері діти.

Перша половина 1849 р., Косарал

通往家乡的道路长满了荆棘……

通往家乡的道路
长满了荆棘，
看来，我要永远地
永远地和她分离。
看来，我永远再不会
回到我的家乡
看来，我只能在囚禁中
给自己吟诵这些歌？仁慈的上帝啊！
我生活得好苦啊！
我不能向谁啊，
吐露出自己心中的痛苦！
你没有赐给我好的命运，
年轻的命运！
你从没有赐给我，
永远没有！永远没有！
你没有让我的心
和少女的心亲近！
我的日日夜夜啊，
就这样毫无欢乐地
在异乡消逝而过！
我找不到一个可以交谈的人，
而现在，甚至找不到一个人
可以和他谈谈心！

Заросли шляхи тернами на тую країну...

Заросли шляхи тернами
На тую країну,
Мабуть, я її навіки,
Навіки покинув.
Мабуть, мені не вернутись
Ніколи додому?
Мабуть, мені доведеться
Читати самому
Оці думи? Боже милий!
Тяжко мені жити!
Маю серце широкеє –
Ні з ким поділити!
Не дав єси мені долі,
Молодої долі!
Не давав єси ніколи,
Ніколи! ніколи!
Не дав серця молодого
З тим серцем дівочим
Поєднати! Минулися
Мої дні і ночі
Без радості, молодії!
Так собі минули
На чужині. Не найшлося
З ким серцем ділитись,
А тепер не маю навіть

啊，仁慈的上帝啊，
让自己的心灵怀着这些痛苦。
没有人可以谈心，
没有人可以讲句神圣的话语，
苦痛的心灵毫无欢乐，
也不能去责骂那些恶毒的人，
我只有死去！……我，主啊！
让我哪怕能再望一眼
我那些苦难的人民
和我的乌克兰吧！

1849 年上半年于科斯 - 阿拉尔岛

З ким поговорити!
Тяжко мені, боже милий,
Носити самому
Оці думи. І не ділить
Ні з ким, – і нікому
Не сказать святого слова,
І душу убогу
Не радовать, і не корить
Чоловіка злого,
І умерти!.. О господи!
Дай мені хоч глянуть
На народ отой убитий,
На тую Украйну!

Перша половина 1849 р., Косарал

在流放中我数算着白天和黑夜……

（其一）

在流放中我数算着白天和黑夜，
可是我怎么也数不清。
哦，上帝啊，我是怎样艰苦地
度过了这些日子。
年代就在这些白天和黑夜之间，
静悄悄地消逝而去，
它们把一切善良的东西，
同时也把一切邪恶的东西带走！
它们把一切东西，
一去永不复返地带走啦！
你不用祈祷上帝，因为你的祈祷
传不到他的耳中。

是第四个年头啦，
我生活在苦痛之中
在囚禁中，我现在开始编订
第四本小书，
是用血和泪
在异乡把它们编成，
难道我可以用言语
在世界上的任何地方，
向谁讲出自己心中的痛苦，
不能、不能！
在这遥远的奴役中，

Лічу в неволі дні і ночі...
(І)

Лічу в неволі дні і ночі,
І лік забуваю.
О господи, як то тяжко
Тії дні минають.
А літа пливуть меж ними,
Пливуть собі стиха,
Забирають за собою
І добро і лихо!
Забирають, не вертають
Ніколи нічого!
І не благай, бо пропаде
Молитва за богом.

І четвертий рік минає
Тихенько, поволі,
І четверту начинаю
Книжечку в неволі
Мережати, – змережаю
Кров'ю та сльозами
Моє горе на чужині,
Бо горе словами
Не розкажеться нікому
Ніколи, ніколи,
Нігде на світі! Нема слов

丧失了语言！
既丧失了语言，又丧失了眼泪，
真是一无所有。
就是在你的周围
也见不到伟大的上帝的存在！
没有什么东西能够使你高兴，
没有人你可以交谈。
你不想再活在世上，
但你必须活着。
必须活着，必须活着，是为了什么？
因为不要伤害自己的心灵？
它似乎不值得怜悯……
但须要在世上活着，
在奴役中
戴着这枷锁！
也许，是为了能够
再看见我的乌克兰……
也许，是为了能够
同绿色的橡树林，
同碧色的牧场
说几句话儿，流几滴眼泪！
在全乌克兰
我纵使没有一个亲人，
但那里的人们
不像在异乡的人们一样！
我要沿着第聂伯河，
在欢乐的村庄中游逛，
我要安静地，不愉快地
自己在沉思默想。
让我活到那个时候吧。

В далекій неволі!
Немає слов, немає сльоз,
Немає нічого.
Нема навіть кругом тебе
Великого бога!
Нема на що подивитись,
З ким поговорити.
Жить не хочеться на світі,
А сам мусиш жити.
Мушу, мушу, а для чого?
Щоб не губить душу?
Не варт вона того жалю...
Ось для чого мушу
Жить на світі, волочити
В неволі кайдани!
Може, ще я подивлюся
На мою Украйну...
Може, ще я поділюся
Словами-сльозами
З дібровами зеленими!
З темними лугами!
Бо немає в мене роду
На всій Україні,
Та все-таки не ті люде,
Що на цій чужині!
Гуляв би я понад Дніпром
По веселих селах
Та співав би свої думи,
Тихі, невеселі.

哦，我的仁慈的上帝！
让我看看那绿色的原野，
和那起伏的荒冢古墓！
如果我活不到那个时候，
那么就把我的眼泪
献给我的故乡；因为，上帝啊！
我是为了她而死亡！
也许，我在异乡长眠，
会感到轻快些，
要是长眠在乌克兰，
人们会将我回想！
我的仁慈的上帝啊！
但她用希望
来宽慰我的心肠……
凭着这贫乏的头脑，
我不能有所作为，
甚至连心都是冰凉的，
当我想起，也许在异乡
我要和我的歌儿
在一起埋葬！……
而在乌克兰，
人们也将我遗忘！

或许，日子一天天悄悄地过去，
我用我的眼泪编成的诗歌
总有一天会传到
乌克兰……
它们像甘露降在大地上，
像眼泪悄悄地
洒在年轻人的心上！

Дай дожити, подивитись,
О боже мій милий!
На лани тії зелені
І тії могили!
А не даси, то донеси
На мою країну
Мої сльози; бо я, боже!
Я за неї гину!
Може, мені на чужині
Лежать легше буде,
Як іноді в Україні
Згадувати будуть!
Донеси ж, мій боже милий!
Або хоч надію
Пошли в душу... бо нічого,
Нічого не вдію
Убогою головою,
Бо серце холоне,
Як подумаю, що, може,
Мене похоронять
На чужині, – і ці думи
Зо мною сховають!..
І мене на Україні
Ніхто не згадає!

А може, тихо за літами
Мої мережані сльозами
І долетять коли-небудь
На Україну... і падуть,

也许有人向我点点头致敬，
同我一起哭泣悲伤，
也许，上帝啊，他会在祈祷中
把我回想！

无论它怎么样，那就怎么样吧。
即使是还要涉水，或者是还要徒步，
哪怕把我钉在十字架上！
我仍然要悄悄地
在编写自己的诗章。

1850 年上半年于奥伦堡

Неначе роси над землею,
На щире серце молодеє
Сльозами тихо упадуть!
І покиває головою,
І буде плакати зо мною,
І, може, господи, мене
В своїй молитві пом'яне!

Нехай як буде, так і буде.
Чи то плисти, чи то брести,
Хоч доведеться розп'ястись!
А я таки мережать буду
Тихенько білії листи.

Перша половина 1850 р., Оренбург

在流放中我数算着白天和黑夜……

（其二）

在流放中我数算着白天和黑夜，
可是我怎么都数不清。
哦，上帝啊，我是怎样艰苦地
度过了这些日子。
年代就在这些白天和黑夜之间，
静悄悄地消逝而去，
把一切善良的东西，
同时也把一切邪恶的东西带走。
它们把一切的东西
一去永不复返地带走啦，
你不用祈祷上帝，因为你的祈祷
传不到他的耳中。

三个年头啊，
像浑浊的泥沼，
在杂草丛中间阴郁地流过。
它从我这阴暗的牢室中
把不少东西带走，
带进了大海，
这大海吞没了的
不是我的金银财宝，
而是我的珍贵的时光，
我的痛苦，我的悲伤，
在悲伤的时刻，

Лічу в неволі дні і ночі...
(II)

Лічу в неволі дні і ночі,
І лік забуваю.
О господи, як то тяжко
Тії дні минають.
А літа пливуть за ними,
Пливуть собі стиха,
Забирають за собою
І добро і лихо.
Забирають, не вертають
Ніколи нічого,
І не благай, бо пропаде
Молитва за богом.

Каламутними болотами,
Меж бур'янами, за годами
Три года сумно протекли.
Багато дечого взяли
З моєї темної комори
І в море нишком однесли.
І нишком проковтнуло море
Моє не злато-серебро,
Мої літа, моє добро,
Мою нудьгу, мої печалі,
Тії незримії скрижалі,

用看不见的笔写下的诗章。
让那奴役的岁月
像泥泞的沼泽，
在杂草丛中间流逝啦。而我呢！
这就是我的遗言！
我时而坐一会儿，我时而漫步，
我望着草原，我望着大海，
我时而回想起往事，低声唱着歌，
把一切都写进小本子，
尽管写得密密行行。我现在开始啦。

1850 年上半年，1858 年于奥伦堡 – 圣彼得堡

Незримим писані пером.
Нехай гнилими болотами
Течуть собі меж бур'янами
Літа невольничі. А я!
Такая заповідь моя!
Посиджу трошки, погуляю,
На степ, на море подивлюсь,
Згадаю дещо, заспіваю
Та й знов мережать заходжусь
Дрібненько книжечку. Рушаю.

Перша половина 1850 р., Оренбург; 1858 р., Петербург

我的仁慈的上帝啊，不幸的日子重新来到！……

我的仁慈的上帝啊，不幸的日子重新来到！……
而过去的日子是那样安静、美好；
我们大家准备摘下
奴隶们的枷锁镣铐……
但是瞧吧！……庄稼人的鲜血
又在流淌！那些戴着王冠的佥子手
就活像一群饿狗，
为了一根骨头在争吵

1853 ~ 1859 年于诺沃彼得罗夫斯克要塞 - 圣彼得堡

Мій боже милий, знову лихо!..

Мій боже милий, знову лихо!..
Було так любо, було тихо;
Ми заходились розкувать
Своїм невольникам кайдани.
Аж гульк!.. Ізнову потекла
Мужицька кров! Кати вінчанні,
Мов пси голодні за маслак,
Гризуться знову.

1853 – 1859 рр., Новопетровське укріплення – С.-Петербург

命　运

你并没有跟我讲假话，
你成了我这个可怜不幸的人的
朋友、兄弟和姊妹啦。
当我小时候，你牵着我的手，
把我带到酗酒的教堂执事那儿去求学。
你这样说道："你好好地学吧，
"总有一天我们会出人头地。"
我很听话，开始学习，
多少学会了一些东西。可是你撒了谎。
我们并没有出人头地？尽管如此啊！
我并没有跟你讲假话，
我们只是往前走；
但我们心里没有违背真理的地方。
让我们走吧，我的命运啊！
我的可怜的、诚实的朋友啊！
让我们继续前进，光荣就在前方，
那光荣啊，这就是我的生平夙愿！

1858 年 2 月 19 日于下诺夫哥罗德

Доля

Ти не лукавила зо мною,
Ти другом, братом і сестрою
Сіромі стала. Ти взяла
Мене, маленького, за руку
І в школу хлопця одвела
До п'яного дяка в науку.
«Учися, серденько, колись
З нас будуть люде», – ти сказала.
А я й послухав, і учивсь,
І вивчився. А ти збрехала.
Які з нас люде? Та дарма!
Ми не лукавили з тобою,
Ми просто йшли; у нас нема
Зерна неправди за собою.
Ходімо ж, доленько моя!
Мій друже вбогий, нелукавий!
Ходімо дальше, дальше слава,
А слава – заповідь моя.

9 лютого 1858 р., Нижній Новгород

一个可爱的黑眉毛的小姑娘……

一个可爱的黑眉毛的小姑娘
从酒窖里取出啤酒来。
我看着，我仔细地看着，
简直弯下身子来……
她在给谁取啤酒？
为什么她光着两只脚在走？……
有威力的上帝啊！你的威力
怎样不防止这样做。

1860 年 1 月 15 日于圣彼得堡

Дівча любе, чорнобриве...

Дівча любе, чорнобриве
Несло з льоху пиво.
А я глянув, подивився –
Та аж похилився...
Кому воно пиво носить?
Чому босе ходить?..
Боже сильний! Твоя сила
Та тобі ж і шкодить.

15 січня 1860 р., С.-Петербург

那些贪婪的眼睛……

那些贪婪的眼睛，
那些尘世的神，帝王，
所有的犁头，所有的船只，
大地上的一切财宝都属于他们，
甚至是赞美的圣诗，
也都归于这样卑小的神。

劳动者的头脑，
劳动者的双手，
他们开垦了荒地，
他们想，他们播下了种子，
但没有料到要收割种下的庄稼，
还是靠了他们这些劳动者的双手。

那些善心的小人物，
那些热爱平静的圣者，
上天与大地的创世主啊！
你让他们在这个世界上
得到长寿；
而那些死了的人……
你却把他们送进天堂。

世界上的一切，全不属于我们。
它们属于所有的神，属于那些帝王！
无论是犁头，无论是船只，

Тим неситим очам...

Тим неситим очам,
Земним богам-царям,
І плуги, й кораблі,
І всі добра землі,
І хвалебні псалми
Тим дрібненьким богам.

Роботящим умам,
Роботящим рукам
Перелоги орать,
Думать, сіять, не ждать
І посіяне жать
Роботящим рукам.

Добросердим-малим,
Тихолюбцям-святим,
Творче неба й землі!
Долгоденствіє їм
На сім світі; на тім...
Рай небесний пошли.

Все на світі – не нам.
Все богам, тим царям!
І плуги, й кораблі,
І всі добра землі,

还有大地上的一切财宝。
我的好朋友啊！……属于我们的，
那就只有人与人之间的爱。

1860 年 5 月 31 日于圣彼得堡

Моя любо!.. а нам –

Нам любов меж людьми.

31 травн 1860 р., С. -Петербург

在第聂伯河的水面上……

在第聂伯河的水面上，
一株白槭树站在蔓藤中间，
它在细长的蔓藤中间，
和红色的绣球花树作伴。

第聂伯河水冲击着河岸，
它冲刷着白槭树的深根。
它年老啦，它衰萎啦，
就像一个哥萨克在悲伤。

他没有幸运，他没有亲人，
他没有忠诚的朋友，
没有朋友，没有希望
孤独地生活在世上！

白槭树说道："你弯下身子，
"到第聂伯河来洗澡吧。"
哥萨克说："我要游逛游逛，
"去找自己心爱的人。"

而绣球花树和松树，
还有细长的蔓藤，
就像从树丛里出来的少女
一边走着，一边在唱歌；

Над Дніпровою сагою...

Над Дніпровою сагою
Стоїть явор меж лозою,
Меж лозою з ялиною,
З червоною калиною.

Дніпро берег риє-риє,
Яворові корінь миє.
Стоїть старий, похилився,
Мов козак той зажурився.

Що без долі, без родини
Та без вірної дружини,
І дружини, і надії
В самотині посивіє!

Явор каже: «Похилюся
Та в Дніпрові скупаюся».
Козак каже: «Погуляю
Та любую пошукаю».

А калина з ялиною
Та гнучкою лозиною,
Мов дівчаточка, із гаю
Виходжаючи, співають;

她们穿得漂亮，打扮得好看，
和幸福结下良缘，
她们不知道什么忧虑，
她们弯着腰身在歌唱。

1860 年 6 月 24 日于圣彼得堡

Повбирані, заквітчані
Та з таланом заручені,
Думки-гадоньки не мають,
В'ються-гнуться та співають.

24 червня 1860 р., С.-Петербург

蒂塔丽芙娜－涅米丽芙娜……

蒂塔丽芙娜－涅米丽芙娜
在绣着一方手帕。
他爱上了一个俄国军官，
现在摇着自己的小乖乖。

蒂塔丽芙娜－涅米丽芙娜
在提防着所有的人……
她只爱着
这个军官的小乖乖！

蒂塔丽芙娜－涅米丽芙娜
她出身自名门……
她现在等待着
她爱上的军官从出征的地方归来。

1860 年 10 月 19 日于圣彼得堡

Титарівна-Немирівна...

Титарівна-Немирівна
Гаптує хустину.
Та колише московщеня,
Малую дитину.

Титарівна-Немирівна
Людьми гордувала...
А москаля-пройдисвіта
Нищечком вітала!

Титарівна-Немирівна...
Почесного роду...
Виглядає пройдисвіта,
Москаля з походу.

19 жовтня 1860 р., С.-Петербург

白天消逝过去，黑夜消逝过去……

白天消逝过去，黑夜消逝过去。
你用双手抱着头尽在烦恼，
你惊讶地问道：真理和科学的传播者啊，
为什么还没有来到？

1860 年 11 月 5 日于圣彼得堡

І день іде, і ніч іде ...

І день іде, і ніч іде.
І, голову схопивши в руки,
Дивуєшся, чому не йде
Апостол правди і науки?

5 ноября 1860 р., С.-Петербург

我们相遇啦，结婚啦，生活在一起……

我们相遇啦，结婚啦，生活在一起，
我们年轻啦，成长啦，
还在小茅舍旁边
开阔了一个小树林和果园。
我们骄傲得有如公侯一样
孩子们在游戏，
他们也慢慢地长大……
军官们拐走了姑娘们，
男孩子们被抓了去当兵。
而我们就好像又分散开啦，
就好像结了婚啦，但又没有生活在一起。

1860 年 12 月 3 日于圣彼得堡

Зійшлись, побрались, поєднались...

Зійшлись, побрались, поєднались,
Помолоділи, підросли.
Гайок, садочок розвели
Кругом хатини. І пишались,
Неначе князі. Діти грались,
Росли собі та виростали...
Дівчаток москалі украли,
А хлопців в москалі забрали,
А ми неначе розійшлись,
Неначе брались – не єднались.

5 грудня 1860 р., С.-Петербург

该是时候了吧，
我的可怜的伴侣……

该是时候了吧，
我的可怜的伴侣，
我们应该抛弃掉那些毫无用处的诗章，
开始准备好马车，
好奔向那遥远的路程，
到另一个世界上去，我的朋友，到上帝那儿去
到那儿去休息。
我们疲困啦，面容憔悴，
可是我们的理智还算清醒。
这我们就心满意足啦！让我们去睡觉吧，
让我们到茅舍里去安歇吧……
你要知道茅舍是那样幸福愉快！……

哦，别去，别去
时间还早，朋友啊，时间还早，
我们还必须同起同坐，
一同看看这个世界……
我们一同看吧，我的命运啊……
瞧，世界是那样广阔，
是那样高大，那样愉快，
那样明亮，那样深湛……
我们一同去吧，我的星星啊……
我们一同登上山岗，
我们要好好休息，这时候，

Чи не покинуть нам, небого, моя сусідонько убога...

Чи не покинуть нам, небого,
Моя сусідонько убога,
Вірші нікчемні віршувать,
Та заходиться риштувать
Вози в далекую дорогу,
На той світ, друже мій, до Бога,
Почимчикуєм спочивать.
Втомилися і підтоптались,
І розуму таки набрались,
То й буде з нас! Ходімо спать,
Ходімо в хату спочивать...

Весела хата, щоб ти знала!..
Ой не йдімо, не ходімо,
Рано, друже, рано –
Походимо, посидимо –
На сей світ поглянем...
Поглянемо, моя доле...
Бач, який широкий,
Та високий, та веселий,
Ясний та глибокий...
Походимо ж, моя зоре...
Зійдемо на гору,

你的姊妹们那些星星
无穷无尽地，在天空里
飘浮着，闪耀着。
稍等一等吧，我的姊妹，
我的神圣的女友！
我要用纯洁的嘴唇
去祈求上帝，
让我们慢慢地
踏上那遥远的旅程，
我们将沿着那混浊的
无底的“忘川”行走。
朋友，你将用
神圣的话语来为我祝福吧。

现在，不管这样或那样……
我们先走进
塔斯库拉庇俄斯的房间，
也许，他忽然又把哈隆
和纺织女神帕尔凯欺骗了……
当智慧的老爷爷正沾沾自喜，
我们要躺着创造出史诗，
我们要飞翔在大地之上，
我们编写成的六脚韵的诗句
只配拿到顶楼上去
供老鼠们去当早餐。
后来按照音符歌唱着散文，
但怎样都不成调……我的朋友，
哦，我的神圣的伴侣，
当火还没有熄灭的时候，
让我们愉快地到哈隆那儿去吧。

Спочинемо, а тим часом
Твої сестри-зорі
Безвічнії попід небом
Попливуть, засяють.
Підождемо ж, моя сестро,
Дружино святая!
Та нескверними устами
Помолимось Богу,
Та й рушимо тихесенько
В далеку дорогу –
Над Летою бездонною
Та каламутною.
Благослови мене, друже,
Славою святою.

А поки те, та се, та оне...
Ходімо просто-навпростець
До Ескулапа на ралець –
Чи не одурить він Харона
І Парку-пряху?.. І тойді,
Поки б химерив мудрий дід,
Творили б, лежа, епопею,
Парили б скрізь понад землею,
Та все б гекзаметри плели,
Та на горище б однесли
Мишам на снідання. А потім
Співали б прозу, та по нотах,
А не як-небудь... Друже мій,
О мій сопутниче святий!

我们要跨过混浊的
无底的“忘川”，
我们带着神圣的光荣，
那永远是年轻的光荣……
可是我的朋友，
我们也可以没有光荣，
只要我们的力量还够，
我们要跨过地下的佛勒革同河，
跨过斯提克斯河，就到了天堂，
正像跨过辽阔的第聂伯河，
在树林里，在古老的树林里，
我要建一所小茅舍，
在小茅舍的周围种满果树，
你来到这凉爽的地方，
请你像女皇一样坐下来。
我们回想起第聂伯河、乌克兰，
那树林里的愉快的住所，
还有草原上的荒冢古墓，
于是我们愉快地唱起歌……

1861 年 2 月 15 日于圣彼得堡

Поки огонь не захолонув,
Ходімо лучче до Харона –
Через Лету бездонную
Та каламутную
Перепливем, перенесем
І славу святую –
Молодую безвічную.
Або цур їй, друже,
І без неї обійдуся –
Та як буду здужать,
То над самим Флегетоном
Або над Стіксом, у раю,
Неначе над Дніпром широким,
В гаю – предвічному гаю,
Поставлю хаточку, садочок
Кругом хатини насажу,
Прилинеш ти у холодочок,
Тебе, мов кралю, посажу.
Дніпро, Україну згадаєм,
Веселі селища в гаях,
Могили-гори на степах –
І веселенько заспіваєм...

15 лютого 1861 р., С.-Петербург

附　录

塔拉斯·谢甫琴科生平及创作大事记

（按旧历时间编排）

1814年

2月25日（新历3月9日）塔拉斯·谢甫琴科出生在乌克兰基辅省的兹维尼戈罗德县莫林采村，其父格里戈里·伊万诺维奇·谢甫琴科是地主瓦西里·恩格尔哈特家的农奴。

1815年

12月格里戈里·谢甫琴科一家从莫林采村搬到基里洛夫卡村，塔拉斯·谢甫琴科在这里度过了童年。

Додаток:

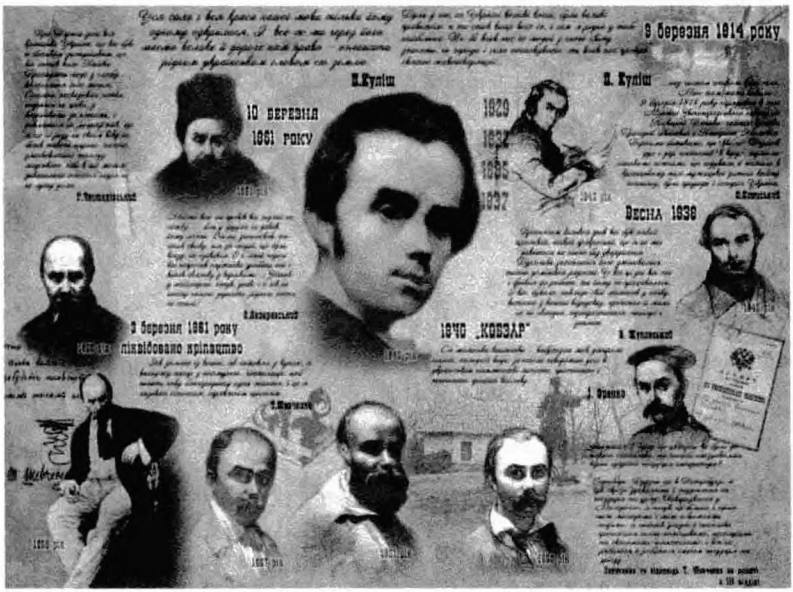

дати життя і творчості Т. Г. Шевченка

(Подаються за старим стилем)

1814

25 лютого (9 березня за н. ст.). У с. Моринці Звенигородського повіту на Київщині в родині Григорія Івановича Шевченка, кріпака поміщика Василя Енгельгардта, народився син Тарас.

1815

Грудень. Сім'я Григорія Івановича Шевченка переселилась із с. Моринці до с. Кирилівка, де й пройшли дитячі роки Шевченка.

1822 年

秋父母将塔拉斯送往乡村学校就读，他的老师是帕维尔·鲁班（索夫基利亚）。

1823 年

1 月 29 日塔拉斯的姐姐叶卡捷琳娜嫁到了邻村，她的丈夫安东·克拉西茨基也是农奴。

8 月 20 日塔拉斯的母亲叶卡捷琳娜·谢甫琴科去世。

10 月 7 日塔拉斯的父亲与带有 3 个孩子的寡妇奥克萨娜·捷列申科结婚。

1824 年夏

年幼的塔拉斯与父亲一起贩运盐粮。他在中篇小说《女仆》中曾提及此事。

1825 年

3 月 21 日塔拉斯的父亲格里戈里·谢甫琴科去世。

同年，塔拉斯到基里洛夫卡当地教会小学，遭受教会初级执事彼得·博果尔斯基的虐待。

1827 ~ 1828 年

由于无法忍受初级执事彼得·博果尔斯基的虐待，塔拉斯逃离学校去往雷香卡镇同当地一名画家学习绘画。此后，塔拉斯·谢甫琴科从雷香卡镇前往塔拉索夫卡村，跟随另一位当画匠的教堂低级执事学习。学习当画匠的各种尝试都失败以后，塔拉斯回到基里洛夫卡村以放牧为生，后来给牧师格里戈里·科希茨当雇农。

1828 年

塔拉斯·谢甫琴科在赫利普诺夫卡村的一位画家那里借住了两个星期。

由于已经到了服劳役的年纪，塔拉斯·谢甫琴科去找奥利沙

1816

9 березня. Кріпацька родина Шевченків під час чергового урядового перепису населення записана до списків. Серед дітей Григорія Шевченка зазначено дворічного Тараса та його старшого брата Микиту.

1820

Літо. Малий Тарас ходив за село шукати «залізні стовпи», що «підпирають» небо, і там заблудився. Його підібрали чумаки і ввечері привезли в Кирилівку.

1822

Осінь. Батьки посилають Тараса вчитися в сільську школу до дяка-вчителя Павла Рубана (Совгиря).

1823

29 січня. Сестра Тараса – Катерина – вийшла заміж у сусіднє село Зелену Діброву за кріпака Антона Красицького.

20 серпня. Померла мати Тараса – Катерина Якимівна Шевченко.

7 жовтня. Батько Тараса вдруге одружується з Оксаною Терещенко, у якої було своїх троє дітей.

1824

Літо. Малий Тарас чумакує разом з батьком. Про цю подію у своєму житті він згадує в повісті «Наймичка».

1825

21 березня. Помер батько Тараса – Григорій Іванович Шевченко.

У цьому році Тарас Шевченко йде в Кирилівську школу в найми до вчителя-дяка Петра Богорського.

1827–1828

Не витримавши жорстокого поводження дяка Богорського, Тарас утікає зі школи в містечко Лисянку з наміром піти в науку до місцевого маляра.

З Лисянки Шевченко переходить до іншого дяка-маляра в село Тарасівку.

Після невдалих спроб влаштуватися в науку до малярів Тарас повертається в Кирилівку, пасе громадську череду. Пізніше він наймитує в

内地主田庄的管家，请求管家允许他跟着画家学习，但管家德米特连科强迫塔拉斯做了地主帕维尔·恩格尔哈特的仆人。

起初塔拉斯在地主恩格尔哈特厨房里打杂，后来做了内室小厮。他暗中描摹那些落到他手中的民间木版画。

1829 年

春天，塔拉斯随地主帕维尔·恩格尔哈特的马车队离开奥利沙内，途径基辅、切尔尼戈夫和白俄罗斯到达立陶宛的斯瓦博德纳城。

在维尔诺他学习了波兰语，读到了许多波兰作家的作品。

1830 年

塔拉斯·谢甫琴科完成铅笔画作《妇女的胸像》。

同年，塔拉斯·谢甫琴科师从绘画巨匠扬纳斯·鲁斯特马斯学习绘画。

在维尔诺，塔拉斯·谢甫琴科见证了反对俄罗斯君主独裁的波兰解放起义。

1831 年 2 月

地主帕维尔·恩格尔哈特搬到了圣彼得堡，塔拉斯随后跟随马车队，与其他仆人一起也来到了圣彼得堡。

1832 年

地主为塔拉斯·谢甫琴科签订了合同，送他去画匠弗·希里亚耶夫那里当学徒。

1832 ~ 1834 年

在画匠弗·希里亚耶夫那里当学徒的日子里，塔拉斯·谢甫琴科常在夜晚与他的同伴费多特·特卡琴科一起聆听亚·普希金、瓦·茹科夫斯基等作家的文学作品。在圣彼得堡的白夜，塔拉斯·谢甫琴科常去夏园描摹雕像。

попа Григорія Кошиця.

1828

Шевченко протягом двох тижнів живе у хлипнівського маляра-живописця.

Літо. У зв'язку з тим, що за віком Шевченко повинен був уже працювати на панщині, він звертається до управителя поміщицького маєтку у Вільшаній з проханням дозволити йому вчитися у хлипнівського маляра-живописця. Але управитель Дмитренко забирає Тараса у двірню поміщика Павла Енгельгардта.

У поміщика Енгельгардта Тарас працює кухарчуком, а потім козачком. Крадькома він копіює лубочні картини, що потрапляли до його рук.

1829

Весна. Разом з обозом поміщика П. Енгельгардта Шевченко виїхав з Вільшани через Київ, Чернігів і Білорусію в Литву у м. Вільно.

У Вільні він вивчає польську мову, читає твори польських письменників.

6 грудня. Заставши Тараса за малюванням, поміщик жорстоко покарав його.

7 грудня. За наказом поміщика Шевченка побили різками на конюшні.

1830

Шевченко виконує олівцем малюнок «Погруддя жінки».

В цьому році в майстерні художника Яна Рустема Шевченко вчився малювати.

У Вільні він був свідком польського визвольного повстання проти російського самодержавства.

1831

Лютий. Поміщик П. Енгельгардт переїжджає в Петербург. Слідом за ним в обозі, разом з іншими дворовими, Тарас прибув до Петербурга.

1832

Поміщик законтрактував Шевченка цеховому майстру-живописцю В.

1835 年

10 月 4 日画家协会看过塔拉斯·谢甫琴科的画作并在记录中称他的作品值得关注。

1836 年

7 月 1 日塔拉斯·谢甫琴科参加了一场在彼得戈夫举办的节日盛宴。

7 月 3 日塔拉斯·谢甫琴科结识了一位美术学院的学生伊万·马克西莫维奇·索申科。经索申科介绍，塔拉斯·谢甫琴科认识了叶·巴·格列宾卡。

7 ~ 11 月塔拉斯·谢甫琴科与希里亚耶夫一同为圣彼得堡的大剧院创作壁画。

同年，在伊万·索申科的建议下，塔拉斯·谢甫琴科开始尝试用水彩创作真人画像。地主恩格尔哈特家的农奴伊万·涅奇波连科常常给他当模特。

1837 年

年初塔拉斯·谢甫琴科结识了瓦·格里戈罗维奇、卡·布留洛夫、瓦·茹科夫斯基、阿·韦涅齐安诺夫、伊·帕纳耶夫等文化活动家。

3 月 18 日画家阿·韦涅齐安诺夫与阿·莫克利茨基到卡·布留洛夫家里做客，他们读过了普希金的作品后，开始讨论塔拉斯·谢甫琴科悲惨的命运。画家阿·莫克利茨基请求卡·布留洛夫帮忙将塔拉斯·谢甫琴科从“万恶的农奴制桎梏”中解放出来。

4 月 2 日为了给塔拉斯·谢甫琴科赎身，应瓦·茹科夫斯基的请求，卡·布留洛夫开始创作茹科夫斯基的肖像画。

5 月塔拉斯·谢甫琴科病重并入院治疗。

同年，塔拉斯·谢甫琴科着手创作叶卡捷琳娜·阿巴扎的水彩肖像画和画作《索克拉特之死》，开始撰写抒情叙事诗《一个得了邪病的姑娘》。

Ширяєву.

1832–1834

На вечорах у Ширяєва Тарас Шевченко разом із своїм товаришем Федотом Ткаченком слухає читання творів О. Пушкіна, В. Жуковського та інших письменників.

У цей час у Петербурзі він білими літніми ночами перемальовує статуї в Літньому саду.

1835

4 жовтня. Комітет Товариства заохочення художників розглянув малюнки Шевченка і відзначив у протоколі, що вони заслуговують на увагу.

1836

1 липня. Шевченко відвідує святкове гуляння в Петергофі.

3 липня. Познайомився з учнем Академії мистецтв Іваном Максимовичем Сошенком.

Липень – листопад. Працює разом із Ширяєвим над розписом плафонів Великого театру в Петербурзі.

У цьому році за порадою І. Сошенка виконує з натури ряд акварельних портретів. Постійно позував йому Іван Нечипоренко — кріпак поміщика Енгельгардта. Сошенко познайомив Шевченка з Є. П. Гребінкою.

1837

Початок року. Відбулося знайомство Шевченка з В. Григоровичем, К. Брюлловим, В. Жуковським, О. Венеціановим, І. Панаєвим та іншими діячами культури.

18 березня. На квартирі К. Брюллова в присутності художників О. Венеціанова і А. Мокрицького, після читання творів Пушкіна, йшла мова про тяжку долю Шевченка. Художник А. Мокрицький просить К. Брюллова допомогти визволити Шевченка «от тяжелых, ненавистных цепей рабства».

2 квітня. К. Брюллов розпочав роботу над портретом В. Жуковського, призначеного для викупу Шевченка з кріпацтва.

1838 年

4 月 22 日俄罗斯与乌克兰杰出的文化活动家们筹集到 2500 卢布，帮助塔拉斯·谢甫琴科赎回了自由之身，而这 2500 卢布正是卡·布留洛夫所创作的瓦·茹科夫斯基的画像拍卖所得。

4 月 25 日在卡·布留洛夫的工作室，在米·维叶利戈尔斯基和阿·莫克利茨基见证下，诗人瓦·茹科夫斯基将自由证交到塔拉斯·谢甫琴科的手中。

4 月塔拉斯·谢甫琴科以旁听生的身份到美术学院上课。他师从卡·布留洛夫，利用其丰富的馆藏资源开始学习和创作，甚至在他家寄住过一段时间。

9 月从乌克兰回来的画家瓦·施特恩贝格在塔拉斯·谢甫琴科家住下。他还带回了一系列的画作。

1839 年

1 月 20 日画家协会开始给塔拉斯·谢甫琴科每月发放 30 卢布的工资。

5 月 3 日因一幅出色的写生画作，塔拉斯·谢甫琴科被美术学院理事会授予银质奖章。

夏天塔拉斯·谢甫琴科多次参加米·格林卡举办的文学音乐晚会。常常来拜访他的还有维·别林斯基、伊·克雷洛夫、卡·布留洛夫等人。同年，塔拉斯·谢甫琴科创作完成了西·古拉克－阿尔捷莫夫斯基、瓦·茹科夫斯基，伊·克雷洛夫、安·拉哥达等人的肖像画。

1840 年

4 月塔拉斯·谢甫琴科的第一本作品集《科布扎歌手》出版，其中收录的作品包括《我的歌啊，我的歌……》、《佩列本佳》、《卡泰琳娜》、《白杨》、《歌》(《黑色的眉毛，褐色的眼睛……》)、《致奥斯诺维亚年科》、《伊万·波德科瓦》、《塔拉斯之夜》。

4 月 27 日作家亚·斯特鲁哥夫希戈夫在家中举办文学晚会，卡·布留洛夫、米·格林卡、维·别林斯基、尼·马尔克维奇、

Травень. Шевченко тяжко захворів і перебував у лікарні.

У цьому році виконує акварельні портрети Катерини Абази та малюнок «Смерть Сократа». Пише баладу «Причинна».

1838

22 квітня. Заходами видатних діячів російської та української культури викуплено Шевченка на волю за 2500 крб., одержаних від лотереї, на якій було розіграно портрет В. Жуковського роботи К. Брюллова.

25 квітня. В майстерні К. Брюллова, в присутності М. Вієльгорського та А. Мокрицького, поет В. Жуковський вручив Шевченкові відпускну.

Квітень. Шевченко відвідує класи Академії мистецтв як вільний слухач. Навчається під керівництвом К. Брюллова, користується його багатою бібліотекою, деякий час живе в нього на квартирі.

Вересень. У Шевченка поселився художник В. Штернберг, який повернувся з України і привіз із собою ряд картин, малюнків, етюдів.

1839

20 січня. Товариство заохочення художників призначило Шевченкові утримання по 30 крб. на місяць.

3 травня. Ухвалою Ради Академії мистецтв Шевченка нагороджено срібною медаллю за малюнок з натури.

Липень. Шевченко випроводжав свого друга Сошенка, який виїздив з Петербурга на постійну роботу до Ніжинського повітового училища.

Літо. Шевченко відвідує літературно-музичні вечори в М. Глинки, де бували В. Бєлінський, І. Крилов, К. Брюллов та ін. В цьому році намалював портрети С. Гулака-Артемовського, В. Жуковського, І. Крилова, А. Лагоди та ін.

1840

Квітень. Вийшла з друку перша збірка творів Т. Шевченка під назвою «Кобзар», де вміщено твори «Думи мої, думи мої», «Перебендя», «Катерина», «Тополя», «Думка» («Нащо мені чорні брови»), «До Основ'яненка», «Іван Підкова», «Тарасова ніч».

27 квітня. Відбувся літературний вечір на квартирі в письменника

塔拉斯·谢甫琴科、费·托尔斯泰、伊·帕纳耶夫、费·奥多耶夫斯基等文化活动家悉数到场。

5月9日塔拉斯·谢甫琴科、费·托尔斯泰、米·格林卡、亚·尼基坚科、亚·斯特鲁哥夫希戈夫等人参加了历史学家米·马尔克维奇举办的晚会。

5～6月许多杂志和报纸刊登了塔拉斯·谢甫琴科的作品集《科布扎歌手》的书评。

7月因好友瓦·施特恩贝格前往意大利，塔拉斯·谢甫琴科将自己的作品集《科布扎歌手》送给了他，并在这本书上写下了诗作《施特恩贝格留念》。

9月27日塔拉斯·谢甫琴科因画作《给狗喂面包的行乞男孩》被美术学院理事会授予银质奖章。

1841年

9月26日塔拉斯·谢甫琴科因水彩画《占卜的茨冈女人》第三次被美术学院理事会授予银质奖章。

11月文艺作品选集《燕子》出版，其中收录了塔拉斯·谢甫琴科的作品《歌》(《狂暴的风啊，狂暴的风！》)、《一个得了邪病的姑娘》、《悼念科特利亚列夫斯基》、《歌》(《河水流进蔚蓝的大海……》)以及长诗《海达马克》的第一章。

12月塔拉斯·谢甫琴科的长诗《海达马克》以单行本形式出版。

同年，塔拉斯·谢甫琴科结识了医生安·科扎奇科夫斯基，两个人成为了挚友。

塔拉斯·谢甫琴科为文学作品集《俄罗斯写实》创作插图《巫医》，为《百位俄罗斯文学家》配插图《天主教修士》。

1842年

3月 塔拉斯·谢甫琴科给身在乌克兰的格·克维特卡－奥斯诺维亚年科、瓦·扎别拉、米·马尔科维奇和格·塔尔诺夫斯基寄去了自己的作品——长诗《海达马克》。

6月塔拉斯·谢甫琴科给身在罗马的瓦·施特恩贝格寄信，表

О. Струговщикова, на якому були присутні К. Брюллов, М. Глинка, В. Бєлінський, М. Маркевич, Т. Шевченко, Ф. Толстой, І. Панаєв, Ф. Одоєвський та інші діячі культури.

9 травня. На вечорі в історика М. Маркевича були Т. Шевченко, Ф. Толстой, М. Глинка, О. Нікітенко, О. Струговщиков та ін.

Травень – червень. Низка журналів та газет вмістили рецензії на «Кобзар» Шевченка.

Липень. З нагоди від'їзду В. Штернберга до Італії Шевченко подарував йому свій «Кобзар», записавши на цьому примірнику вірш «На незабудь Штернбергові».

27 вересня. Рада Академії мистецтв нагородила Т. Шевченка срібною медаллю за картину «Хлопчик-жебрак, що дає хліб собаці».

1841

26 вересня. Рада Академії мистецтв нагородила Шевченка третьою срібною медаллю за акварель «Циганка-ворожка».

Листопад. Вийшов з друку альманах «Ластівка», де були вміщені поезії Шевченка «Думка» («Вітре буйний, вітре буйний»), «Причинна», «На вічну пам'ять Котляревському», «Думка» («Тече вода в синє море») та перша глава поеми «Гайдамаки».

Грудень. Вийшла з друку окремою книжкою поема «Гайдамаки».

У цьому році поет зустрівся з лікарем А. Козачковським, з яким тісно здружився.

Для збірника «Наши, списанные с натуры русскими» намалював ілюстрацію «Знахар», для збірника «Сто русских литераторов» — ілюстрацію «Католицький чернець».

1842

Березень. Посилає на Україну Г. Квітці-Основ'яненку, В. Забілі, М. Маркевичу та Г. Тарновському примірники поеми «Гайдамаки».

Червень. Шевченко написав листа В. Штернбергу в Рим, у якому повідомляє про своє бажання поїхати до Італії.

Вересень. Журнал «Маяк» вмістив уривок з драми Шевченка «Никита Гайдай».

达了他想去意大利的意愿。

9月杂志《灯塔》刊载了塔拉斯·谢甫琴科的诗剧《尼基塔·加达伊》的选段。

10月塔拉斯·谢甫琴科乘船前往波罗的海旅行。塔拉斯·谢甫琴科在雷瓦尔（今塔林）生病。

同年，塔拉斯·谢甫琴科为尼·波列沃依的作品《俄国军队大元帅，意大利大公，伯爵苏沃洛夫·雷姆尼克斯基的故事》创作了32幅插图，也为尼·瓦·果戈理的中篇小说《塔拉斯·布尔巴》等作品创作了插图。

1843年

年初文学作品选集《青年》在哈尔科夫出版，其中收录的塔拉斯·谢甫琴科的作品包括《歌》(《一个举目无亲的孤儿》)、《献给尼古拉·马尔克维奇》以及《溺水的女人》。

5月诗人塔拉斯·谢甫琴科与乌克兰作家叶·格列宾卡一同前往乌克兰并完成一系列的画作。

6月初塔拉斯·谢甫琴科在基辅结识了许多大学生和知识分子，参观了历史文化遗迹，描画了基辅罗斯的古建筑遗迹维度别茨基修道院和城市周边的景观。

6月13日塔拉斯·谢甫琴科在梅日格里耶创作了许多歌曲，完成了《法院》画作草图和画作《梅日格里耶修道院》。

6月29日塔拉斯·谢甫琴科与叶·格列宾卡一同到莫伊谢夫卡村参加女地主塔·沃尔霍夫斯卡娅举办的舞会。在这里他结识了诗人亚·阿法纳西耶夫－丘日宾斯基。

7月初塔拉斯·谢甫琴科与“十二月党人运动”的参加者，俄国著名作家阿·卡普尼斯特及其儿子一同来到位于亚戈京的列普宁庄园。

7月-8月塔拉斯·谢甫琴科到乌克兰南部旅行。他游览过叶卡捷琳诺斯拉夫、波克罗夫斯科耶村，还到过霍尔季察岛。

8月底塔拉斯·谢甫琴科到别列赞拜访了普·卢卡舍维奇。

9月塔拉斯·谢甫琴科去基里洛夫卡的亲戚家做客，到戈罗

Жовтень. Шевченко пароплавом виїжджає в подорож по Балтійському морю. Захворів у Ревелі (Таллінн).

16 листопада. Повернувся до Петербурга з невдалої подорожі.

У цьому році виконав 32 ілюстрації до книги М. Полевого «История князя Италийского, графа Суворова Рымникского, генералиссимуса российских войск», ілюстрацію до повісті М. В. Гоголя «Тарас Бульба» та ін.

1843

Початок року. У Харкові вийшов з друку альманах «Молодик», де були вміщені поезії Шевченка: «Думка» («Тяжко, важко в світі жити»), «Н. Маркевичу», «Утоплена».

Травень. Разом з українським письменником Є. Гребінкою поет виїхав на Україну.

Шевченко приїжджає в Качанівку, подорожує по селах і містах України, знайомиться з життям трудового народу, виконує низку етюдів та начерків.

Початок червня. Приїжджає до Києва. Тут знайомиться зі студентами, інтелігенцією; вивчає історичні й культурні пам'ятки, малює стародавню архітектурну пам'ятку Київської Русі Видубецький монастир, замальовує краєвиди та околиці міста.

13 червня. Відвідує Межигір'я, де записує народні пісні, перекази, виконує етюди та ескізи до «Судної ради» і малюнок «Межигірський монастир».

29 червня. Шевченко разом з Є. Гребінкою прибули в с. Мойсівка на бал до поміщиці Т. Волховської. Тут він познайомився з поетом О. Афанасьєвим-Чужбинським.

Початок липня. З учасником руху декабристів О. Капністом, сином відомого російського письменника, прибув до Яготина в маєток Рєпніних.

Липень – серпень. Шевченко подорожує на південь України. Відвідує Катеринослав, с. Покровське, оглядає о. Хортиця.

Кінець серпня. Перебував у П. Лукашевича в Березані.

Вересень. Шевченко гостює в Кирилівці у своїх родичів. Відвідав у Городищі матір українського композитора і співака С. Гулака-

季谢拜访了乌克兰作曲家、歌手西·古拉克－阿尔捷莫夫斯基的母亲。塔拉斯·谢甫琴科还游览了奇吉林和苏伯多夫。

10月初塔拉斯·谢甫琴科去伊斯基夫茨拜访了民族学家亚·阿法纳西耶夫－丘日宾斯基，并与其一起欣赏了波兰诗人亚·密茨凯维支的作品。

10月塔拉斯·谢甫琴科长时间住在位于亚戈京的尼·列普宁庄园，有时也会离开亚戈京去周边的村庄和城市拜访自己的熟人。

11月11日塔拉斯·谢甫琴科用俄语创作了献给瓦尔瓦拉·列普宁的诗篇《葬礼》。

1844年

1月15日塔拉斯·谢甫琴科来到力诺维察村，后来巴里蒙和米·巴希洛夫正是在这里为塔拉斯·谢甫琴科的《科布扎歌手》拉丁语手写本做插图。

1月塔拉斯·谢甫琴科的诗作《卡玛利亚》在圣彼得堡出版。

1月底诗人塔拉斯·谢甫琴科来到基辅，结识了基辅大学的学生瓦西里·毕拉谢尔斯基。

2月中旬塔拉斯·谢甫琴科结束了在乌克兰的旅行，启程回圣彼得堡。他在莫斯科稍作停留，与好友——杰出的演员米哈伊尔·史迁普金见面，并结识了历史学家奥西普·博江斯基。

2月底塔拉斯·谢甫琴科回到了圣彼得堡，继续在美术学院学习。

4月《灯塔》杂志刊登了塔拉斯·谢甫琴科的诗作《不幸的人》(《葬礼》)。同月，这部诗歌以单行本形式出版。

4月底《奇吉林的科布扎歌手》与《海达马克》两部作品问世。

10月30日画家协会同意资助塔拉斯·谢甫琴科出版作品《美丽如画的乌克兰》。

11月医学院的学生们排演塔拉斯·谢甫琴科创作的戏剧作品《纳扎尔·斯托多利亚》。

11月底塔拉斯·谢甫琴科的铜版画册《美丽如画的乌克兰》问世，其中收录的画作有《在基辅》《基辅的维度别茨基修道院》《法

Артемовського. Побував у Чигирині, Суботові.

Початок жовтня. В с. Ісківці відвідує етнографа О. Афанасьєва-Чужбинського, разом з ним читає в оригіналі твори польського поета Адама Міцкевича.

Жовтень. Шевченко на довгий час оселяється в Яготині у флігелі маєтку князя М. Рєпніна. З Яготина деколи виїжджає в навколишні села й міста до своїй знайомих.

11 листопада. Шевченко присвячує Варварі Рєпніній поему «Тризна», написану російською мовою.

1844

10 січня. Поет виїжджає з Яготина.

12–14 січня. Гостює у Т. Волховської в Мойсівці.

15 січня. Приїхав у с. Линовиця до Якова де Бальмена, який пізніше разом з М. Башиловим ілюстрував рукописний «Кобзар» Т. Шевченка, переписаний латинською азбукою.

Січень. У Петербурзі була надрукована поема Т. Шевченка «Гамалія».

Кінець січня. Поет приїжджає до Києва.

Початок лютого. У Києві на контрактах знайомиться зі студентом Київського університету Василем Білозерським.

Середина лютого. Шевченко після подорожі по Україні їде в Петербург. Зупиняється по дорозі в Москві, де зустрічається зі своїм другом, видатним артистом Михайлом Щепкіним, знайомиться з істориком Осипом Бодянським.

Кінець лютого. Повертається до Петербурга, де продовжує навчання в Академії мистецтв.

Квітень. У журналі «Маяк» надруковано поему Т. Шевченка «Бесталанный» («Тризна»). В цьому ж місяці вона вийшла окремим виданням.

Кінець квітня. Виходять у світ «Чигиринський кобзар» і «Гайдамаки».

30 жовтня. Товариство заохочення художників ухвалило надати грошову допомогу Шевченкові на видання «Живописной Украины».

Листопад. Студенти Медико-хірургічної академії готують до

院》《村长们》《童话》《给奇吉林的馈赠 1649》。

1845 年

年初塔拉斯·谢甫琴科与“彼得拉舍夫斯基派”政治小组的成员们见面。

3 月 22 日塔拉斯·谢甫琴科向美术学院理事会递交申请，希望学院给他颁发作为“画家”的毕业证书。同时，他还请求学院给他发放前往乌克兰的许可证，因为他想要长期在乌生活、工作。

3 月 25 日美术学院给塔拉斯·谢甫琴科发放了前往乌克兰的许可证。

3 月底诗人前往乌克兰，途经莫斯科时，与米·史迁普金见面，并且参观了城市的建筑景观。

4 月初塔拉斯·谢甫琴科住在马里因卡村安·卢基扬诺维奇的庄园，了解农民生活并练习绘画。

4~7 月塔拉斯·谢甫琴科游览乌克兰各地，了解人民生活，描画各种建筑遗迹和各地风貌。他也经常去基辅。

7 月 20~22 日塔拉斯·谢甫琴科在罗姆内参加伊利因内展览会。他也欣赏了杰出的乌克兰演员卡尔普·索列尼克的戏剧作品。

7 月 23 日塔拉斯·谢甫琴科前往波尔塔夫卡省的韦肖雷平地村，在这里结识了捷克作曲家阿·叶德里奇卡。

8 月初塔拉斯·谢甫琴科在基辅向考古材料分析临时委员会（考古委员会）递交了申请，请求加入该委员会。

8 月 19 日塔拉斯·谢甫琴科来到佩列亚斯拉夫找熟人安德烈·科扎奇克夫斯基医生，同他一起参观了安德鲁希村和莫纳斯特里谢村，并以这里的自然风景和历史遗迹为基础创作了画作。

8 月底塔拉斯·谢甫琴科来到波多基（今基辅州）的塔尔诺夫斯基家，在这里待了将近两个礼拜的时间，完成了一系列的画作，其中就包括他日后送给娜杰日达·塔尔诺夫斯卡娅的自画像。

9 月塔拉斯·谢甫琴科游览了奇吉林，苏伯多夫等地。这些地方都与乌克兰人民反对波兰贵族的解放斗争有密切联系。

塔拉斯·谢甫琴科从这里回到了故乡——基里洛夫卡村。他

постановки п'єсу Шевченка «Назар Стодоля».

Кінець листопада. Вийшов альбом офортів Шевченка «Живописная Украина», куди ввійшли: «У Києві», «Видубецький монастир у Києві», «Судня рада», «Старости», «Казка», «Дари в Чигрині 1649 року».

1845

Початок року. Шевченко в Петербурзі зустрічається з учасниками політичного гуртка петрашевців.

22 березня. Шевченко подав заяву до Ради Академії мистецтв з проханням видати йому атестат на звання художника. Одночасно він просить Академію видати йому документ на право виїзду на Україну, де він збирався постійно жити й працювати.

Рада Академії мистецтв ухвалила надати Шевченкові звання некласного художника.

25 березня. Академія мистецтв видала Шевченкові документ на право поїздки на Україну.

Кінець березня. Поет виїхав на Україну через Москву. Тут зустрічається з М. Щепкіним, оглядає архітектурні пам'ятки міста.

Початок квітня. Живе в с. Мар'їнське в садибі О. Лук'яновича. Знайомиться з життям селян, малює.

Квітень – липень. Шевченко подорожує по містах і селах України, вивчає життя народу, змальовує архітектурні пам'ятки та різні краєвиди. Буває в Києві.

20–22 липня. Перебуває в Ромнах на Іллінському ярмарку. Був присутній на спектаклях, у яких брав участь видатний український актор Карпо Соленик.

23 липня. Виїжджає разом з поміщиком Родзянком до с. Веселий Поділ Полтавської губернії. Тут познайомився з чеським композитором А. Єдлічкою.

Початок серпня. У Києві Шевченко подає заяву до «Временной комиссии для разбора древних актов» (Археографічної комісії) про зарахування його співробітником комісії.

19 серпня. Прибув у Переяслав до свого приятеля лікаря Андрія Козачковського. Разом з ним відвідує села. Андруші, Монастирище, де

到兄弟姐妹家中做客，也与同乡们见面。塔拉斯·谢甫琴科到绿栎林村姐姐叶卡捷琳娜家做客。

10月底病中的塔拉斯·谢甫琴科前往佩列亚斯拉夫寻找安·科扎奇克夫斯基。

12月10日塔拉斯·谢甫琴科正式被基辅考古委员会接纳大会。

12月底塔拉斯·谢甫琴科再次生病并回到了佩列亚斯拉夫。

12月25日病中的诗人在佩列亚斯拉夫写下他著名的作品《遗嘱》。在这篇诗歌中他热情地号召人民进行武装起义。

1846年

1月12日塔拉斯·谢甫琴科与诗人维·扎比拉和历史学家米·马尔克维奇一起住在莫伊谢夫卡村。他在塔·沃尔霍夫斯卡娅家里举办的舞会上展示了他本人创作的阿·肖斯特卡的肖像画。

2月初诗人塔拉斯·谢甫琴科和亚·阿法纳西耶夫－丘日宾斯基一起去伊斯基夫茨村。按照计划，他与亚·阿法纳西耶夫－丘日宾斯基一起前往切尔尼戈夫，他们将途经卢布内，普里卢基和涅任。

2月诗人在涅任与画家伊·索申科、涅任学校的学生们，以及后来将他的作品翻译成俄语的翻译米·格贝尔见面。

2月24日塔拉斯·谢甫琴科到达切尔尼戈夫。他的读者们热情地接待了他。诗人在切尔尼戈夫描画了建筑景观与历史遗迹，创作了民间传奇故事。离开切尔尼戈夫后，诗人去位于谢德涅夫的利佐古布家做客。

4月底塔拉斯·谢甫琴科回到基辅，居住在克列夏季克大街上的旅馆里。

5月在基辅，诗人结识了历史学家尼·科斯托马罗夫——“基里尔－梅福迪协会”的组织者之一。他从旅店搬到了日特尼茨基家，与亚·阿法纳西耶夫－丘日宾斯基和画家米·萨任住在一起。

5～6月在基辅生活的日子里，塔拉斯·谢甫琴科常常描画历史和建筑遗迹以及美丽如画的风景。

6月中下旬作为基辅大学教授马·伊万尼谢夫所带领的考察

змальовує краєвиди та історичні пам'ятки.

Кінець серпня. Шевченко приїхав у с. Потоки (Київщина) до Тарновських, де пробув близько двох тижнів і виконав низку малюнків, серед яких автопортрет, подарований ним Надії Тарновській.

Вересень. Відвідує Чигирин, Суботів та інші місця, пов'язані з визвольною боротьбою українського народу проти польської шляхти.

Звідси їде на батьківщину – в Кирилівку. Гостює у братів, сестри Ярини, зустрічається з земляками.

Відвідав с. Зелена Діброва, гостює в сестри Катерини.

Кінець жовтня. Хворий Шевченко приїжджає до А. Козачковського у Переяслав.

Кінець листопада. Шевченко перебуває в с. В'юнищі.

10 грудня. Шевченка офіційно зараховано співробітником Київської археографічної комісії.

Кінець грудня. Шевченко знову захворів і повернувся до Переяслава.

25 грудня. Хворий поет у Переяславі написав свій знаменитий «Заповіт», у якому пристрасно закликає народ до збройного повстання.

1846

12 січня. Шевченко перебуває в Мойсівці разом з поетом В. Забілою та істориком М. Маркевичем. На балу в Т. Волховської було розіграно портрет О. Шостки, виконаний Т. Шевченком.

Січень. Шевченко відвідав знайомих у Березовій Рудці та Лемешівці.

Початок лютого. Поет заїжджає в с. Ісківці до О. Афанасьєва – Чужбинського.

За наміченим планом Шевченко і О. Афанасьєв-Чужбинський їдуть до Чернігова через Лубни, Прилуки, Ніжин.

Лютий. В Ніжині поет зустрічався з художником І. Сошенком, студентами Ніжинського ліцею та майбутнім перекладачем його творів російською мовою М. Гербелем.

24 лютого. Шевченко приїхав до Чернігова, де його тепло зустрічали читачі. В Чернігові замальовує архітектурні та історичні пам'ятки, записує фольклорні перекази. З Чернігова Шевченко на деякий час виїжджав у Седнів до Лизогубів.

队的一员，塔拉斯·谢甫琴科前往法斯托夫周边地区参与墓穴发掘工作。在此期间他创作了关于邦达连科、巴利亚以及其他一些农民起义首领的诗歌，描画了出土文物、农民形象和各种景色。

9月21日塔拉斯·谢甫琴科收到考古委员会的指令，要求他前往卡缅涅茨－波多利亚省和沃伦尼亚省为古建筑遗迹作画并记录民间口头创作和民族学现象。

9月底塔拉斯·谢甫琴科出发前往卡缅涅茨－波多利亚和沃伦尼亚。

10月3日塔拉斯·谢甫琴科在卡缅涅茨－波多利亚省旅途中停留。中学教师彼·崔克维奇将塔拉斯·谢甫琴科所创作的关于卡尔马柳克的民歌收集成册。

10～11月诗人游历了波恰耶夫、卡缅涅茨、杜布诺、奥斯特洛克、卡列茨、别列斯捷奇科、新沃伦斯基以及沃伦尼亚地区的其他地方。

11月上中旬塔拉斯·谢甫琴科从沃伦尼亚返回基辅，归途中在日托米尔作短暂停留。

11月27日塔拉斯·谢甫琴科向基辅教育区的督学递交申请，请求将他录用为基辅大学的美术教师。

12月塔拉斯·谢甫琴科在基辅参加了“基里尔－梅福迪协会”的会议，并给协会成员们朗读了自己的作品，其中包括《梦》《高加索》《死去了，也活着》等。

1847年

1月9日塔拉斯·谢甫琴科离开基辅前往切尔尼戈夫。

1～2月塔拉斯·谢甫琴科暂住在博尔兹纳市的库库里克夫辛农庄，创作别洛泽尔斯基和维克多·扎比拉的肖像画。

2月21日人民教育部长谢·乌瓦罗夫给基辅教育区的督学写亲笔信，指派塔拉斯·谢甫琴科为基辅大学的美术教师。

3月初塔拉斯·谢甫琴科在谢德涅夫找利佐古布为诗作出版做准备并撰写序言，序言中他号召乌克兰的作家们要多创作反映人民生活的作品。

Квітень. Поет живе в Седневі.

Кінець квітня. Шевченко повернувся до Києва і поселився на Хрещатику в готелі.

Травень. У Києві поет знайомиться з істориком М. Костомаровим, одним з організаторів Кирило-Мефодіївського товариства. З готелю він переселився на Козине болото в будинок Житницьких, де жив разом з О. Афанасьєвим-Чужбинським і художником М. Сажиним.

Травень – червень. Під час перебування в Києві замальовує історичні і архітектурні пам'ятки, мальовничі краєвиди.

Друга половина червня. У складі експедиції під керівництвом професора Київського університету М. Іванишева виїжджає на розкопки могили Переп'ят в околицях Фастова. Під час розкопок могили записує народні пісні про Бондаренка, Палія та інших ватажків селянських повстань, замальовує археологічні знахідки, типи селян, краєвиди.

Протягом перебування на розкопках часто буває в Києві.

21 вересня. Одержує розпорядження Археографічної комісії про виїзд до Кам'янець-Подільської і Волинської губерній з метою замалювати стародавні архітектурні пам'ятки та зробити фольклорні й етнографічні записи.

Кінець вересня. Шевченко виїжджає на Поділля й Волинь.

3 жовтня. Під час подорожі зупиняється в Кам'янці-Подільському. Учитель гімназії П. Чуйкевич записує до альбому Т. Шевченка народну пісню про Кармалюка.

Жовтень – листопад. Відвідує Почаїв, Кременець, Дубно, Острог, Корець, Берестечко, Новоград-Волинський та інші місця Волині.

Перша половина листопада. Повертаючись з Волині, зупиняється в Житомирі.

27 листопада. Подає заяву попечителю Київського учбового округу з проханням призначити його викладачем малювання Київського університету.

Грудень. Шевченко відвідує в Києві засідання Кирило-Мефодіївського товариства. Читає членам товариства «Сон», «Кавказ», «І мертвим, і живим...» та інші твори.

3月22日沙皇当局第三厅指派基辅总督逮捕塔拉斯·谢甫琴科、科斯托马罗夫、马尔克维奇和其他“基里尔－梅福迪协会”的成员。

4月5日塔拉斯·谢甫琴科在回基辅的途中被捕。他的作品《三年诗集》的手写稿、画册以及与朋友们的往来信件也被搜走。

4月6日警官和宪兵押送诗人及其所有作品和信件前往位于圣彼得堡的沙皇当局第三厅。

4月17日塔拉斯·谢甫琴科被押送到圣彼得堡。

4月21日沙皇当局第三厅以参与“基里尔－梅福迪协会”的罪名开始审讯塔拉斯·谢甫琴科。

4～5月在沙皇当局第三厅的监狱里，塔拉斯·谢甫琴科创作了一系列抒情诗。

5月30日塔拉斯·谢甫琴科被判处流放到奥伦堡独立军团做一名普通士兵。根据沙皇的命令，要求对他“严加监视，禁止写诗和作画”。

5月31日陆军部押送诗人前往奥伦堡。

6月9～14日塔拉斯·谢甫琴科在奥伦堡与福·拉扎列夫斯基、谢·列维茨基和亚·切尔内绍夫见面。朋友们真诚地表达了对被流放诗人悲惨命运的同情。

6月塔拉斯·谢甫琴科离开奥伦堡，他被派到奥尔斯克要塞的第五营第三连。

11～12月塔拉斯·谢甫琴科患上了风湿和坏血病。虽然被严密监视，他还是创作了自画像和诗作。

1848年

2月25～29日塔拉斯·谢甫琴科给瓦·列普宁娜写信，讲述自己的部队生活，告诉他从到奥尔斯克要塞的那天起就未停止过创作。

5月5日塔拉斯·谢甫琴科被编入阿·布塔科夫的科学考察团。科学考察团的任务是研究并准确描绘咸海。

5月11日诗人随阿·布塔科夫的考察团一起远赴拉伊姆。

1847

9 січня. Шевченко виїжджає з Києва на Чернігівщину.

Січень. Перебуває в місті Борзна, на хуторі Кукуріківщина, де виконує портрети Білозерських і Віктора Забіли.

21 лютого. Міністр народної освіти С. Уваров повідомив листом попечителя Київського учбового округу про затвердження Шевченка на посаду вчителя малювання в Київському університеті.

Початок березня. Шевченко приїхав у Седнів до Лизогубів. Тут він готує свої поезії до друку і пише до них передмову, в якій закликає українських письменників широко висвітлювати життя народу.

22 березня. Київському генерал-губернатору надіслано розпорядження III відділу про арешт Шевченка, Костомарова, Марковича та інших учасників Кирило-Мефодіївського товариства.

5 квітня. При в'їзді до Києва Шевченка заарештовано. Під час арешту в нього було виявлено рукописну збірку поезій «Три літа», альбом з малюнками, листи від знайомих.

6 квітня. В супроводі поліцейського офіцера та рядового жандарма поета, разом із знайденими в нього творами та листами, відправлено в Петербург до III відділу.

17 квітня. Шевченка доставили в Петербург.

21 квітня. Почався допит Шевченка за участь у Кирило-Мефодіївському товаристві.

Квітень – травень. У казематі III відділу Шевченко написав цикл ліричних поезій.

30 травня. Шевченкові оголошено царський вирок про заслання його в Окремий Оренбурзький корпус рядовим солдатом «під суворий нагляд з забороною писати й малювати».

31 травня. Військове міністерство відправило поета в Оренбург.

9 червня. Шевченка доставлено до Оренбурга в розпорядження штабу військового корпусу.

9–14 червня. В Оренбурзі зустрічається з Ф. Лазаревським, С. Левицьким, О. Чернишовим. Друзі щиро співчувають тяжкій долі

5月21日考察团到达卡拉布达克要塞，塔拉斯·谢甫琴科在这里描绘了要塞景象。

6月19日至7月25日咸海考察团在拉伊姆要塞停留。在这里，塔拉斯·谢甫琴科创作了一系列风景画作。

7月25日布塔科夫的考察团乘船“康斯坦丁”号和“尼古拉”号由锡尔河前往咸海。塔拉斯·谢甫琴科乘坐的是“康斯坦丁”号。

9月25日考察团收集了关于咸海的丰富资料，在位于锡尔河河口的科斯－阿拉尔岛上度过了冬天。

1849年

年初在科斯－阿拉尔岛塔拉斯·谢甫琴科一直在进行文学创作。

2～3月塔拉斯·谢甫琴科住在拉伊姆要塞。在那里他创作了一系列画作。

4月塔拉斯·谢甫琴科回到科斯－阿拉尔岛，和考察团的其他成员们一起为出航做准备。

5月6日阿·布塔科夫的考察团第二次出航。

9月22日第二次出航结束后，考察团回到科斯－阿拉尔岛并在那里作短暂停留。

9月底阿·布塔科夫和塔拉斯·谢甫琴科、海·维尔纳以及考察团的其他成员返回拉伊姆要塞。

10月10日考察团启程返回奥伦堡。

11月1日诗人塔拉斯·谢甫琴科历经艰辛，穿越荒漠草原，抵达奥伦堡。

11月5日考察团团长阿·布塔科夫向奥伦堡独立军司令部提交报告，指出阿·布塔科夫请求派遣布罗尼斯拉夫·扎列斯基帮助塔拉斯·谢甫琴科完成咸海考察团的资料整理等相关工作。

11月14日塔拉斯·谢甫琴科在写给瓦·列普宁娜的信件中讲述了自己的咸海经历，并给她寄去了自画像。

11月29日塔拉斯·谢甫琴科创作了一幅自画像并将其送给了福·拉扎列夫斯基。

засланого поета.

Червень. З Оренбурга Шевченка відправлено до Орської кріпості в 3-ю роту 5-го батальйону.

Листопад — грудень. Шевченко хворіє на ревматизм і цингу.

Незважаючи на суворий нагляд, Шевченко намалював автопортрет, продовжує писати поетичні твори, які вміщав у невеликі захалявні книжечки.

1848

25–29 лютого. Пише лист В. Рєпніній, розповідає про своє солдатське життя, про те, що з часу прибуття до Орської кріпості почав писати щоденник, але 27 лютого спалив його.

5 травня. Шевченка зараховано до складу експедиції О. Бутакова і видано розпорядження про переведення його в 2-у роту 4-го батальйону, що містився в Раїмі. Експедиція мала завдання вивчити і науково описати Аральське море.

11 травня. Поет разом з експедицією О. Бутакова вирушив у похід до Раїма.

21 травня. Експедиція зупинилась у форті Карабутак, де Шевченко намалював укріплення.

19 червня – 25 липня. Учасники Аральської експедиції перебувають в укріпленні Раїм. Тут Шевченко виконав ряд пейзажних малюнків.

25 липня. Експедиція Бутакова на шхунах «Константин» і «Николай» вирушила в плавання по р. Сирдар'я в Аральське море. Шевченко був на шхуні «Константин».

25 вересня. Зібравши багатий матеріал про Аральське море, експедиція зупинилася зимувати на острові Косарал, у гирлі Сирдар'ї.

1849

Початок року. На Косаралі Шевченко продовжує працювати над літературними творами.

Лютий – березень. Шевченко перебуває в укріпленні Раїм, де виконує низку малюнків.

Квітень. Повернувся на Косарал. Разом з учасниками експедиції

11 ~ 12 月在奥伦堡，诗人结识了一些波兰籍流放者，并与他们交好。

1850 年

1 ~ 2 月阿·布塔科夫离开奥伦堡去圣彼得堡后，塔拉斯·谢甫琴科搬到了上校赫尔尼家。

4 月 23 日因违犯沙皇对其“禁止写诗与作画”的指令，塔拉斯·谢甫琴科再次被捕，朋友们的书信、书籍、画作以及一些其他物品都被搜走。

5 月 12 日塔拉斯·谢甫琴科被押解到奥尔斯克要塞，

8 月 9 日陆军部下令，要求将塔拉斯·谢甫琴科从第五营调至地理位置最遥远的营地并进行严密监视。

9 月 5 日奥伦堡独立军军长命令，将塔拉斯·谢甫琴科调至位于曼格什拉克半岛上的诺沃彼得罗夫斯克要塞的第一营。

10 月 13 日诗人被押送到古里耶夫，并坐船前往诺沃彼得罗夫斯克要塞。

10 月 17 日塔拉斯·谢甫琴科抵达诺沃彼得罗夫斯克要塞。

1851 年

5 月初由采矿工程师安季波夫率领的赴卡拉特山脉探寻煤矿的地质考察队来到了诺沃彼得罗夫斯克要塞。成员里有两位是塔拉斯·谢甫琴科的朋友，即波兰籍政治流放犯布罗尼斯拉夫·扎列斯基和路德维希·杜尔诺。

5 月 28 日考察队出发前往卡拉特山脉。在朋友们的帮助下塔拉斯·谢甫琴科也被编入考察队。在考察期间，塔拉斯·谢甫琴科创作了近一百幅画作。

9 月初考察队返回诺沃彼得罗夫斯克要塞。

12 月在诺沃彼得罗夫斯克要塞的兵营里，业余小组排演了亚·奥斯特洛夫斯基的剧本《自己人——好算账》，塔拉斯·谢甫琴科在里面饰演利斯波罗任斯基。

готувався до плавання по Аральському морю.

6 травня. Експедиція О. Бутакова вирушила в друге плавання.

22 вересня. Після закінчення плавання експедиція зупинилась на Косаралі.

Кінець вересня. О. Бутаков разом з Т. Шевченком, Х. Вернером та іншими учасниками експедиції виїжджає до Раїма.

10 жовтня. Експедиція виїхала до Оренбурга.

1 листопада. Після важкого переходу через пустельні степи поет прибув до Оренбурга.

5 листопада. Начальник експедиції О. Бутаков подав рапорт до штабу Окремого Оренбурзького корпусу, в якому просить надіслати на допомогу Шевченкові Броніслава Залеського для закінчення роботи над матеріалами Аральської експедиції.

14 листопада. Шевченко в листі до В. Рєпніної розповідає про плавання по Аральському морю і посилає їй автопортрет.

29 листопада. Намалював автопортрет і подарував його Ф. Лазаревському.

Листопад – грудень. В Оренбурзі знайомиться з польськими засланцями, дружить з ними.

1850

Січень. Після від'їзду О. Бутакова в Петербург Т. Шевченко переходить на квартиру до полковника К. Герна.

23 квітня. За порушення царського наказу про заборону писати й малювати Шевченка було заарештовано. Під час обшуку в нього відібрали листи від друзів, книги, малюнки та інші речі.

12 травня. Під конвоєм Шевченка відправлено до Орської кріпості.

9 серпня. Військове міністерство видало розпорядження про переведення Шевченка з 5-го батальйону в найбільш віддалений батальйон під найсуворіший нагляд.

5 вересня. Командир Окремого Оренбурзького корпусу видав наказ про переведення Шевченка до 1-го батальйону в Новопетровське укріплення на півострів Мангишлак.

13 жовтня. Поета доставлено в Гур'єв, а звідти на поштовому човні

1852 年

5 月初乌拉尔哥萨克骑兵团的军官尼·萨维奇夫从乌拉尔斯克来到诺沃彼得罗夫斯克要塞。他给塔拉斯·谢甫琴科捎来了朋友的书信。尼·萨维奇夫在诺沃彼得罗夫斯克要塞住了大约一个月，经常与诗人见面。正是在这段时间塔拉斯·谢甫琴科创作了尼·萨维奇夫肖像画。

6 月诗人收到了来自西·古拉克－阿尔捷莫夫斯基的经济援助。这一年塔拉斯·谢甫琴科创作了一系列描绘要塞周边风景的画作。同时，诗人开始用俄语进行散文创作。

1853 年

诺沃彼得罗夫斯克要塞司令马耶夫斯基十分赏识塔拉斯·谢甫琴科。他 4 月去世后，工作由伊·乌斯科夫的少校接管。塔拉斯·谢甫琴科跟乌斯科夫一家十分要好。新上任的司令十分同情遭流放的诗人，总是尽可能改善他的生活条件。

6 月塔拉斯·谢甫琴科开始从事雕刻，他为乌斯科夫死去的儿子德米特里设计创作了雕像并将雕像安放在了德米特里的墓地上。他还创作了一些肖像画。

9 ～ 10 月以著名学者、院士卡·贝尔为首的科学考察团居住在诺沃彼得罗夫斯克要塞。塔拉斯·谢甫琴科结识了卡·贝尔、丹尼列夫斯基和其他几位考察团的成员。

秋天塔拉斯·谢甫琴科帮助要塞司令乌斯科夫栽花种树建造花园。

1854 年

4 月 14 日塔拉斯·谢甫琴科请求卡扎齐可夫斯基给他寄去基辅罗斯时期的古代创作《伊戈尔远征记》，意在将这本作品翻译成乌克兰语。

9 ～ 10 月以卡·贝尔为首的科学考察团又一次暂住在曼格什拉克半岛上。塔拉斯·谢甫琴科与考察团的成员们相处融洽。

10 月 诗人从吉格木特·谢拉科夫斯基那里拿到了绘画用的

в супроводі унтер-офіцера відправлено до Новопетровського укріплення.

17 жовтня. Шевченко прибув у Новопетровське укріплення.

1851

Початок травня. До Новопетровського укріплення прибула експедиція для розшуках кам'яного вугілля в горах Каратау, очолювана гірничим інженером О. Антиповим. Серед членів експедиції були друзі Шевченка, польські політичні засланці: Броніслав Залеський, Людвіг Турно.

28 травня. Експедиція вирушила в гори Каратау. На прохання друзів Шевченко був зарахований до складу експедиції. Під час експедиції створив близько ста малюнків.

Початок вересня. Учасники експедиції повертаються до Новопетровського укріплення.

Грудень. У казармах Новопетровського укріплення аматорський гурток поставив п'єсу О. Островського «Свои люди — сочтемся». Шевченко виконував роль Расположенського.

1852

Початок травня. З Уральська до Новопетровського укріплення приїхав офіцер Уральського козачого полку М. Савичев. Він привіз поету листи від знайомих. У Новопетровському укріпленні М. Савичев пробув майже місяць, часто зустрічався з поетом. В цей час Шевченко виконав його портрет.

Червень. Від С. Гулака-Артемовського поет одержав грошову допомогу.

У цьому році намалював ряд краєвидів околиць укріплення.

Почав писати прозові твори російською мовою.

1853

Квітень. На місце померлого коменданта Новопетровського укріплення А. Маєвського, котрий прихильно ставився до Шевченка, приїхав майор І. Усков. З його родиною Шевченко був у дружніх стосунках. Новий комендант співчував засланцю, наскільки можливо полегшував умови його життя.

Червень. Шевченко почав займатися скульптурою, про що й повідомляє своїх друзів. За проектом Шевченка виготовлено і встановлено пам'ятник на могилі померлого сина Ускових – Дмитра. Малював портрети.

铅笔。

1855 年

4 月 6 日塔拉斯·谢甫琴科给阿·普列谢耶夫写信。在信中，他与普列谢耶夫分享了自己用俄语创作的中篇小说的构思。塔拉斯·谢甫琴科还收到了奥伦堡的波兰籍被流放者吉格木特·谢拉科夫斯基和杨·斯塔涅维奇的来信。

4 月 12 日 塔拉斯·谢甫琴科开始与画家、美术学院副院长费·托尔斯泰通信。塔拉斯·谢甫琴科请求费·托尔斯泰帮助改善自己苦难的境遇。

1856 年

4 月 16 日塔拉斯·谢甫琴科收到了来自费·托尔斯泰的妻子阿纳斯塔西娅·伊万诺芙娜的来信。她在信中告知塔拉斯·谢甫琴科，他们已经提出申请，要求解除对塔拉斯·谢甫琴科的流放。

5 月 20 日塔拉斯·谢甫琴科在写给马·奥西波夫的信件中提到了他在要塞的花园里栽种了一棵柳树。也是在这一天，他在信中感谢布罗尼斯拉夫·扎列斯基所寄的果戈理作品《死魂灵》。同时，他还拜托扎列斯基将他创作的中篇小说《苦役犯》的手稿转交给《祖国纪事》杂志社。

6 月塔拉斯·谢甫琴科收到了来自西·古拉克 – 阿尔捷莫夫斯基的信件和钱。

11 月塔拉斯·谢甫琴科开始创作讽刺艺术系列画作《浪子》。

1857 年

1 月 1 日塔拉斯·谢甫琴科收到阿·托尔斯泰娅的来信。在信中，托尔斯泰娅告知塔拉斯·谢甫琴科，朋友们已经成功说服政府，可以将塔拉斯·谢甫琴科从流放中解救出来。

6 月 12 日塔拉斯·谢甫琴科开始撰写自传，自传中谈到了他人生中最重要的一些事件，包括一些政治事件，以及艺术和文学创作方面的问题。

Вересень – жовтень. У Новопетровському укріпленні перебувала наукова експедиція під керівництвом відомого вченого, академіка К. Бера. Шевченко познайомився з К. Бером, М. Данилевським та іншими учасниками експедиції.

Осінь. Допомагає коменданту укріплення І. Ускову насаджувати сад.

1854

14 квітня. Просить А. Козачковського надіслати йому пам'ятку Київської Русі «Слово о полку Ігоревім», маючи намір перекласти її українською мовою.

Вересень – жовтень. Удруге перебуває на Мангишлаку експедиція, очолювана К. Бером. Шевченко мав добрі стосунки з учасниками експедиції.

Жовтень. Від Зигмунта Сераковського одержує олівці для малювання.

1855

6 квітня. Пише лист О. Плещеєву і ділиться з ним думками про свої повісті російською мовою.

Одержав листи від польських засланців з Оренбурга – Зигмунта Сераковського і Яна Станевича.

12 квітня. Розпочав листування з художником, віце-президентом Академії мистецтв Ф. Толстим. Просить його поклопотатися про полегшення своєї долі.

1856

16 квітня. Одержав від дружини Ф. Толстого, Анастасії Іванівни, листа з повідомленням, що порушено клопотання про його звільнення з заслання.

20 травня. В листі до М. Осипова розповідає про посаджену ним вербу в саду укріплення.

Цього ж дня в листі висловлює подяку Бр. Залеському за надіслану йому книгу М. Гоголя «Мертвые души». Доручає йому передати в журнал «Отечественные записки» рукопис повісті «Варнак».

Червень. Від С. Гулака-Артемовського одержав листа і гроші.

Листопад. Почав працювати над серією сатиричних малюнків

7月塔拉斯·谢甫琴科阅读波兰哲学家卡·利别尔特的三卷本作品《艺术观》。他在自传中写下了自己阅读书籍的感想。

7月24日根据第一营司令部的指令，塔拉斯·谢甫琴科终于结束兵役期。

8月1日要塞司令向塔拉斯·谢甫琴科发放了返回圣彼得堡的许可证。

8月2日夜里9点，塔拉斯·谢甫琴科乘坐渔船离开了诺沃彼得罗夫斯克要塞。

8月5日清晨5点，诗人到达阿斯特拉罕。在那里他写信给朋友们，与他们分享重获自由的喜悦。

8月6～21日塔拉斯·谢甫琴科参观了阿斯特拉罕城，欣赏了当地的建筑和文化遗迹。他常与朋友们和熟人们见面。这一点在他的自传中也有所提及。

8月22日诗人乘坐“波扎尔斯基大公”号轮船前往下诺夫哥罗德。

8月31日塔拉斯·谢甫琴科去看望尼·科斯托马罗夫的母亲塔季扬娜·彼得罗芙娜。

9月在前往下诺夫哥罗德途中塔拉斯·谢甫琴科描绘了伏尔加河两岸的风景，也创作熟人们的肖像画。

9月13日塔拉斯·谢甫琴科参观喀山市，并作画描绘了城市风貌。

9月20日塔拉斯·谢甫琴科到达下诺夫哥罗德。在这里他收到了禁止返回莫斯科和圣彼得堡的指令。他暂时居住在建筑家巴·奥夫相尼科夫家里。在这期间警方一直秘密监视塔拉斯·谢甫琴科。

9～10月塔拉斯·谢甫琴科兴致勃勃参观下诺夫哥罗德城，参观了内城的构造，描画了建筑物的景象，创作了熟人们的肖像画，还阅读艺术和历史著作。

10月11日塔拉斯·谢甫琴科阅读了亚·赫尔岑的作品。

10月13日诗人开始去剧院看戏。他也认识了许多演员，其中包括他后来想要娶的女演员克·比乌诺娃。

«Притча про блудного сина».

1857

1 січня. Від А. Толстої Шевченко одержав листа, в якому вона повідомляє, що друзі вже домоглися від уряду звільнення його із заслання.

12 червня. Шевченко розпочав писати свій щоденник, куди заносив найважливіші епізоди свого життя, висловлювання про політичні події, мистецтво і літературу.

Липень. Шевченко читає тритомну працю польського філософа К. Лібельта «Естетика». Свої думки і враження від прочитаних книг він записував до щоденника.

21 липня. В Новопетровське укріплення надійшло розпорядження про звільнення Шевченка з солдатчини.

24 липня. За розпорядженням штабу 1-го батальйону командир роти капітан Є. Косарєв видав наказ про звільнення Шевченка з військової служби.

1 серпня. Комендант укріплення видав Шевченкові посвідчення на право проїзду до Петербурга.

2 серпня. На рибальському човні о 9 годині вечора поет виїхав з Новопетровського укріплення.

5 серпня. О 5 годині вечора прибув до Астрахані. Звідси він написав листа своїм друзям і поділився з ними радістю з приводу одержаної свободи.

6–21 серпня. Оглядає місто Астрахань, ознайомлюється з архітектурними і культурними пам'ятками, відвідує міську бібліотеку. Зустрічається зі своїми давніми друзями і знайомими, які записують свої враження від зустрічей з поетом у його щоденник.

22 серпня. На пароплаві «Князь Пожарский» вирушає до Нижнього Новгорода.

31 серпня. Під час стоянки пароплава в м. Саратов Шевченко відвідує матір М. Костомарова – Тетяну Петрівну.

Вересень. На пароплаві Шевченко бере участь у читанні літературних творів, знайомиться з політичними подіями, переписує до щоденника прочитані вірші, малює береги Волги та портрети знайомих.

10月16日在莫·雅科彼家中认识了“十二月党人”伊·安年科夫。

11月3日塔拉斯·谢甫琴科阅读了亚·赫尔岑于1856年出版的刊物《北极星》。这一天,他还在自传中写下了对“十二月党人”的看法。

11月17日塔拉斯·谢甫琴科拜访了著名的俄国作家、语言学家弗·达里,并与之建立了联系。

12月10日塔拉斯·谢甫琴科临摹了亚·赫尔岑的肖像画并将它收入自传中。

12月24日米·史迁普金来下诺夫哥罗德找塔拉斯·谢甫琴科。他在塔拉斯·谢甫琴科这里待了6天,并参与演出了市剧院排演的果戈理、亚·奥斯特洛夫斯基、伊·科特利亚列夫斯基的戏剧作品。为了纪念这次见面,塔拉斯·谢甫琴科将自画像赠予这位伟大的演员。

1858年

1月8日塔拉斯·谢甫琴科搬入施列伊德尔斯家,直到离开下诺夫哥罗德。

1月21日塔拉斯·谢甫琴科到剧院参与了克·比乌诺娃的义演。

1月22日雅·拉扎列夫斯基向塔拉斯·谢甫琴科传达了乌克兰农民暴动的消息。

2月1日《下诺夫哥罗德省府公报》上刊登了塔拉斯·谢甫琴科对克·比乌诺娃的义演的评论文章。

2月6日塔拉斯·谢甫琴科饶有兴趣地阅读了亚·赫尔岑在伦敦出版的报刊《钟声》。

2月21日塔拉斯·谢甫琴科开始抄写自己在1847～1858年间创作的诗作以便出版。

3月1日塔拉斯·谢甫琴科收到以下诺夫哥罗德省长的名义发布的通知,通知称允许塔拉斯·谢甫琴科回到圣彼得堡居住。

3月8日塔拉斯·谢甫琴科离开下诺夫哥罗德前往莫斯科。

3月9日塔拉斯·谢甫琴科在弗拉基米尔遇见了正在返回奥

13 вересня. Пароплав зупинився в Казані. Шевченко знайомиться з містом і малює його краєвиди.

20 вересня. Шевченко прибув до Нижнього Новгорода. Тут він дізнався про заборону йому в'їжджати до Москви та Петербурга. Поет тимчасово зупиняється на квартирі в архітектора П. Овсянникова. Над Шевченком встановлюється таємний поліцейський нагляд.

Вересень – жовтень. З інтересом знайомиться з містом, оглядає будови кремля, малює архітектурні споруди і портрети знайомих, читає художню та історичну літературу.

11 жовтня. Прочитав брошуру О. Герцена «Крещеная собственность».

13 жовтня. Почав відвідувати театр. Знайомиться з артистами, зокрема з К. Піуновою, з якою пізніше мав намір одружитися.

16 жовтня. На квартирі М. Якобі познайомився з декабристом І. Анненковим.

3 листопада. Читав журнал О. Герцена «Полярная Звезда» за 1856 рік. У щоденник записав думки про декабристів.

17 листопада. Відвідує відомого російського письменника і мовознавця В. Даля і поновлює з ним зв'язки.

10 грудня. Скопіював до свого щоденника портрет О. Герцена.

24 грудня. До Шевченка в Нижній Новгород приїхав М. Щепкін. Він гостював у поета 6 днів і виступав на сцені міського театру в п'єсах М. Гоголя, О. Островського, І. Котляревського. На спогад про цю зустріч поет подарував великому артисту автопортрет.

29 грудня. Шевченко проводжав свого великого друга М. Щепкіна в Москву.

1858

8 січня. Шевченко перейшов на квартиру до К. Шрейдерса, де й прожив до виїзду з Нижнього Новгорода.

21 січня. Був у театрі на бенефісі К. Піунової.

22 січня. До Шевченка заїхав Я. Лазаревський, який розповів про селянські заворушення на Україні.

1 лютого. В «Нижегородских губернских ведомостях» надруковано

伦堡的阿·布塔科夫。

3月10日诗人到达莫斯科，在酒店里住了一夜，第二天就搬到了米·史迁普金家中。

3月11～24日在莫斯科逗留期间，塔拉斯·谢甫琴科参观了克里姆林宫，欣赏了许多建筑遗迹，结识了一些文学家和学者，拜访了博江斯基、阿克萨科夫、马克西莫维奇、列普宁等好友。

3月25日为庆祝塔拉斯·谢甫琴科归来，马克西莫维奇举办了盛大的午宴。塔拉斯·谢甫琴科在亚·科舍廖夫家里结识了“十二月党人”伏尔康斯基。

3月26日塔拉斯·谢甫琴科乘火车前往圣彼得堡。

3月27日塔拉斯·谢甫琴科于夜晚到达首都，受到朋友们的热情接待。在圣彼得堡期间塔拉斯·谢甫琴科住在拉扎列夫斯基家中。

3月28日塔拉斯·谢甫琴科拜访了托尔斯泰一家。在别洛泽尔斯基的家中塔拉斯·谢甫琴科见到了曾经的波兰籍流放犯谢拉科夫斯基、斯塔涅维奇和热里柯夫斯基（索沃伊）。

4月12日为了欢迎塔拉斯·谢甫琴科，托尔斯泰一家举办了午宴。托尔斯泰、斯塔罗夫、谢尔宾娜、托尔斯泰娅向塔拉斯·谢甫琴科表达祝贺。

4月17日塔拉斯·谢甫琴科结识了热姆丘日尼科夫兄弟，晚上还欣赏了格林卡的歌剧《伊万·苏萨宁》。

4月18日在女歌手格林贝尔家里欣赏了作曲家亚·达尔戈梅斯基的作品。

4月21日塔拉斯·谢甫琴科在剧院欣赏了由古拉克－阿尔捷莫夫斯基出演的歌剧《威廉·退尔》。歌剧结束后他还与文学工作者们进行了交流。

4月26日塔拉斯·谢甫琴科结识了诗人、民主革命者瓦·库罗奇金。

4月30日塔拉斯·谢甫琴科和古拉克－阿尔捷莫夫斯基在夏园里观赏了伊·克雷洛夫的雕像。

5月3日在艾尔米塔什博物馆，诗人结识了著名的雕塑家费·

рецензію Шевченка на бенефіс К. Піунової.

6 лютого. З великим інтересом ознайомився з газетою «Колокол», яку видавав О. Герцен у Лондоні.

21 лютого. Розпочав переписувати для друку поезію, написану з 1847 р. по 1858 р.

1 березня. На ім'я нижегородського губернатора прийшло повідомлення про дозвіл Шевченкові жити в Петербурзі.

8 березня. Шевченко виїхав з Нижнього Новгорода в Москву.

9 березня. У Володимирі зустрівся з О. Бутаковим, який повертався в Оренбург.

10 березня. Поет прибув до Москви, переночував у готелі, а на другий день перейшов на квартиру М. Щепкіна.

11–24 березня. У Москві Шевченко оглядає Кремль, архітектурні пам'ятки, знайомиться з літераторами і вченими, відвідує О. Бодянського, С. Аксакова, М. Максимовича, В. Рєпніну та інших своїх знайомих.

25 березня. На честь повернення Шевченка із заслання М. Максимович влаштував урочистий обід. На квартирі в О. Кошелева познайомився з декабристом С. Волконським.

26 березня. Поїздом Шевченко виїхав у Петербург.

27 березня. Увечері приїхав до столиці, де його щиро зустріли і тепло вітали друзі й знайомі. В Петербурзі він живе на квартирі в М. Лазаревського.

28 березня. Відвідав родину Толстих. На квартирі у В. Білозерського зустрівся з колишніми польськими засланцями Сераковським, Станевичем і Желіговським (Совою).

12 квітня. Родина Толстих влаштувала обід на честь Шевченка. З вітальним словом виступили Ф. Толстой, М. Старов, І. Щербина, А. Толстая.

17 квітня. Познайомився з братами Жемчужниковими. Ввечері слухав оперу М. Глинки «Іван Сусанін».

18 квітня. У співачки І. Грінберг слухав композитора О. Даргомижського.

21 квітня. В театрі слухав оперу «Вільгельм Телль», в якій брав участь С. Гулак-Артемовський. Після закінчення опери розмовляв з літераторами.

26 квітня. Познайомився з поетом, революційним демократом В.

约旦。

5月5日塔拉斯·谢甫琴科在参观艾尔米塔什博物馆时遇见了美术学院的同事米哈伊洛夫，从他那里得知布留洛夫在罗马的近况。

5月13日波兰诗人热利戈夫斯基亲自在塔拉斯·谢甫琴科的自传里写下了诗作《致塔拉斯·谢甫琴科》。

5月18日塔拉斯·谢甫琴科在托尔斯泰家聆听了史迁普金朗诵的亚·普希金的作品《吝啬的骑士》选段，塔拉斯·谢甫琴科也朗诵了自己的诗作《新信徒》。

6月初塔拉斯·谢甫琴科分到了美术学院里的一间单人房。于是，他离开拉扎列夫斯基家，搬进了美术学院。

7～10月塔拉斯·谢甫琴科经常去艾尔米塔什博物馆，期间创作了大量铜版画。

10月塔拉斯·谢甫琴科的诗作《过去了多少白天，过去了多少黑夜》由阿·普列谢耶夫翻译后刊登在《现代人》杂志上。

11～12月塔拉斯·谢甫琴科常常观看黑人演员艾拉·阿尔德里奇出演的戏剧作品，并常在托尔斯泰的家中与其见面。

12月25日塔拉斯·谢甫琴科给艾拉·阿尔德里奇画了肖像画。

12月28日塔拉斯·谢甫琴科、艾拉·阿尔德里奇和托尔斯泰的女儿叶卡捷琳娜一同参观艾尔米塔什博物馆。这一年，塔拉斯·谢甫琴科结识了许多文化活动家并常与他们见面，其中有诗人雅·波隆斯基、动物学家谢韦尔佐夫、画家米·米克申。

1859年

1月2日塔拉斯·谢甫琴科结识了乌克兰女作家马尔科·沃夫乔克。为了纪念此次会面，塔拉斯·谢甫琴科创作了诗作《致马尔科·沃夫乔克》。

2月塔拉斯·谢甫琴科结识了俄国作家伊·屠格涅夫。

3月10日塔拉斯·谢甫琴科、费·托尔斯泰、尼·涅克拉索夫、米·萨尔蒂科夫－谢德林，尼·车尔尼雪夫斯基、尼·杜勃罗留波夫、伊·冈察洛夫、亚·奥斯特洛夫斯基、伊·屠格涅夫、阿·普

Курочкіним та його братом М. Курочкіним.

30 квітня. В Літньому саду з С. Гулаком-Артемовським оглядав пам'ятник І. Крилову.

3 травня. В Ермітажі познайомився з відомим гравером Ф. Йорданом.

5 травня. Оглядаючи Ермітаж, зустрів там товариша по Академії мистецтв Г. Михайлова і від нього довідався про останні дні життя К. Брюллова в Римі.

13 травня. Польський поет Желіговський власноручно записав у щоденник Шевченка вірш «До брата Тараса Шевченка».

18 травня. На квартирі Ф. Толстого слухав М. Щепкіна, який прочитав уривок з твору О. Пушкіна «Скупой рыцарь». Тут же Шевченко прочитав свою поему «Неофіти».

Початок червня. Шевченко одержав окрему кімнату в Академії мистецтв, куди переїхав жити від М. Лазаревського.

Липень — жовтень. Шевченко продовжує опрацьовувати свою невольничу поезію. Відвідує Ермітаж, багато працює над офортами.

Жовтень. У журналі «Современник» в перекладі О. Плещеєва друкується вірш Шевченка «Минають дні, минають ночі».

Листопад – грудень. Відвідує вистави за участю негритянського артиста Айри Олдріджа. На квартирі Ф. Толстого зустрічається з ним.

23 грудня. Шевченко просить попечителя Петербурзького учбового округу дозволити друкувати його поезії.

25 грудня. Малює портрет Айри Олдріджа.

28 грудня. Шевченко, Айра Олдрідж, дочка Ф. Толстого Катерина відвідують Ермітаж.

У цьому році Шевченко познайомився і зустрічався з поетом Я. Полонським, зоологом М. Сєверцовим, художником М. Микешиним та іншими діячами вітчизняної культури.

1859

24 січня. Шевченко познайомився з українською письменницею Марком Вовчком. На згадку про цю зустріч написав поезію «Марку Вовчку».

Лютий. Поет познайомився з російським письменником І. Тургенєвим.

列谢耶夫、瓦·库罗奇金、米·赫尔别里、伊·帕纳耶夫、亚·尼基坚科、米·亚济科夫等先进文化活动家参加了著名演员亚·马丁诺夫盛大庆祝午宴。

3月塔拉斯·谢甫琴科的诗作《茅舍旁边有个小樱桃园》、《头巾》、《梦》(《一个农妇在劳役的田地上割小麦》)被翻译成俄语并刊登在《民众读物》和《俄罗斯会谈》杂志上。

4月3日塔拉斯·谢甫琴科将自己的作品《新信徒》的手稿赠予女作家马尔科·沃夫乔克。

4月16日塔拉斯·谢甫琴科向美术学院理事会递交授予其“院士”称号申请。该学院的美术展上展出了塔拉斯·谢甫琴科的铜版画《葡萄园工人奇谈》《墓地上的老人》《朋友们》。

5月末塔拉斯·谢甫琴科在前往乌克兰的途中在莫斯科停留，并与朋友们见面。

6月3日拉扎列夫斯基告知母亲，塔拉斯·谢甫琴科和赫鲁晓夫在前往乌克兰的途中到奥廖尔来拜访了他。

6月12日塔拉斯·谢甫琴科到达佩列亚斯拉夫并找到老友科扎奇克夫斯基，两个人一起乘车去了位于可金卡村的渔场。

6月13～22日塔拉斯·谢甫琴科到普洛霍夫卡村拜访了马克西莫维奇。在这里他见到了许多农民。

6月末塔拉斯·谢甫琴科途经别卡里、卡涅夫、科尔松到达基里洛夫卡，探望了自己的亲人们。

7月1～14日塔拉斯·谢甫琴科住在位于科尔松的瓦尔福洛梅·谢甫琴科的家中。他还到了戈罗季希、穆里耶瓦、梅日杜列奇等其他村镇。在戈罗季希时，塔拉斯·谢甫琴科还参观了制糖厂，与工人们见了面。

7月15日塔拉斯·谢甫琴科在普洛霍夫卡村被捕，先被押至莫什内，后经莫什内至切尔卡西。

7月18～22日塔拉斯·谢甫琴科被囚禁在切尔卡西的监狱里。

7月22～26日塔拉斯·谢甫琴科在莫什内的牢笼中度日。

7月27日诗人被押送前往基辅。

7月30日根据总督瓦西里奇科夫的指令，塔拉斯·谢甫琴科

10 березня. На урочистому обіді на честь артиста О. Мартинова були присутні: Т. Шевченко, Ф. Толстой, М. Некрасов, М. Салтиков-Щедрін, М. Чернишевський, М. Добролюбов, І. Гончаров, О. Островський, І. Тургенєв, О. Плещеєв, В. Курочкін, М. Гербель, І. Панаєв, О. Нікітенко, М. Язиков та інші діячі прогресивної культури.

Березень. Надруковано в перекладі російською мовою в журналах «Народное чтение» і «Русская беседа» поезії Шевченка: «Садок вишневий коло хати», «Хустина», «Сон» («На панщині пшеницю жала»).

3 квітня. Дарує письменниці Марку Вовчку рукопис своєї поеми «Неофіти».

16 квітня. Подає заяву до Ради Академії мистецтв про надання йому звання академіка. На художній виставці в Академії експонуються офорти Шевченка «Притча про робітників на винограднику», «Старець на кладовищі», «Приятелі».

26 травня. Шевченко виїхав на Україну.

Кінець травня. По дорозі зупиняється в Москві і зустрічається з друзями.

3 червня. Ф. Лазаревський повідомляє матір, що до нього в Орел по дорозі на Україну заїжджав Шевченко з Д. Хрущовим.

12 червня. Приїхав у Переяслав до свого давнього друга А. Козачковського. Разом з Козачковським їздив на рибну ловлю в с. Козинці.

13–22 червня. Гостює в М. Максимовича у с. Прохорівка. Тут зустрічається з селянами.

Кінець червня. Через Пекарі, Канів, Корсунь виїжджає в Кирилівку, де гостює у своїх родичів.

1–14 липня. Поет живе в Корсуні у Варфоломія Шевченка. З Корсуня він виїжджав до Городища, Млієва, Межиріч та інших сіл. У Городищі Шевченко оглядає цукровий завод, зустрічається з робітниками.

15 липня. Біля Прохорівки Шевченка заарештовано, відправлено в Мошни, а звідти в Черкаси.

18–22 липня. Був під арештом у Черкасах.

22–26 липня. Заарештований Шевченко перебуває в Мошнах.

被押送到了基辅。在基辅熟人波特文诺夫斯基为其作保，塔拉斯·谢甫琴科才得以暂住在波特文诺夫斯基家中。

8月诗人塔拉斯·谢甫琴科被准许回到圣彼得堡。于是他搬入美术学院的同事古多夫斯基家中。在基辅期间，塔拉斯·谢甫琴科与好友们见面，其中包括索申科、恰利、柯拉斯科夫斯基、洛博达等。

8月14日塔拉斯·谢甫琴科离开基辅前往佩列亚斯拉夫，并在那里停留了几天。

8月20日回圣彼得堡的途中，塔拉斯·谢甫琴科在普里卢基作了短暂停留。

8月21日塔拉斯·谢甫琴科顺路去冈察洛夫卡看望了塔尔诺夫斯基。

8月23～25日塔拉斯·谢甫琴科住在基里亚夫卡村的拉扎列夫斯基家中。

9月初塔拉斯·谢甫琴科在莫斯科作短暂停留。在这里他与米·史迁普金见面，并向他讲述自己游历乌克兰的观感。

9月7日塔拉斯·谢甫琴科回到了圣彼得堡。

9月在科斯托马罗夫家中举办的星期二文学聚会上，塔拉斯·谢甫琴科与车尔尼雪夫斯基、谢拉科夫斯基、摩尔多维茨见面。此外，谢甫琴科还去车尔尼雪夫斯基家拜访。

10月24日车尔尼雪夫斯基告诉科瓦列夫斯基，塔拉斯·谢甫琴科同意加入“文学家与学者资助协会”。同年，诗集《普希金与谢甫琴科的新诗作》在德国莱比锡出版。

11月2日塔拉斯·谢甫琴科在信中拜托瓦尔福洛梅·谢甫琴科采购建造房子的材料，并尽快为庄园选址。

1860年

1～2月塔拉斯·谢甫琴科的作品《科布扎歌手》[1]出版。

2月18日塔拉斯·谢甫琴科给瓦尔福洛梅寄来了房子的结构

1 见本书60页。

27 липня. Поета відправлено до Києва.

30 липня. Шевченка доставлено в Київ у розпорядження генерал-губернатора І. Васильчикова.

У Києві Шевченко мешкає на квартирі у свого знайомого Ю. Ботвиновського, який узяв його на поруки.

Серпень. Після закінчення слідства поету дозволено виїхати в Петербург. Тоді ж він перейшов на квартиру до свого товариша по Академії мистецтв І. Гудовського.

Під час перебування Шевченка в Києві він зустрічається з І. Сошенком, М. Чалим, І. Красковським, Ф. Лободою та іншими знайомими.

14 серпня. Шевченко виїхав з Києва в Переяслав, де пробув кілька днів.

20 серпня. По дорозі в Петербург зупиняється в Прилуках.

21 серпня. Заїжджає в Качанівку до В. Тарновського.

23–25 серпня. Перебуває в с. Гирявка в родині Лазаревських.

Початок вересня. Шевченко зупиняється в Москві, зустрічається з М. Щепкіним і розповідає йому про враження від поїздки на Україну.

7 вересня. Шевченко повернувся в Петербург.

Вересень. На літературних вівторках у М. Костомарова Т. Шевченко зустрічається з М. Чернишевським, З. Сераковським, Д. Мордовцем. Шевченко відвідує М. Чернишевського.

24 жовтня. М. Чернишевський сповіщає Є. Ковалевському, що Шевченко дає згоду бути членом Товариства для допомоги літераторам і вченим.

2 листопада. Поет у листі просить Варфоломія Шевченка закупити матеріал для хати та швидше відшукати ділянку землі під садибу.

У цьому році в Лейпцігу вийшла позацензурна збірка поезій «Новые стихотворения Пушкина и Шевченки».

1860

Січень. Вийшов з друку «Кобзар» Шевченка.

18 лютого. Варфоломію Шевченку посилає план хати, яку хотів збудувати біля Дніпра.

图，想在第聂伯河边建造庄园。

2月《民众读物》杂志刊登了塔拉斯·谢甫琴科的自传。

3月《家》丛刊刊登了塔拉斯·谢甫琴科的诗作《你为什么要到坟墓上去？》、《一清早，新兵们……》、《在夜里行走，却不是回家》、《我为什么得结婚？》、《妈妈没有为我祈祷》、《公爵小姐》（选段）、《头巾》、《命运》、《哦，在山岗上开着一朵啤酒花》。

4月13日塔拉斯·谢甫琴科委托马卡洛夫将《科布扎歌手》转交给身在国外的亚·赫尔岑。

5月在科斯托马罗夫家，塔拉斯·谢甫琴科结识了格鲁吉亚诗人阿卡基·采列捷利。

7～8月诗人参观了斯特列利纳别墅区，在这里同利克拉·巴鲁斯玛卡娃见面。利克拉·巴鲁斯玛卡娃原是地主马卡洛夫家里的农奴。塔拉斯·谢甫琴科曾经想与她结婚。

8月11日塔拉斯·谢甫琴科给在基辅的恰利寄去了50本《科布扎歌手》。他想要出售这些书，赚得的钱将用来资助星期日业余学校。

9月2日美术学院理事会授予塔拉斯·谢甫琴科“院士”称号。

9月4日在美术学院的大会上，塔拉斯·谢甫琴科被宣布为院士。

9月在美术学院美术展上展出了塔拉斯·谢甫琴科的自画像和他创作的铜版画。

11月11日在巴萨日举行的文学晚会上，塔拉斯·谢甫琴科朗诵了自己的作品。同年，经赫尔别里校对的塔拉斯·谢甫琴科作品《科布扎歌手》的俄译本出版。期刊上刊登了对1860年出版的《科布扎歌手》的评论文章。一位俄国批评家给予这位乌克兰人民歌手的作品很高的评价。波兰诗人索温斯基翻译了塔拉斯·谢甫琴科的《海达马克》。

1861年

1月初塔拉斯·谢甫琴科的作品《识字课本》出版。

1月4日塔拉斯·谢甫琴科给在基辅的恰利和在波尔塔瓦的

Лютий. У журналі «Народное чтение» надруковано автобіографію Шевченка.

Березень. В альманасі «Хата» надруковано поезії Шевченка «Чого ти ходиш на могилу?», «Рано-вранці новобранці», «Не додому вночі йдучи», «Нащо мені женитися?», «Немає гірше, як в неволі», «Не молилася за мене», «Княжна» (уривок), «Хустина», «Доля», «Ой по горі роман цвіте».

13 квітня. Через М. Макарова передає за кордон О. Герцену «Кобзар».

Травень. На квартирі в М. Костомарова Шевченко познайомився з грузинським поетом Акакієм Церетелі.

Липень – серпень. Поет відвідує дачну місцевість Стрельну, де зустрічається з Ликерою Полусмаковою, колишньою кріпачкою поміщика Макарова, з якою хотів одружитися.

11 серпня. Надсилає М. Чалому в Київ 50 примірників «Кобзаря» для продажу, з тим, щоб одержані гроші було передано на користь недільних шкіл.

2 вересня. Рада Академії мистецтв надала Шевченкові звання академіка.

4 вересня. На урочистих зборах Академії мистецтв Шевченко проголошений академіком.

Вересень. На художній виставці в Академії експонуються олійний автопортрет Шевченка і його офорти.

11 листопада. Шевченко виступає з читанням своїх творів на літературному вечорі в Пасажі.

Кінець листопада. Поет хворіє і звертається по допомогу до лікарів.

У цьому році в перекладі російською мовою під редакцією М. Гербеля вийшов «Кобзар» Шевченка.

У періодичній пресі друкувались рецензії на «Кобзар» 1860 року. Російська критика дає високу оцінку творам українського народного співця. Польський поет Л. Совінський перекладає поему Шевченка «Гайдамаки».

1861

Початок січня. Надруковано «Букварь южнорусский» Т. Шевченка.

4 січня. Посилає примірники свого букваря М. Чалому в Київ і Ф. Ткаченку в Полтаву для розповсюдження. Виручені гроші просить передати на користь недільних шкіл.

特卡琴科寄去了自己的作品《识字课本》的印刷本。卖书所得的钱用来资助星期天业余学校。

1～2月在圣彼得堡，塔拉斯·谢甫琴科参与出版了乌克兰杂志《核心》的第一期，其中收录的塔拉斯·谢甫琴科的诗作有《光荣》《哦，三条宽阔的大路啊》《给我算个卦吧，魔术师》《修女的赞美歌》以及《异教徒》节选。

1～2月病中的塔拉斯·谢甫琴科仍坚持工作，给朋友们写信，并进行创作活动。列斯科夫、热姆丘日尼科夫、科斯托马罗夫、契尔年科和奇斯塔霍夫斯基看望诗人塔拉斯·谢甫琴科。

2月25日诗人塔拉斯·谢甫琴科收到生日贺电。

2月26日清晨5点30分，塔拉斯·谢甫琴科辞世。

2月26～28日画家米克申、德米特里耶夫、韦列夏金、艾依斯涅尔将诗人塔拉斯·谢甫琴科比喻为死去的老马。

2月28日塔拉斯·谢甫琴科的葬礼在圣彼得堡的斯摩棱斯克墓地举行。

5月6日塔拉斯·谢甫琴科的遗体从圣彼得堡运抵基辅。

5月8日“克列缅丘格”号轮船于清晨7时启程，塔拉斯·谢甫琴科的遗体由基辅运往卡涅夫。

5月10日塔拉斯·谢甫琴科遗体被安葬在卡涅夫城边的修道僧山岗。

（编译：吴一诺　审校：李迎迎）

Січень. За участю Шевченка вийшов у Петербурзі перший номер українського журналу «Основа». В ньому вміщено такі поезії Шевченка: «Не для людей, тієї слави», «Ой три шляхи широкії», «Заворожи мені, волхве», «Чернець», уривок з поеми «Єретик».

Січень – лютий. Хворий Шевченко продовжує працювати, пише листи до друзів, малює.

Хворого поета відвідують М. Лєсков, Л. Жемчужников, М. Костомаров, Ф. Черненко, Г. Честахівський.

25 лютого. Поет одержує вітальні телеграми з днем народження.

26 лютого. О 5 годині 30 хвилин ранку Тарас Григорович Шевченко помер.

26–28 лютого. Художники М. Микешин, М. Дмитрієв, В. Верещагін, П. Ейснер змалювали поета на смертному одрі. Скульптор П. Клодт зняв гіпсову маску з обличчя Шевченка.

28 лютого. Відбувся похорон Т. Г. Шевченка на Смоленському кладовищі в Петербурзі.

26 квітня. Друзі Шевченка організували перевезення праху поета з Петербурга на Україну. Труну в дорозі супроводили Г. Честахівський та О. Лазаревський.

До Москви труну поета везли поїздом. З Москви до Києва — підводою.

6 травня. Труна Шевченка прибула до Києва.

8 травня. О 7 годині ранку пароплавом «Кременчук» труну Шевченка відправили з Києва до Канева.

10 травня. Біля Канева на Чернечій горі поховано Тараса Григоровича Шевченка.

(Переклад і редагування: У Їно редактор: Лі Інін)

总目录

前言 2
序一　谢甫琴科、乌克兰和今日世界 14
序二　乌克兰人民的精神领袖 22
序三　乌克兰精神文化之父 52
谢甫琴科诗歌 78
附录 380

Загальний зміст

Вступ *3*
Передмова 1. Шевченко, Україна та сучасний світ *15*
Передмова 2. Духовний провідник українського народу *23*
Передмова 3. Батько духу українського народу *53*
Поезія Шевченка (двомовна антологія) *79*
Додаток *381*

图书在版编目（CIP）数据

乌克兰民族精神之父 ：谢甫琴科诗歌选集 ：汉乌对照 / 王铭玉主编. --
北京 ：外语教学与研究出版社，2017.12
ISBN 978-7-5135-9784-5

Ⅰ. ①乌… Ⅱ. ①王… Ⅲ. ①诗集－乌克兰－近代－汉语、乌克兰语
Ⅳ. ①I511.324

中国版本图书馆 CIP 数据核字（2018）第 003193 号

出 版 人 徐建忠
责任编辑 周小成
封面设计 彩奇风
出版发行 外语教学与研究出版社
社 址 北京市西三环北路 19 号（100089）
网 址 http://www.fltrp.com
印 刷 北京京华虎彩印刷有限公司
开 本 650×980 1/16
印 张 27
版 次 2018 年 1 月第 1 版 2018 年 1 月第 1 次印刷
书 号 ISBN 978-7-5135-9784-5
定 价 128.00 元

购书咨询：（010）88819926 电子邮箱：club@fltrp.com
外研书店：https://waiyants.tmall.com
凡印刷、装订质量问题，请联系我社印制部
联系电话：（010）61207896 电子邮箱：zhijian@fltrp.com
凡侵权、盗版书籍线索，请联系我社法律事务部
举报电话：（010）88817519 电子邮箱：banquan@fltrp.com
法律顾问：立方律师事务所 刘旭东律师
中咨律师事务所 殷 斌律师
物料号：297840001

《乌克兰民族精神之父——谢甫琴科诗歌选集》收录了乌克兰语原版谢甫琴科抒情诗55首，同时收录了著名翻译家戈宝权翻译的对应汉译版，是中乌文学跨越时间和空间的一次握手。该诗集收录的诗歌展现了谢甫琴科作为乌克兰民族诗人在人生不同阶段对生命、对祖国、对乌克兰人民的炽热情感以及对黑暗社会现实的抨击与斗争。翻译家戈宝权先生作为中国现代外文翻译领域的泰斗，用精准优美的语言再现了谢甫琴科诗歌的风格与内涵。此外，该诗集邀请中乌双方知名学者作序，并收录相关研究文章，都以汉乌对照形式呈现给读者，是一部具有时代意义的作品。

责任编辑：周小成
封面设计：彩奇风

记载人类文明
沟通世界文化
www.fltrp.com

外研社·综合语种出版分社
电话：010-88819415
E-mail：russian@fltrp.com
网址：http://mlp.fltrp.com

欢迎关注
“外研社俄语”微信官方订阅号
获取更多资讯

ISBN 978-7-5135-9784-5

定价：128.00 元